

Fundacja
Obywatelskiego
Rozwoju-Ryki

Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-handlowych w Polsce (1918 – 2008)

oprac. Karol Dąbrowski

Ryki 2013

Pracownia Badań nad Samorządami

ISBN: 978-83-933847-3-0

**Źródła normatywne do dziejów izb
przemysłowo-handlowych w Polsce
(1918 – 2008)**

oprac. Karol Dąbrowski

Ryki 2013

Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-handlowych w Polsce (1918 – 2008), oprac. Karol Dąbrowski, Ryki 2013.

wydanie pierwsze

stan prawny na dzień 1 czerwca 2013 roku

Wydawca:

Fundacja Obywatelskiego Rozwoju-Ryki

ul. Stuart 6

08-500 Ryki

<http://www.forr.org.pl>

KRS: 354725 | REGON: 060627896 | NIP: 5060099536

nr konta: 32124024251111001034014076

Produkcja: Pracownia Badań nad Samorządami: <http://pracowniasamorzad.jimdo.com/>

dokument elektroniczny – w razie powstania egzemplarzy papierowych egzemplarz elektroniczny stanowi wersję pierwotną publikacji

ISBN: 978-83-933847-3-0

Słowa kluczowe: izby przemysłowo-handlowe, Pracownia Badań nad Samorządami

Publikacja jest dostępna na licencji "Creative Commons Uznanie autorstwa. Użycie niekomercyjne. Bez utworów zależnych 3.0 Polska" (CC BYNCND 3.0 Polska). Utwór wolno kopiować, rozpowszechniać, odtwarzać i wykonywać na następujących warunkach: Uznanie autorstwa — Utwór należy oznaczyć w sposób określony przez Twórcę lub Licencjodawcę. Użycie niekomercyjne — Nie wolno używać tego utworu do celów komercyjnych. Bez utworów zależnych — Nie wolno zmieniać, przekształcać ani tworzyć nowych dzieł na podstawie tego utworu. Więcej informacji na: <http://creativecommons.org/licenses/byncnd/3.0/pl/>

Wydawnictwo informuje, iż sprzedaż publikacji stanowi naruszenie autorskich praw majątkowych redaktora zbioru, złamanie licencji Commons oraz przepisów prawa autorskiego; będzie skutkowało wystąpieniem na drogę sądową z pozwem o zapłatę sumy wynoszącej równowartość kwoty, za jaką publikacja została wystawiona na sprzedaż w publicznej ofercie oraz złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Spis treści

- Wstęp	16
- Uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 8 lipca 1919 r.	18
- Rozporządzenie Wydziału górnico-przemysłowo-handlowego i Wydziału skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 15 lipca 1919 r. w sprawie utworzenia Izby handlowej i przemysłowej w Bielsku	19
- Rozporządzenie Rządu Krajowego Księstwa Cieszyńskiego z dnia 7 listopada 1919 r. w sprawie utworzenia Komisji przywozu i wywozu Rady Narodowej w Cieszynie	28
- Rozporządzenie Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 19 listopada 1919 r. w sprawie Centrali dewiz	30
- Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej	31
- Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 19 listopada 1920 r. w sprawie przyłączenia części powiatów namysłowskiego i sycowskiego do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu	43
- Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 10 grudnia 1920 r. dotyczące rozszerzenia mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej na obszarze położonym poza byłą linią demarkacyjną	44
- Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 30 sierpnia 1921 r. w przedmiocie rozgraniczenia obwodów Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej	45
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 czerwca 1922 r. o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach	46
- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej	49
- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	50
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów	65
- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej	67
- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. w sprawie zmiany obowiązującej w województwach krakowskim, lwowskim, stanisławowskim	

i tarnopolskim oraz w cieszyńskiej części województwa śląskiego ustawy z dnia 29 czerwca 1868 r. o organizacji izb handlowych i przemysłowych	68
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 marca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie	68
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 maja 1928 r. w sprawie zmiany statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie	69
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie	69
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	71
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	90
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	90
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo-handlowe sądom (sędziom) rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów	92
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 stycznia 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi	93
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 5 lutego 1929 r. o częściowej zmianie zarządzenia tegoż Ministra z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	95
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	95
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu	97
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy	98
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu	99
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 marca 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu	100
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 marca 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie	102
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 kwietnia 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie	103

- Sprostowanie (Monitor Polski 1929 Nr 98, s. 3)	104
- Obwieszczenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1929 r. o wykazie związków eksportowych względnie izb przemysłowo-handlowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń w myśl § 2 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 29 czerwca 1929 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych	104
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 czerwca 1930 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie	105
- Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 października 1930 r. w sprawie wystawienia przez izby przemysłowo-handlowe zaświadczeń, stwierdzających zgodność transportów jaj z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę	106
- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. Przepisy wprowadzające Kodeks Postępowania Cywilnego	108
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 stycznia 1931 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu	109
- Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 11 lutego 1931 r. o wykazie związków eksportowych, względnie izb przemysłowo-handlowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych	109
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lutego 1931 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie	110
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 kwietnia 1931 r. w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie	111
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 maja 1931 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu	111
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 maja 1931 r. o zmianach w rozporządzeniu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów	112
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby przemysłowo-Handlowej w Gdyni (dawniej w Grudziądzu)	112
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r. o wyborach do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni	117
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 września 1931 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni	117

- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 października 1931 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni	118
- Ustawa z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	119
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 lipca 1932 r. Regulamin czynności Inspektorów wywozu jaj przy Izbach Przemysłowo-Handlowych	125
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 lipca 1932 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi	134
- Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 1932 r. o sprostowaniu błędów w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	135
- Ustawa z dnia 24 marca 1933 r. w sprawie zmiany i uzupełnień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	135
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 kwietnia 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie	138
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 kwietnia 1933 r. w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie	138
- Ustawa z dnia 17 maja 1933 r. o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	139
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie	140
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	140
- Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1933 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	141
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie zniesienia Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy	141
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 października 1933 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów	142

- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 października 1933 r. w sprawie przejścia radców zniesionej Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy do Izb Przemysłowo-Handlowych w Gdyni i w Poznaniu	143
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu	145
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 stycznia 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach	145
- Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	146
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 marca 1934 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi	148
- Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 maja 1934 r. o wydawaniu za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz jaj	149
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 czerwca 1934 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie	151
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 czerwca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	152
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczenia ich siedzib i okręgów	158
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	159
- Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o wykazie Izb Przemysłowo-Handlowych i organizacyj gospodarczych, za pośrednictwem których będą wydawane zaświadczenia eksportowe, przewidziane w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i pakulnianych	160
- Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o wykazie izb przemysłowo-handlowych i organizacyj gospodarczych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń eksportowych, przewidzianych w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz	

Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego	161
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	162
- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej	164
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	165
- Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 26769/3/35 z dnia 16 września 1935 r. w sprawie częściowego wykorzystywania zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych, upoważniających do zastosowania cła niższego lub zwolnienia od cła	167
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 marca 1936 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie	168
- Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 kwietnia 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych	169
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 sierpnia 1936 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie	190
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 listopada 1936 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi	191
- Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 grudnia 1936 r. o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu, oraz o wykazie izb przemysłowo-handlowych, za których pośrednictwem będą wydawane te zaświadczenia	191
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 września 1937 r. w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi	194
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21 marca 1938 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu	195
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21 marca 1938 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach	195
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 1938 r. o wyznaczeniu okręgów izb przemysłowo-handlowych	196
- Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy	

obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego	197
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	197
- Instrukcja nr I/1 Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego dla grup operacyjnych z września 1944 r.	199
- Zarządzenie Ministrów Przemysłu oraz Apropowizacji i Handlu z dnia 19 kwietnia 1945 r. w przedmiocie podziału części opłat z kart rejestracyjnych na rzecz izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych	206
- Okólnik nr 116 Ministra Przemysłu z dnia 15 maja 1945 r. w sprawie prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych	207
- Okólnik nr 142 Ministra Przemysłu z dnia 16 sierpnia 1945 r. w sprawie organizacji przemysłu miejscowego	208
- Pismo dyrektora Departamentu Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w sprawie okólnika nr 142 z dnia 25 sierpnia 1945 r.	210
- Okólnik nr 53 Ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 18 czerwca 1946 r. w przedmiocie prywatnego przemysłu spożywczego	211
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 24 stycznia 1947 r. w sprawie organizacji branżowych zrzeszeń przemysłu prywatnego	213
- Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 23 kwietnia 1947 r., L.D.V.1387/3/47 (Nr 86) w sprawie ulg dla inwestycji prywatnych w podatku dochodowym z działu III dekretu o podatku dochodowym	215
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu	216
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu	218
- Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu	220
- Dekret z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego	221
- Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu	226
- Uchwała Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego	227

- Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 8 listopada 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego handlu i usług	235
- Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu	235
- Ustawa z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości	237
- Uchwała Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości	239
- Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 28 kwietnia 1950 r. w sprawie likwidacji izb przemysłowo-handlowych	241
- Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 14 lipca 1950 r. w sprawie rozwiązania niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu	242
- Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrów: Finansów, Gospodarki Komunalnej, Górnictwa, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Handlu Wewnętrznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Żeglugi, Leśnictwa, Komunikacji, Zdrowia oraz Budownictwa z dnia 31 sierpnia 1950 r.	244
w sprawie udzielania zamówień centralom prywatnego przemysłu oraz w sprawie stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez osoby, o których mowa w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych	249
- Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 października 1950 r. o zmianie uchwały Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości	250
- Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu	252
- Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych	253
- Uchwała nr 5 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1951 r. w sprawie określenia rozdziału własności i zasad współdziałania Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości i Centralnego Związku Spółdzielczego	253
- Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 18 stycznia 1951 r. w sprawie rozwiązania Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego	255

- Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 28 lutego 1951 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu	256
- Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 2 marca 1951 r. w sprawie określenia składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu	257
- Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 8 marca 1951 r. w sprawie trybu ujawniania w księgach wieczystych i właściwych rejestrach przejścia na własność Skarbu Państwa majątku zniesionych izb przemysłowo-handlowych	259
- Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 17 kwietnia 1951 r. w sprawie unormowania uprawnień emerytalnych, wynikających z dotychczasowego stosunku pracy pracowników b. izb przemysłowo-handlowych ..	260
- Ustawa z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła	261
- Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 lipca 1951 r. w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych) przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu	262
- Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła z dnia 9 sierpnia 1951 r. w sprawie składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu	265
- Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 września 1951 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych) przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu	266
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła	266
- Uchwała nr 726 Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw i instytucji podlegających Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła	267
- Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła z dnia 7 grudnia 1951 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu	268
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 maja 1952 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła	271
- Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła z dnia 18 grudnia 1952 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu	271
- Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła z dnia 23 grudnia 1952 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu	272

- Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła z dnia 30 lipca 1953 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu	273
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 października 1954 r. w sprawie zmiany przepisów dotyczących zakresu działania w sprawach spółdzielczości pracy	274
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1955 r. w sprawie zmiany zakresu działania Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła	275
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 września 1957 r. w sprawie szczegółowego określenia zakresu działania Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz rozgraniczenia właściwości w tej dziedzinie	276
- Ustawa z dnia 2 lipca 1958 r. o Komitecie Drobnej Wytwórczości	279
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej	282
- Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 listopada 1958 r. o sprostowaniu błędów (Dz. U. 1958 Nr 66, poz. 331)	283
- Uchwała nr 149 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego	284
- Uchwała nr 111 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1964 r. w sprawie zmiany statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego	294
- Obwieszczenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 20 kwietnia 1964 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego	297
- Ustawa z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych	307
- Ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych	308
- Ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych	311
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 1989 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru izb gospodarczych	316
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 sierpnia 1989 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru jednostek samorządu zawodowego niektórych podmiotów gospodarczych	317
- Ustawa z dnia 30 lipca 1992 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych	319
- Ustawa z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw	320
- Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym	320

- Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym	321
- Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	322
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw	323
- Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o domach składowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw	323
- Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej	327
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń	331
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Polskiej Izby Ubezpieczeń	334
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2007 r. w sprawie danych gromadzonych w bazie danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń	334
- Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych	339
- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 maja 2009 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o izbach gospodarczych	341
- Statut Izby Bawełny w Gdyni (Gdynia 2013)	348
- Zakończenie	363
- Bibliografia	365
- Indeks nazwisk	367

Wstęp

Po opublikowaniu w grudniu 2012 roku monografii pt. *Archiwalia izb przemysłowo-handlowych. Stan i perspektywy badań*, stało się jasne, iż koniecznym uzupełnieniem tego przewodnika archiwalnego jest zbiór źródeł normatywnych do dziejów izb przemysłowo-handlowych na ziemiach polskich XIX i XX wieku. W związku z tym, iż zebranie całości materiału ustawodawczego od rad handlowych Księstwa Warszawskiego do izb gospodarczych z 1989 roku jest zadaniem wyjątkowo trudnym, redaktor zdecydował się na wydanie zbioru, obejmującego w pierwszej kolejności przepisy polskie odnoszące się do izb przemysłowo-handlowych z lat 1918 – 2008. Jest to okres dziewięćdziesięciu lat, który ukazuje już pewien przekrój dziejów samorządu przemysłowo-handlowego. W kolejnych wydaniach zbioru będzie on sukcesywnie powiększany o dziewiętnastowieczne źródła normatywne niemieckie (pruskie) i austriackie (galicyjskie), a także – czego redaktor nie wyklucza – przepisy III Rzeszy i Generalnego Gubernatorstwa.

W zbiorze zastosowano układ chronologiczny. Starano się nie uwspółcześniać pisowni oraz nie zmieniać struktury cytowanych przepisów, a do wybranych tekstów dodano krótki komentarz. Oprócz wartości źródłowej, jaką reprezentują, stanowią przykład ówczesnej techniki legislacyjnej. Warto zwrócić uwagę na podawanie tekstów jednolitych oraz nowelizacji w nagłówkach poszczególnych dokumentów. Można także zaobserwować zmianę pisowni określonych wyrazów oraz reguł interpunkcji. Wśród cytowanych aktów pojawiają się następujący po sobie kierownicy resortów i urzędów centralnych, co dodatkowo może zainteresować czytelnika.

Akty normatywne wyszukano w bazie aktów prawnych ISAP, archiwach oraz bibliotekach z różnych części Polski. Niewątpliwie zestawienie nie zawiera wszystkich aktów urzędowych odnoszących się do izb przemysłowo-handlowych, publikowanych w Dzienniku Ustaw oraz Monitorze Polskim. Ukierunkowano się na te dokumenty, które bezpośrednio związane były z izbami przemysłowo-handlowymi, a po ich likwidacji w 1950 roku ze zreszzeniami przemysłu prywatnego, zreszzeniami prywatnego handlu i usług, centralami przemysłu prywatnego, Polską Izbą Handlu Zagranicznego, Centralnym Urzędem Drobnej Wytwórczości oraz Ministrem Przemysłu Drobnego i Rzemiosła. Kierowano się prostym wyznacznikiem, jakim było zamieszczenie nazwy instytucji w tytule danego aktu prawnego.

Nie wzięto pod uwagę tych źródeł normatywnych, które odnosiły się do samorządu przemysłowo-handlowego pośrednio, w tym szczególnie przedwojennego prawa przemysłowego, czy prawa kartelowego. Tego będzie dotyczyć osobne opracowanie planowane na rok 2015, pt. „Samorząd przemysłowo-handlowy

w ustawodawstwie lat 1918 – 1950”. Zdecydowano się jednak na jeden dokument, wykraczający poza tematykę zbioru, mianowicie okólnik Ministerstwa Skarbu (właśnie nie Ministra Skarbu tylko Ministerstwa) z dnia 23 kwietnia 1947 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu 1947 Nr 13, poz. 153. O jego postanowieniach wzmiankuje się w literaturze, ale nie jest cytowany bezpośrednio. W tym wydaniu zbioru pominięto ponadto obwieszczenia izb przemysłowo-handlowych, na przykład o wyznaczaniu biegłych rewidentów. Szczególną zaś uwagę poświęcono tekstom publikowanym przed wojną w Monitorze Polskim w związku z wyborami do izb oraz przepisom powojennym dotyczącymi się zrzeczeń przemysłu prywatnego. Pierwsze z wymienionych ukazują krąg elit gospodarczych i naukowych, które były, lojalnym wobec sanacji, zapleczem personalnym samorządu przemysłowo-handlowego. Drugie natomiast są świadectwem postępującej likwidacji samorządu gospodarczego w okresie Polski Ludowej. Opracowanie zamykają zaś akty prawne odnoszące się do współczesnych izb gospodarczych oraz – jako dodatek – statut Izby Bawełny w Gdyni, która działa nieprzerwanie od 1935 roku. Za jego przesłanie redaktor dziękuje pracownikom gdyńskiej Izby. Stan prawny uwzględniono na dzień 1 czerwca 2013 roku.

Za najważniejsze źródła ujęte w opracowaniu redaktor opracowania uważa rozporządzenie Wydziału górniczo-przemysłowo-handlowego i Wydziału skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 15 lipca 1919 r. w sprawie utworzenia Izby handlowej i przemysłowej w Bielsku; rozporządzenia Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z lat 1919 – 1921; jak również instrukcję nr I/1 Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego dla grup operacyjnych z września 1944 roku. Do tej pory dokumenty te były cytowane częściowo, za pośrednictwem innych źródeł, a nawet błędnie oznaczane.

Zbiór powstał w ramach działalności Pracowni Badań nad Samorządami, pretendującej do miana najlepszej placówki badań historycznych nad samorządem gospodarczym w Polsce i jest kolejnym przykładem wykorzystania możliwości, jakie stoją przed niezależnymi ośrodkami naukowo-badawczymi w Polsce. Stanowi jednocześnie dalszy wkład w dorobek Pracowni, która posiada nie tylko własny cykl spotkań naukowych, prac historycznych, recenzowane czasopismo naukowe „Rocznik Samorządowy”, podręcznik do samorządu pt. *Zarządzanie instytucjami obywatelskimi i samorządowymi*, ale też dzięki niniejszej publikacji doczekała się wydawnictwa źródłowego. Wszelkie uwagi odnośnie przydatnych czytelnikom uzupełnień będą więc mile widziane i powinny być kierowane na adres Pracowni.

Karol Dąbrowski, czerwiec 2013

Uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

z dnia 8 lipca 1919 r.

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919, nr 12, poz. 141.

Uchwała się założenie Izby Handlowej i przemysłowej z siedzibą w Bielsku dla okręgu podległego Radzie Narodowej na wzór Izb Handlowych i przemysłowych austriackich, według ustawy z dnia 19. czerwca 1868 Nr. 85. Dz. u. p.

Poleca się Wydziałowi górniczo-przemysłowo-handlowemu w porozumieniu z Wydziałem skarbowym wypracowanie statutu Izby i przedstawienie odpowiedniej liczby członków Izby Prezydium Rady Narodowej do zamianowania.

Na pokrycie wydatków Izby upoważnia się władze skarbowe do pobierania dodatku do podatku zarobkowego we wysokości do 10 procent.

W Cieszynie, dnia 8. lipca 1919.

Ks. Londzin m. p.   Dr. Kunicki m. p.
Piątkowski m. p.

***

Podatek zarobkowy był płacony w Austrii przez przedsiębiorstwa w formie podatku skontyngentowanego lub nieskontyngentowanego. Na przełomie XIX i XX wieku kontyngent poboru podatku był ustalany na dwa lata. Dlatego nowozakładane przedsiębiorstwa nie mogły być uwzględniane. Wobec przedsiębiorstw istniejących podatek skontyngentowany wykazywał tendencję malejącą, a co do zasady w stosunku do nieskontyngentowanych rosnącą¹.

Uchwałę podpisali:

* Ryszard Kunicki (1873 – 1960): lekarz, działacz społeczny, socjalista, więziony w Królestwie Polskim, wyjechał na Śląsk Cieszyński, poseł austriackiej Rady Państwa, legionista, w II RP poseł, lekarz w Krakowie i Łodzi, po 1944 roku w Łodzi i Warszawie, redaktor naukowy czasopism lekarskich²,

1 *Podręcznik statystyki Galicyi*, red. T. Pilat, t. 7, cz. 2, Lwów 1904, s. 283. Zob. też *Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie bonifikacji funduszu krajowego i funduszy powiatowych za ubytek dodatków do podatków, opłacanych przez galicyjski fundusz propinacyjny*, druk Sejmu Krajowego, Lwów 1898 [zbiory Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej]. Na temat podatku: J. Michalski, *Austriacki powszechny podatek zarobkowy: studyum porównawcze i krytyczne*, Lwów 1903; *Nowe ustawy podatkowe*, oprac. A. Inlender, Wiedeń 1897. Dane bibliograficzne zebrał: W.P. Tekely, *Skarbowość na ziemiach polskich w dobie zaborów – stan badań*, „Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego” 2003, t. 8, s. 60.

2 <http://legionisci.kc-cieszyn.pl/index.php/content,622/#> [dostęp 28.06.2013].

* ks. Józef Londzin (1862 – 1929): ksiądz katolicki, przewodniczący Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, działacz społeczny i polityczny, regionalista, poseł austriackiej Rady Państwa, w II RP poseł, senator i burmistrz Cieszyna,³

* Kazimierz Józef Piątkowski (1873 – 1942): nauczyciel, matematyk, pracował w Przemyślu, Jarosławiu i Mielcu, działacz narodowy, w czasie I wojny światowej w armii austro-węgierskiej, członek Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, po 1919 roku powrócił do Lwowa⁴.

Rozporządzenie Wydziału górnico-przemysłowo-handlowego i Wydziału skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

z dnia 15 lipca 1919 r.

w sprawie utworzenia Izby handlowej i przemysłowej w Bielsku

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919, nr 12, poz. 142.

§ 1.

Na podstawie uchwały Rady Narodowej z dnia 8. lipca 1919 tworzy się dla terytorium podległego Radzie Narodowej Izbę handlową i przemysłową w Bielsku. Organizacja Izby opiera się na austriackiej ustawie z dnia 19. czerwca 1868 Nr. 85 Dz. u. p. oraz na niniejszym prowizorycznym statucie. Wszystkie atrybucyę zastrzeżone w cytowanej ustawie dla Ministerstwa handlu zostają na razie zastrzeżone Radzie Narodowej.

§ 2.

Skład Izby.

W skład Izby wchodzi 20 członków rzeczywistych. Pierwszymi członkami Izby zostają mianowani:

1. Ryszard Bathelt, przemysłowiec w Bielsku,
2. Wincenty Brenner, dyrektor hut w Trzyńcu,
3. Artur Brüll, spedytor w Bielsku,
4. Karol Fuchs w Bielsku,
5. Jan Górniak, właściciel cegielni w Sibicy,
6. Robert Haberland, kupiec w Bielsku,
7. Stanisław Chroubski, dyrektor fabryki w Cieszynie,
8. inż. Wolfgang Josephy, przemysłowiec w Bielsku,
9. Zygmunt Kohn, właściciel garbarni w Cieszynie,

---

3 <http://www.cieszyn.pl/?p=peoplesShow&iPeople=4> [dostęp 28.06.2013].

4 <http://muzeumcieszyn.pl/>, Elektroniczny Słownik Biograficzny Śląska Cieszyńskiego [dostęp 28.06.2013].

10. Jan Kołek, dyrektor fabryki w Piotrowicach,
11. Bruno Kończakowski, kupiec w Cieszynie,
12. Jan Kozieł, dyrektor Banku w Bielsku,
13. Henryk Kutzer, przemysłowiec w Cieszynie,
14. Ryszard Mehlo, przemysłowiec w Bielsku,
15. Oswald Molenda, przemysłowiec w Bielsku,
16. Hugo Presser, dyrektor kopalni w Dziedzicach,
17. Dr. L. Silberstein, przemysłowiec w Cieszynie,
18. A. J. Walczok, budowniczy w Bielsku,
19. Konstanty Tołoczko, dyrektor rafinerii w Dziedzicach,
20. Dr. Fedor Weinschenck, przemysłowiec w Bielsku.

Izba w tym składzie urzędować będzie aż do przeprowadzenia wyborów, ukonstytuowania się nowej Izby i zatwierdzenia członków prezydium.

§ 3.

Odnowienie składu Izby.

Izba handlowa i przemysłowa winna natychmiast ułożyć listę wyborców według wymogów § 7. ust. z 29. czerwca 1868 L: 85 Dz. u. p. poczem krajowa władza administracyjna zarządzi wybory. Cenzus podatkowy wyborów ustanawia się na 10 koron. Izba opracuje również definitywny statut dla siebie i przedłoży go do zatwierdzenia władzy przełożonej.

§ 4.

Rozpoczęcie działalności przez Izbę.

Izba rozpoczyna swą działalność z dniem 1. sierpnia 1919 i winna się przed tym terminem ukonstytuować.

§ 5.

Wybór Prezydium.

Na pierwszej sesji konstytuującej wybiera Izba większością głosów ze swego grona prezesa, wiceprezesa i delegata Izby do prezydium (prowizorycznego przewodniczącego § 13. ust.), który w razie przeszkody w osobie prezesa i wiceprezesa sprawuje obowiązki przewodniczącego. Nowo wybrani członkowie prezydium poczynają swe urzędowanie dopiero po zatwierdzeniu ich wyboru przez Radę Narodową.

§ 6.

Prawa i obowiązki prezesa i wiceprezesa.

Prawa i obowiązki prezesa i wiceprezesa są objęte §§ 13 i 15 ustawy o organizacji Izb handlowych z dnia 29. czerwca 1868 Dz. p. p. Nr. 85.

§ 7.

Prawa i obowiązki członków.

Członkowie Izby mają obowiązek brać udział we wszelkich rozprawach i pracach Izby i to tak na posiedzeniach plenarnych, jakoteż na posiedzeniach komisyj.

Członkowie są obowiązani podejmować się wypracowywania sprawozdań o przedmiotach przekazanych im przez prezydium, oraz przyjmować wybory do poszczególnych komisji.

Skoro członek nie zjawia się na posiedzeniach plenarnych lub komisyjnych 2 razy z rzędu bez należytego usprawiedliwienia, lub skoro bez powodu usuwa się od poruczonych sobie prac lub sprawozdań, — winien prezes członkowi niedbałemu przypomnieć ustawowo ciążące na nim obowiązki. Jeżeli zaś takie zaniedbanie obowiązków mimoto się powtórzy, winien przewodniczący donieść o tym Izbie, która na posiedzeniu pełnym w myśl § II. ust. o org. izb handl. może uchwalić utratę mandatu dla winnego członka.

Również może uznać Izba mandat jakiegoś członka za zgasty, jeżeli mu zawodowe czynności, choroba lub inne trwałe przeszkody nie pozwalają przynajmniej przez 9 miesięcy pełnić obowiązków członka.

§ 8.

Załatwianie spraw.

Sprawy należące do zakresu działania Izby załatwia się albo na posiedzeniu plenarnym, albo też wprost przez prezydium. Sprawy dotyczące budżetu Izby, następnie sprawy dotyczące mianowania ławników handlowych, (sędziów obywatelskich), cenzorów bankowych oraz delegatów w ważnych sprawach reprezentacyjnych, następnie sprawy dotyczące przyjmowania urzędników stałych i służ Izby, muszą być traktowane na posiedzeniach plenarnych.

Prezes, wiceprezes lub sekretarz zawiadamiają Izbę na najbliższym pełnym posiedzeniu o sprawach załatwionych ex praesidio.

§ 9.

Stałe Komisje Izby.

Sprawy, które mają być załatwione na pełnym posiedzeniu Izby muszą być przedtem przedmiotem obrad komisji z wyjątkiem spraw uznanych za nagłe.

Celem uregulowania pracy w komisjach, wybiera Izba przy swem ukonstytuowaniu się następujące komisje:

I. Komisję budżetową. Zakres działania: gospodarka pieniężna Izby, uchwalenie projektu budżetu, kontrola kasy i rachunków Izby, sprawy dotyczące urządzenia lokalu i t. p.

II. Komisję sekcji handlowej. Zakres działania: sprawy dotyczące wyłącznie handlu, giełdy, targów i jarmarków, sprawy pieniężne i bankowe, towarzystwa akcyjne, stosunki osób zatrudnionych w handlu i t. p.

III. Komisję sekcji przemysłowej. Zakres działania: sprawy wyłącznie przemysłowe, techniczne i górnicze, marki i wzory, stosunki osób zatrudnionych w przemyśle i t. p.

IV. Komisje połączonych sekcji. Zakres działania: ustawodawstwo przemysłowo i handlowo⁵, sprawy kolejowe, celne, poczt i telegrafów, traktaty handlowe, wystawy, stowarzyszenia przemysłowe, zawodowe i statystyka.

W miarę potrzeby mogą być także przez Izbę obierane komisje o ściślejszym zakresie działania lub mające na celu przygotowanie jednego tylko przedmiotu.

Komisja budżetowa składa się z pięciu członków, których Izba wybiera na posiedzeniu konstytuującym. Do komisji handlowej lub przemysłowej może się wpisać każdy członek. Połączona komisja obydwu sekcji liczy członków 8, których wybiera Izba na posiedzeniu konstytuującym. Każda Komisja ma prawo kooptować sobie innych członków Izby i zapraszać do obrad nad poszczególnymi przedmiotami także osoby, nie należące do składu Izby. Członkowie kooptowani z poza grona Izby mają jedynie głos doradczy.

Każda Komisja wybiera przewodniczącego oraz zastępcę przewodniczącego.

Do każdej Komisji należy prezes Izby oraz wyznaczony przez prezydium konceptowany urzędnik Izby.

§ 10.

Tok spraw w Komisjach.

Z reguły przydziela prezydium komisjom przedmioty do załatwienia. W odpowiednim czasie przed każdą sesją zwołuje przewodniczący względnie jego zastępca zaproszeniem pisemnem, wygotowanem przez biuro Izby.

Uchwały w komisjach zapadają większością głosów.

Komisja wybiera zarazem referenta, który sprawę ma przedstawić plenum. Referentem może być także i urzędnik Izby. Sprawozdania mogą się odbywać ustnie, wnioski atoli powinny być sformułowane na piśmie. O ile sprawozdawcą jest urzędnik Izby, przysługują mu wszelkie prawa sprawozdawcy, z wyjątkiem prawa głosowania.

§ 11.

Zwyczajne posiedzenie Izby handlowej i przemysłowej w Bielsku odbywa się co miesiąc, o ile posiada przedmioty obrad.

Prezes, względnie jego zastępca, zaprasza członków Izby na sesję plenarną za pomocą zawiadomień, które w sobie mieścić winny porządek dzienny. Zawiadomienia te

⁵ Tak w oryginale.

powinny być doręczone członkom na 5 dni przed sesją. Członkowie Izby, którzy na posiedzenie przybyć nie mogą winni o tem wcześniej zawiadomić prezydium. Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje prezes Izby na wezwanie Rady Narodowej z własnej inicjatywy, albo też na pisemne żądanie co najmniej 8 członków. Na posiedzeniach Izby przewodniczy prezes względnie wiceprezes. Gdyby ani prezes, ani wiceprezes przewodniczyć nie mogli, kieruje obradami delegat Izby do prezydium (prowizoryczny przewodniczący). Rozprawy Izby z zasady są jawne. Z tej reguły są wyjęte:

1. Rozprawy nad przedmiotami, co do których władze domagają się poufnego traktowania.
2. Sprawy osobiste członków i personalu Izby,
3. Rozprawy sądu polubownego.

Przewodniczący winien również zarządzić posiedzenie tajne, jeżeli się tego domaga większość obecnych. Sprawy budżetu mogą być traktowane i uchwalane jedynie na posiedzeniach publicznych.

§ 12.

Tok obrad i uchwały

Uchwały zapadają w pełnej Izbie prostą większością głosów. Do kompletu potrzebną jest obecność co najmniej 10 członków Izby. Posiedzenie otwiera prezydent po skonstatowaniu kompletu zapytaniem, czy który z członków nie podnosi zarzutów przeciw ostatniemu ogłoszeniu protokołowi sesyjnemu. Następnie zdaje prezes względnie sekretarz, sprawę z czynności prezydium i biura za czas od ostatniej sesji. Po tem sprawozdaniu następują interpelacje członków, względnie odpowiedzi na interpelacje poprzednio wniesione. Interpelowanym może być jedynie prezes Izby. Interpelacje muszą być wniesione przed rozpoczęciem posiedzenia. Prezydium ma obowiązek na każdą interpelację odpowiedzieć natychmiast, albo najpóźniej na najbliższem posiedzeniu plenarnem i to osobiście albo przez w tym celu wyznaczonego członka lub urzędnika Izby. Debata nad interpelacjami lub odpowiedziami na interpelacje jest dopuszczalna tylko za uchwałą większości Izby. Uchwały takie zapadają bez debaty.

§ 13.

Porządek dzienny.

Porządek dzienny układa prezydium. Izbie przysługuje prawo zmienić kolej przedmiotów w porządku dziennym prostą większością głosów.

§ 14.

Wnioski.

Członkowie Izby, chcący stawiać samodzielne wnioski winni takowe zgłosić pisemnie najpóźniej 7 dni przed posiedzeniem do prezydium, lub do sekretaryatu Izby.

Od tej zasady stanowią wyjątek wnioski nagłe, które być poparte co najmniej przez 6 członków. W wypadku takim winien przewodniczący nagłość wniosku pierwiej poddać pod dyskusję i głosowanie. Jeśli nagłość zostanie uchwaloną, winien być wniosek poddany pod obrady na tem samym posiedzeniu. Wnioski, których nagłość nie uzyskała większości, mają być traktowane jako wnioski zwyczajne w myśl niniejszego regulaminu.

§ 15.

Rozprawy.

Po przejściu do porządku dziennego udziela przewodniczący mowcom⁶ głosu wedle porządku zgłoszeń. Jednemu mowcy wolno w tej samej sprawie zabierać głos najwięcej dwa razy. Wyjątek stanowi się dla wnioskodawcy i referenta, którym przysługuje nadto prawo zabierania głosu po wyczerpaniu listy mowcow. Prezes i komisarz ministerjalny mają prawo zabierać głos w każdej chwili. Sekretarz może żądać głosu celem udzielenia faktycznych lub prawnych wyjaśnień. O ile sekretarz jest sprawozdawcą, przysługują mu wszelkie prawa referenta.

§ 16.

Mówcy przemawiają do przewodniczącego. Odczytywanie pism jest dozwolonym tylko sprawozdawcom.

§ 17.

Prezydium ma prawo przywołać mówcę do porządku jeśli odbiega od rzeczy lub przechodzi w osobiste zaczepki. W razie powtórzenia takiego postępowania może prezes mówcy odebrać głos w debacie nad odnośnym punktem porządku dziennego. Zresztą nie wolno nikomu przerywać mowcom.

§ 18.

Wnioski o zamknięcie dyskusyi powinny być poddane pod głosowanie natychmiast i bez debaty. Mówcy zapisani do głosu mają prawo do przemów mimo zamknięcia dyskusyi.

§ 19.

Po wyczerpaniu lub zamknięciu debaty poddaje prezydium wnioski pod głosowanie. Jeżeli do jakiegoś wniosku, który stanowi przedmiot rozpraw, podano samodzielne poprawki lub wnioski uzupełniające, którychto poprawek i uzupełniających wniosków przedłożenia na piśmie prezydium ma prawo żądań, powinny być takowe poddane pod głosowanie przed wnioskiem głównym i to w ten sposób, że najwcześniej należy głosować nad wnioskami ograniczającymi najbardziej wniosek główny.

---

⁶ Tak w oryginale.

§ 20.

Głosowanie jest z reguły jawne i odbywa się przez podnoszenie rąk. Prezydium ogłasza wynik głosowania. W razie wątpliwości lub na żądanie conajmniej 4 członków należy zarządzić zliczenie głosów. Imienne głosowania odbywają się na żądanie lub za poparciem 1/3 części obecnych członków.

§ 21.

Wszelkiego rodzaju wybory i mianowania odbywają się przez tajne głosowanie kartami. W ten sam sposób uchwała się wykluczenie członka lub uznania mandatu za zgasy (par. 7 regulaminu). Prezydium powołuje w razie głosowania kartami 2 członków Izby na skrutatorów, którzy od każdego głosującego osobiście odbierają kartkę. Skrutatorzy stanowią wraz z prezesem komisję wyborczą, która ogłasza rezultat wyborów. W razie gdy głosowanie nie wykaże dla nikogo absolutnej większości, należy przystąpić do wyborów ściślejszych. Wybory ściślejsze ograniczają się do 2 osób, które uzyskały stosunkowo największą ilość głosów. Przy ściślejszych wyborach nie liczą się głosy oddane na inną osobę. Również się nie liczą kartki białe. W razie równości głosów rozstrzyga los. Dotyczącą kartkę wyciąga prezes Izby.

§ 22.

Jeżeli przewodniczący sądzi, iż nie może przyjąć odpowiedzialności za to co Izba uchwaliła, może sporną sprawę albo zaraz, albo po poddaniu takowej pod powtórne obrady na najbliższej sesji, przedłożyć do rozstrzygnięcia Radzie Narodowej.

§ 23.

Przed wyczerpaniem porządku dziennego nie może być sesja Izby odroczoną w ten sposób, aby niezłatwione przedmioty przeszły pod dyskusję dopiero na następującem miesięcznem posiedzeniu. Jeżeli większość żąda odroczenia sesji przed wyczerpaniem porządku dziennego, należy zwołać następujące posiedzenie na najbliższy dzień powszedni. Na takiej sesji mogą być traktowane tylko przedmioty poprzednio nie załatwione. Jako zaproszenie na taką sesję wystarczy ustne zaproszenie prezesa wystosowane do członków.

§ 24.

Protokół.

Protokoły Izby prowadzi sekretarz lub jego zastępca. Protokół powinien obejmować nazwiska obecnych członków, treść powziętych uchwał, oraz tok obrad w streszczeniu. Protokół winien być podpisany przez prezesa i sekretarza. Protokoły ogłasza się drukiem.

§ 25.

Delegacje.

Izba wysyła na wezwanie rządu lub z własnej inicjatywy delegacje w celach reprezentacyjnych albo w celach zastępstw pewnych interesów gospodarczych. Wybór delegatów odbywa się zazwyczaj na plenarnych posiedzeniach. W wypadkach nagłych lub w sprawach mniejszej wagi, mianuje delegatów prezydium. Delegaci Izby mają obowiązek zdać na najbliższym plenarnym posiedzeniu sprawozdanie z swych czynności.

§ 26.

Izba wybiera członków swego stałego sądu polubownego oraz kandydatów na ławników handlowych dla sądu obwodowego w Cieszynie. Izba wybiera na żądanie władz członków rad przybocznych (kolejowych, cłowych, podatkowych i innych), istniejących przy władzach.

§ 27.

Kasowość.

Kasą zawiaduje sekretarz łącznie z wybranym przez Izbę skarbnikiem. Do nich należy cała administracja kasowa w szczególności pobór dochodów izbowych i wypłaty za kwitami, zaopatrzonymi podpisem prezesa. Z końcem roku mają być zamknięte księgi i złożone rachunki. Zamknięcie rachunkowe i kasowe podlega kontroli komisji budżetowej. Po uchwaleniu zamknięcia rachunkowego przez pełną Izbę, przedkłada się takowe ministrowi handlu.

Zatwierdzone zamknięcie rachunków musi być ogłoszone drukiem.

Kasa znajduje się pod podwójnym zamknięciem prezesa i skarbnika Izby. Zapas gotówki w kasie nie powinien przekraczać kwoty 2000 K. Nadwyżka winna być złożona w kasie oszczędności miasta Bielska. Ewentualne fundusze lokuje się w pupilarnych papierach wartościowych.

§ 28.

Biuro Izby.

Biuro Izby składa się z sekretaryatu Izby oraz z urzędu marek i wzorów, dla którego to urzędu istnieją odrębne przez Ministerstwo handlu w drodze rozporządzenia wydane przepisy. Językiem urzędowym wewnętrznym biura jest język polski, językiem dla stron język polski i niemiecki.

§ 29.

Celem załatwienia prac koncepcyjnych i kasowych mianuje Izba zawodowo i naukowo wykształconego sekretarza będące zarazem szefem biura Izby, oraz potrzebny personal kancelaryjny i służbę. Nominacja urzędników koncepcyjnych Izby podlega zatwierdzeniu Rady Narodowej.

§ 30.

Wszyscy urzędnicy i słudzy Izby ślubują na ręce prezydium, iż swe służbowe obowiązki spełniać będą gorliwie, pilnie i wiernie, oraz że będą przestrzegać tajemnicy urzędowej co do wszelkich spraw, o których wiadomość powezmą w Izbie.

Rejestrant marek ochronnych jest zaprzysiężony.

§ 31.

Biuro Izby załatwia wszelkie sprawy pod odpowiedzialnością i kierownictwem sekretarza, któremu jest służba podporządkowana.

Sekretarz jest odpowiedzialny przed Izbą a porządne, szybkie i dokładne prowadzenia biura i podpisuje wraz z prezesem wszystkie z Izby wychodzące pisma.

Obowiązkiem sekretarza jest układanie wszelkich prac koncepcyjnych, statystycznych i informacyjnych o stanie handlu, przemysłu i rzemiosł w jej okręgu. Pisma te wygotowuje sekretarz przy pomocy biur oraz członków Izby. Sekretarzowi służy prawo, w razie gdyby w tym celu były potrzebne badania na miejscu, przeprowadzać je osobiście, albo za pośrednictwem biura lub mężów zaufania. W każdym z tych wypadków należą się zatrudnionym szczegółowo wykazane dyety i koszta podróży.

Sekretarz przydziela zajęcie presonalowi⁷ biurowemu.

§ 32.

Obowiązkiem sekretarza jest udzielać w pewnych godzinach codziennie ustnych informacji zgłaszającym się stronom. Personal biurowy ma tylko ze szczególnem upoważnieniem sekretarza prawo udzielania ustnych wyjaśnień.

§ 33.

Personal biurowy stały pobiera pensję w ratach miesięcznych z góry, dodatek kwaterowy w ratach kwartalnych z góry. Izba opłaca podatki od poborów personalu biurowego.

Dyżurniści i pracownicy prowizoryczni otrzymują wynagrodzenie po ukończeniu dotyczącej roboty.

§ 34.

Stosunek służbowy pomiędzy Izbą a biurowym personelem rozwiązuje się:

1. przez dobrowolne wystąpienie urzędnika z końcem kalendarzowego kwartału, za poprzednim sześciotygodniowym wypowiedzeniem.
2. przez oddalenie urzędnika z powodu przekroczenia dyscyplinarnego.

§ 35.

Każde naruszenie obowiązków, włożonych na personal Izby przez obecny regulamin, jest przekroczeniem służbowem.

---

⁷ Tak w oryginale.

Przekroczenia służbowe podlegają wedle swej doniosłości ustnemu lub pisemnemu skarczeniu przez prezesa z przedstawieniem skutków ponownego naruszenia obowiązków, albo karze dyscyplinarnej.

Kary dyscyplinarne są:

1. nagana przez prezesa;
2. nagana przez pełną Izbę;
3. wydalenie ze służby.

§ 36.

Władze skarbowe pobierać będą na rzecz Izby dodatek do podatku zarobkowego w wysokości do 10-procent.

W Cieszynie, dnia 15. lipca 1919.

Dr. Julian Czapliński m. p.   Ant. Pawlita m. p.

***

Izba Handlowa i Przemysłowa w Bielsku powstała w 1919 roku. Na przełomie lat 1934 – 1935 została przekształcona w oddział Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach. Istniała do wybuchu II wojny światowej⁸.

Rozporządzenie Rządu Krajowego Księstwa Cieszyńskiego

z dnia 7 listopada 1919 r.

**w sprawie utworzenia Komisji przywozu i wywozu Rady Narodowej
w Cieszynie**

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 18, poz. 224.

§ 1.

Z dniem 15. listopada b. r. znosi się wszystkie Urzędy przywozu i wywozu na Śląsku Cieszyńskim funkcjonujące przy poszczególnych Wydziałach Rady Narodowej, przy Krajowym Urzędzie Gospodarczym i przy poszczególnych Starostwach (Powiatowych Urzędach Gospodarczych).

§ 2.

Wszystkie funkcje zniesionych Urzędów obejmuje Komisja przywozu i wywozu Rady Narodowej, w skład której wchodzi następujący delegaci, względnie zastępcy:

---

⁸ K. Dąbrowski, *Archiwalia izb przemysłowo-handlowych II RP*, [w:] *Archiwalia izb przemysłowo-handlowych. Stan i perspektywy badań*, red. K. Dąbrowski, Ryki 2012, s. 9.

- 1) 12⁹ Wydziału górnictwo - przemysłowo - handlowego,
- 2) 1 z Wydziału skarbowego,
- 3) 1 z Wydziału kolejowego,
- 4) 1 z Krajowego Urzędu Gospodarczego,
- 5) z głosem doradczym, 2 delegatów Izby handlowej w Bielsku.

Przewodniczącym Komisji jest delegat Wydziału górnictwo-przemysłowo-handlowego.

§ 3.

Komisji przysługuje wyłączne prawo decyzji w sprawach polityczno-handlowych, oraz w sprawach wywozu towarów całymi wagonami za granicę Polski.

W sprawach przywozu przysługuje Komisji jedynie prawo ogólnej decyzji co do tych towarów, których przywóz do Państwa Polskiego z zagranicy ze względów gospodarczych i walutowych jest niepożądany.

§ 4.

Komisji nie podlegają sprawy przywozu i wywozu tych artykułów, co do których istnieje ogólnopństwowy zakaz przywozu, względnie wywozu, oraz sprawy przywozu i wywozu monopolów.

§ 5.

Komisja obraduje na podstawie materiału, dostarczonego przez Urząd przywozu i wywozu. Poszczególne sprawy mają być przez Urząd przedłożone po przeprowadzeniu korespondencji przygotowawczej i zasięgnięciu opinii biur i organizacyj fachowych, względnie ekspertów przyzwanym przez Komisję.

§ 6.

Pozwolenia na wywóz przesyłek od jednego wagonu wżwyż, względnie towaru, wartości ponad 10.000 K, wydaje się jedynie na podstawie uchwał Komisji, z wyjątkiem tych wypadków, w których Komisja upoważni szefa Urzędu przywozu i wywozu do wydawania pozwolenia bez każdorazowej uchwały.

Pozwolenia na wywóz towarów w ilościach mniejszych niż jeden wagon, oraz wszelkie pozwolenia na wywóz towarów, z wyjątkiem tych, co do których istnieje ogólnopństwowy zakaz przywozu, wydaje Urząd przywozu i wywozu.

§ 7.

Komisja przywozu i wywozu Rady Narodowej ustala warunki co do przywozu i wywozu towarów w granicach ustanowionych przez Państwową Komisję przywozu i wywozu w Warszawie, z równoczesnym uwzględnieniem warunków lokalnych.

---

9 Tak w oryginale.

§ 9.¹⁰

Komisya przywozu i wywozu wyda instrukcye starostwom granicznym w sprawie udzielania zezwoleń na wywóz lub przywóz drobnych ilości towarów w ruchu granicznym.

§ 10.

Prośby o zezwolenia na przywóz lub wywóz na ilości towarów wymienione w 1. ust. § 6, muszą bezwarunkowo wnoszone być na piśmie.

Opłaty wywozowe i przywozowe ustala Komisya we własnym zakresie.

Ks. Londzin, m. p.

T. Reger, m.p.

P. Bobek, m. p.

Rozporządzenie Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

z dnia 19 listopada 1919 r.

w sprawie Centrali dewiz

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 19, poz. 243.

Powołując się na ogłoszenie „Wydziału¹¹ górnico-przemysłowo-handlowego Rady Narodowej w Cieszynie z dnia 25. marca 1919 zamieszczone w Dzienniku Urzędowym Księstwa Cieszyńskiego Nr. 6 ex 1919, poz. 80 postanawia się następująco:

§ 1.

Firmy eksportujące zobowiązane są do oddania waluty obcej za towary wywożone poza granice Państwa Polskiego do tymczasowej Centrali dewiz dla Śląska Cieszyńskiego t. j. Banku eskontowego w Bielsku¹² ewentualnie do Filii tej Centrali t. j. do Banku Rolniczego w Cieszynie.

Firma prosząca o pozwolenie wywozu przedkłada fakturę w walucie zagranicznej.

§ 2.

Dla rozdziału waluty obcej ustanawia się Komisję walutową złożoną z trzech członków, a mianowicie: jednego reprezentanta Dyrekcyi skarbu Księstwa Cieszyńskiego, jednego z Wydziału górnico-przemysłowo-handlowego Rady Narodowej i jednego mianowanego przez Izbę handlową i przemysłową w Bielsku.

Przewodniczącym jest Kierownik Dyrekcyi skarbu Księstwa Cieszyńskiego lub jego zastępca.

---

10 W oryginale brakuje paragrafu ósmego. W kolejnych numerach Dziennika Urzędowego nie znaleziono sprostowania cytowanego rozporządzenia.

11 W oryginale jest cudzysłów otwierający natomiast nie ma cudzysłowu zamykającego.

12 Chodziło o Śląski Bank Eskontowy w Bielsku (*Schlesischen Eskomptebank*).

§ 3.

Komisja przydziela walutę jedynie na zakupno artykułów pierwszej potrzeby dla Śląska Cieszyńskiego, o ile te artykuły nie są do nabycia w kraju, oraz na potrzeby przemysłu Śląskiego.

§ 4.

Strony żądające walut obcych, wnoszą podania pisemnie stemplowane (3 K) na specjalnych blankietach drukowanych.

Podania o obcą walutę do tysiąca koron załatwia kierownik Oddziału walutowego Rady Narodowej według możliwości zaraz. W razie żądania wyższych kwot rozpatruje podanie Komisja walutowa.

Dla uzasadnienia swej prośby strona przedkłada kartę przemysłową, kwit cłowy, fakturę oryginalną, kontrakt i t. p.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Ks. Londzin, w. r.

T. Reger, w. r.

P. Bobek, w. r.

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 25 listopada 1919 r.

w przedmiocie Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej

Tygodnik Urzędowy Naczelnej Rady Ludowej 1919, Nr 67, poz. 165.

Na mocy art. 6 d. ust.¹³ z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dz. pr. Nr. 64 str. 675 i nast.) stanowią co następuje:

Przeznaczenie i utworzenie izb przemysłowo-handlowych

§ 1.

Przeznaczeniem izb przemysłowo-handlowych jest zastępstwo ogólnych interesów przemysłu wraz z górnictwem, handlu oraz żeglugi w ich obwodach.

§ 2.

Obszar całej b. dzielnicy pruskiej dzieli się na obwody Izb.

Tworzenie poszczególnych Izb, oznaczenie miejsce ich siedziby, obwodu, liczby członków, powiększenie obwodu oraz wcielenie części okręgu jednej Izby do obwodu drugiej Izby przy równoczesnym rozgraniczeniu wzajemnych praw i obowiązków uskutecznia po wysłuchaniu interesowanych Izb, – a w braku ich, interesowanych

13 W oryginale nie podano numeru ustępu.

gospodarczo reprezentacji – Minister b. dzielnicy pruskiej, uwzględniając ekonomiczną łączność, zdolność do podatkowych świadczeń i wielkość obszaru.

Kompetencja

§ 3.

Izby mają w granicach przeznaczenia określonego w § zadanie:

- a) popierania wszystkich władz polskich w kraju i zagranicą na żądanie lub z własnej inicjatywy udzielaniem wiadomości, stawianiem wniosków i wydawaniem orzeczeń, w szczególności też w kwestiach zakładania, utrzymywania i rozszerzania środków i dróg komunikacyjnych oraz urzędów pocztowych;
- b) przedkładania własnych projektów, ustaw i rozporządzeń ogólnej i lokalnej natury, objawiania opinii co do nich i współdziałania w wypracowaniu takich projektów;
- c) objawiania opinii i współdziałania w pracach Rządu przy zawieraniu traktatów handlowych oraz przy wprowadzaniu i reformie ceł i taryf,
- d) tworzenia, utrzymywania i popierania zakładów, urzędów i instytucji, mających na celu rozwój przemysłu, górnictwa, handlu i żeglugi, oraz techniczne i kupieckie wykształcenie i moralną opiekę nad zatrudnionymi w tych zakładach pomocnikami i uczniami;
- e) odwołanego mianowania i zaprzysięgania biegłych do wydawania opinii oraz innych osób do stwierdzeń i innych czynności w dziedzinie przemysłu, handlu i żeglugi, do których w życiu gospodarczym przywiązuje się szczególną wiarygodność, albo które wymagają szczególnej znajomości rzeczy i wydawania odnośnych przepisów;
- f) przyjmowania oświadczeń w miejsce przysięgi, dotyczących przemysłu, handlu i żeglugi;
- g) wydawania orzeczeń o zwyczajach handlowych;
- h) dawania inicjatywy lub współdziałania przy urządzaniu krajowych i zagranicznych wystaw i jarmarków.

Również mogą być stawione pod dozór Izby giełdy i inne życiu handlowemu służące zakłady publiczne.

§ 4.

Corocznie, najpóźniej do końca czerwca, winny Izby przedłożyć Ministrowi b. dzielnicy pruskiej sprawozdanie o położeniu i rozwoju życia gospodarczego w swoim obwodzie za rok ubiegły.

Minister może dla tych perjodycznych sprawozdań ustanowić dłuższe czasookresy.

§ 5.

Poza tem mogą być Izbom przekazane innemi ustawami lub rozporządzeniami dalsze zadania, jako to:

- a) współdziałania przy tworzeniu towarzystw akcyjnych w myśl §§ 192 i dalszych niemieckiego kodeksu handlowego, przy mianowaniu sędziów handlowych, członków rad kolejowych, celnych i przemysłowych;
- b) wydawanie świadectw co do solidności i zasobności firm, podejmujących się dostaw państwowych;
- c) wydawanie certyfikatów pochodzenia towarów oraz wydawanie innych zaświadczeń w ruchu handlowym;
- d) czynność sądu polubownego w sprawach przemysłu i handlu.

§ 6.

Celem spełnienia zadań Izb, przewidzianych w § 3 b), c), odnośne władze winny przedkładać Izbom wszelkie projekty ustaw o ogólnym lub lokalnym znaczeniu, przed wejściem ich na drogę obrad ustawodawczych, o ile dotyczą interesów przez Izbę reprezentowanych, i o ile poważne przyczyny temu nie stoją na przeszkodzie.

Również winny być przedkładane Izbom wszelkie rozporządzenia o podobnym znaczeniu przed ich ogłoszeniem.

§ 7.

Władze oraz wszelkie firmy i przedsiębiorstwa, obowiązane do uiszczania opłat Izbowych, winny udzielać Izbom na ich żądanie informacji potrzebnych do spełnienia ich zadań, dostarczać żądanych wyjaśnień, dotyczących statystyki i wogóle wspierać Izby w ich działalności.

§ 8.

Kto przy statystycznych dochodzeniach, zatwierdzonych przez Ministra b. dzielnicy pruskiej, mimo dwukrotnych upomnień ze strony Izby z powołaniem na postanowienia niniejszego przepisu, żądanego wyjaśnienia nie udzieli lub rozmyślnie nieprawdziwe oświadczenie złoży, może o ile należy do osób odpowiedzialnych za kierownictwo firm i przedsiębiorstw obowiązanych w myśl § 7 ust. 1 do udzielenia wyjaśnienia uchwałą plenarną Izby ulec karze porządkowej w kwocie 50 do 500 mk., – a w razie powtórzenia do 1000 mk.

Przeciw takiej uchwale przysługuje stronie prawo wniesienia sprzeciwu w ciągu dni 14 po doręczeniu z mocą wstrzymującą wykonanie przez Izbę do Ministra b. dzielnicy pruskiej.

Ściąganie tych kar porządkowych na rzecz Izb następuje w drodze administracyjnego postępowania przymusowego.

Członkowie.

A. Rodzaje członków.

§ 9.

Izby składają się z dwóch grup członków:

I) Rzeczywistych członków:

a) wybranych, b) powołanych.

II) Członków korespondentów.

I. Rzeczywiści członkowie:

1) Wybrani członkowie

a) Czynne i bierne prawo wyborcze.

§ 10.

Czynne prawo wyborcze i obowiązek przyczyniania się do kosztów mają w razie przypisania podatku procederowego¹⁴:

1) kupcy (osoby fizyczne i prawne), zapisani jako właściciele firmy w rejestrze handlowym, prowadzonym w obwodzie Izby;

2) spółki i towarzystwa zapisane w rejestrze handlowym lub spółkowym w obwodzie Izby;

3) właściciele lub dzierżawcy kopalń, gwarectwa lub spółki, które uprawiają przemysł górniczy w obwodzie Izby, chociażby nie zapisane w rejestrze handlowym lub spółkowym;

4) właściciele położonych w obwodzie Izby, chociażby w rejestrze handlowym nie zapisanych zakładów, należących do przedsiębiorstwa znajdującego się poza obwodem Izby, w rejestrze handlowym zapisanego, o ile zakłady te według rodzaju i objętości wymagają prowadzenia na sposób kupiecki;

5) zakłady handlowe i przemysłowe państwa i związków komunalnych, o ile opłacają procederowy podatek, jako też zakłady przemysłowe, połączone z przedsiębiorstwami rolnymi i leśnymi.

Od prawa wyborczego i obowiązku uiszczania opłat do Izby wyłączone są stowarzyszenia:

a) rękodzielnicze,

b) rolnicze o zakresie handlowym ograniczonym dowodnie do członków, o ile nie wniesiono o ich dopuszczenie.

---

¹⁴ Podatek procederowy, to inaczej nazwany podatek przemysłowy od obrotu (*Gewerbsteuer*).

§ 11.

Czynne prawo wyborcze mogą wykonywać osoby używające pełni praw obywatelskich, nie będące pod opieką lub kuratelą i nie wykluczone w myśl § 14 od prawa wyborczego.

Prawo wyborcze wykonywa się osobiście.

Zastępstwo przy wyborach ma miejsce:

- 1) Dla jawnych spółek handlowych przez spółnika upoważnionego do zastępstwa, dla innych do wyboru uprawnionych spółek, gwarectw i osób prawnych przez jednego z ich prawnych zastępców, a w braku takiego przez członka zarządu;
- 2) dla osób, będących pod opieką lub kuratelą oraz dla filji i zakładów przemysłowych (§ 10. 1. 4.), należących do obwodu Izby, w obrębie której ich zakład główny nie jest położony, a których kierownictwo powierzone jest osobie nieupoważnionej w myśl poprzednich przepisów do czynnego prawa wyborczego, – przez zapisanego do rejestru handlowego prokurenta, a w braku jego przez szczególnie ustanowionego pełnomocnika.

Izba może uchwalić, że przy wyborach dopuszcza się ogólne zastępstwo przez prokurenta, zapisanego do rejestru handlowego lub przez pełnomocnika zaopatrzonego w prawo zastępstwa, obejmujące conajmniej zakres prokury – bez jej udzielenia. W tym wypadku regulamin wyborczy Izby zawierać ma przepisy, dotyczące legitymacji głos oddającego prokurenta lub pełnomocnika.

§ 12.

Komu na zasadzie powyższych przepisów (§§ 10, 11.) przysługuje kilka głosów w okręgu tej samej Izby może jednak oddać tylko jeden głos i winien w razie uprawnienia do głosowania w kilku okręgach wyborczych Izby (§ 21 ust. 2.) przed upływem terminu do wniesienia zarzutów przeciw liście wyborczej (§ 23) oświadczyć, w którym okręgu wyborczym chce głos oddać. W razie zaniechania tego oświadczenia ustanawia Komisja wyborcza okręg, w którym głos oddany być winien.

§ 13.

Członkami Izby wybrani być mogą obywatele państwa polskiego bez różnicy płci z ukończonym 25 rokiem życia, uzdolnieni do oddania głosu w myśl §§ 10, 11, jednak z wyjątkiem ustanowionych w § 11. 1. 2. szczególnych pełnomocników. Więcej aniżeli 3/4 część członków Izby nie może się składać z osób, wyliczonych w § 11 ust. 3.

Kilku zastępców tej samej spółki, gwarectwa, lub osoby prawnej (spółnicy, ustawowi zastępcy, członkowie zarządu, prokurenci) nie może być równocześnie członkami tej samej Izby.

§ 14.

Osoby, nad których majątkiem otwarto konkurs¹⁵, są aż do ukończenia postępowania konkursowego, zaś ci, którzy zawiesili wypłaty, są na czas zawieszenia wypłat wykluczeni od wykonywania czynnego i biernego prawa wyborczego, co jednak nie narusza obowiązku uiszczania opłat.

§ 15.

Każda okoliczność, któraby członka pozbawiła biernego prawa wyborczego, gdyby zaszła przed wyborem, powoduje na skutek uchwały Izby utratę charakteru członka.

§ 16.

Izba może członka, który stracił przez swoje postępowanie publiczny szacunek, dopuścił się ciężkiego przewinienia przeciw honorowi kupieckiemu, widocznie lub dowodnie naruszył swój obowiązek urzędowy, w szczególności naruszył nałożony mu uchwałą Izby obowiązek milczenia – po wysłuchaniu go – uchwałą większości conajmniej 2/3 głosów Izby wykluczyć ze swego grona.

Jeżeli członek Izby wskutek stałych przeszkód nie może wykonywać swych obowiązków urzędowych, może Izba w ten sam sposób pozbawić go charakteru członkostwa.

§ 17.

Na tej samej zasadzie (§ 16 ust. pierwszy) może Izba zawiesić w wykonywaniu funkcji członka, przeciw któremu wytoczono sądowo-karne postępowanie, aż do jego ukończenia.

§ 18.

Przeciw uchwale w myśl §§ 15 do 17 przysługuje członkowi prawo wniesienia zażalenia w ciągu dni 14 po doręczeniu uchwały z mocą wstrzymującą przez Izbę do Ministra b. dzielnicy pruskiej.

b) Wybory uzupełniające

§ 19.

Członków Izby wybiera się na lat sześć. Co trzy lata ustępuje połowa członków, w razie nierównej liczby ustępuje po raz pierwszy wyższa ich liczba i Izba uzupełnia się przez nowe wybory (wybory uzupełniające). Po raz pierwszy ustępujących członków oznacza los.

Wybory uzupełniające odbywają się przed upływem roku kalendarzowego. Wybrani członkowie rozpoczynają swoją czynność z początkiem następującego roku.

---

¹⁵ Konkurs oznaczał upadłość (potocznie bankructwo).

Ustępujący mogą być ponownie wybrani. Pozostają oni w urzędzie aż do objęcia funkcji przez członków nowowybranych.

c) Wybory dodatkowe

§ 20.

Celem uzupełnienia członków, którzy wystąpili z Izby nie wskutek normalnego jej uzupełnienia, lub których mandat unieważniono (§ 26 ust. 3) (wybory dodatkowe), odbywają się wybory w połączeniu z najbliższymi wyborami uzupełniającymi.

Jeżeli Izba uznaje za wskazane, winny one się już wcześniej odbyć i to na podstawie listy uprawnionych do wyboru, ustalonej przy ostatnich wyborach uzupełniających.

Nowowybrany członek urzęduje aż do końca kadencji wyborczej, na którą poprzednik jego był wybrany.

d) Postępowanie wyborcze.

§ 21.

O ile regulamin wyborczy niczego odmiennego nie postanawia, wybory do Izby są równe, bezpośrednio, tajne i stosunkowe. W regulaminie wyborczym nadto zawarte być winny postanowienia co do okręgów wyborczych, co do stosunku ilości członków w siedzibie Izby zamieszkałych do ogólnej liczby członków, jako też co do ewent. grup wyborczych.

Regulamin wyborczy wymaga zatwierdzenia przez Ministra b. dzielnicy pruskiej.

§ 22.

Celem przeprowadzenia wyborów (nowych, uzupełniających i dodatkowych) mianuje Minister b. dzielnicy pruskiej w siedzibie Izby, a w razie tworzenia nowej Izby w przyszłej jej siedzibie Komisję wyborczą. Składa się ona z Komisarza wyborczego, jako przewodniczącego, z Syndyka (generalnego sekretarza) Izby oraz z 3 członków, mianowanych na wniosek Komisarza ze sfer przemysłu i handlu.

Przy wyborach do nowej Izby mianuje Minister b. dzielnicy pruskiej w miejsce syndyka (gener. sekretarza) czwartego członka.

§ 23.

Celem przygotowania wyborów układa Komisja wyborcza listę uprawnionych do głosowania, która winna być przez tydzień publicznie wyłożoną.

Komisja wyborcza ogłasza miejsce i czas wyłożenia listy z tem nadmienieniem, iż zarzuty przeciw liście w ciągu tygodnia po ukończonem wyłożeniu do niej wnieść należy.

Po upływie tego czasookresu rozstrzyga ona o wniesionych zarzutach i ustala ostatecznie listę wyborczą.

§ 24.

Po ustaleniu listy wyborczej winna Komisja wyborcza oznaczyć i publicznie ogłosić termin wyborów dla każdego okręgu wyborczego.

§ 25.

Komisja wyborcza mianuje dla każdego okręgu wyborczego kierownika wyborczego, który przewodniczy aktowi wyborczemu. Tworzy on komitet wyborczy, do którego należą oprócz niego, jako przewodniczącego, wybrane z grona obecnych wyborców na wniosek kierownika wyborczego osoba, zbierająca głosy i osoba prowadząca protokół.

§ 26.

Wybór odbywa się bezwzględną większością głosów w głosowaniu tajnym za pomocą kartek wyborczych, które uprawnieni do głosowania, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w § 11 osobiście oddają. W razie równości głosów rozstrzyga los. O ile przy wyborach pierwsze głosowanie nie daje ani absolutnej większości, ani równości głosów, przychodzi do wyborów ściślejszych.

O ważności oddanych kartek wyborczych rozstrzyga komitet wyborczy, który winien podpisać protokół wyborczy.

Bliższe postanowienia zawiera regulamin wyborczy.

§ 27.

Rezultat wyborów winna Komisja wyborcza publicznie ogłosić.

Ważność wyborów zaczęć można w ciągu dni 14 po ich publicznym ogłoszeniu. Sprzeciwu nie mające mocy wstrzymującej, wnieść należy do Komisji wyborczej, która o nich rozstrzyga uchwałą, przeciw której przysługuje stronie prawo wniesienia zażalenia bez mocy wstrzymującej przez Komisję wyborczą do Ministra b. dzielnicy pruskiej w ciągu dni 14 po jej doręczeniu.

2) Członkowie powołani.

§ 28.

Minister b. dzielnicy pruskiej powołuje na okres lat 3 tylu członków dla każdej Izby, ilu ona liczy członków wybranych. Przynajmniej 2/3 powołanych członków musi należeć do sfer przemysłowych, handlowych, żeglarskich lub finansowych i musi posiadać prawo obieralności w obwodzie danej Izby.

Resztę powołuje Minister b. dzielnicy pruskiej z pośród osobistości, zasłużonych około rozwoju gospodarstwa społecznego. Przytem w pierwszym rządzie uwzględnieni być winni profesorowie Uniwersytetu, Akademii handlowych i Politechnik, kierownicy wyższych szkół przemysłowych oraz urzędnicy na kierujących stanowiskach, których zawodowa działalność ma styczność z zakresem działania Izb.

§ 29.

Członkowie powołani mają wszelkie prawa i obowiązki członków wybranych.

§§ 15-17 mają do powołanych członków zastosowanie z tym, że nie uchwała Izby, lecz Minister b. dzielnicy pruskiej orzeka o skutkach w tychże paragrafach wymienionych.

II. Członkowie korespondenci.

§ 30.

Każda Izba ma prawo w kraju i zagranicą mianować odwoalnie na 3 lata członkami-korespondentami osoby, które ze względu na zawód, stanowisko lub teoretyczne wykształcenie mogą być pomocnymi Izbie w spełnianiu jej zadań.

B. Prawa i obowiązki członków.

§ 31.

Rzeczywści członkowie obowiązani są brać udział w posiedzeniach, opracowywać wyznaczone sobie referaty oraz przyjmować wybór do przewidzianych w statucie sekcji.

Członkowie korespondenci mogą być dopuszczeni do udziału w posiedzeniach Izby z głosem doradczym.

Wszyscy członkowie wykonywują swe funkcje bezpłatnie, jedynie zwraca im się wydatki, połączone z wykonaniem poszczególnych zleceń. Izba może uchwałą przyznać swym członkom wynagrodzenie, odpowiednie do wydatków w gotowości z tytułu ich udziału w posiedzeniach.

Ukonstytuowanie się Izby.

§ 32.

Minister b. dzielnicy pruskiej oznacza czas ukonstytuowania się nowej Izby. Otwarcie następuje przez Komisarza wyborczego, który oddaje przewodnictwo najstarszemu członkowi Izby, a ten zarządza natychmiastowy wybór Przewodniczącego Izby (Prezesa).

Sprawowanie czynności.

§ 33.

Każda Izba wybiera ze swego grona absolutną większością głosów Prezesa i jednego lub więcej Wiceprezesów na przeciąg lat 3. W razie ustąpienia Prezesa lub Wiceprezesa przed ustanowionym okresem ma miejsce ponowny wybór na resztę tego czasu.

Prezes i Wiceprezes mogą być ponownie wybrani. Pozostają oni w urzędzie aż do objęcia funkcji przez nowo obranych.

§ 34.

Izba ma prawo osoby prawnej. Prezes jej jest odpowiedzialnym za przestrzeganie zakresu działania Izby, za stosowanie się do statutów oraz za wykonanie uchwał i zarządzeń Izby. Jeżeli sądzi, że nie może przyjąć na siebie odpowiedzialności za wykonanie Izby, wolną mu takową wstrzymać, ma jednak obowiązek sprawę tę, po ponownej radzie Izby przedłożyć Ministrowi b. dzielnicy pruskiej do ostatecznej decyzji.

Dokumenty, zobowiązujące Izbę pod względem prawno-majątkowym podpisuje Prezes i jeden członek Izby. Wszystkie inne pisma podpisuje Prezes wspólnie z syndykiem (sekretarzem gener.) lub jego zastępcą.

W razie zajścia przeszkody w urzędowaniu lub nieobecności Prezesa przechodzą jego prawa i obowiązki na jednego z Wiceprezesów.

§ 35.

Izba używa pieczęci z godłem Państwa i odpowiednim napisem.

§ 36.

Posiedzenia Izby są w zasadzie jawne. Wyłączone od jawności są wszystkie sprawy osobiste członków i personelu Izby, nadto te przedmioty, które władze w poszczególnych wypadkach oznaczają, jako nieodpowiednie dla publiczności, albo które Izba sama, jako nieodpowiednie dla jawności oznaczy.

§ 37.

Uchwały Izby zapadają, o ile w ustawie niniejszej wyraźnie inaczej nie postanowiono, większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos Prezesa. Do ważności uchwały potrzebne jest zaproszenie wszystkich rzeczywistych członków z zawiadomieniem ich o porządku obrad i obecność conajmniej połowy rzeczywistych członków.

Co do przedmiotów nieobjętych zaproszeniem może zapaść uchwała, jeżeli nagłość ich uzna 2/3 obecnych rzeczywistych członków. Tego rodzaju uchwały winny być jeszcze raz ogłoszone na następnym posiedzeniu.

§ 38.

Do plenarnych posiedzeń Izby może Minister b. dzielnicy pruskiej wysłać delegata z głosem doradczym, który może każdej chwili głos zabrać.

§ 39.

Bliższe postanowienia o sprawowaniu czynności określa każda Izba w statucie, który ma być zakomunikowany Ministrowi b. dzielnicy pruskiej.

Etat Izby¹⁶.

§ 40.

Izba uchwała wydatki potrzebne do spełnienia jej ustawowych zadań i samodzielnie reguluje swą kasowość i rachunkowość.

§ 41.

Corocznie winna Izba ułożyć etat, który ma być najpóźniej do końca października przedłożony Ministrowi b. dzielnicy pruskiej do wiadomości.

Przewidziane w etacie koszta administracji Izby, nie pokryte osobnemu dochodami, rozkłada się na uprawnionych do wyboru (§§ 10 i 11). Miarę stanowi bezpośredni państwowy podatek procederowy. Przytem nie policza się części tego podatku, który przypada na filje, zakłady handlowe lub przemysłowe, nie mające siedziby w okręgu Izby, lub co do których ich właścicielom nie przysługuje prawo udziału w wyborach do Izb.

O ile przewidziane w etacie opłaty na Izbę przekroczyłyby miały 25% podatków procederowych, wymaga etat zatwierdzenia przez Ministra b. dzielnicy pruskiej.

§ 42.

Opłaty na rzecz Izb są publicznymi ciężarami. Władze podatkowe pobierają je jako dodatki do podatków procederowych wraz z tymi podatkami i odsyłają je Izbie bezpłatnie.

O wysokości dodatków do tychże podatków zawiadamia Minister b. dzielnicy pruskiej władze podatkowe.

§ 43.

Reklamacje przeciw obowiązkwowi płacenia i wysokości opłaty Izbowej należy wnieść w drodze przepisanej dla reklamacji (sprzeciwów) przeciw podatkom procederowym; podlegają one rozstrzygnięciu władz właściwych dla takich sprzeciwów.

Przed rozstrzygnięciem sprzeciwów przez te władze winna być o ile możliwości Izba wysłuchana.

§ 44.

O wyniku przepisów podatkowych procederowych, jako też o zaszyłych ewent. późniejszych zmianach zawiadamiają władze podatkowe bezpłatnie Izby.

§ 45.

Izby mają co do opłat pocztowych te same przywileje co władze państwowe.

Personel.

§ 46.

Izby winny ustanowić personel, potrzebny do spełniania ich zadań.

---

¹⁶ Pod pojęciem „etatu” rozumiano budżet.

Urzędnikiem Izby jest powołany do jej służby, jako urzędnik z poborami przez Izbę ustalonymi. Nominacja następuje przez wręczenie dekretu nominacyjnego. Mianowani w ten sposób urzędnicy mają wszelkie prawa urzędników państwowych.

Bliższe postanowienia co do warunków emerytury i warunków służbowych oraz co do postępowania dyscyplinarnego przeciw urzędnikom zawiera statut urzędniczy Izby, Ministrowie b. dzielnicy pruskiej do wiadomości przedłożyć się mający.

Rozwiązanie.

§ 47.

Na wniosek Ministra b. dzielnicy pruskiej może być Izba z ważnych powodów uchwałą Rady Ministrów rozwiązana.

Co do sprawowania czynności i zarządu majątkiem rozwiązanej Izby aż do nowych wyborów, w ciągu 3 miesięcy po dniu rozwiązania zarządzić się mających, wydadze Minister b. dzielnicy pruskiej odpowiednie zarządzenia.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 48.

Przejęcie wszystkich w byłej dzielnicy pruskiej istniejących Izb handlowych w myśl niniejszego rozporządzenia następuje w drodze rozporządzenia przez Ministra b. dzielnicy pruskiej.

§ 49.

Wykonanie tego rozporządzenia porucza się Departamentowi 8 Przemysłu i Handlu.

O ile inne ustawy lub rozporządzenia powołują się na przepisy dotychczasowej niemieckiej ustawy o Izbach handlowych, wstępują przepisy niniejszego rozporządzenia w miejsce tej dotychczasowej ustawy.

Poznań, dnia 25. listopada 1919 r.

Minister:

(—) W. Seyda. (...)

***

W § 5 jest mowa o tym, że izby przemysłowo-handlowe współdziałają przy tworzeniu towarzystw akcyjnych, w myśl § 192 niemieckiego kodeksu handlowego (*Handelsgesetzbuch*)¹⁷. Ten przepis kodeksu nakładał na członków zarządu spółki

---

¹⁷ Reichsgesetzblatt 1897, Nr. 23, S. 219. Tekst na stronie: <http://de.wikisource.org/wiki/Handelsgesetzbuch>

akcyjnej oraz rady nadzorczej obowiązek nadzoru nad procesem powstawania spółki. W określonych wypadkach nadzór był prowadzony przez zewnętrznych rewizorów, przedstawianych przez „organ powołany do reprezentacji interesów stanu kupieckiego” (*für die Vertretung des Handelsstandes berufene Organ*), którym była właśnie izba przemysłowo-handlowa.

Ministrem b. dzielnicy pruskiej był Władysław Seyda (1863 – 1938): prawnik, polityk endecji, poseł do sejmu pruskiego i Reichstagu, gdzie przewodniczył Kołu Polskiemu, zasiadał w składzie Naczelnej Radzie Ludowej w czasie powstania wielkopolskiego, był pierwszym ministrem b. dzielnicy pruskiej i posłem na Sejm Ustawodawczy, pełnił funkcję prezesa Sądu Najwyższego, został zdymisjonowany w 1929 roku i wrócił do Poznania, gdzie pracował jako adwokat¹⁸.

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 19 listopada 1920 r.

**w sprawie przyłączenia części powiatów namysłowskiego i sycowskiego
do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu**

Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1920 Nr 80, poz. 543.

Na podstawie art. 6 d. ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dziennik Praw str. 675) stanowią co następuje:

Art. 1.

Części powiatów namysłowskiego i sycowskiego, przyznane Polsce na podstawie traktatu pokoju z dnia 28 czerwca 1919, przyłącza się do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Art. 2.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Poznań, dnia 19 listopada 1920 r.

Minister b. dzielnicy pruskiej
W. Kucharski

***

Rozporządzenie zostało wydane w czasie urzędowania drugiego z kolei ministra b. dzielnicy pruskiej – Władysława Kucharskiego (1884 – 1964): inżyniera, absolwenta

---

¹⁸ Baza Biblioteki Sejmowej <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 28.06.2013].

Politechniki Lwowskiej, działacza politycznego i gospodarczego okresu II RP. Władysław Kucharski zasłynął jako poseł endecji i minister przemysłu i handlu w rządzie „Chjeności”, który podpisał tzw. umowę żyradowską oraz minister skarbu w okresie największej hiperinflacji. Po 1924 roku zajął się działalnością gospodarczą, zasiadając w zarządach przedsiębiorstw¹⁹.

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 10 grudnia 1920 r.

**dotyczące rozszerzenia mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia
25 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych
w b. dzielnicy pruskiej na obszarze położonym poza byłą linią
demarkacyjną**

Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1920 Nr 80, poz. 542.

Na podstawie art. 6 d. ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dziennik Praw str. 675) stanowią, co następuje:

Art. 1

Moc obowiązującą rozporządzenia z dnia 25-go listopada 1919 roku w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Tygodnik Urzędowy Nr. 67 str. 371) rozszerza się na obszar b. dzielnicy pruskiej, położony poza byłą linią demarkacyjną.

Art. 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poznań, dnia 10 grudnia 1920 r.

Minister b. dzielnicy pruskiej

W. Kucharski

***

Różnice w zasięgu terytorialnym izb przemysłowo-handlowych w Wielkopolsce były wynikiem zmian terytorialnych, jakie nastąpiły między lutym a lipcem 1919 roku. Pierwszą wojnę światową zakończył rozejm w Compiègne 11 listopada 1918 roku, ale granice Rzeczypospolitej dopiero się kształtowały. Powstanie wielkopolskie wybuchło 27 grudnia 1918 roku. Formalnie zaprzestano walk na mocy układu zawartego 16 lutego 1919 roku w Trewirze między państwami ententy a Niemcami. Układ ten rozciągał zasady rozejmu z Compiègne także na front wielkopolski. Wyznaczono wówczas linię demarkacyjną, oddzielającą tereny opanowane przez powstańców od pozostałych

¹⁹ *Nowa encyklopedia powszechna PWN*, t. 3, Warszawa 1995, s. 611.

w rękach niemieckich. Z jednej strony trwał proces jednoczenia Wielkopolski z resztą Polski, a z drugiej wojska niemieckie szykowały się do kontrataku. Ostatecznie kwestie sporne uregulował traktat wersalski podpisany 28 czerwca 1919 roku. Granica między Polską a Niemcami przebiegała między linią demarkacyjną a granicą dawnego wielkiego księstwa poznańskiego. Polsce przyznano nie tylko tereny zajęte w trakcie powstania, ale też miasta położone poza tą linią, w tym: Leszno, Rawicz i Kępno²⁰.

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 30 sierpnia 1921 r.

**w przedmiocie rozgraniczenia obwodów Izb Przemysłowo-Handlowych
w b. dzielnicy pruskiej**

Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1921 Nr 28, poz. 187.

Na podstawie par. 2 rozporządzenia z dnia 27 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Tyg. Urzęd. nr. 67 str. 371 — Dz. Urzęd. z r. 1920 nr. 80 poz. 542) zarządzam po wysłuchaniu interesowanych Izb oraz gospodarczych reprezentacji:

Art. 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zachowuje ze swego dawnego obszaru te jego części, które weszły w skład Rzeczypospolitej Polskiej oraz części powiatów namysłowskiego i sycowskiego, które zostały do jej obwodu przyłączone na zasadzie rozporządzenia z dnia 19 listopada 1920 r. (Dz. Urzęd. nr. 80 poz. 543).

Art. 2.

Z dotychczasowego obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu wydziela się powiat tucholski, oraz przypadłą Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie Traktatu Pokoju z dnia 28 czerwca 1919 część powiatu złotowskiego i wciela się do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Art. 3.

Przypadłą Polsce na podstawie Traktatu Pokoju z dnia 28 czerwca 1919 część powiatu nidborskiego wciela się do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Toruniu.

Art. 4.

Do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu wciela się powiaty: starogardzki, kościerski, tczewski, kartuski, wejherowski i pucki z tem, że posiedzenia Izby odbywać się mają 4 razy do roku w Starogardzie.

---

²⁰ <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wielkopolska.svg> [dostęp 28.06.2013].

Art. 5.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Poznań, dnia 30 sierpnia 1921 r.

Minister

Dr. J. Trzcіński

***

Rozporządzenie wydał trzeci i przedostatni minister b. dzielnicy pruskiej – Juliusz Trzcіński (1880 – 1939): działacz ziemiański, poseł na Sejm Ustawodawczy, zamordowany przez Niemców 13 października 1939 roku²¹.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 27 czerwca 1922 r.

o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach

(Dz. U. RP 1922, Nr 53, poz. 487).

Na zasadzie ustawy o Izbach Handlowych z dnia 19 sierpnia 1897 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 354) zarządza się w porozumieniu z Tymczasową Radą Wojewódzką województwa śląskiego co następuje:

§ 1. Ustanawia się Izbę Handlową z siedzibą w Katowicach na cały obszar G. Śląska przyznany Polsce decyzją Rady Ambasadorów z dnia 20 października 1921 r. wchodzący w skład Województwa Śląskiego.

§ 2. Do tymczasowego prowadzenia spraw Izby, jakoteż celem opracowania statutu i przygotowania list wyborczych, ustanawia się urząd Komisarza Rządowego, mianowanego przez Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 3. Przy Komisarzu Rządowym ustanawia się Radę przyboczną, składającą się z 18 członków, mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 4. Komisarz Rządowy opracuje i przedstawi Ministrowi Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia w ciągu trzech miesięcy tymczasowy statut Izby Handlowej. Zatwierdzenie przez Ministra Przemysłu i Handlu tymczasowego statutu, opracowanego przez Komisarza Rządowego, nastąpi po zasięgnięciu opinii organizacji przemysłowych i handlowych i Rady przybocznej Komisarza Rządowego.

§ 5. Komisarz Rządowy załatwia wszystkie sprawy, związane z organizacją Izby Handlowej według instrukcji, udzielonej mu przez Ministra Przemysłu i Handlu. Poza

²¹ Baza Biblioteki Sejmowej <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 28.06.2013].

załatwia on sprawy bieżące Izby Handlowej oraz wydaje w jej imieniu opinie na podstawie opinii Rady przybocznej. Komisarzowi Rządowemu nie przysługuje prawo wydawania opinii lub orzeczenia w wypadkach, w których opinia lub orzeczenie Izby wyraźnie są przez ustawę wymagane.

§ 6. Komisarzowi Rządowemu nie przysługuje prawo dysponowania ewentualnym majątkiem Izby lub zaciągania zobowiązań imieniem przyszłej Izby.

§ 7. Koszta organizacji Izby zalicza Województwo na rachunek przyszłej Izby Handlowej.

§ 8. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, wszystkie zakłady i firmy przemysłowo-handlowe, znajdujące się w części G. Śląska wchodzącej w skład Województwa Śląskiego, wychodzą z dotychczasowego związku z Izbą Handlową w Opolu.

§ 9. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

Stefan Ossowski

***

Izba Handlowa w Katowicach została utworzona w 1922 roku na podstawie wspomnianego rozporządzenia. Jej powołanie było ważne z punktu widzenia polskich interesów gospodarczych na Śląsku, jednak reprezentowała również stanowisko niemieckich przedsiębiorstw, szczególnie przemysłu ciężkiego i wydobywczego. Odrębność ustrojowa Izby wynikała z faktu posiadania autonomii przez województwo śląskie na mocy Statutu Organicznego Województwa Śląskiego z dnia 15 lipca 1920 roku²². Województwo śląskie powstało faktycznie w 1922 roku, po podpisaniu przez Polskę 15 maja 1922 roku przez Polskę konwencji genewskiej i formalnym objęciu terenów Górnego Śląska. Mimo oporu bojówek niemieckich wojsko polskie 20 czerwca wkroczyło na Śląsk i dwa dni później zajęły Katowice. Pięć dni później minister Stefan Ossowski (znany działacz gospodarczy i współpracownik Ignacego Mościckiego) wydał podane rozporządzenie.

Uprzednio przedsiębiorstwa z terenu Górnego Śląska przynależały do Izby Handlowej w Opolu. Polacy nie mieli więc możliwości objęcia i spolszczenia niemieckiej izby, która by była właściwa dla terenu nowo-tworzonego województwa śląskiego i znajdowałyby się jednocześnie w granicach Polski. Nie można więc było powtórzyć zabiegu, jaki zastosowano na przykład wobec Izby w Bydgoszczy.

---

²² Ustawa Konstytucyjna z dnia 15 lipca 1920 r. zawierająca statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. U. Nr 73, poz. 497 z późn. zm.).

Kilka słów należy poświęcić dlatego Izbie opolskiej. Powstała w 1882 po przekształceniu Izby Handlowej w Gliwicach (Handelskammer zu Gleiwitz). Izbę gliwicką powołano raz w 1859 roku, a potem reaktywowano, ale znowu zamknięto w roku 1879. Izba w Opolu nosiła różne nazwy, po 1919 roku posługiwano się nazwą Izby Przemysłowo-Handlowej dla Prowincji Górny Śląsk: Industrie- und Handelskammer für die Provinz Oberschlesien²³. Izba wydawała biuletyn roczny („Jahresbericht”) notowany w bibliografii Estreichera²⁴. Od 1884 do 1900 biuletyn ukazywał się jako „Bericht der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln”, w latach 1901 – 1914 był to „Jahresbericht der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln”. Oprócz tego od 1895 do 1922 układano „Mitteilungen der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln” i dodatkowo „Bericht über das kaufmännische Unterrichtswesen im Bezirk der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln” (1909 – 1911). Z Izby pochodziły dwa opracowania, które mogą zasługiwać na uwagę: *Die wirtschaftlichen Beziehungen zwischen Russisch-Polen und dem deutschen Reiche und die sich daraus für den Friedensschluss ergebenden Folgerungen* z 1915 roku oraz *Die Gutachten der Preuß. Handelskammern u. kaufmännischen Korporationen zu dem Erlaß des Herrn Ministers für Handel und Gewerbe vom 1. Januar 1895: betreffend die Reorganisation der Handelskammern in Preußen* z 1895 roku²⁵. Poza tym można dodać, iż na podstawie materiałów Izby opublikowano ok. 1914 roku księgę adresową handlu Górnego Śląska²⁶.

Rozporządzenie podpisał Stefan Ossowski (1874 – 1936): inżynier elektryk, przemysłowiec, minister przemysłu i handlu w latach 1922 – 1923, współpracownik Ignacego Mościckiego, z którym zakładał zakłady azotowe w Jaworznie (ob. Organika-Azot SA)²⁷.

---

23 *Industrie- und Handelskammer für die Provinz Oberschlesien 1882-1932*, Hrsg. D. von Stoephasius, Oppeln 1932, S. 7-28.

24 Bibliografia XIX wieku, II wydanie, tom 12 (J) - II ed./12, s. 115 (<http://www.estreicher.uj.edu.pl/>).

25 <http://www.worldcat.org> [dostęp 01.05.2013].

26 *Oberschlesisches Handels-Adressbuch*, Kattowitz-Breslau-Berlin-Leipzig 1914.

27 <http://www.azot.pl/i79,Historia> [dostęp 28.06.2013].

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 16 lutego 1927 r.

o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej

Dz. U. RP 1927, Nr 14, poz. 107.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Tygodnik Urzędowy Nr 67, poz. 165), wydanem na mocy art. 6 lit. d ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dz. P. P. P. Nr 64, poz. 385) dodaje się § 29a w brzmieniu następującem:

„§ 29a. Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przedłużania do lat czterech: trzyletniego okresu z upływem którego ustępuje w myśl § 19 połowa wybranych członków, oraz trzyletniego okresu, na który powoływani są członkowie w myśl § 28”.

Art. 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

***

Mandaty radców izb przemysłowo-handlowych z terenu b. zaboru poznańskiego, tj. izb w Bydgoszczy, Grudziądzu, Poznaniu i Toruniu sukcesywnie przedłużano, ponieważ brakowało jednolitego dla całego kraju aktu prawnego regulującego funkcjonowanie samorządu przemysłowo-handlowego. Rozporządzenie o izbach przemysłowo-handlowych wydano w lipcu 1927 roku, a do momentu zorganizowania izb na nowych zasadach i likwidacji izby w Toruniu nie przeprowadzono wyborów. Ponadto okręgi izb określono w listopadzie 1927 r., statuty nadano w 1928 roku, wybory przeprowadzano na przełomie 1928 i 1929 roku, a nowe izby ukonstytuowały się w pierwszej połowie 1929 roku.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 15 lipca 1927 r.

o izbach przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1927, Nr 67, poz. 591.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Stałą reprezentację interesów gospodarczych przemysłu i handlu powierza się izbom przemysłowo-handlowym, organizowanym i działającym na podstawie niniejszego rozporządzenia i osobnych dla każdej izby statutów.

Pod pojęcie przemysłu i handlu w rozumieniu rozporządzenia niniejszego podpada także górnictwo oraz przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe, nie podpada natomiast rzemiosło.

Art. 2. Obszar całego Państwa dzieli się na okręgi izb przemysłowo-handlowych.

O utworzeniu izby, o jej siedzibie i granicach jej okręgu postanawia Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii odpowiednich organizacji społeczno-gospodarczych. Minister Przemysłu i Handlu, po wysłuchaniu opinii właściwych izb, postanawia o wydzieleniu z okręgu izby jego części na rzecz nowotworzonej lub istniejącej izby lub o wcieleniu do okręgu jednej izby części lub całego okręgu drugiej izby.

Przy wyznaczaniu siedziby izby i granic jej okręgu należy w miarę możliwości uwzględnić istniejący podział obszaru Państwa na województwa i powiaty.

Izba, której istnienie ze względów gospodarczych przestało być uzasadnione, może być zniesiona uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Izba jest instytucją samorządu gospodarczego i osobą publiczno-prawną. Nadzór nad izbami sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

Językiem urzędowym izby jest język polski.

Zakres działania.

Art. 4. Do zakresu działania izb w granicach ich właściwości (art. 1) należy:

1. obradowanie i stawianie wniosków oraz udzielanie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy spostrzeżeń i wiadomości;

2. wyrażanie opinii o projektach ustaw i ważniejszych rozporządzeń, współdziałanie na żądanie władz przy ich opracowywaniu oraz przedstawianie Rządowi własnych tego rodzaju projektów, a w szczególności wyrażanie opinii i współdziałanie na żądanie władz przy opracowywaniu i zmianach ustawodawstwa przemysłowego, handlowego i górniczego, ustawodawstwa w sprawach taryfy celnej oraz przepisów celnych, obrotu towarowego z zagranicą, obrotu pieniężnego, nowych dróg komunikacyjnych, taryf kolejowych i innych opłat przewozowych, przepisów, określających warunki przewozu i wszelkiego rodzaju komunikacji, ustawodawstwa podatkowego i monopolowego, ustawodawstwa w sprawach ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych, ustawodawstwa w sprawach opieki społecznej, bezpośrednio dotyczących przemysłu i handlu (art. 1);
3. przedstawianie postulatów z zakresu traktatów handlowych;
4. przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb i ułatwienia warunków rozwoju życia gospodarczego, w szczególności tworzenie, utrzymywanie lub popieranie, z zachowaniem przepisów ustawowych, odpowiednich instytucyj i urzędów, jako to: instytutów badawczych, muzeów, wystaw, pokazów, targów, biur informacyjnych i reklamacyjnych, w szczególności kolejowych i celnych;
5. zakładanie, prowadzenie i popieranie we współpracy z władzami oświatowymi szkół zawodowych i doksztalających;
6. opinjowanie na żądanie władz oświatowych i z własnej inicjatywy o potrzebach i programach szkolnictwa zawodowego i doksztalającego oraz o stanie prowadzonych przez izby szkół;
7. wyznaczanie osób, powołanych do wydawania opinii i stwierdzania stanu faktycznego oraz innych działań, wymagających wiarogodności i znajomości rzeczy, w zakresie przedmiotów i czynności, mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin; w szczególności izbom przysługuje prawo ustanawiania i zaprzysięgania brakarzy, dyspaszerów i t. p., ustanawiania maklerów pozagiełdowych i okrętowych; przepisy obowiązujące o biegłych sądowych nie ulegają zmianie;
8. delegowanie przedstawicieli do utworzonych przez władze organów doradczych w sprawach, dotyczących lub mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin;
9. proponowanie w wypadkach, w których udział reprezentantów przemysłu i handlu przewidują odnośne ustawy lub rozporządzenia, kandydatów na stanowiska sędziów handlowych, członków komisyj podatkowych, zarządców ugodowych i przymusowych, nadzorców sądowych i t. p.;
10. wydawanie władzom opinii, zaświadczeń o istniejących zwyczajach handlowych, cenach i t. p.;

11. wydawanie świadectw o pochodzeniu towarów i innych zaświadczeń, dotyczących obrotu handlowego i firm;
12. tworzenie, z zachowaniem istniejących przepisów, sądów polubownych do rozstrzygania sporów, wynikłych ze stosunków handlowych;
13. prowadzenie:
  - a) wykazu wszystkich w danym okręgu przedsiębiorstw, należących do reprezentowanych przez izbę dziedzin gospodarczych, z wyodrębnieniem firm, zapisanych do rejestru handlowego,
  - b) listy osób uprawnionych do wykonywania czynnego prawa wyborczego do izby;
14. zbieranie danych statystycznych, odpowiadających zakresowi pracy izb, przyczem dane te na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu powinny mu być komunikowane; w tym wypadku Minister Przemysłu i Handlu może udzielić wskazówek, dotyczących zbierania danych i opracowywania dostarczanych mu zestawień;
15. składanie Ministrowi Przemysłu i Handlu kwartalnych sprawozdań o stosunkach gospodarczych swego okręgu oraz rocznego sprawozdania o swej działalności i stanie gospodarczym okręgu, nie później niż z końcem kwietnia następnego roku; sprawozdania roczne powinny być ogłaszane drukiem.

Izby spełniają również inne przekazane ustawami i rozporządzeniami czynności, w szczególności z zakresu działania odpowiednich władz państwowych, bądź w zupełności, bądź w zastępstwie, bądź ku pomocy wymienionych władz.

Art. 5. Celem umożliwienia izbom spełniania ich zadań właściwe władze rządowe będą udzielać im do zaopiniowania projekty ustaw przed wejściem ich na drogę obrad ustawodawczych oraz projekty ważniejszych rozporządzeń, jeżeli projekty te mają znaczenie dla dziedzin gospodarczych, reprezentowanych przez izbę, i jeżeli interes publiczny lub pilność sprawy nie stanie temu na przeszkodzie.

Celem umożliwienia izbom wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 4 p. 13 lit. b, władze podatkowe będą im udzielać wykazu osób, opłacających państwowy podatek przemysłowy, z wyszczególnieniem wysokości, w jakiej go opłacają.

Art. 6. Wszystkie znajdujące się w okręgu izby stowarzyszenia i korporacje, działające w dziedzinach gospodarczych, reprezentowanych przez izbę, oraz przedsiębiorstwa i osoby, trudniące się przemysłem i handlem (art. 1), obowiązane są udzielać izbie na jej żądanie informacji, wykazów i posiadanych danych statystycznych, potrzebnych izbie do spełniania jej zadań.

Związki zawodowe i instytucje ubezpieczeń społecznych są wyłączone z obowiązku, przewidzianego w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Winni naruszenia postanowień ustępu pierwszego będą karani grzywną do trzystu złotych.

Do orzekania powołany jest prezes izby. Kary nałożone przez prezesa izby wykonywa władza administracyjna pierwszej instancji miejsca zamieszkania skazanego za pośrednictwem organów gminnych.

Przeciwko orzeczeniu karnemu prezesa izby można w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść na jego ręce żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju). Sąd postąpi według przepisów postępowania, obowiązujących w pierwszej instancji sądowej. Wyrok sądu okręgowego, wydany w drugiej instancji, jest prawomocny.

Na obszarze województwa poznańskiego i pomorskiego i w górnośląskiej części województwa śląskiego stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych mandatów karnych.

Prezes izby może uchylić swoje orzeczenie w razie żądania przekazania sprawy sądowi przed jej skierowaniem do sądu, lub gdy skazany dopełni obowiązku, przewidzianego w ustępie pierwszym, i przedstawi należyte usprawiedliwienie.

Statut izby.

Art. 7. Każda izba posiada osobny statut, którego pierwsza część zawiera regulamin wyborczy, druga — bliższe postanowienia organizacyjne, wyraźnie zastrzeżone statutowi niniejszym rozporządzeniem, oraz inne nie stojące z niniejszym rozporządzeniem w sprzeczności.

Pierwszą część statutu wyda Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii izb lub odpowiednich organizacji społeczno-gospodarczych. Drugą część statutu oraz zmiany obu części uchwała izba. Uchwały te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Skład izby.

Art. 8. W skład izby wchodzi radcowie z wyboru i radcowie mianowani przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz mogą wchodzić radcowie kooptowani.

Wszyscy radcowie posiadają jednakowe prawa.

Liczbę radców z wyboru oznaczy statut, utrzymując ją w granicach od 30 do 80.

Radcowie z wyboru powoływani są każdorazowo:

- 1) w 2/5 swej liczby przez ogół osób, którym przysługuje czynne prawo wyborcze w myśl postanowień art. 10,
- 2) w 3/5 swej liczby przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie, przewidzianym w art. 16.

Liczba radców z nominacji wynosi 1/10 liczby radców z wyboru.

Liczba radców kooptowanych nie może przekraczać 1/10 liczby radców z wyboru.

Kadencja i ustąpienie radców z wyboru.

Art. 9. Radcowie z wyboru powoływani są na lat 6.

Co trzy lata, dnia 31 grudnia, ustępuje połowa radców według starszeństwa wyboru. W celu ich zastąpienia przeprowadza się przed upływem wymienionego terminu nowe wybory. Do okresu trzyletniego nie zalicza się roku niepełnego. Losowanie rozstrzyga o ustąpieniu połowy radców z upływem trzyletniego okresu po ukonstytuowaniu się po raz pierwszy izby na podstawie niniejszego rozporządzenia lub po ukonstytuowaniu się izby, wybranej w następstwie rozwiązania poprzedniej.

Ustępujący radcowie mogą być ponownie wybrani. Na miejsce radcy z wyborów ogólnych (art. 8 ustęp czwarty, punkt 1), opróżnione przed upływem ustawowego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu ten z kandydatów, który przy ostatnich wyborach uzyskał największą z kolei ilość głosów, a w wypadku, przewidzianym w art. 15 ustęp piąty, kolejny kandydat właściwej listy.

W razie opróżnienia przed upływem ustawowego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenie gospodarcze (art. 8 ustęp czwarty, punkt 2), w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór w trybie, przewidziany, w art. 17. Nowy radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca ustawowego okresu.

Porządek ustępowania radców określi szczegółowo statut izby.

Wybory ogólne.

Czynne i bierne prawo wyborcze.

Art. 10. Czynne prawo wyborcze (prawo wybierania) posiadają, pod warunkiem opłacania państwowego podatku przemysłowego:

- 1) osoby bez różnicy płci, które w okręgu izby posiadają przedsiębiorstwo przemysłowe albo handlowe lub trudnią się zawodowo i w sposób samoistny przemysłem i handlem (art. 1);
- 2) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe (art. 1), istniejące w okręgu izby jako osoby prawne lub w innej dozwolonej prawem formie spółkowej, oraz tego rodzaju przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe i korporacyj publicznych;
- 3) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wymienione w punktach 1) i 2), z siedzibą poza obrębem okręgu izby, posiadające jednak w okręgu izby filje.

Każda z osób, wymienionych w punkcie 1), oraz przedsiębiorstw, wymienionych w punktach 2) i 3), posiadających w myśl ustępu pierwszego czynne prawo wyborcze, korzysta z jednego głosu, jeżeli, co się tyczy osób prawnych, statut nie stanowi inaczej.

Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym punkt 1), są osoby będące pod opieką lub kuratelą, czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym punkt 2), wykonywają czynne prawo wyborcze ich dyrektorowie, kierownicy, członkowie zarządu, członkowie rady zawiadowczej (zarządzającej), osobiście odpowiedzialni wspólnicy, jawni wspólnicy.

W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym punkt 3), czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik filji.

Wszyscy, wykonywający we własnym lub cudzym imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie.

Art. 11. Bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności) przysługuje osobom, które ukończyły 30 rok życia i mają prawo wykonywania we własnym lub cudzym imieniu czynnego prawa wyborczego do izby.

Art. 12. Czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje:

- 1) upadłym dłużnikom,
- 2) osobom, skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

Pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego rozciąga się na czas trwania upadłości lub na czas trwania utraty prawa wybierania do Sejmu.

Zarządzenie wyborów i czynności wstępne.

Art. 13. Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Komisarz wyborczy powołuje do życia główną komisją wyborczą i odpowiednią liczbę miejscowych komisji wyborczych. Główniej komisji wyborczej, która utworzona będzie w siedzibie izby, przewodniczy komisarz wyborczy. Komisja składa się z 3 do 8 przedstawicieli izby, a jeżeli w danym okręgu izba jeszcze nie istnieje — z 3 do 8 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez komisarza wyborczego. Ponadto w skład głównej komisji wyborczej wchodzi dyrektor izby; przy wyborach zaś do nowej izby — urzędnik państwowy, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Każda z miejscowych komisji wyborczych składa się z 3 do 5 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez główną komisję wyborczą. Główna komisja wyborcza oznacza siedzibę miejscowych komisji wyborczych.

Przy wyborach do izby miejscowa gmina dostarcza na żądanie, za odpowiednią zapłatą, lokalu i sprzętów dla głównej komisji wyborczej i dla miejscowych komisji wyborczych.

Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list, prowadzonych przez izbę (art. 4 p. 13 lit. b), jeżeli zaś izba jeszcze nie istnieje, na podstawie urzędowych wykazów, dostarczonych przez władze skarbowe. Następnie główna komisja wyborcza podaje listę uprawnionych do głosowania do publicznej wiadomości przez wyłożenie jej na przeciąg dwóch tygodni w lokalach miejscowych komisji wyborczych. Zarzuty przeciwko powyższej liście mogą być wnoszone w przeciągu jej wyłożenia. Główna komisja wyborcza rozstrzyga zarzuty ostatecznie, zawiadamiając reklamujących o swem orzeczeniu nie później, niż na dni 7 przed terminem wyborów, poczem ustala listę uprawnionych do głosowania.

Jednocześnie z wyłożeniem listy uprawnionych do głosowania główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości przepisy statutu, dotyczące regulaminu wyborczego, oraz miejsce i termin wyborów w ten sposób, aby odbyły się one przed upływem sześciu tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

Podział na grupy, kategorie i okręgi wyborcze.

Art. 14. Posiadający czynne prawo wyborcze dzielą się na grupy odpowiednio do sekcji izby (art. 24), każda zaś grupa może się dzielić na dwie kategorie według wysokości państwowego podatku przemysłowego, opłacanego przez zaliczonych do każdej kategorii.

Najniższą kwotę podatku, dająca, prawo do zaliczenia do każdej z kategorii, a w braku podziału na kategorie, do każdej z grup wyborczych, określi statut.

Ten, komu może przysługiwać czynne prawo wyborcze w okręgu izby w więcej niż jednej grupie lub kategorii, zostaje zaliczony przez główną komisję wyborczą do jednej z nich, tej mianowicie, którą wskaże w terminie statutowo przewidzianym, a w razie zaniechania — według uznania głównej komisji wyborczej.

Statut może ustanowić podział okręgu izby w poszczególnych grupach lub kategoriach na okręgi wyborcze.

Każda grupa, a w niej kategoria i okrąg wyborczy wybiera radców osobno, w liczbie dla nich wyznaczonej.

Liczba radców, jaka ma być wybrana w każdej z grup, odpowiadających dwóm zasadniczym sekcjom (art. 24), jest równa. Statut może ustalić inny stosunek liczbowy ze względu na specjalne warunki gospodarcze w okręgu izby.

Statut oznaczy liczbą radców, jaka ma być wybrana w grupie, odpowiadającej innej sekcji, niż dwie zasadnicze. Przypadającą według ustępu szóstego liczbę radców zmniejsza się wówczas w tej grupie, która odpowiada sekcji zasadniczej, obejmującej daną gałąź gospodarczą (art. 24).

Liczbę radców, jaka ma być wybrana w każdej kategorii i w każdym okręgu wyborczym, oznaczy statut.

Głosowanie i wynik wyborów.

Art. 15. Głosowanie odbywa się we właściwej komisji wyborczej (miejscowej), która sprawdza nazwisko głosującego na właściwej dlań liście uprawnionych do głosowania oraz jego tożsamość w sposób bliżej określony w statucie.

Głosowanie jest tajne.

Każdy z głosujących oddaje kartkę, na której mają być wymienione osoby z pośród odpowiadających wymaganiom art. 11 w liczbie statutem dla danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego przewidzianego, zmniejszonej jednak o połowę przy wyborach, które się odbywają w myśl postanowień art. 9 ustęp drugi.

O wyniku wyborów rozstrzyga względna większość otrzymanych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Statut może postanowić, że głosowanie odbywa się i wynik wyborów ustala się w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych. Postanowienie to może dotyczyć wszystkich grup, kategorii i okręgów wyborczych lub tylko niektórych. Statut ustali liczbę podpisów, w które powinny być zaopatrzone listy kandydatów, zgłoszonych do głównej komisji wyborczej, oraz termin ich zgłoszenia. Przepis ustępu trzeciego ma analogiczne zastosowanie, przyczem liczba kandydatów powinna być uzupełniona takąż liczbą zastępców. Statut bliżej określi sposób stosowania zasady stosunkowości.

Po zamknięciu głosowania miejscowe komisje wyborcze przeprowadzają obliczenie głosów i wyniki obliczenia wraz z protokołem czynności wyborczej składają bezzwłocznie głównej komisji wyborczej, która na tej podstawie dokonywa obliczenia głosów dla całego okręgu i ustala wyniki wyborów. Główna komisja wyborcza sporządza protokół z czynności wyborczych i podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

Każdy uprawniony do głosowania może wnieść zarzuty przeciw ważności wyborów do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia przepisom niniejszego rozporządzenia lub statutu. Decyzja ta jest ostateczna. W razie unieważnienia należy jednocześnie zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu sześciu tygodni od daty zarządzenia.

Główna komisja wyborcza zawiadamia wybranych radców o wyborze. Jeżeli wybrany nie złoży do dnia 8 oświadczenia, że wybór przyjmuje, należy postąpić w sposób analogiczny do postanowień art. 9 ustęp czwarty.

Bliższe postanowienia o postępowaniu wyborczym zawiera statut.

Wybory przez zrzeszenia gospodarcze.

Art. 16. Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza wyborczego wyznaczy przy każdym kolejnym wyborach zrzeszenia gospodarcze, którym będzie przysługiwało prawo powołania radców izby w myśl postanowień art. 8 ustęp 4 punkt 2) w ogólnej liczbie, wynikającej z tych postanowień.

Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które, istniejąc w sposób prawem przepisany co najmniej lat trzy przed terminem wyborów, mają według swych statutów za zadanie działalność, związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu (w rozumieniu art. 1).

Minister Przemysłu i Handlu określi liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, przyczem będą stosowane analogicznie postanowienia art. 14 ustęp szósty i siódmy.

Osoby, które zostaną powołane w myśl postanowień ustępu trzeciego, powinny odpowiadać wymaganiom art. 11 oraz należeć do zrzeszenia, które je powołało.

Art. 17. Komisarz wyborczy wyznaczy termin, w którym mają być dokonane wybory przez każde z wyznaczonych w myśl art. 16 zrzeszeń, powinien on jednak przypadać po ustaleniu wyniku wyborów ogólnych.

W terminie tym zostanie zwołane przez władze zrzeszenia walne zebranie członków według przepisów, zawartych w statucie danego zrzeszenia.

Walnemu zebraniu, którego wyłącznym zadaniem będzie dokonanie wyborów, przewodniczy komisarz wyborczy lub wyznaczony przez niego członek głównej komisji wyborczej.

Wybory odbywają się i wynik ich ustala się w trybie, przewidzianym w statucie, a w razie istnienia regulaminu, w regulaminie danego zrzeszenia dla wyborów jego zarządu (rady).

Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

Przeciw ważności wyborów, dokonanych w zrzeszeniu, każdy z członków tego zrzeszenia może wnieść zarzuty do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 7 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu

uchybiecia niniejszemu rozporządzeniu lub statutowi izby albo statutowi danego zrzeszenia, a w razie istnienia regulaminu, jego regulaminowi. Decyzja ta jest ostateczna; powinna ona zapaść przed upływem miesiąca, licząc od terminu określonego dla wnoszenia zarzutów. W razie unieważnienia należy zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu czterech tygodni od daty zarządzenia.

Nominacja.

Art. 18. W czasie pierwszych wyborów do izby, przeprowadzanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz w odstępach sześcioletnich w czasie każdych drugich z kolei wyborów (art. 9) Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat sześć określoną w art. 8 liczbę radców.

W razie ustąpienia mianowanego radcy Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu sześcioletniego. Po upływie kadencji ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani.

Nie mogą być mianowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych oraz kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Kooptacja.

Art. 19. Komisarz wyborczy zwołuje przed ukonstytuowaniem się izby pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji.

Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniejszej liczby osób, niż to zezwala art. 8, lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji. W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej ustawowo dozwolonej liczby radców przechodzi na izbę ukonstytuowaną, która może jej dokonać w ciągu okresu swego urzędowania i której przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji w razie ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem.

Zgromadzenie uchwała i kooptuje w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby radców z wyboru i radców z nominacji i to bezwzględną większością głosów.

Głosowanie kartkami zarządza się, jeżeli postawiono kilka wniosków, dotyczących osób, które mają być kooptowane.

Postanowienia ustępu trzeciego stosują się analogicznie do kooptacji, dokonywanej na plenarnym zebraniu przez izbę.

Zgromadzenie (ustęp pierwszy) odbywa się po pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz w odstępach sześcioletnich po każdych drugich z kolei wyborach (art. 9).

Radcowie kooptowani pełnią swe czynności do końca sześcioletniego okresu, na którego początku lub w ciągu którego zostali kooptowani, poczerń mogą być ponownie w tej samej drodze powołani.

Kooptowane mogą być osoby, które posiadają bierne prawo wyborcze do izby (art. 11), a jeżeli nie odpowiadają temu warunkowi, powinny mieć zasługi wobec gospodarstwa społecznego. Nie mogą być kooptowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych i kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes izby podaje do publicznej wiadomości.

Utrata i zawieszenie praw radcowskich.

Art. 20. Utrata praw radcowskich następuje w tych samych wypadkach, jakie przewidziane są w art. 12.

Prawo radcowskie podlegają zawieszeniu na czas trwania postępowania karno-sądowego z powodu karygodnego czynu określonego w art. 12 punkt 2).

Ukonstytuowanie izby.

Art. 21. Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się izby w jej nowym lub odnowionym w połowie składzie.

Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego prezesa izby, a w braku jego, przez komisarza wyborczego pierwsze plenarna zebranie izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i wice-prezesów z grona radców izby. Liczbę wice-prezesów oznaczy statut z tem, że z każdej sekcji wybrany będzie co najmniej jeden wice-prezes.

Głosowanie odbywa się kartkami, o wyborze zaś rozstrzyga bezwzględna większość głosów. Do ważności wyborów wymagana jest obecność najmniej połowy radców izby.

Prezydjum (Zarząd).

Art. 22. Prezes i wiceprezesi izby wybierani są na lat 3 z prawem ponownego wyboru. Pełnią oni swe czynności do dnia wyboru swych następców. W razie ustąpienia przed właściwym terminem prezesa lub wice-prezesów izba dokonywa ponownego wyboru na te stanowiska na resztę ustanowionego okresu.

Prezes reprezentuje izbę nazewnątrz, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał izby, przestrzega, aby izba działała we właściwym sobie zakresie, zgodnie

z przepisami niniejszego rozporządzenia i statutu, ustala przedmioty obrad i ich porządek, przewodniczy na plenarnych zebraniach izby, jest odpowiedzialny za działalność biura izby.

Kolejność i sposób urzędowania wice-prezesów w zastępstwie prezesa izby określi statut.

Art. 23. Prezes i wice-prezesi tworzą prezydjum izby. Statut może postanowić uzupełnienie składu prezydjum dwu do czterema radcami wybieranymi na okres i w trybie, przewidzianym dla wyborów prezesa i wice-prezesów, tworząc w ten sposób zarząd izby.

Prezydjum (zarząd) postanawia w imieniu izby w sprawach, które z pośród należących do zakresu działania izby (art. 4) oznaczy statut, wypowiada się w imieniu izby w formie opinii lub wniosków w sprawach niecierpiących zwłoki oraz rozstrzyga w sprawach wewnętrzno-administracyjnych izby.

Prezydjum (zarząd) składa sprawozdanie plenarnemu zebraniu, przed którym jest odpowiedzialne.

Bliższe postanowienia, dotyczące prezydjum (zarządu), zawiera statut.

Sekcje.

Art. 24. Radcowie izby tworzą zasadniczo dwie sekcje: przemysłową i handlową, przyczem górnictwo należy do sekcji przemysłowej, a przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe należą do sekcji handlowej.

Statut może ustalić większą liczbę sekcji, uwzględniając gałęzie gospodarcze o wybitnym znaczeniu w okręgu izby, jak np. sekcję bankowo-ubezpieczeniową, górnictwą, żegluga.

Zakres i sposób działania każdej sekcji ustali statut oraz regulaminy.

Radcowie.

Art. 25. Radcowie izby obowiązani są brać udział w zebraniach plenarnych oraz posiedzeniach sekcji, do której należą, i komisji, do których są wybrani, oraz opracowywać powierzone im referaty.

Radcowie izby sprawują swe czynności bezpłatnie, mają oni jedynie prawo do zwrotu kosztów, połączonych z wykonywaniem tych czynności.

Radca, który bez usprawiedliwienia opuścił trzy z kolei zebrania plenarne, izba może uchwałą plenarnego zebrania pozbawić radcowstwa.

Taką uchwałą na wniosek prezesa izba może być radcowstwa pozbawiony radca, którego postępowanie dyskwalifikuje go jako członka izby, lub na którym ciąży ujemne orzeczenie obywatelskiego sądu honorowego.

W wypadkach, przewidzianych w ustępie czwartym, pozbawienie radcowstwa radcy z nominacji następuje na skutek decyzji Ministra Przemysłu i Handlu, powziętej na wniosek prezesa izby.

Plenarne zebranie.

Art. 26. Plenarne zebrania izby odbywają się najmniej raz na kwartał. W każdym czasie mogą być zwołane zebrania na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu lub na żądanie 1/3 radców izby lub wreszcie według uznania prezesa izby.

Do ważności uchwał plenarnego zebrania wymagana jest obecność najmniej 1/3 radców. Uchwały izby zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Uchwały, dotyczące statutu izby (art. 7) oraz pozbawienia radcowstwa (art. 25 ustępy: trzeci i czwarty), zapadają większością 2/3 głosów w obecności 2/3 radców izby.

Jeżeli uchwała plenarnego zebrania izby jest niezgodna z uchwałą jednej z sekcji, to prezes izby na żądanie tej sekcji powinien złożyć właściwej władzy obok uchwały plenarnego zebrania również i odmienną uchwałę sekcji wraz z uzasadnieniem.

Plenarne zebrania są jawne z wyjątkiem, gdy poufność zarządzi prezes lub zażąda jej większość obecnych radców oraz gdy przedmiotem obrad są sprawy osobiste.

Porządek dzienny obrad doręcza się radcom izby w statutowo określonym terminie. Poza porządkiem dziennym plenarne zebranie może obradować nad sprawami, które uchwałą swą uzna jako nagłe.

Z obrad każdego plenarnego zebrania sporządza się protokół, przyczem z obrad jawnych ogłasza się sprawozdanie.

Komisje, korespondenci izby.

Art. 27. Uchwałą plenarnego zebrania mogą być tworzone z pośród radców izby komisje niestałe, statut zaś może ustanowić komisje stałe, powołane do badania poszczególnych zagadnień lub spraw z oznaczonej dziedziny. Komisje opracowują sprawozdania i wnioski. Do udziału w komisjach mogą być dopuszczone osoby z poza grona radców izby z głosem doradczym.

Izba uchwałą plenarnego zebrania może mianować korespondentów izby z głosem doradczym.

Biuro izby.

Art. 28. Przygotowawcze i wykonawcze prace, wynikające z zakresu działania izby, prowadzi biuro izby. Składa się ono z płatnych i zasadniczo stałych pracowników z dyrektorem na czele. Dyrektora izby mianuje Minister Przemysłu i Handlu z pośród trzech kandydatów, przedstawionych przez prezydium (zarząd) izby z poza grona jej członków. Dyrektor izby podlega bezpośrednio prezesowi izby. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność jest odpowiedzialny przed prezesem izby, oraz bierze udział we wszelkich, odbywających się w łonie izby, zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Na wniosek dyrektora izby prezes izby powołuje pozostały personel biura.

Izba uchwała na plenarnym zebraniu statut urzędniczy, ustalający odpowiedzialność personelu biurowego, etaty urzędnicze, warunki powoływania pracowników biura izby, ich obowiązki i prawa oraz statut pensyjny tychże pracowników. Statuty powyższe nie mogą uchybiać obowiązującym przepisom ustawowym.

Współpraca izb.

Art. 29. Prezesi izb lub wyznaczeni przez nich członkowie prezydium (zarządu) mogą odbywać periodycznie wspólne obrady w celu ujednostajnienia stanowiska i współpracy izb w sprawach, które będą uznane przez nie za odpowiednie.

Budżet.

Art. 30. Izba uchwała co roku na plenarnym jawnym zebraniu preliminarz budżetowy na rok następny i przed dniem 15 września składa go do zatwierdzenia Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Preliminowana w budżecie suma wydatków izby w części, nie znajdującej pokrycia w samoistnych dochodach izby, pokrywa się z dodatku, przewidzianego w ustawie o państwowym podatku przemysłowym. Wysokość tego dodatku na rzecz izby określa każdorazowo Minister Przemysłu i Handlu w granicach, przewidzianych w obowiązującej ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

Minister Przemysłu i Handlu ustali kategorie płatników państwowego podatku przemysłowego, od których pobierany dodatek ma być przekazywany izbie.

Izba prowadzi rachunek swych dochodów i rozchodów. Co roku przed końcem marca składa Ministrowi Przemysłu i Handlu zamknięcia rachunków za rok ubiegły oraz ogłasza je w swych sprawozdaniach.

Do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości izby, zaciągania zobowiązań, obciążających budżet izby w latach następnych, oraz pobierania opłat za specjalne czynności przez izbę wykonywane niezbędna jest uchwała plenarnego zebrania, zatwierdzona przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Izby zwolnione są od wszelkich podatków i opłat w tym samym zakresie i w tych samych wypadkach, w jakich obowiązujące ustawy przewidują to w stosunku do związków samorządu terytorjalnego.

Sposób podpisywania aktów prawnych i pism izby określi statut.

Nazwa izby.

Art. 31. Nazwa "Izba Przemysłowo-Handlowa w ....." przysługuje tylko organizacjom, utworzonym na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Stowarzyszenia, mające na celu rozwój stosunków handlowych z zagranicą, mogą nosić nazwę "Polsko-..... Izba Handlowa".

Istniejące stowarzyszenia, których nazwa jest sprzeczna z postanowieniem ustępu drugiego, powinny w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dostosować ją do postanowień niniejszego artykułu. W razie zaniechania tego odpowiednia zmiana nazwy zostanie dokonana przez Ministra Spraw Wewnętrznych na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Rozwiązanie izby.

Art. 32. Izba może być rozwiązana uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu, jeżeli narusza ustawy, a w szczególności przepisy niniejszego rozporządzenia, lub zagraża interesom Państwa.

W razie rozwiązania izby należy przeprowadzić nowe wybory w ciągu 6 miesięcy. Równocześnie z rozwiązaniem izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na czas przejściowy komisarza, zarządzającego sprawami izby.

Postanowienia przejściowe i wykonawcze.

Art. 33. W dniu ukonstytuowania się nowych izb na podstawie niniejszego rozporządzenia w województwach, obejmujących okręgi dotychczasowych izb w Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, wymienione izby przestają istnieć z mocy prawa. Do dnia tego działają one na mocy dotychczasowych przepisów.

Jednocześnie w dniu tym tracą moc obowiązującą: w b. dzielnicy austriackiej ustawa z dnia 29 czerwca 1868 r. (Dz. P. P. Nr. 85) o organizacji izb handlowych

i przemysłowych, ustawa z dnia 24 lutego 1870 r. o izbach handlowych (Zb. Ust. s. 134 w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 r. — Zb. Ust. s. 343), zmieniona rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. (Tygodnik Urzędowy Nr 67, poz. 165) w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych

Majątek ruchomy i nieruchomy dotychczasowych izb, wszystkie ich należności i zobowiązania przechodzą na izby nowopowstałe. Nowopowstałe izby przejmują w szczególności na swój etat stałych pracowników dotychczasowych izb przy uwzględnieniu nabytych przez nich praw, wynikających ze stosunku służbowego.

W razie sporu co do podziału majątku dotychczasowej izby między nowopowstałe izby — rozstrzyga Minister Przemysłu i Handlu.

Na rzecz izb, o utworzeniu których wydane zostanie zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, może być pobrany w tymże roku dodatek do państwowego podatku przemysłowego w innym terminie, niż to przewiduje art. 30 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 550).

Art. 34. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 35. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Wejście w życie niniejszego rozporządzenia w województwie śląskim zależy od uchwały Sejmu Śląskiego stosownie do art. 8 a) ustawy Konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny województwa śląskiego (Dz. U. R. P. № 75, poz. 497), uzupełnionej ustawą Konstytucyjną z dnia 8 marca 1921 roku (Dz. U. R. P. № 25, poz. 146).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 listopada 1927 r.

**o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib
i okręgów**

Dz. U. RP 1927, Nr 111, poz. 945.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. № 67, poz. 591) zarządzam co następuje:

§ 1. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem województwa śląskiego, ustanawia się dziesięć izb przemysłowo-handlowych z siedzibami: w Warszawie, Łodzi, Sosnowcu, Lublinie, Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Wilnie.

§ 2. Okręgi izb przemysłowo-handlowych wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia obejmują obszary następujące:

- 1) Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie — m. st. Warszawę i województwo warszawskie.
- 2) Izba przemysłowo-handlowa w Łodzi — województwo łódzkie.
- 3) Izba przemysłowo-handlowa w Sosnowcu — województwo kieleckie.
- 4) Izba przemysłowo-handlowa w Lublinie — województwa: lubelskie i wołyńskie.
- 5) Izba przemysłowo-handlowa we Lwowie — następujące powiaty województwa lwowskiego: bóbrski, brzozowski, dobromilski, drohobycki, gródecko-jagielloński, jarosławski, jaworowski, liski, lubaczowski, lwowski, mościski, przemyski, rawski, rudecki, samborski, sanocki, sokalski, starosamborski, żółkiewski, oraz województwa: tarnopolskie i stanisławowskie.
- 6) Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie — województwo krakowskie oraz następujące powiaty województwa lwowskiego: kolbuszowski, krośnieński, łańcucki, niski, przeworski, rzeszowski, strzyżowski i tarnobrzesci.
- 7) Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu — następujące powiaty województwa poznańskiego: gostyński, grodziski, jarociński, kępiński, kościański, koźmiński, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, odolanowski, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski, poznański, rawicki, szamotulski, śmigielski, śremski, średzki, wolsztyński i wrzesiński.
- 8) Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy — następujące powiaty województwa poznańskiego: bydgoski, chodziecki, czarnkowski, gnieźnieński, inowrocławski, mogilneński, strzeliński, szubiński, wągrowiecki, wyrzyski i zniński.
- 9) Izba przemysłowo-handlowa w Grudziądzu — województwo pomorskie.
- 10) Izba przemysłowo-handlowa w Wilnie — województwa: wileńskie, nowogródzkie, poleskie i białostockie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 15 lutego 1928 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej

Dz. U. RP 1928, Nr 18, poz. 153.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Ustęp drugi art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków izb przemysłowo - handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 107) otrzymuje następujące brzmienie:

"§ 29a. Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przedłużania do lat pięciu: trzyletniego okresu, z upływem którego ustępuje w myśl § 19 połową wybranych członków, oraz trzyletniego okresu, na który powołani są członkowie w myśl § 28".

Art. 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki* (...)

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 14 marca 1928 r.

w sprawie zmiany obowiązującej w województwach krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim oraz w cieszyńskiej części województwa śląskiego ustawy z dnia 29 czerwca 1868 r. o organizacji izb handlowych i przemysłowych

Dz. U. RP 1928 Nr 31, poz. 300.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. § 23 ustęp 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1868 r. o organizacji i zakresie działania izb handlowych i przemysłowych (Dz. p. p. Nr. 85) otrzymuje następujące brzmienie:

"Równocześnie z rozwiązaniem izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na czas przejściowy komisarza, zarządzającego sprawami izby".

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia²⁸.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki* (...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 23 marca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1928 Nr 69, poz. 102.

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Henryka Kłodeckiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

Warszawa, dnia 23 marca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

---

²⁸ W oryginale brakuje artykułu nr 2.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 maja 1928 r.

w sprawie zmiany statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1928 Nr 106, poz. 167.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. W statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 marca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie („Monitor Polski” Nr. 69, poz. 101) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 punkt 2 ustępu pierwszego otrzymuje brzmienie:

„2. osobom prawnym opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych”.

2) w § 4 w ustępie ósmym skreśla się wyrazy:

„oraz spółek nie mających osobowości prawnej”.

3) w § 24 ostatnie zdanie ustępu trzeciego otrzymuje brzmienie:

„Tożsamość głosujących stwierdza się na podstawie dowodu osobistego, paszportu zagranicznego lub innych analogicznych dokumentów”.

4) W § 27 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie następujące:

„Przy obliczaniu głosów należących do grupy handlowej może być obecny przedstawiciel każdej z grup wyborców, które zgłosiły listy kandydatów”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 czerwca 1928 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby

Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1928 Nr 155, poz. 275.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na

wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36-40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 6 marca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie („M. P.” Nr. 69, poz. 101) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie przy wyborach, zarządzonych dnia 23 marca 1928 r. („M. P.” Nr. 69, p. 102).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Polski Związek Przemysłowców Metalowych 4 radców.
2. Związek Zawodowy Cukrowni b. Królestwa Polskiego 1 radcę.
3. Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej 2 radców.
4. Stowarzyszenia Zawodowe Przem. Budowlanych Królestwa Pol. 1 radcę.
5. Związek Elektrowni Polskich 1 radcę.
6. Polski Związek Przemysłowców Garbarzy 1 radcę.
7. Związek Zawodowy Papierni Polskich 1 radcę.
8. Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych 1 radcę.
9. Związek Młynarzy Polskich 1 radcę.
10. Związek Przemysłowców Ceramicznych 1 radcę.
11. Stowarzyszenie Przemysłowców i Kupców Drzewnych Państwa Polskiego 1 radcę.
12. Związek Fabrykantów Octu w Polsce 1 radcę.
13. Związek Właścicieli Fabryk Cukierniczych i Przetworów Owocowych w Polsce 1 radcę.
14. Stowarzyszenia Zakładów Graficznych w Warszawie 1 radcę.
15. Związek Wytwórców Tektury Smółkowej, Przetworów Smółkowych i Asfaltu w Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę.
16. Związek Fabrykantów WYROBÓW Perfumeryjno-Kosmetycznych i Mydeł Toaletowych w Polsce 1 radcę.
17. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

1. Stowarzyszenie Kupców Polskich 6 radców.
2. Związek Kupców 6 radców.
3. Stowarzyszenie Przedstawicieli Handlowych 2 radców.
4. Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców m.st. Warszawy 1 radcę.
5. Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 2 radców.
6. Związek Drobnych Kupców Chrześcijan w Warszawie 2 radców.
7. Związek Polskich Przedsiębiorstw Transportowych i Ekspedycyjnych 1 radcę.

8. Związek Powszechny Księgarzy i Wydawców Polskich 1 radcę.
Do sekcji bankowo-ubezpieczeniowej Izby powołują:
1. Związek Banków w Polsce 4 radców.
2. Związek Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń w Polsce 2 radców.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 lipca 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1928 Nr 173, poz. 351.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. Izbie Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, utworzonej rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr 111, poz. 945) nadaję statut (część I — regulamin wyborczy), załączony do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

STATUT
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ
W LUBLINIE
Część I.
REGULAMIN WYBORCZY

Skład Izby.

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie składa się z 50 radców z wyboru i 5 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 5 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową. II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 25 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy lub Izba.

Sposób wyboru.

§ 3.

Radcowie z wyboru powołani zostają do Izby w liczbie 20 w drodze wyborów przez ogół tych, którym przysługuje prawo wybierania w myśl § 4 niniejszego regulaminu, oraz w liczbie 30 w drodze wyborów przez zrzeszenie gospodarcze wyznaczone w trybie § 36 niniejszego regulaminu.

Radcowie Izby wybierani są do poszczególnych sekcji.

Przy wyborach ogólnych uprawnieni do wybierania dzielą się odpowiednio do sekcji Izby na dwie grupy wyborcze: przemysłową i handlową, przy czym każda z tych grup dzieli się na dwie kategorie wyborcze.

Wybory ogólne.

Prawo wybierania i wybieralności.

§ 4.

Prawo wybierania przysługuje:

1. osobom fizycznym (bez różnicy płci), opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, albo od uprawianych zawodowo i samoistnie w okręgu Izby zajęć, określonych w ustępie drugim.

2. osobom prawnym, opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych;

3. przedsiębiorstwom przemysłowym lub handlowym państwowym, samorządowym i korporacyj publicznym, położonym w okręgu Izby i opłacającym świadectwa przemysłowe, a nie posiadającym osobowości prawnej;

4. osobom fizycznym i prawnym, opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby filij swych przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, położonych poza okręgiem Izby.

Do przedsiębiorstw przemysłowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione pod lit C części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca

1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) z wyjątkiem przedsiębiorstw uznanych za przemysł rzemieślniczy według przepisów art. 142 i art. 143 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468). Do przedsiębiorstw handlowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione pod lit. A i B części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym w granicach kategorii wymienionych w § 7 ustęp drugi. Do zajęć wspomnianych w p. 1 ustępu pierwszego zalicza się zajęcia przemysłowe, wymienione pod lit. D. części III taryfy, załączonej do art. 23 wyżej wymienionej ustawy, z wyjątkiem zajęć przemysłowych kategorii III, uprawianych na podstawie umowy o najmie pracy, oraz zajęć przemysłowych kategorii IV, uprawianych bez posiadania własnej stałej siedziby.

Narówni ze świadectwem przemysłowym, opłacanym przez osoby, wymienione w p. 4 ustępu pierwszego, traktuje się kartę rejestracyjną, nabytą przez nie na zakład hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji.

Każdej osobie fizycznej, jakoteż każdemu przedsiębiorstwu, posiadającemu w myśl ustępu pierwszego punkt 3 prawo wybierania przysługuje jeden głos.

Natomiast każdej uprawnionej do wybierania osobie prawnej przysługuje więcej niż jeden głos, a mianowicie:

1) dwa głosy, jeżeli, należąc do grupy wyborczej handlowej, zatrudnia w zakładach posiadanych w okręgu Izby ponad 15 do 100 pracowników, należące zaś do grupy wyborczej przemysłowej — ponad 50 do 100 pracowników;

2) trzy głosy, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w posiadanych w okręgu Izby zakładach ponad 100 do 200 pracowników;

3) cztery głosy, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 200 do 300 pracowników;

4) pięć głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 300 do 500 pracowników;

5) sześć głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 500 do 1000 pracowników;

6) siedem głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 1.000 pracowników. Ilość pracowników przyjmuje się zgodnie ze stanem liczebnym ubezpieczonych na wypadek choroby w Kasach Chorych okręgu Izby, istniejącym w czasie oznaczonym przez główną komisję wyborczą.

W razie wydzierżawienia przedsiębiorstwa prawo wybierania przysługuje dzierżawcy. W razie prowadzenia przedsiębiorstwa przez pełnomocnika, prawo wybierania przysługuje właścicielowi.

Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, należących do osób fizycznych, są osoby będące pod opieką lub kuratelą, prawo wybierania wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

W imieniu osób prawnych, może wykonać prawo wybierania którakolwiek z niżej wyszczególnionych dla każdego wypadku osób; w imieniu spółek akcyjnych — dyrektorowie - zarządzający i członkowie zarządu, lub rady zarządzającej (zawiadowczej); w imieniu spółek akcyjno-komandytowych — zarządzający, osobiście odpowiedzialni spółnicy; w imieniu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — członkowie zarządu; w imieniu spółek firmowych — jawni spółnicy niewyłączeni od zarządu; w imieniu spółek firmowo-komandytowych — osobiście odpowiedzialni spółnicy; w imieniu spółdzielni — członkowie zarządu; w imieniu innych osób prawnych — dyrektorowie zarządzający.

W imieniu przedsiębiorstw wymienionych w p. 3 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik (dyrektor), a przy kierowaniu przedsiębiorstwem wspólnie przez kilka osób — którakolwiek z nich.

W imieniu osób, wymienionych w p. 4 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik filji.

Wszyscy, wykonywający we własnym lub cudzym imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie.

§ 5.

Prawo wybieralności posiada każdy, kto ukończył 30 rok życia i ma prawo wykonać w którejkolwiek grupie lub kategorii wyborczej prawo wybierania do Izby, przysługujące mu: 1) bądź osobiście, 2) bądź w imieniu cudzym, równolegle nawet do innych osób (ustęp siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty § 4).

§ 6.

Prawo wybierania i prawo wybieralności nie przysługuje:

- 1) upadłym dłużnikom,
- 2) osobom, skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

Pozbawienie prawa wybierania i wybieralności rozciąga się na czas trwania upadłości lub na czas utraty prawa wybierania do Sejmu.

Podział na kategorie i okręgi wyborcze.

§ 7.

Posiadający prawo wybierania w grupie przemysłowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby i przedsiębiorstwa, obowiązane

do nabycia świadectw przemysłowych I, II i III kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych IV, V, VI, VII i VIII kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyłączeniem tych, które należą do przemysłu rzemieślniczego według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Posiadający prawo wybierania w grupie handlowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby i przedsiębiorstwa obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych III i IV kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, oraz świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla zajęć przemysłowych, uprawianych w warunkach określonych w § 4 ustęp drugi.

Okręg wyborczy dla wyborów, dokonywanych przez posiadających prawo wybierania w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i w drugiej kategorii wyborczej grupy handlowej, stanowi cały obszar okręgu Izby.

Dla wyborów, dokonywanych przez posiadających prawo wybierania w drugiej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i w pierwszej kategorii wyborczej grupy handlowej, ustanawia się dwa okręgi wyborcze: 1-y obejmuje obszar województwa lubelskiego, 2-gi obszar województwa wołyńskiego.

§ 8.

Radcowie z wyborów ogólnych powoływani są w liczbie 10 w grupie przemysłowej i 10 w grupie handlowej.

W grupie przemysłowej pierwsza kategoria wyborcza wybiera 4 radców, druga zaś kategoria wyborcza wybiera 6 radców. W drugiej kategorii wyborczej 1-y okręg wybiera 4 radców, 2-gi zaś okręg wybiera 2 radców.

W grupie handlowej pierwsza kategoria wyborcza wybiera 6 radców, druga zaś kategoria wyborcza wybiera 4 radców. W pierwszej kategorii wyborczej 1-szy okręg wybiera 4 radców, 2-gi zaś okręg wybiera 2 radców.

Zarządzenie wyborów. Komisje wyborcze.

§ 9.

Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do Izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Wybory przeprowadza pod przewodnictwem komisarza wyborczego główna komisja wyborcza z siedzibą w Lublinie oraz miejscowe komisje wyborcze. Komisarz wyborczy niezwłocznie po swem mianowaniu zwraca się do Izby o wyznaczenie 6 radców do głównej komisji wyborczej, których wyboru ma Izba dokonać na plenarnem zebraniu w terminie tygodniowym. Przy

pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, główną komisję wyborczą organizuje komisarz wyborczy, powołując 6 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych. W skład głównej komisji wyborczej wchodzi ponadto dyrektor Izby, przy wyborach zaś do nowej Izby — urzędnik państwowy, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu. Komisarz wyborczy wyznacza jednego z członków głównej komisji wyborczej na swego zastępcę, jako przewodniczącego komisji.

§ 10.

Główna komisja wyborcza, zwołana przez komisarza wyborczego niezwłocznie po ustaleniu jej składu, oznacza na pierwszym swem posiedzeniu siedziby i obwody miejscowych komisji wyborczych w liczbie przez komisarza wyborczego ustalonej oraz powołuje do każdej z miejscowych komisji wyborczych z pośród przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych 5 członków i takąż ilość zastępców.

Członkowie miejscowych komisji wyborczych wybierają ze swego grona przewodniczącego.

Komisarz wyborczy powołuje we właściwym czasie miejscowe komisje wyborcze do pełnienia odpowiednich czynności.

Dla prawomocności zebrań zarówno głównej, jak i miejscowych komisji wyborczych niezbędną jest obecność większości ich członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 11.

Na skutek zgłoszenia, skierowanego do właściwego magistratu przez jednego z członków miejscowej komisji wyborczej, upoważnionego przez komisarza wyborczego, magistrat ma dostarczyć powyższej komisji lokalu i sprzętów za odpowiednią zapłatą. Magistrat m. Lublina ma dostarczyć na żądanie komisarza wyborczego za odpowiednią zapłatą lokalu i sprzętów dla miejscowych komisji wyborczych na terenie m. Lublina, a w razie uznanej przez komisarza wyborczego potrzeby, również dla głównej komisji wyborczej.

Główna komisja wyborcza posługuje się w czynnościach swych personelem Izby, przy pierwszych zaś wyborach, przeprowadzanych na podstawie niniejszego regulaminu, personelem specjalnie w tym celu zaangażowanym przez komisarza wyborczego.

Ustalenie listy wyborów.

§ 12.

Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list, prowadzonych przez Izbę, przy pierwszych zaś, według niniejszego regulaminu, wyborach do Izby — na podstawie dostarczonego przez

Lubelską i Łucką Izby Skarbowe wykazu wszystkich obowiązanych w okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej do nabycia świadectw przemysłowych, zawierającego dane, wyszczególnione 1, 2, 4 i 7 deklaracji składanej przy nabyciu powyższych świadectw.

Lista uprawnionych do głosowania powinna być sporządzona odrębnie dla każdej grupy i kategorii wyborczej (działy listy) oraz powinna składać się z poszczególnych list, przystosowanych do obwodów miejscowych komisji wyborczych. Listy mają być sporządzone w poszczególnych swych działach w porządku alfabetycznym i mają zawierać nazwisko i imię osób uprawnionych do wykonania prawa wybierania, a także rodzaj i miejsce posiadanego przedsiębiorstwa lub firmę, rodzaj i miejsce przedsiębiorstwa, w którego imieniu prawo to ma być wykonane, albo rodzaj uprawnionego zajęcia przemysłowego i miejsce zamieszkania. Prócz tego powinna być wyszczególniona ilość głosów, jaka przypada każdej osobie prawnej w myśl przepisu ustępu piątego § 4. Nazwiska i imiona osób uprawnionych do wykonania prawa wybierania w imieniu cudzem, według przepisu ustępu ósmego § 4, mają być ustalone na podstawie danych rejestru handlowego, prowadzonego przez odnośny wydział sądu okręgowego, zaś nazwiska i imiona osób uprawnionych według przepisów ustępów siódmego, dziewiątego i dziesiątego § 4, w braku dokładnych list, prowadzonych przez Izbę — na podstawie danych, zaczerpniętych bezpośrednio przez miejscową komisję wyborczą.

Na listę uprawnionych do głosowania nie mogą być wciągnięte osoby, które posiadają przedsiębiorstwa należące do jednego z rodzajów przemysłu rzemieślniczego, wymienionych w art. 142 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468). Przy drugich z kolei i następnych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, powinny być jednak wciągnięte na listę te z wyżej określonych osób, co do których Izba stwierdzi przed terminem zarządzenia wyborów, że zostały uznane w trybie art. 143 powołanego rozporządzenia, jako posiadające przedsiębiorstwo o charakterze przemysłu fabrycznego, i na skutek tego umieści na prowadzonych przez siebie listach.

Na listę uprawnionych do głosowania nie mogą być ponadto wciągnięte osoby, które nie czynią zadość wymoganiom ostatniego ustępu § 4, lub też podpadają pod przepisy § 6. W imieniu posiadanych przez nie przedsiębiorstw nikt nie może wykonać prawa wybierania, z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w ustępie siódmym § 4.

Posiadający prawo wybierania w okręgu Izby więcej, niż w jednej grupie, kategorii, okręgu wyborczym lub obwodzie miejscowej komisji wyborczej powinni być uwzględnieni przy sporządzaniu listy uprawnionych do głosowania we wszystkich odpowiednich jej działach lub poszczególnych listach z tem, że po upływie terminu,

przewidzianego w ustępie czwartym § 14, zostaną ostatecznie uwzględnieni tylko w jednej z nich.

§ 13.

Główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości sporządzoną listę uprawnionych do głosowania przez wyłożenie jej na przeciąg dwóch tygodni w lokalach miejscowych komisji wyborczych.

Na dni 10 do 7 przed wyłożeniem powyższej listy komisarz wyborczy podaje do publicznej wiadomości:

1. siedziby, obwody, skład i czas urzędowania miejscowych komisji wyborczych,
2. skład i czas urzędowania głównej komisji wyborczej,
3. termin wyłożenia listy uprawnionych do głosowania i wnoszenia reklamacyj,
5. przepis ustępu czwartego § 14.

Lista uprawnionych do głosowania powinna być wyłożona przed upływem 4 tygodni od dnia zarządzenia wyborów, przy pierwszych zaś wyborach przeprowadzanych na podstawie niniejszego regulaminu — przed upływem 8 tygodni od dnia zarządzenia wyborów.

Listy kandydatów (ustęp drugi p. 4) powinny być zgłoszone przed upływem trzech tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

§ 14.

W czasie wyłożenia listy uprawnionych do głosowania, każdy opłacający świadectwo przemysłowe może wnieść do miejscowej komisji wyborczej (pisemnie lub ustnie do protokołu) popartą odpowiednimi dowodami reklamację z powodu pominięcia na liście kogokolwiek z uprawnionych we własnym lub cudzym imieniu do głosowania oraz przeciwko wpisaniu osoby nieuprawnionej.

W wypadku wniesienia reklamacji przeciwko wpisaniu na listę, miejscowa komisja wyborcza zawiadamia o tem niezwłocznie zainteresowaną osobę lub przedsiębiorstwo z nadmianieniem, że przysługuje jej prawo zgłoszenia repliki w ciągu 4 dni od daty zawiadomienia.

Reklamacje wraz z odpowiednimi materiałami przesyłają miejscowe komisje wyborcze do głównej komisji wyborczej, która rozstrzyga zarzuty ostatecznie i zawiadamia reklamujących oraz zainteresowanych nie później, niż na dni 7 przed terminem wyborów.

Posiadający prawo wybierania w okręgu Izby więcej, niż w jednej grupie, kategorii, okręgu wyborczym lub obwodzie miejscowej komisji wyborczej, ma prawo w czasie wyłożenia listy uprawnionych do głosowania powiadomić miejscową lub główną komisję wyborczą, do którego z nich życzy sobie być zaliczony. W razie zaniechania,

rozstrzyga według swego uznania główna komisja wyborcza, zawiadamiając o rozstrzygnięciu osobę zainteresowaną na dni 7 przed terminem wyborów.

Ostatecznie ustalone w wyniku wszystkich powyższych rozstrzygnięć poszczególne listy obwodowe, z których się składa lista uprawnionych do głosowania, główna komisja wyborcza zaopatruje w swe podpisy.

§ 15.

Jednocześnie z wyłożeniem listy uprawnionych do głosowania, główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości odpowiednie przepisy niniejszego regulaminu wyborczego oraz miejsce i termin wyborów. Główna komisja wyborcza powinna uczynić to powtórnie na trzy dni przed terminem wyborów. Termin wyborów powinien wypaść przed upływem sześciu tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

Zasada głosowania

§ 16.

W obu kategoriach grupy przemysłowej wybory odbywają się na podstawie względnej większości otrzymanych głosów. Natomiast w obu kategoriach grupy handlowej wybory dokonywane są według uprzednio zgłoszonych list kandydatów w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych.

Przedstawienia list kandydatów.

§ 17.

Listy kandydatów na radców z obu kategorii wyborczych grupy handlowej winny być zgłoszone na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej w terminie, podanym do publicznej wiadomości w myśl przepisu § 13 ustęp ostatni.

Listy kandydatów na radców winny być podpisane conajmniej przez 100 osób, wciągniętych na listę uprawnionych do głosowania w danej kategorii i okręgu wyborczym.

Prócz imienia i nazwiska podpisujący powinni podać miejsce zamieszkania oraz dokładnie wymienić nabyte świadectw przemysłowe.

§ 18.

Lista kandydatów winna zawierać dwa razy tyle nazwisk, ile wynosi liczba radców wybieranych w danej kategorii lub okręgu wyborczym. Kandydaci powinni odpowiadać przepisom § 5.

W zgłoszonych listach należy podać nazwisko, imię, wiek, rodzaj posiadanego przedsiębiorstwa lub rodzaj uprawianego zajęcia przemysłowego albo rodzaj

przedsiębiorstwa i zajmowane w nim stanowisko, wreszcie miejsce zamieszkania kandydatów. Nazwiska kandydatów winny być oznaczone kolejnymi numerami, poczynając od pierwszego w porządku pierwszeństwa do otrzymania mandatu.

Do listy kandydatów należy dołączyć oświadczenie każdego kandydata, stwierdzone podpisem:

a) że w stosunku do niego nie zachodzą okoliczności, pozbawiające go prawa wybieralności,

b) że zgadza się na zgłoszenie swej kandydatury na danej liście.

Na liście kandydatów winien być wskazany jeden z podpisanych wyborców, jako mąż zaufania, którego zadaniem będzie dostarczanie przewodniczącemu głównej komisji wyborczej materiałów, potrzebnych do badania list i usunięcia braków i uchybień w nich, jeżeli takie się okażą.

§ 19.

Komisarz wyborczy bada, czy zgłoszona lista odpowiada warunkom, przewidzianym w §§ 17 i 17; jeżeli uzna, że któremu bądź z nich nie stało się zadość, natenczas zawiadamia o tem męża zaufania listy, któremu przysługuje prawo usunięcia braków i uchybień w ciągu dwóch dni od dani otrzymania zawiadomienia. Główna komisja wyborcza rozstrzyga ostatecznie o ważności list.

§ 20.

Komisarz wyborczy podaje do publicznej wiadomości wszystkie ważne listy kandydatów bez podpisu zgłaszających, opatrzone numerem porządkowym według kolei, w jakiej zostały zgłoszone, najpóźniej na 7 dnia przed dniem głosowania.

§ 21.

W razie zgłoszenia w danej kategorii lub okręgu wyborczym w przepisany terminie jednej tylko ważnej listy kandydatów, lub w razie uznania jednej tylko listy kandydatów za ważną — głosowanie nie odbywa się, kandydaci zaś tej listy uznani są za wybranych w kolejnym porządku na radców Izby, względnie ich zastępców.

Głosowanie.

§ 22.

Głosowanie odbywa się we właściwej miejscowej komisji wyborczej. Oddanie głosu może być uskutecznione w powyższej komisji od 9-ej rano do 8-ej wieczorem bez przerwy.

W ciągu tego czasu powinni być stale obecni w lokalu, w którym odbywa się głosowanie, conajmniej trzech członkowie miejscowej komisji wyborczej.

Przy czynnościach odbierania głosów przez miejscową komisję wyborczą może być obecny przedstawiciel każdej z grup wyborczych, które zgłosiły listy kandydatów.

Przedstawiciel winien mieć prawo głosowania do Izby i okazać przewodniczącemu miejscowej komisji wyborczej imienne pismo delegacyjne, wydane przez męża zaufania (§ 18 ustęp ostatni).

§ 23.

Głosowanie jest tajne. Odbywa się ono za pomocą kart do głosowania.

Uprawnieni do głosowania składają karty osobiście.

Każdy głosujący składa jedną kartę z wyjątkiem tych, którzy głosując w imieniu osób prawnych, posiadających w myśl ustępu piątego § 4 więcej, niż jeden głos, składają ilość kart, odpowiadającą tej większej ilości głosów.

Przy wyborach w grupie przemysłowej, karta zawierać winna nazwiska i imiona osób z pośród mających w myśl § 5 prawo wybieralności w liczbie, określonej w § 8 dla danej kategorii lub okręgu wyborczego w powyższej grupie. Przy wyborach, które się odbywają co trzy, w myśl postanowień ustępu drugiego § 41, liczba ta zmniejsza się o połowę.

Przy wyborach w grupie handlowej karta zawierać winna jedynie numer listy kandydatów, na którą głosujący oddaje swój głos.

Karta może być wypełniona bądź odręcznie, bądź sposobem mechanicznym, jako to: drukiem, pismem maszynowym itp.

§ 24.

Przed rozpoczęciem głosowania miejscowa komisja wyborcza sprawdza i opieczętowuje tyle urn wyborczych, ile działów (ustęp drugi § 12) posiada obwodowa lista uprawnionych do głosowania.

Przystępując do głosowania, głosujący wymienia przy stole, przy którym urzęduje miejscowa komisja wyborcza swoje imię i nazwisko oraz rodzaj i kategorię opłacanego świadectwa przemysłowego, a jeżeli głosuje w cudzem imieniu (ustęp ósmy i dziewiąty § 4) — także osobę prawną lub przedsiębiorstwo, w którego imieniu uprawniony jest do głosowania.

Po stwierdzeniu, czy imię i nazwisko głosującego znajduje się we właściwym dlań dziale listy uprawnionych do głosowania i po stwierdzeniu tożsamości osoby głosującego, otrzymuje on odpowiednią do ilości posiadanych głosów ilość kopert do głosowania, ostemplowanych pieczęcią głównej komisji wyborczej, poczem wkłada w każdą kopertę jedną kartę i wręcza członkowi komisji wyborczej, który wrzuca ją do właściwej urny wyborczej.

Jednocześnie komisja wyborcza zaznacza na liście uprawnionych do głosowania oddanie głosu, a jeżeli głosujący jest jednym z kilku uprawnionych do głosowania w imieniu danej osoby prawnej lub przedsiębiorstwa, wykreśla także pozostałych uprawnionych.

Tożsamość głosujących stwierdza się na podstawie dowodu osobistego, paszportu zagranicznego lub innych analogicznych dokumentów.

§ 25.

W razie przerwania głosowania na skutek wypadku, uniemożliwiającego czynności wyborcze, akta i urny wyborcze po natychmiastowym ich opieczątowaniu przechowuje pod osobistą odpowiedzialnością przewodniczący komisji.

Przewodniczący komisji poda do publicznej wiadomości o terminie dalszego głosowania, które wraz z poprzednim czasem głosowania nie może trwać dłużej ponad czas, przepisany w § 22.

§ 26.

Z przebiegu głosowania prowadzi się protokół, który winien być podpisany przez przewodniczącego i obecnych członków miejscowej komisji wyborczej.

§ 27.

Natychmiast po ukończeniu głosowania miejscowe komisje wyborcze przystępują do obliczania głosów każdej z urn osobno. Przy obliczaniu głosów, należących do grupy handlowej, może być obecny przedstawiciel każdej z grup wyborców, które zgłosiły listy kandydatów. Z początku oblicza się koperty, nie otwierając ich, i zestawia się ich liczbę z liczbą oddanych głosów, według zaznaczeń na liście uprawnionych do głosowania (ustęp trzeci § 24). Następnie otwiera się kolejno koperty i sprawdza ważność kart, oraz oblicza się głosy oddane na poszczególne osoby lub na poszczególne listy kandydatów, poczem sporządza się odpowiednie zestawienie wraz z protokołem powyższych czynności, zaopatrzone w podpisy przewodniczącego i wszystkich obecnych członków komisji. Gdyby czynności ten nie mogły być jednorazowo ukończone, postąpić należy analogicznie do przepisu ustępu pierwszego § 25.

§ 28.

Nieważne są:

- 1) karty do głosowania, włożone nie do urzędownie ostemplowanej koperty, lub włożone do koperty, oznaczonej znakiem odróżniającym,
- 2) karty do głosowania puste,
- 3) karty do głosowania użyte w sposób, nieprzewidziany niniejszym regulaminem, np. zawierające podpis, dopisek lub zaopatrzone w znak odróżniający, za który nie uważa się jednak kropki po numerze,
- 4) karty do głosowania, zawierające większą ilość nazwisk, niż przewidują to postanowienia ustępu czwartego § 23 (grupa przemysłowa),
- 5) karty do głosowania, zawierające inny numer, niż posiada którakolwiek z ważnych list lub numer, niedający się dokładnie stwierdzić (grupa handlowa).

Karty zawierające:

- 1) nazwisko osoby niewybieralnej,
- 2) imię lub nazwisko, nie dające możliwości stwierdzenia osoby kandydata.
są tylko w tych częściach nieważne (grupa przemysłowa).

Z kilku kart, znalezionych w jednej kopercie i zawierających te same nazwiska lub numery, ważną jest jedna karta, jeżeli zaś zawierają różne nazwiska lub numery – są wszystkie nieważne.

§ 29.

Protokół z przebiegu głosowania (§ 26) oraz wymienione w § 27 zestawienie oddanych głosów i protokół powinny być niezwłocznie przekazane głównej komisji wyborczej wraz z kartami do głosowania, podzielonymi w myśl wniosku miejscowej komisji wyborczej na ważne i nieważne z dołączeniem kopert i list uprawnionych do głosowania.

§ 30.

Posiedzenie głównej komisji wyborczej w celu ostatecznego ustalenia wyniku głosowania winno się odbyć najpóźniej na 3-ci dzień po otrzymaniu od miejscowych komisji wyborczych materiałów, dotyczących głosowania (§ 29).

§ 31.

Główna komisja wyborcza decyduje ostatecznie o nieważności poszczególnych oddanych kart i ustala wyniki głosowania we wszystkich miejscowych komisjach wyborczych, poczem następuje zestawienie wyników.

W tym celu główna komisja wyborcza oblicza ilość głosów, jaką otrzymał każdy z kandydatów w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej. Ilość głosów, jaką otrzymał każdy z kandydatów w drugiej kategorii wyborczej grupy przemysłowej, oblicza główna komisja wyborcza odrębnie dla każdego okręgu wyborczego.

W grupie handlowej oblicza główna komisja wyborcza z osobna ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w każdym okręgu wyborczym pierwszej kategorii wyborczej oraz osobno ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w drugiej kategorii wyborczej.

Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielenia mandatów, przyczem:

a) w grupie przemysłowej radcami zostają osoby, które otrzymały względną większość głosów,

b) w grupie handlowej radcami zostają osoby, ustalone przez główną komisję wyborczą w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych.

Zastosowanie trybu dla wyborów stosunkowych ma polegać na tem, że obliczoną dla każdego okręgu wyborczego lub kategorii wyborczej grupy handlowej

sumę głosów dzieli się przez zwiększoną o jedynkę liczbę radców, którzy w danym okręgu lub kategorii mają być wybrani. Przez otrzymany stąd iloraz (bez ułamka), który jest dzielnikiem wyborczym, zostają podzielone liczby głosów, które padły na poszczególne listy kandydatów. Każda lista otrzymuje tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w liczbie głosów oddanych na daną listę (bez ułamków). Jeżeli po dokonaniu tego podziału pozostają jeszcze miejsca niezajęte, to liczbę głosów, która padła przez powiększoną o jedynkę liczbę miejsc każdej liście przyznanych. Pierwsze miejsce do obsadzenia należy się tej liście, która wówczas wykaże największy iloraz. W ten sposób postępuje się dalej w miarę potrzeby. W razie, gdyby kilka list miało jednakowe prawo do tego samego miejsca — rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego głównej komisji wyborczej. Kolejność nazwisk na listach kandydatów określa osoby, które uzyskają przyznane danym listom mandaty.

§ 32.

Jednocześnie z listą wybranych radców ustala główna komisja wyborcza listę zastępców, przyczem:

a) w grupie, dokonywującej wyborów względną większością głosów, zastępcami zostają osoby, które w danej kategorii lub okręgu wyborczym uzyskały największą z kolei po wybranych ilość głosów i to w liczbie równej liczbie radców, powołanych z tej kategorii lub okręgu,

b) w grupie dokonywującej wyborów z zastosowaniem systemu wyborów stosunkowych, zostają zastępcami osoby, widniejące w dalszej kolejności na poszczególnych listach kandydatów, i to w takiej liczbie z każdej listy, ilu z danej listy przeszło radców.

§ 33.

Główna komisja wyborcza sporządza protokół z czynności wyborczych i wraz z wynikiem wyborów przedkłada go Ministrowi Przemysłu i Handlu, a następnie podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

§ 34.

Główna komisja wyborcza zawiadamia wybranych radców o wyborze.

Jeżeli wybrany nie złoży oświadczenia do dnia 8, licząc od dnia doręczenia zawiadomienia, że wybór przyjmuje, należy postąpić w sposób analogiczny do postanowień ustępu trzeciego § 41.

Zarzuty przeciw ważności wyborów.

§ 35.

Każdy uprawniony do głosowania może wnieść zarzuty przeciw ważności wyborów do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia przepisom niniejszego regulaminu. Decyzja ta jest ostateczna. W razie unieważnienia należy jednocześnie zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu 6-ciu tygodni od daty zarządzenia, a to na podstawie tych samych list uprawnionych do głosowania i w trybie § 15 — 34.

Wybory przez zrzeszenia gospodarcze.

§ 36.

Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza wyborczego wyznaczy przy każdym kolejnych wyborach zrzeszenia gospodarcze, którym będzie przysługiwało prawo powołania radców w myśl postanowień § 3.

Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które istniejąc w sposób prawem przepisany conajmniej lat trzy przed zarządzeniem wyborów, mają według swych statutów za zadanie działalność, związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu.

§ 37.

Zrzeszenia gospodarcze wybierają 15 radców do sekcji przemysłowej i 15 radców do sekcji handlowej. Liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, określi Minister Przemysłu i Handlu.

§ 38.

Komisarz wyborczy wyznaczy termin, w którym mają być dokonane wybory przez każde z wyznaczonych w myśl § 36 zrzeszeń, powinien on jednak przypadać po ustaleniu przez główną komisję wyborczą wyniku wyborów ogólnych (§ 31).

W terminie tym zostanie zwołane przez władze zrzeszenia walne zebranie według przepisów, zawartych w statucie danego zrzeszenia. W zawiadomieniu należy podać, że przedmiotem zebrania są wybory do Izby.

Walnemu zebraniu, którego wyłącznym zadaniem będzie dokonanie wyborów, przewodniczy komisarz wyborczy lub wyznaczony przez niego członek głównej komisji wyborczej.

Wybory odbywają się i wynik ich ustala się w trybie, przewidzianym w statucie dla wyborów zarządu (rady) danego zrzeszenia, a w razie istnienia regulaminu w trybie,

przewidzianym w tymże regulaminie. Tryb powyższy w swych szczegółach nie może odbiegać od zwyczaju, przyjętego w danym zrzeczeniu, a stwierdzonego protokółami.

Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która przedkłada go Ministrowi Przemysłu i Handlu, a następnie wynik wyborów podaje do publicznej wiadomości.

§ 40.

Przeciw ważności wyborów, dokonanych w zrzeczeniu, każdy z członków tego zrzeczenia może wnieść zarzuty do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 7 od dani ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia niniejszemu regulaminowi albo statutowi danego zrzeczenia, a w razie istnienia regulaminu — jego regulaminowi. Decyzja ta jest ostateczna; powinna ona zapaść przed upływem miesiąca, licząc od terminu, określonego dla wnoszenia zarzutów. W razie unieważnienia należy zarządzić nowe wybory, które powinny odbyć się w ciągu 4-ch tygodni od daty zarządzenia.

Kadencja i ustąpienie radców z wyboru.

§ 41.

Radcowie z wyboru powoływani są na lat 6.

Co trzy lata, dnia 31 grudnia, ustępuje według starszeństwa wyboru połowa radców, powołanych do Izby z wyborów ogólnych i połowa radców, wybranych przez zrzeczenia gospodarcze. W celu ich zastąpienia przeprowadza się przed upływem wymienionego terminu nowe wybory. Losowanie rozstrzyga o ustąpieniu połowy radców z upływem trzyletniego okresu po ukonstytuowaniu się Izby, wybranej po raz pierwszy na podstawie niniejszego regulaminu, lub po ukonstytuowaniu się Izby, wybranej w następstwie rozwiązania poprzedniej. Do trzyletniego okresu w tym wypadkach nie zalicza się roku niepełnego. Przy losowaniu radcowie dzielą się według grup, a w nich kategorii i okręgów wyborczych, z których byli wybrani w wyborach ogólnych, oraz według sekcji, do których byli powołani przez zrzeczenia gospodarcze. W każdym z kół, wydzielonych w powyższy sposób, powinna być wylosowana połowa radców. Wyjątek stanowi koło radców, powołanych do sekcji przemysłowej przez zrzeczenia gospodarcze, z którego to koła ma być wylosowanych 8 radców, oraz koło radców, powołanych do sekcji handlowej przez zrzeczenia gospodarcze, z którego ma być wylosowanych 7 radców. Losowanie odbywa się na plenarnym zebraniu Izby. Prezes Izby zarządza je w sposób następujący: Do urn składa się złożone kartki. Każda z nich zawiera nazwisko jednego z radców koła. Najmłodszy wiekiem z obecnych radców wyjmuje po kolei

połowę kartek, z przy losowaniu odbywającym się dla kół, stanowiących wyżej podany wyjątek, 8 lub 7 kartem, poczem najstarszy wiekiem odczytuje je; nazwiska odczytane oznaczają radców, którzy mają ustąpić.

Ustępujący radcowie mogą być ponownie wybrani. Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem sześcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu ten z kandydatów, który przy ostatnich wyborach uzyskał największą z kolei ilość głosów, jeśli ustępujący radca wybrany był w grupie przemysłowej, jeżeli zaś był wybrany w grupie handlowej, wstępuje w jego miejsce kolejny kandydat właściwej listy wyborczej (§ 32).

W razie opróżnienia przed upływem sześcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenia gospodarcze, w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór w trybie, przewidzianym w § 39. Nowy radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca powyższego okresu.

Nominacja.

§ 42.

W czasie pierwszym wyborów do Izby, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich w czasie każdych drugich z kolei wyborów (§ 41), Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat sześć 5-ciu radców Izby.

W razie ustąpienia mianowanego radcy, Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu sześcioletniego. Po upływie kadencji ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani.

Nie mogą być mianowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych oraz kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Kooptacja.

§ 43.

Komisarz wyborczy zwołuje przed ukonstytuowaniem się Izby pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji.

Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniej, niż 5 radców, lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji.

W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej liczby (5) radców przechodzi na Izbę ukonstytuowaną, która może je wykonać w ciągu okresu swego

urzędowania i której w tym okresie przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji w razie ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem.

Zgromadzenie uchwała kooptację w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby radców z wyboru i radców z nominacji i to bezwzględną większością głosów.

Głosowanie kartkami zarządza się, jeżeli postawiono kilka wniosków, dotyczących osób, które mają być kooptowane.

Postanowienia ustępu czwartego stosują się analogicznie do kooptacji, dokonywanej na plenarnym zebraniu przez Izbę.

Zgromadzenie (ustęp pierwszy) odbywa się po pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich po każdym drugim z kolei wyborach (§ 41).

Radcowie kooptowani pełnią swe czynności do końca sześcioletniego okresu, na którego początku, lub w ciągu którego zostali kooptowani, poczem mogą być ponownie w tej samej drodze powołani.

Kooptowane mogą być osoby, które posiadają bierne prawo wyborcze do Izby (§ 5), a jeżeli nie odpowiadają temu warunkowi, powinny mieć zasługi wobec gospodarstwa społecznego. Nie mogą być kooptowane osoby, będące w służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych i kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Ukonstytuowanie Izby.

§ 44.

Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się Izby w jej nowym lub odnowionym składzie.

Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego prezesa Izby, a w braku jego, przez komisarza wyborczego, pierwsze plenarne zebranie Izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i czterech wiceprezesów z grona radców Izby. Wybory wiceprezesów odbywają się w ten sposób, że radcowie Izby, należący do sekcji przemysłowej, jako też radcowie Izby należący do sekcji handlowej, wybierają z pomiędzy siebie po dwóch²⁹ wiceprezesów.

Przy wyborach prezesa i wiceprezesów Izby głosowanie odbywa się kartkami. O wyborze prezesa rozstrzyga bezwzględna większość głosów, oddanych przez obecnych na pierwszym plenarnym zebraniu Izby, natomiast o wyborze wiceprezesów rozstrzyga także większość głosów, oddanych przez obecnych, należących do danej

---

²⁹ Tak w oryginale.

sekcji radców Izby. Do ważności wyborów prezesa i wiceprezesów Izby wymagana jest obecność conajmniej połowy: w pierwszym wypadku radców Izby, w drugim wypadku radców danej sekcji.

***

Analogiczne rozporządzenia Minister Przemysłu i Handlu wydał dla pozostałych izb przemysłowo-handlowych. W następujących numerach Monitora Polskiego ukazały się statuty izb przemysłowo-handlowych w:

1. Bydgoszczy: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy (Monitor Polski 1928 Nr 170, poz. 338),
2. Grudziądzu: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu (Monitor Polski 1928 Nr 176, poz. 368),
3. Krakowie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1928 Nr 175, poz. 360),
4. Lwowie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1928 Nr 192, poz. 423).
5. Łodzi: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1928 Nr 171, poz. 342),
6. Poznaniu: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1928 Nr 169, poz. 335),
7. Sosnowcu: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1928 Nr 172, poz. 346),
8. Warszawie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 marca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1928 Nr 69, poz. 101), które ukazało się jako pierwsze,
9. Wilnie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1928 Nr 174, poz. 354).

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 lipca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1928 Nr 173, poz. 352.

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Tadeusza Kryńskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

Warszawa, dnia 30 lipca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

Analogicznie zarządzenia zostały wydane dla innych izb przemysłowo-handlowych w:

- Bydgoszczy (Monitor Polski 1928 Nr 170, poz. 339),
- Grudziądzu (Monitor Polski 1928 Nr 176, poz. 369),
- Lwowie (Monitor Polski 1928 Nr 192, poz. 424),
- Łodzi (Monitor Polski 1928 Nr 171, poz. 343),
- Krakowie (Monitor Polski 1928 Nr 175, poz. 361),
- Sosnowcu (Monitor Polski 1928 Nr 172, poz. 347),
- Wilnie (Monitor Polski 1928 Nr 174, poz. 355).

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 4 grudnia 1928 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby
Przemysłowo-Handlowej w Lublinie**

Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 688.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), nadaję na

wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351), — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie przy wyborach zarządzonych dnia 30 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 352).

Do Sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Polski Związek Przemysłowców Metalowych, 2 radców.
2. Polski Związek Zawodowy Rektyfikacji Spirytusu, 2 radców.
3. Związek Hut Szklanych w Polsce 2 radców.
4. Związek Przemysłowców Ceramicznych 1 radcę.
5. Polski Związek Przemysłowców Garbarzy 2 radców.
6. Związek Zawodowy Cukrowni b. Królestwa Polskiego 2 radców.
7. Związek Młynarzy Polskich 2 radców.
8. Związek Elektryków Polskich 1 radcę.
9. Związek Polskich Fabryk Portland-Cementu 1 radcę.

Do Sekcji handlowej Izby powołują:

1. Stowarzyszenie Kupców Polskich 4 radców.
2. Zgromadzenie Kupców m. Lublina 1 radcę.
3. Związek Kupców 2 radców.
4. Okręgowy Związek Kupców Woj. Lubelskiego 3 radców.
5. Związek Banków w Polsce 1 radcę.
6. Związek Powszechny Księgarzy i Wydawców Polskich 1 radcę.
7. Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę.
8. Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 2 radców.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

Analogiczne zarządzenia zostały wydane dla pozostałych izb przemysłowo-handlowych:

1. bydgoskiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy (Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 687)

2. grudziądzkiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19 listopada 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu (Monitor Polski 1928 Nr 271, poz. 668),
3. krakowskiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1929 Nr 36, poz. 71),
4. lwowskiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1929 Nr 37, poz. 73),
5. łódzkiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 listopada 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1928 Nr 269, poz. 664),
6. poznańskiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 689),
7. sosnowieckiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1928 Nr 291, poz. 711),
8. wileńskiej: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1929 Nr 19, poz. 30).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 grudnia 1928 r.

o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo-handlowe sądom (sędziom) rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów

Monitor Polski 1928 Nr 294, poz. 720.

Na podstawie art. 6, 7 i 178 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r., zawierającego prawo o spółkach akcyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 383), oraz art. 4 p. 7 i art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo – handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam, co następuje:

§ 1. Każda izba przemysłowo – handlowa winna najpóźniej w ciągu miesiąca po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia przedłożyć sądom (sędziom) rejestrowym, znajdującym się w okręgu izby, listę tych osób, z pośród których będą wyznaczeniu

przez tenże sąd (sędziego) biegli rewidenci celem badania i wydawania opinii w przedmiocie sprawozdań założycieli spółek akcyjnych.

W tych okręgach, w których izby przemysłowo – handlowe nie będą istniały w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, termin miesięczny powyżej przewidziany biegnie od daty ukonstytuowania się izby.

§ 2. Zmiany w listach osób, złożonych sądom (sędziom) rejestrowym, winny być komunikowane przez izbę przemysłowo – handlową tymże sądom (sędziom) corocznie, najdalej przed końcem stycznia następującego roku.

§ 3. Lista osób ma być zestawiona przez każdą izbę w grupach, według ważniejszych gałęzi przemysłu i handlu, wykonywanych w okręgu danej izby.

§ 4. Izba przemysłowo – handlowa ustali ilość osób w poszczególnych grupach w stosunku do znaczenia danej gałęzi przemysłu i handlu w okręgu izby: najmniejsza grupa winna zawierać conajmniej trzy osoby.

§ 5. Izba przemysłowo – handlowa będzie w trybie przewidzianym powyżej listę uzupełniać i rozszerzać na każdorazowe żądanie sądu (sędziego) rejestrowego.

§ 6. Izba przemysłowo – handlowa, przedstawiając sądom (sędziom) rejestrowym listy, prześle je równocześnie do redakcji „Monitora Polskiego” celem ogłoszenia.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1929 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 stycznia 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1929 Nr 27, poz. 49.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi („Monitor Polski” Nr. 171, poz. 312) mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Inż. Adama Trojanowskiego,
2. Michała Hertza,

3. Inż. Ludwika Tołoczko.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Aleksandra Ulrycha
2. Inż. Oskara Grossa,
3. Juljana Lewsztajna³⁰.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Oskar Gross (1888 – 1973): inżynier chemik, pracownik zakładów w Łodzi, nauczyciel matematyki, działacz społeczny, działacz gospodarczy w okresie II RP, rotarianin, członek Polskiego Towarzystwa Chemicznego, po 1944 roku prowadził własną działalność gospodarczą, a po nacjonalizacji przeszedł do przemysłu państwowego³¹.

* Michał Hertz (1867 – 1942): przemysłowiec, dyrektor Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu w Tomaszowie Mazowieckim, działacz społeczny i filantrop, zamordowany w czasie II wojny światowej³².

* Ludwik Tołoczko (1870 – 1957): inżynier elektryk, działacz gospodarczy, przed I wojną światową pracował w Sankt-Petersburgu przy budowie sieci telefonicznej i linii tramwajów elektrycznych, po powrocie do Polski od 1919 do 1920 był ministrem poczt i telegrafów, potem działał w sferach gospodarczych, w czasie II wojny światowej był aresztowany, osadzony w Pawiaku i Oświęcimiu, po 1944 mieszkał w Łodzi³³.

* Adam Trojanowski (1864 – 1933): łódzki przedsiębiorca branży włókienniczej, dyrektor przędzalni Wola, autor podręczników do obróbki bawełny i słownika włókienniczego, historyk przemysłu bawełnianego, organizator i dyrektor państwowej szkoły włókienniczej w Łodzi³⁴.

---

30 Chodziło raczej o Juliusza Lewsztajna – żydowskiego działacza kupieckiego.

31 http://www.rotary.intv.pl/Gross_O./Życiorys/ [dostęp 28.06.2013].

32 http://www.nsj.rodzina.net/o_parafii/historia_parafia.htm [dostęp 28.06.2013].

33 http://pl.wikipedia.org/wiki/Ludwik_Tołoczko [dostęp 28.06.2013].

34 http://www.jedrusie.org/sa/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=107:szkoaw-latach-1919-1945&catid=51:materiay-rodowe&Itemid=105 [dostęp 28.06.2013].

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 5 lutego 1929 r.

o częściowej zmianie zarządzenia tegoż Ministra z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1929 Nr 33, poz. 64.

Nadane zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 284, poz. 688) Związkowi Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej prawo powołania 1 radcy do Sekcji handlowej Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie, cofam na wniosek Komisarza Wyborczego zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) i na tejże podstawie nadaję Stowarzyszeniu Kupców Polskich prawo powołania w trybie §§ 36—40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351) zamiast radców 4, 5 radców do Sekcji handlowej Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie przy wyborach, zarządzonych dnia 30 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 352).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1929 Nr 35, poz. 69.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Prof. Witolda Krzyżanowskiego,
2. Inż. Franciszka Papieskiego.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Aleksandra Wyszyńskiego,
2. Stefana Ponceta,
3. Abrama Kantora.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Abraham Kantor (1867 – 1934): lubelski działacz żydowski, radny miasta Lublina.

* Witold Krzyżanowski (1897 – 1972): prawnik, ekonomista, profesor KUL i UJ, członek BBWR i OZN, radny miasta Lublina, w czasie II wojny światowej osadzony w Sachsenhausen, po 1944 roku pracował na UJ.

* Aleksander Wyszyński (1864 – 1931): adwokat, działacz społeczny, radny miasta Lublina, senator z ramienia BBWR, ojciec dyplomaty Kazimierza Mariana Wyszyńskiego.

* Franciszek Papiewski (1879 – 1956): inżynier, przedsiębiorca branży budowlanej, mąż Wandy Papiewskiej (siostry Jana Hempla), działacz społeczny, radny miasta Lublina, w czasie okupacji prowadził zakład pomagając ludności żydowskiej, po wojnie przeszedł do służby państwowej, pracował w Belwederze za prezydentury Bolesława Bieruta i Kancelarii Rady Państwa.

* Stefan Poncet (1884/85 – 1936): przedsiębiorca, radca Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, pochodził z saskiej rodziny urzędników, która osiedliła się na ziemiach polskich, a w II poł. XIX w. została przesiedlona do Rosji. Po I wojnie światowej osiedlił się na Wołyniu. Był działaczem spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, współpracownikiem lokalnych wołyńskich gazet. Należał do pro-sanacyjnego Związku Naprawy Rzeczypospolitej Członek pro-sanacyjnego Związku Naprawy Rzeczypospolitej³⁵.

---

³⁵ Biogramy na podstawie: K. Dąbrowski, *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1929 - 1937 (w świetle sprawozdań i protokołów)*, mps, Lublin 2006; id., *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944 - 1950*, mps, Ryki 2013.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 84.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 36 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu („Monitor Polski” Nr. 169, poz. 335), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Seweryna Samulskiego,
2. Cyryla Ratajskiego,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Dr. Stefana Rosińskiego,
2. Dr. Włodzimierza Seydlitza,
3. Brunona Sikorskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Cyryl Ratajski (1875 – 1942): polityk, od 1937 roku związany ze Stronnictwem Pracy, przedwojenny prezydent Poznania, minister spraw wewnętrznych w latach 1924 – 1925, działacz ruchu turystycznego, Delegat Rządu RP na Kraj od 1940 do 1942³⁶.

* Stefan Rosiński (1888 – 1964): ekonomista, po I wojnie światowej przez krótki czas urzędnik w ministerstwie b. dzielnicy pruskiej, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, wykładowca Akademii Handlowej w Poznaniu, później jej prorektor i dziekan Wydziału Handlu³⁷.

* Seweryn Samulski (1866 – 1935): przedsiębiorca, działacz społeczny związany z endecją, założyciel czasopisma „Życie Gospodarcze”, działacz Naczelnej Rady Ludowej, przez krótki czas urzędnik ministerstwa b. dzielnicy pruskiej, dyrektor

---

³⁶ *Nowa encyklopedia powszechna PWN*, t. 6, Warszawa 1996, s. 462.

³⁷ Dane Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, <http://www.amu.edu.pl/> [dostęp 28.06.2013].

a potem prezes rady nadzorczej zakładów Cegielskiego, członek zarządu a potem prezes rady nadzorczej Banku Związku Spółek Zarobkowych, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu w latach 1930 – 1935³⁸.

* Włodzimierz Seydlitz (1890 – 1940): bankowiec, prezes Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu³⁹.

* Brunon Sikorski (1896 – 1976): działacz kupiecki, poseł z ramienia BBWR i OZN, po II wojnie światowej zaangażowany w reaktywację stowarzyszeń kupieckich i działalność Naczelnej Rady Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług, autor „Historii handlu na ziemiach polskich i zachodniej słowiańszczyzny”⁴⁰.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 85.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 36 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Bydgoszczy, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy („Monitor Polski” Nr. 170, poz. 338), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy:

- a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:
  - 1. Inż. Franciszka Siemiradzkiego,
  - 2. Inż. Władysława Tołoczko,
- b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:
  - 1. Antoniego Śmieleckiego,
  - 2. Stanisława Rolbieskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

---

38 A. Zarzycki, *Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa. Tradycja i współczesność 1851 – 2001*, Poznań 2001, s. 130.

39 Dane katalogu Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, <http://www.biblioteka.ue.poznan.pl/> [dostęp 28.06.2013].

40 Baza Biblioteki Sejmowej <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 28.06.2013].

* Stanisław Rolbieski (1873 – 1939): inżynier, przed I wojną światową pracownik niemieckich zakładów przemysłowych, organizator życia gospodarczego w Bydgoszczy po objęciu miasta przez władze polskie, działacz społeczny, w latach 1920 – 1923 zastępca komisarza bydgoskiej Izby, zamordowany przez Niemców 20 października 1939 roku⁴¹.

* Franciszek Siemiradzki (1870 – 1948): inżynier mechanik, przed I wojną światową pracownik różnych rosyjskich zakładów i przedsiębiorstw, w tym kolejowych; po powrocie do Polski był nauczycielem w Szkole Wawelberga i Rotwanda, wizytatorem szkolnym, a od 1924 do 1939 dyrektorem Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bydgoszczy, którą reaktywował po II wojnie światowej i w której pracował⁴².

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu

Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 86.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 36 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Grudziądzu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu („Monitor Polski” Nr. 176, poz. 368), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo - Handlowej w Grudziądzu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Inż. Juljana Rummla,
2. Lucjana Kołudzkiego,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Dr. Feliksa Hilchena,
2. Bronisława Hozakowskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

---

41 http://pl.wikipedia.org/wiki/Stanisław_Rolbieski [dostęp 28.06.2013].

42 http://www.zsm1.bydgoszcz.pl/viewpage.php?page_id=1 [dostęp 28.06.2013].

* Feliks Hilchen (1886-1943): ekonomista, działacz gospodarczy, profesor Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie i Szkoły Głównej Handlowej, dyrektor Departamentu Morskiego Ministerstwa Przemysłu i Handlu, członek Rady Portu Gdyni, autor publikacji naukowych na temat polityki morskiej⁴³.

* Bronisław Hozakowski (1887 – 1948): przedsiębiorca branży rolno-ogrodniczej, działacz społeczny, radny miasta Torunia, konsul honorowy Francji, prezes toruńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, w czasie II wojny światowej uwięziony przez Niemców i wysiedlony do Generalnego Gubernatorstwa, w 1945 roku wrócił do Torunia i podjął starania o odbudowę swojego przedsiębiorstwa⁴⁴.

* Julian Rummel (1878 – 1954): inżynier okrętowy, propagator idei budowy portu w Gdyni, przed I wojną światową działał gospodarczo w Rosji w dziedzinie morskiej i żeglugowej, organizator przedsięwzięć morskich w okresie II RP, działacz społeczny, konsul honorowy Grecji, gdzie przebywał w czasie II wojny światowej pomagając uchodźcom polskim, w 1946 roku wrócił do kraju, początkowo na służbie państwowej, po odsunięciu od spraw publicznych zajmował się działalnością naukową⁴⁵.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 marca 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1929 Nr 78, poz. 163.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” Nr. 172, poz. 346), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. inż. Jana Prota,
2. Karola Schlenkiera,
3. inż. Pawła Jaguczańskiego ,

b) z zaliczeniem do sekcji górniczej:

1. inż. Stanisława Kontkiewicza,

---

43 <http://iutm.pl/ulica/3246/Poselska>; <http://www.sejm-wielki.pl/n/Hilchen> [dostęp 29.06.2013].

44 http://pl.wikipedia.org/wiki/Bronisław_Hozakowski [dostęp 29.06.2013].

45 http://pl.wikipedia.org/wiki/Julian_Rummel [dostęp 29.06.2013].

c) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. dr. Jakóba Potoka,
2. dr. Franciszka Czernichowskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Franciszek Czernichowski (1899 – 1991): prawnik ekonomista, bankowiec, przed I wojną światową pracownik Banku Krajowego we Lwowie, w II RP organizator przedsięwzięć bankowych na Kresach, potem w Banku Gospodarstwa Krajowego, dyrektor oddziału w Radomiu, działacz BBWR, poseł na Sejm w latach 1930 – 1935, od roku 1935 w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, w czasie II wojny światowej w Jugosławii, skąd został wywieziony do obozu w Dachau, do Polski wrócił w 1945, wycofał się z życia publicznego⁴⁶.

* Stanisław Kontkiewicz (junior) (1883 – 1951): inżynier górniczy, syn Stanisława Kontkiewicza (seniora) znanego geologa, przed I wojną światową pracownik zakładów górniczych w Zagłębiu Dąbrowskim, w okresie II RP zatrudniony na wyższych stanowiskach technicznych i zarządczych w zakładach specjalizujących się w wydobywaniu rud żelaza, w czasie okupacji pozostaje w Częstochowie jako pracownik techniczny, po 1944 roku brał udział w odbudowie przemysłu górniczego i rozpoczął pracę naukową na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, gdzie w 1947 roku obronił rozprawę habilitacyjną i otrzymał profesurę⁴⁷.

* Jan Prot (1891 – 1957): inżynier chemik, usunięty z gimnazjum za udział w strajku szkolnym w 1905 roku, powiązany z PPS, przed I wojną światową pracował i studiował najpierw w Rosji, potem w Niemczech, w czasie I wojny światowej w Legionach, w 1922 ukończył Politechnikę Lwowską, a dwa lata później otrzymał doktorat z nauk chemicznych, pracował na wyższych stanowiskach technicznych w zakładach przemysłowych, od 1927 do 1939 kierował państwową wytwórnią prochu w Pionkach k. Kozienic, organizator życia społecznego i rozbudowy miasta, po wybuchu II wojny światowej przedostał się do Francji, a potem do Wielkiej Brytanii, gdzie pracował naukowo⁴⁸.

---

46 Dane z bazy Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 29.06.2013].

47 R. Krajewski, *Stanisław Kontkiewicz. Wspomnienie pośmiertne*, „Annales Societatis Geologorum Poloniae” 1951/1953, vol 21, Iss. 4, s. 453.

48 <http://www.pthpionki.pl/> [dostęp 29.06.2013].

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 marca 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1929 Nr 82, poz. 185.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 423), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie:

a) z zaliczeniem do Sekcji Przemysłowej:

1. prof. Gabryela Sokolnickiego,
2. inż. Jana Brzozowskiego⁴⁹,
3. inż. Zygmunta Platowskiego,
4. Henryka Süessera;

b) z zaliczeniem do Sekcji Handlowej:

1. prof. Aleksandra Dolińskiego,
2. Mikołaja Zajączkowskiego,
3. Celestyna Fraenkla.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Aleksander Doliński (1866 – 1930): prawnik, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, dziekan Wydziału Prawa, rektor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego w 1930 roku, ekspert Komisji Kodyfikacyjnej⁵⁰.

* Zygmunt Platowski (1882 – 1948): inżynier, wojskowy, generał brygady, przed 1914 rokiem studiował na Politechnice Lwowskiej, w okresie I wojny światowej w Legionach, przeszedł szczeble kariery wojskowej i w 1924 roku został awansowany na generała brygady, po przejściu w stan spoczynku zaangażował się w działalność gospodarczą, od

---

⁴⁹ Prawdopodobnie chodzi o Jana Brzozowskiego-Halucha.

⁵⁰ http://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_Doliński [dostęp 29.06.2013].

przełomu 1929 i 1930 roku był dyrektorem Towarzystwa Eksploatacji Soli Potasowych SA, w czasie II wojny światowej na Bliskim Wschodzie, a demobilizacji w Londynie⁵¹.

* Gabriel Sokolnicki (1877 – 1975): inżynier elektryk, przedsiębiorca, naukowiec, działacz polityczny i społeczny, współzałożyciel Stowarzyszenia Elektryków Polskich, w latach 1931/1932 rektor Politechniki Lwowskiej, w okresie II wojny światowej przebywał stale we Lwowie, pozostał w nim również po 1944 roku, kontynuując pracę naukową⁵².

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 kwietnia 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1929 Nr 96, poz. 232.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie („Monitor Polski” z dnia 31.VII – 1928 r. Nr. 174, poz. 354), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Bronisława Stollego⁵³,
2. Henryka Meyera,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Profesora Władysława Zawadzkiego,
2. Henryka Meyera,
3. Michała Brzostowskiego,
4. Inż. Alberta Kabacznika.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

---

51 http://pl.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Platowski [dostęp 29.06.2013].

52 <http://encyklopedia.pwn.pl/haslo.php?id=3977326> [dostęp 29.06.2013].

53 Bronisław Stolle prowadził znaną hutę szkła „Niemen” w Brzozówce, http://pawet.net/zl/zl/1994_13/5.html [dostęp 29.06.2013].

Do wyżej podanego zarządzenia opublikowano sprostowanie w 96 numerze Monitora Polskiego. Cytowane jest poniżej. Poza tym w numerze 96 pod pozycją nr 230 podano obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie w sprawie listy biegłych rewidentów.

Sprostowanie

Monitor Polski 1929 Nr 98, s. 3.

W Nr. 96 „Monitora Polskiego” z dn. 25 kwietnia r.b. pod poz. 230 „Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 22 kwietnia 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie”, wydrukowano błędnie nazwisko mianowanego radcy. Powinno być:

- a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:
- 2) Inż. Izraela Reicha.

Obwieszczenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1929 r.

o wykazie związków eksportowych względnie izb przemysłowo-handlowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń w myśl § 2 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 29 czerwca 1929 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych

Monitor Polski 1929 Nr 218, poz. 512.

W wykonaniu § 4 rozporządzenia Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 29 czerwca 1929 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 464), podaje się do wiadomości, że do wystawiania zaświadczeń, zgodnie z postanowieniami § 2 wzmiankowanego rozporządzenia zostają upoważnione: „Związek Eksportowy Polskiego Przemysłu Włókienniczego” w Łodzi oraz „Związek Eksporterów Przemysłu Włókienniczego” w Łodzi oraz „Związek Eksporterów Przemysłu Włókienniczego” w Bielsku w zakresie wszelkich towarów wymienionych w § 1 tegoż rozporządzenia z tem, że do wystawiania zaświadczeń, dotyczących kilimów, upoważniona zostaje także Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie.

Kierownik Ministerstwa Skarbu:

(—) *Ignacy Matuszewski.*

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia 3 czerwca 1930 r.
w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie
Monitor Polski 1930 Nr 132, poz. 194.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie („Monitor Polski” z dnia 31 lipca 1928 r. Nr. 174, poz. 354), mianuję na miejsce ustępującego radcy Profesora Władysława Zawadzkiego („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 96, poz. 232 i Nr. 98 sprost.), Profesora Zygmunta Jundziłła radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

***

* Władysław Zawadzki (1885 – 1939): konserwatywny polityk, ekonomista, profesor Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie oraz Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, minister skarbu w latach 1932 – 1935⁵⁴.

* Zygmunt Jundziłł (1880 – 1953): konserwatywny polityk, członek BBWR, prawnik, adwokat, w czasie I wojny światowej działacz komitetów obywatelskich na Wileńszczyźnie, wykładowca Uniwersytetu Stefana Batorego, po II wojnie światowej na emigracji w Londynie⁵⁵.

-----

54 http://pl.wikipedia.org/wiki/Władysław_Marian_Zawadzki [dostęp 29.06.2013].

55 Baza Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 29.06.2013].

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 20 października 1930 r.

w sprawie wystawienia przez izby przemysłowo-handlowe zaświadczeń, stwierdzających zgodność transportów jaj z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę

Monitor Polski 1930 Nr 246, poz. 330.

Izby przemysłowo – handlowe, jako organa fachowe, uprawnione do nadzoru w myśl § 15, ust. 1 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 listopada 1928 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. z 1929 r., Nr 1, poz. 5), począwszy od dnia 1 listopada 1930 r. będą wydawały zaświadczenia, stwierdzające zgodność transportów jaj z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę stosowanie do uwagi 2 w § 1 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 13 listopada 1928 r. o ustanowieniu cła wywozowego na jaja (Dz. U. R. P. z 1929 roku, Nr 1, poz. 3) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 9 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 376).

Wzór zaświadczenia na odnośnej deklaracji firmy podaje załącznik.

Zaświadczenia wymienione są ważne na przeciąg 30 dni od daty wystawienia przez odnośną izbę przemysłowo – handlową, przyczem wyszczególniony w danym zaświadczeniu transport jaj winien być nadany najpóźniej w tym terminie do przewozu zagranicę.

Zaświadczenie może być cofnięte przez organa nadzorcze w razie stwierdzenia naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę lub też niezgodności odnośnych deklaracji firm ze stanem faktycznym. Cofnięcie może nastąpić w drodze sporządzenia przez organ nadzorczy protokołu i winno być uwidocznione przez następującą adnotację na zaświadczeniu: „Cofnięto według załączonego protokołu”, wraz z podaniem daty dokonania cofnięcia.

Izby przemysłowo – handlowe mogą pobierać od wydanych zaświadczeń opłaty pokrywające koszty wystawiania zaświadczeń i wykonywania przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

W Z Ó R.

Deklaracja

Firmy . . . . .

Podpisany niżej . . . . . oświadcza w imieniu firmy . . . . . że zgłoszony do odprawy wywozowej poniżej wyszczególniony transport jaj kurzych jest przygotowany zgodnie z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, oraz, że wszystkie dane niniejszej deklaracji co do ilości, numerów skrzyń, oznaczenia gatunku jaj, znaków rozpoznawczych, wagi brutto ładunku, kraju i miejsca przeznaczenia, jako też urzędu celnego, są zgodnie z faktycznym stanem rzeczy.

Jednocześnie przyjmuje się do wiadomości, że w razie stwierdzenia przez organa nadzorcze naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, lub też ujawnienia niezgodności poniżej wyszczególnionych danych ze stanem faktycznym, poniższe zaświadczenie Izby Przemysłowo - Handlowej, służące za podstawę do zwolnienia od cła wywozowego, zostanie cofnięte, niezależnie od wdrożenia postępowania karnego.

Cechy i Nr. Nr. skrzyń	I L O Ś Ć S K R Z Y Ń						Oznaczenie gatunku jaj	Ogólna waga brutto (cyframi i słowami)	Kraj przeznaczenia
	cały, h	płaskich	z wkładkami tekturowymi						
			180	360	600	720			

Transport przeznaczony jest do wywozu przez Urząd Celný w . . . . .

Pieczęć Firmy: (Miejscowość) . . . . . dnia . . . . .

Podpis:

Izba Przemysłowo - Handlowa

w . . . . .
Dnia . . . . . 193 . . . . .

Zaświadczenie Nr. . . . .

Izba Przemysłowo - Handlowa w . . . . . zaświadcza niniejszem, że Firma . . . . . jest przedsiębiorstwem zarejestrowanem w Urzędzie Wojewódzkim . . . . . za Nr. . . . . i że powyżej wyszczególnione dane, zaopatrzone pieczęcią i podpisem firmy, wydają się wiarygodne, oraz, że na podstawie uwagi 2 do poz. 255 taryfy celnej powyższy transport może być zwolniony od cła wywozowego.

W razie stwierdzenia przez organa nadzorcze naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, lub też niezgodności danych deklaracji ze stanem faktycznym, zaświadczenie niniejsze może być w każdej chwili cofnięte.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia . . . . ., w którym to dniu najpóźniej transport powyższy winien być nadany do przewozu.

Pieczęć Izby:

Dyrektor Izby:

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 29 listopada 1930 r.
Przepisy wprowadzające Kodeks Postępowania Cywilnego
Dz. U. RP 1930 Nr 83, poz. 652.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. I.

Z dniem wejścia w życie kodeksu postępowania cywilnego tracą moc dotychczasowe przepisy o postępowaniu przed sądami powszechnymi w spornych sprawach cywilnych, unormowanym w kodeksie postępowania cywilnego i rozporządzeniu niniejszem. (...)

Art. III.

Pozostają również w mocy zawarte w ustawach i przepisach szczególnych postanowienia o właściwości sądu, o postępowaniu, jako też o sądach polubownych, dotyczące zarówno spraw spornych jak i egzekucyjnych, upadłościowych i innych, a w szczególności: (...)

12) przepisy o stałych sądach polubownych i urzędach rozjemczych, w szczególności:

a) o giełdowych sądach rozjemczych (§ 14 pkt. 6 i § 30 i 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r., Dz. U. R. P. 1930 r. Nr. 23, poz. 209 o organizacji giełd);

b) o sądach polubownych tworzonych przez izby przemysłowo-handlowe (art. 4 pkt. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591); (...)

Art. XLVI.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

O ileby do czasu wejścia w życie kodeksu postępowania cywilnego i rozporządzenia niniejszego nie zostały wydane przewidziane w nich rozporządzenia, stosować należy odpowiednio przepisy dotychczasowe.

Art. XLVII.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 stycznia 1931 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1931 Nr 14, poz. 23.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” z dnia 28 lipca 1928 r. Nr. 172, poz. 346), mianuję na miejsce ustępującego radcy Karola Schlenkiewicza („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 78, poz. 163) Józefa Karscha radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

**Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu
i Handlu**

z dnia 11 lutego 1931 r.

**o wykazie związków eksportowych, względnie izb przemysłowo-handlowych,
uprawnionych do wydawania zaświadczeń przy wywozie gotowych wyrobów
włókienniczych**

Monitor Polski 1931 Nr 72, poz. 115.

W wykonaniu § 4 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 11 lutego 1931 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 164), podaje się do wiadomości, że do wystawiania zaświadczeń, przewidzianych w § 2 wyżej wymienionego rozporządzenia, zostają upoważnione: „Związek Eksportowy Polskiego Przemysłu Włókienniczego” w Łodzi, oraz „Związek Eksporterów Przemysłu Włókienniczego”

w Bielsku w zakresie wszelkich towarów, wymienionych w § 1 tegoż rozporządzenia z tem, że do wystawiania zaświadczeń, dotyczących kilimów, upoważnioną zostaje także Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie.

Kierownik Ministerstwa Skarbu:

(—) *Ignacy Matuszewski.*

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 lutego 1931 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1931 Nr 52, poz. 88.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie („Monitor Polski” z dnia 22 sierpnia 1928 r. Nr. 92, poz. 423), mianuję na miejsce opróżnione po zmarłym prof. Aleksandrze Dolińskim („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 82, poz. 185) inż. Stefana Dażwańskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

***

* Stefan Dażwański (1889 – 1953): inżynier chemik, działacz społeczny i gospodarczy, współpracownik Eugeniusza Kwiatkowskiego, wydalony z gimnazjum za udział w strajku szkolnym, uczył się w Krakowie, studiował w Pradzie, należał do ZET-u, brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej, w latach 20-tych pracował w gazowni lubelskiej a potem gazowni i elektrowni miejskiej w Toruniu, od 1929 kierował Państwową Fabryką Olejów Mineralnych Polmin, w końcu lat 30-tych pracował jako dyrektor departamentu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, II wojnę światową przeżył w Warszawie, po Powstaniu Warszawskim i pobycie w obozie w Pruszkowie, znalazł się

w Krakowie, po 1944 roku mieszkał w Gliwicach, pracował na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego⁵⁶.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 kwietnia 1931 r.

**w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do
Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie**

Monitor Polski 1931 Nr 93, poz. 144.

W celu wykonania postanowień art. 9 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego — przy wyborach zarządzonych dnia 4 marca 1931 r. (art. 16 wymienionego rozporządzenia) — prawo powołania jednego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, Centralnemu Związkowi Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego.

Związek ten wstępuje w miejsce zlikwidowanego Związku Drobnych Kupców Chrześcijan w Warszawie, wyznaczonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 155, poz. 275).

Powołanie to dokonane będzie w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 marca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 69, poz. 101).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 maja 1931 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1931 Nr 110, poz. 162.

Na podstawie art. 18, ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz w myśl §§ 2 ust. 3 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” z dnia 28 lipca 1928 r., Nr. 172, poz. 346), mianuję na miejsce opróżnione przez Inż. Stefana Dażwańskiego

56 http://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Daźwański [dostęp 29.06.2013].

Stanisława Kontkiewicza („Monitor Polski” z 1929 r., Nr. 78, poz. 163) Inż. Edwarda Stronczyńskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji z zaliczeniem do sekcji górniczej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 13 maja 1931 r.

o zmianach w rozporządzeniu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów

Dz. U. RP 1931, Nr 53, poz. 440.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 1 tego rozporządzenia wyraz "Grudziądzu" zastępuje się wyrazem "Gdyni",

2) w § 2 punkt 9) otrzymuje brzmienie: "izba przemysłowo - handlowa w Gdyni - województwo pomorskie".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *A. Prystor*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 16 czerwca 1931 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby przemysłowo-Handlowej w Gdyni (dawniej w Grudziądzu)

Monitor Polski 1931 Nr 139, poz. 209.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), postanawiam, co następuje:

§ 1. W związku ze zmianą rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo – handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów, wprowadzoną rozporządzeniem z dnia 13 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 111, poz. 945 i z 1931 r. Nr. 53, poz. 440), oraz w myśl powziętej w dniu 15 grudnia 1930 r. uchwały Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu, zatwierdzam następujące zmiany w statucie tej Izby, ogłoszonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 176, poz. 368):

1) w tytule tego statutu wyrazy: „Izba Przemysłowo - Handlowa w Grudziądzu” zastępuje się wyrazami: „Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni”,

2) § 1 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni składa się z 50 radców z wyboru i 5 radców, mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 5 radców”.

3) § 2 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Izba dzieli się na trzy sekcje:

I. Przemysłową,

II. Handlową,

III. Żeglugowo - Portową.

Sekcja I i Sekcja II składa się każda z 20, a Sekcja III z 10 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

4) § 3 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Radcowie z wyboru powołani zostają do Izby w liczbie 20 w drodze wyborów przez ogół tych, którym przysługuje prawo wybierania w myśl § 4 niniejszego regulaminu, oraz w liczbie 30 w drodze wyborów przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie § 30 niniejszego regulaminu.

Radcowie Izby wybierani są do poszczególnych sekcji”.

5) W § 4 zdanie drugie ustępu drugiego otrzymuje brzmienie:

„Do przedsiębiorstw handlowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa, wymienione pod lit. A i B części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550), w granicach grup i kategorii, wymienionych w § 7”.

6) w § 4 punkt 1 ustępu piątego otrzymuje brzmienie:

„dwa głosy, jeżeli zatrudnia w zakładach handlowych, posiadanych w okręgu Izby, ponad 15 do 200 pracowników i należy do grupy wyborczej (§ 7) handlowej lub żeglugowo-portowej, bądź zatrudnia w zakładach przemysłowych, posiadanych

w okręgu Izby, ponad 50 do 200 pracowników i należy do grupy wyborczej (§ 7) przemysłowej lub żeglugowo-portowej”;

7) § 7 i nagłówek, umieszczony nad tym paragrafem, otrzymują brzmienie:

„Grupy i kategorie wyborcze.

§ 7. Uprawnieni do wybierania dzielą się odpowiednio do sekcji Izby na trzy grupy wyborcze: przemysłową, handlową i żeglugowo - portową.

Posiadający prawo wybierania w grupie przemysłowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyjątkiem wymienionych w ustępie czwartym, drugą zaś – obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych V, VI, VII i VIII kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyjątkiem wymienionych w ustępie czwartym oraz z wyłączeniem tych, które należą do przemysłu rzemieślniczego, według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Posiadający prawo wybierania w grupie handlowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, z wyjątkiem wymienionych w ustępie czwartym, drugą zaś – obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych III i IV kategorii dla przedsiębiorstw handlowych oraz świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla zajęć przemysłowych, uprawianych w warunkach, określonych w § 4 ust. 2.

Grupę żeglugowo - portową stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych oraz I II, III, IV i V kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, a które mają za przedmiot swej działalności handlowej lub przemysłowej żeglugę morską, spedycję portowo - morską, maklerstwo okrętowe, eksploatację portowych urządzeń przeładunkowych, bocznic portowych, budowę i naprawę okrętów i specjalnych urządzeń portowych”.

8) w § 8 ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Radcowie z wyborów ogólnych powoływani są w liczbie 8 w grupie przemysłowej, 8 w grupie handlowej i 4 w grupie żeglugowo - portowej”.

9) w § 9 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Wybory przeprowadza pod przewodnictwem komisarza wyborczego główna komisja wyborcza z siedzibą w Gdyni, oraz miejscowe komisje wyborcze”.

10) w § 11 zdanie drugie ustępu pierwszego otrzymuje brzmienie:

„Magistrat m. Gdyni ma dostarczyć na żądanie komisarza wyborczego za odpowiednią opłatą lokalu i sprzętów dla miejscowych komisji wyborczych na terenie m. Gdyni”.

11) w § 17 ustęp czwarty otrzymuje brzmienie:

„Karta do głosowania zawierać winna nazwiska i imiona osób z pośród mających w myśl § 5 prawo wybieralności w liczbie, określonej w § 8 dla danej grupy wyborczej lub kategorii wyborczej danej grupy. Przy wyborach, które się odbywają co trzy lata, w myśl postanowień ustępu drugiego § 35, liczba ta zmniejsza się o połowę”.

12) w § 25 ustępy drugi i trzeci otrzymują brzmienie:

„W tym celu główna komisja wyborcza oblicza osobno w każdej z obu kategorii wyborczych grupy przemysłowej i w każdej z obu kategorii grupy handlowej oraz w grupie żeglugowo-portowej ilość głosów, jaką otrzymał każdy z kandydatów.

Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielania mandatów. Radcami zostają osoby, które otrzymały względną większość głosów w danej grupie wyborczej, jeżeli dzieli się ona na kategorie w danej kategorii wyborczej”.

13) w § 26 ustęp drugi otrzymuje brzmienie:

„Zastępcami zostają osoby, które w grupie wyborczej, a jeżeli dzieli się ona na kategorie, w kategorii wyborczej, uzyskały największą z kolei po wybranych ilość głosów – i to w liczbie równej liczbie radców, powołanych z tej grupy lub kategorii”.

14) § 31 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Zrzeszenia gospodarcze wybierają 12 radców do sekcji przemysłowej, 12 radców do sekcji handlowej i 6 radców do sekcji żeglugowo-portowej. Liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, określi Minister Przemysłu i Handlu”.

15) w § 36 ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W czasie pierwszych wyborów do Izby, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich, w czasie każdych drugich z kolei wyborów (§ 35), Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat sześć 5 radców Izby”.

16) w § 37 ustępu drugi i trzeci otrzymują brzmienie:

„Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniej, niż 5 radców lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji.

W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej liczby (5) radców przechodzi na Izbę ukonstytuowaną, która może je wykonać w ciągu okresu swego urzędowania i której w tym okresie przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji wrazie⁵⁷ ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem.

⁵⁷ Tak w oryginale.

17) w § 38 ustęp drugi otrzymuje brzmienie:

„Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego Prezesa Izby, a przy pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, przez komisarza wyborczego, pierwsze zebranie plenarne Izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i siedmiu wiceprezesów z grona radców Izby. Wybory wiceprezesów odbywają się w ten sposób, że radcowie Izby, należący do sekcji przemysłowej, wybierają z pomiędzy siebie dwóch wiceprezesów, radcowie Izby, należący do sekcji handlowej, trzech wiceprezesów, radcowie Izby, należący do sekcji żeglugowo-portowej, dwóch wiceprezesów”.

18) dodaje się § 39 z nagłówkiem, umieszczonym nad tym paragrafem, w brzmieniu następującem:

„Przepisy przejściowe.

§ 39. Kadencja radców z wyboru (§ 35 ust. 1) powołanych do sekcji żeglugowo - portowej przy pierwszych na podstawie niniejszego regulaminu wyborach do tej sekcji, upływa w tym samym terminie, w którym kończy się kadencja radców, powołanych przy pierwszych na podstawie niniejszego regulaminu wyborach do sekcji przemysłowej i sekcji handlowej.

To samo dotyczy terminu ustąpienia połowy radców z wyboru (§ 35 ust. 2), powołanych przy pierwszych na podstawie niniejszego regulaminu wyborach do sekcji żeglugowo-portowej”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: (—) *Zarzycki*

***

Zdecydowano się podać w przedkładanym zbiorze powyższe rozporządzenie, gdyż zmiana statutu Izby gdyńskiej była związana z jedynym w okresie II RP przypadkiem zmiany siedziby izby przemysłowo-handlowej w tym wypadku z Grudziądza do Gdyni.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 16 czerwca 1931 r.

o wyborach do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1931 Nr 139, poz. 210.

W związku z zatwierdzoną, zgodnie z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), zmianą I części statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, dotyczącą utworzenia III Sekcji Izby tudzież powiększenia liczby jej radców („Monitor Polski” z 1931 r. Nr. 139, poz. 209), zarządzam na podstawie art. 13 powołanego rozporządzenia z dnia 15 lipca 1927 r. wybory do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Wybory będą przeprowadzone w trybie §§ 9 — 34 części I statutu wymienionej Izby („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 176, poz. 368 i z 1931 r. Nr. 139, poz. 209).

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Stanisława Celichowskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłu i Handlu Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu.

Warszawa, dnia 16 czerwca 1931 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

***

* Stanisław Ludwik Celichowski (1886 – 1935): inżynier mechanik, przed I wojną światową pracownik zakładów Lilpop, Rau i Loewenstein, w 1915 ewakuowany do Rosji, w 1918 roku wrócił do Polski, pracował jako nauczyciel, a od 1919 na służbie państwowej, od 1920 w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim, działał w licznych lokalnych organizacjach społecznych i urzędowych gremiach gospodarczych⁵⁸.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 3 września 1931 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1931 Nr 205, poz. 280.

---

⁵⁸ Wielka Internetowa Encyklopedia Torunia, <http://www.e-wietor.pl/> [dostęp 30.06.2013].

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego przy wyborach, zarządzonych dnia 16 czerwca 1931 r. (Monitor Polski Nr. 139, poz. 210), prawo powołania niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym sześciu radców do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, a mianowicie: 1. Związek Maklerów Okrętowych w Gdyni powołuje 3 radców. 2. Związek Gdyńskich Eksporterów Portowych powołuje 3 radców.

Odnosny tryb postępowania określają przepisy, zawarte w §§ 30 — 34 części I statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski z 1928 r. Nr. 176, poz. 368 i z 1931 r. Nr. 139, poz. 209).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 października 1931 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1931 Nr 244, poz. 331.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 36 części I statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (dawniej w Grudziądzu) — „Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 176, poz. 368 i z 1931 r. Nr. 139, poz. 209 — mianuję na czas obecnej kadencji radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni:

1) Inż. Bohdana Nagórskiego z zaliczeniem do sekcji handlowej (na miejsce opróżnione przez Dr. Feliksa Hilchena — „Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 42, poz. 86),

2) Inż. Władysława Rawicz-Szczerbo z zaliczeniem do nowoutworzonej sekcji żeglugowo-portowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

***

* Bohdan Nagórski (1890 – 1987): inżynier, specjalista w zakresie budowy portów, w czasie I wojny światowej studiował w Paryżu i w Szwajcarii, uczeń Gabriela Narutowicza, w 1918 roku wrócił do Polski, od 1922 do 1935/37 roku pracował w Gdańsku jako dyrektor handlowy portu gdańskiego, przyczyniając się do jego rozbudowy, po przejęciu władzy przez nazistów przeszedł do polsko-skandynawskiego przedsiębiorstwa spedycyjnego, w czasie II wojny światowej we Francji, Anglii i USA, pracował dla Gdynia American Line i misji brytyjskiej w Nowym Jorku, w latach 1945 – 1952 pracował w różnych firmach w USA, od 1952 ekspert ONZ w sprawach portowych i żeglugowych⁵⁹.

Ustawa

z dnia 10 marca 1932 r.

w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1932 Nr 29, poz. 292.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Art. 1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) ulega następującym zmianom:

1) Ustęp ostatni art. 2 uzupełnia się jak następuje:

"W tym wypadku jej majątek ruchomy i nieruchomy, wszystkie jej należności i zobowiązania przechodzą na izbę lub izby, których okręgi zostały powiększone w związku ze zniesieniem izby. Zasady podziału ustali Minister Przemysłu i Handlu na podstawie wniosków zainteresowanych izb".

2) Ustęp 2 art. 5 otrzymuje brzmienie:

"Celem umożliwienia izbom spełnienia zadań, określonych w art. 4 pkt. 5 i 6, odnośne władze szkolne będą im udzielać niezbędnych informacji i danych statystycznych o stanie szkolnictwa zawodowego w okręgu izby, jak również informować o projektach z zakresu rozwoju i organizacji tegoż szkolnictwa i wydanych w tej mierze zarządzeniach."

3) Dodaje się ust. 3 art. 5 w następującym brzmieniu:

"Celem umożliwienia izbom wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 4 pkt. 13,

---

⁵⁹ Z. Basara, *35 lat Nowego Dziennika*, http://www.decident.pl/archiwum/wydanie_15/35-lat-nowego-dziennika_98.html; M. Stąporek, *Człowiek, który unowocześnił gdański port*, <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/> [dostęp 30.06.2013].

właściwe władze administracji państwowej udzielać będą izbom niezbędnych im wiadomości, dotyczących wykazu osób i przedsiębiorstw, opłacających państwowy podatek przemysłowy, rejestru uprawnień przemysłowych oraz wszelkich nieobjętych tym rejestrem zezwoleń (koncesyj), uprawnień na prowadzenie przedsiębiorstwa. Udzielanie przez sądy wiadomości z rejestru handlowego ustala rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu".

4) Ust. 1 art. 6 otrzymuje brzmienie:

"Wszystkie stowarzyszenia, korporacje i instytucje, działające w dziedzinach gospodarczych, przez izby reprezentowanych, obowiązane są udzielać informacji, wykazów i posiadanych danych statystycznych na żądanie każdej z izb, w której okręgu mają swą siedzibę, oddział lub ekspozyturę, albo na której, okręg rozciągają swą działalność. Ten sam obowiązek ciąży na osobach i przedsiębiorstwach, trudniących się przemysłem i handlem (art. 1) w okręgu izby".

5) Ust. 2 art. 6 otrzymuje brzmienie:

"Pracownicze związki zawodowe i instytucje ubezpieczeń społecznych są wyłączone z obowiązku, przewidzianego w ust. 1, chyba że chodzi o stwierdzenie przez kasy chorych (kasy ubezpieczeń społecznych) ilości ubezpieczonych pracowników, gdy od ilości pracowników uzależnia statut izby ilość głosów, przysługujących osobie prawnej przy wyborach do izby".

6) Ust. 3, 4, 5 i 6 art. 6 otrzymują brzmienie:

"Winni naruszenia postanowień ust. 1 ulegną karze porządkowej w wysokości do trzystu złotych.

Do nakładania kar porządkowych powołany jest prezes izby.

Od orzeczenia prezesa izby przysługuje ukaranemu prawo odwołania do Ministra Przemysłu i Handlu w terminie dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia.

W razie nieuiszczenia kary grzywny do kasy izby w terminie dni siedmiu od daty jej uprawomocnienia się, grzywna będzie ściągana w drodze egzekucji administracyjnej.

Prezes izby może przed wykonaniem kary uchylić swe orzeczenie, jeśli ukarany dopełni obowiązku, przewidzianego w ust. 1 i przedstawi należyte usprawiedliwienie".

7) Ust. 7 art. 6 skreśla się.

8) Art. 9 otrzymuje brzmienie:

"Radcowie z wyboru powoływani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Do okresu pięcioletniego nie zalicza się roku niepełnego.

W ostatnim roku kadencji przeprowadza się nowe wybory.

Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem pięcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu kolejny

zastępca, wybrany z danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego, a w wypadku, przewidzianym w art. 15 ust. 5, kolejny kandydat właściwej listy, w braku zaś jego zastępca.

W razie opróżnienia przed upływem pięcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenie gospodarcze (art. 8 ust. 4 pkt. 2), w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór z pomiędzy członków zrzeszenia, posiadających w chwili wyboru bierne prawo wyborcze (art. 11). Przy wyborze stosują się postanowienia art. 17. Przewidziane jednak w ust. 5 art. 17 stwierdzenie przez główną komisję wyborczą, że wybrani posiadają bierne prawo wyborcze, następuje nie na podstawie listy uprawnionych do głosowania (art. 13), lecz dołączonych do protokołu wyborczego dokumentów. Wybrany radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca pięcioletniego okresu. Jeżeli dotychczas uprawnione do wyborów zrzeszenie gospodarcze przestało istnieć, Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy na jego miejsce inne zrzeszenie gospodarcze.

Jeżeli co najmniej na dwa lata przed upływem kadencji następuje zmiana pierwszej części statutu, na skutek której zwiększa się ogólna liczba radców z wyboru, wówczas przeprowadza się niezwłocznie wybory tej dodatkowej liczby radców w trybie, przewidzianym w art. 13 — 17, przyczem wybrani radcowie pełnią swe czynności do końca danego okresu pięcioletniego, we wszystkich innych wypadkach zmiana pierwszej części statutu ma zastosowanie przy najbliższych kolejnych wyborach".

9) Ust. 3 art. 15 otrzymuje brzmienie:

"Na kartce, którą oddaje każdy z głosujących, mają być wymienione w przewidzianej statutem dla danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego liczbie osoby, wybierane na radców, i w takiej samej liczbie osoby, wybierane na zastępców. Wszystkie te osoby powinny odpowiadać wymaganiom art. 11. Wymienienie na kartce mniejszej liczby osób nie czyni głosu nieważnym".

10) Przedostatnie zdanie ust. 5 art. 15 otrzymuje brzmienie:

"Zgłoszone listy powinny odpowiadać wymaganiom, które przepis ust. 3 przewiduje dla kartek, kartka zaś w danym wypadku powinna zawierać tylko numer jednej z list".

11) Pierwsze zdanie ust. 6 art. 15 uzupełnia się na końcu słowami:

"po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11".

12) W ust. 8 art. 15 zmienia się cytowany art. 9 ust. 4 na art. 9 ust. 3.

13) Ust. 5 art. 17 otrzymuje brzmienie:

"Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11, podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości".

14) Ust. 1 i 2 art. 18 otrzymują brzmienie:

"W czasie każdych wyborów do izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat 5, a w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. 5, do końca danego okresu pięcioletniego liczbę radców, odpowiadającą postanowieniom art. 8.

W razie ustąpienia mianowanego radcy Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu pięcioletniego. Ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani".

15) Ust. 1 art. 19 otrzymuje brzmienie:

"Po każdych wyborach do izby (z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w art. 9 ust. 5) przed jej ukonstytuowaniem się komisarz wyborczy zwołuje pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji".

16) W ust. 2 art. 19 dodaje się do końca:

"oraz w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. 5".

17) Ust. 6 art. 19 skreśla się.

18) W dotychczasowym ust. 7 art. 19 wyraz: "sześćoletniego" zastępuje się wyrazem: "pięcioletniego".

19) Jako ustęp ostatni art. 19 dodaje się: "Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes izby podaje do publicznej wiadomości".

20) Ust. 1 art. 21 otrzymuje brzmienie:

"Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się izby w ciągu trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyborów do izby".

21) Zdanie pierwsze ust. 1 art. 22 otrzymuje brzmienie:

"Prezes i wiceprezesi izby wybierani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru".

22) W art. 22 dodaje się po ust. 2 nowy ustęp w następującym brzmieniu:

"Ponadto prezesowi może być przekazane statutem rozstrzyganie w imieniu izby pewnych kategorii spraw, uchwałą zaś plenarnego zebrania może być mu powierzone załatwienie spraw poszczególnych"

23) Ust. 3 i 4 art. 25 otrzymują brzmienie:

"Radca, który bez usprawiedliwienia opuścił dwa kolejne zebrania plenarne lub cztery w ciągu roku zebrania komisyj, do których został wybrany, może być uchwałą plenarnego zebrania izby pozbawiony radcostwa.

Uchwałą plenarnego zebrania na wniosek prezesa izby może być radcostwa pozbawiony radca, na którym ciąży ujemne orzeczenie sądu obywatelskiego lub którego postępowanie dyskwalifikuje go jako członka izby".

24) W ust. 5 art. 25 skreśla się wyrazy: "trzecim i".

25) Pierwsze zdanie ust. 1 art. 26 otrzymuje brzmienie:

"Plenarne zebrania izby odbywają się najmniej cztery razy do roku".

26) W ust. 3 art. 26 zmienia się brzmienie nawiasu drugiego jak następuje:

"art. 25 ustęp czwarty".

27) W ust. 1 art. 28 skreśla się zdanie trzecie, na jego miejsce dodaje się co następuje:

"Dyrektora izby mianuje z poza grona jej członków na wniosek prezydium (zarządu) izby Minister Przemysłu i Handlu. W takim samym trybie następuje zwolnienie dyrektora izby".

28) Ust. 2 art. 28 otrzymuje brzmienie:

"Izba uchwała na plenarnym zebraniu statut urzędniczy, ustalający odpowiedzialność personelu biurowego, etaty urzędnicze, warunki powoływania pracowników biura izby, ich obowiązki i prawa z uwzględnieniem przepisów ustępu pierwszego o sposobie powołania dyrektora izby i jego stosunku do prezesa izby oraz statut pensyjny tychże pracowników. Statut pensyjny pracowników biura izby podlega zatwierdzeniu Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej".

29) W ust. 1 art. 30 wyrazy "15 września" zmienia się na "15 października".

30) Ust. 1 i 2 art. 33 otrzymuje brzmienie:

"W dniu ukonstytuowania się nowych izb na podstawie niniejszego rozporządzenia w województwach, obejmujących okręgi dotychczasowych izb w Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, Katowicach i Bielsku, wymienione izby przestają istnieć z mocy prawa. Do dnia tego działają one na mocy dotychczasowych przepisów.

Jednocześnie w dniu tym tracą moc obowiązującą ustawy i rozporządzenia, odnosząca się do spraw, unormowanych niniejszym rozporządzeniem. a w szczególności: ustawa z dnia 29 czerwca 1868 r. (Dz. P. P. Nr. 85) o organizacji izb handlowych i przemysłowych, ustawa z dnia 24 lutego 1870 r. o izbach handlowych (Zb. ust. s. 134) w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 r. (Zb. ust. s. 343), taż sama ustawa, zmieniona rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych (Tyg. Urz. Nr. 67, poz. 165) oraz uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 8 lipca 1919 r. wraz z rozporządzeniem z dnia 15 lipca 1919 r. Wydziału Górniczo-Przemysłowo-Handlowego i Wydziału Skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego w sprawie utworzenia izby handlowej i przemysłowej w Bielsku (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego Nr. 12, poz. 141 i 142)."

Art. 2. (1) We wszystkich izbach, działających w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie, rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia

15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), pierwsza pięcioletnia kadencja (art. 1 pkt. 8 niniejszej ustawy) liczy się od dnia 1 stycznia 1930 r.

(2) Na czas trwania oznaczonej w ust. 1 kadencji przedłuża się również okres pełnienia czynności dotychczasowych prezesów i wiceprezesów (członków zarządu) izb z zachowaniem postanowień zdania drugiego i trzeciego ust. 1 art. 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591).

Art. 3. Do roku 1939 włącznie warunek trzyletniego najmniej istnienia zrzeszenia gospodarczego, przewidziany w ust. 2 art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nie będzie miał zastosowania do zrzeszeń, mających swą siedzibę w Gdyni.

Art. 4. Przepis art. 1 pkt. 28 niniejszej ustawy ma zastosowanie do statutów pensyjnych pracowników biura izby, uchwalonych przez izby do⁶⁰ czasu ich ukonstytuowania się na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591).

Art. 5. Po wejściu w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 roku o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) przekazuje się na okres przejściowy, do czasu wejścia w życie na tym samym obszarze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) zastępstwo interesów rzemieślniczych i związane z tern prawa i obowiązki, wykonywane dotychczas przez izbę handlową i przemysłową w Bielsku, izbie rzemieślniczej w Katowicach.

Sposób i zakres zastępstwa tych interesów oraz wykonywanie praw i obowiązków określi rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 6. Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w brzmieniu obowiązującym rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o izbach przemysłowo-handlowych po uwzględnieniu wszelkich zmian, wprowadzonych niniejszą ustawą.

Art. 7. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki* (...)

---

⁶⁰ Na mocy obwieszczenia z dnia 1 grudnia 1932 r. (Dz. U. RP 1932 Nr 106, poz. 885) sprostowano błąd i zamieniono wyraz „do” wyrazem „od”.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 lipca 1932 r.

**Regulamin czynności Inspektorów wywozu jaj przy Izbach Przemysłowo-
Handlowych**

Monitor Polski 1932 Nr 170, poz. 201.

REGULAMIN CZYNNOŚCI

Inspektorów wywozu jaj przy Izbach Przemysłowo - Handlowych

Na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503) ustalam następujące zasady wykonywania przez Inspektorów nadzoru nad wywozem jaj.

I.

Stosunek Inspektora do Izby Przemysłowo - Handlowej i do Głównego Inspektora.

§ 1. Inspektorzy są powołani do wykonywania nadzoru nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwa, wpisane do wojewódzkich rejestrów firm uprawnionych do wywozu kurzych jaj zagranicę — przepisów, regulujących wywóz jaj zagranicę, a w szczególności rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249), rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503), rozporządzenia Ministra Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 15 listopada 1930 r. w sprawie ceł wywozowych (poz. tar. cel. wywoz. 255 Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 612) oraz wszystkich odnośnych obwieszczeń, okólników i instrukcyj, stanowiących przepisy o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

§ 2. Inspektorzy w zakresie trybu kontroli podlegają izbom przemysłowo - handlowym, przez które zostali wyznaczeni, z wyjątkiem trybu kontroli w miejscach odprawy celnej, uregulowanego postanowieniami § 10 niniejszego regulaminu.

W zakresie sprawności wykonywania swych funkcji, inspektorzy podlegają również nadzorowi ze strony głównego inspektora. W tym celu izby przemysłowo - handlowe, którym podlegają poszczególni inspektorzy, winny, w myśl ustępu II lit. b. regulaminu głównego inspektora, umożliwiać mu pracę nad ujednostajnieniem i udoskonaleniem metod kontroli wykonywanej przez inspektorów na podstawie przepisów standaryzacyjnych.

§ 3. W każdej izbie przemysłowo - handlowej na jednego inspektora nie może przypadać z reguły składów przeróbczych więcej niż 30.

§ 4. Wykonywana przez inspektorów kontrola winna się odbywać w ten sposób, aby nie stawała się uciążliwą dla normalnego toku czynności handlowych danego przedsiębiorstwa.

II.

System kontroli w składach przeróbczych.

§ 5. Przy wykonywaniu kontroli inspektorzy są zobowiązani badać, czy każdorazowy stan oraz działalność kontrolowanego składu przeróbczego odpowiadają wymaganiom przepisów standaryzacyjnych, a w szczególności:

1) czy rozmiary pomieszczeń i urządzeń technicznych składów odpowiadają ich maksymalnej miesięcznej zdolności eksportowej, wymienionej w podaniu o rejestrację (§ 1, lit. d. rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16.VI.1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503), przyczem należy brać pod uwagę następujące minimalne rozmiary składu dla przedsiębiorstw obliczonych na przeróbkę 1 wagonu tygodniowo:

- a) dla prześwietlarni — 9 m²,
- b) dla sortowni i pakowni — 20 m²,
- c) dla składu jaj oryginalnych — 18m²,
- d) dla składu jaj eksportowanych — 18m²,

e) na przejścia i miejsca zapasowe — 20m² — razem 85m²; dla każdego dalszego wagonu przeróbki tygodniowej dolicza się 20m² powierzchni łącznej dla sortowni, pakowni i składu jaj i 3 m² w prześwietlarni jaj. Powyższe dane należy traktować jako orientacyjne. Jeżeli chodzi o składy już zarejestrowane przed wydaniem niniejszego regulaminu, inspektorzy przedstawią swym izbom wnioski o przyznanie istniejącym o to składom dodatkowego terminu do przystosowania się do powyższych norm;

2) czy w prześwietlarniach składach jaj i materiałów opakunkowych oraz uposażeniu technicznym składu przeróbczego nie zaszły zmiany powodujące utratę prawa wpisu do rejestru przedsiębiorstw wywożących jaja;

3) czy dany skład posiada świadectwo przemysłowe I lub II-jej kategorii handlowej, względnie kartę rejestracyjną przedsiębiorstwa pomocniczego, odnośnie zaś do spółdzielni, należących do Związku rewizyjnego — świadectwo przemysłowe III-jej kategorii na rok bieżący;

4) czy są prowadzone księgi handlowe, o ile zaś siedziba przedsiębiorstwa mieści się poza składem, czy w składzie jest prowadzona księga towarowa;

5) czy składy są należycie przewietrzane i czy składy oraz urządzenia są utrzymane w należytej czystości;

6) czy składy są zaopatrzone w należyte przybory pomocnicze, a z w szczególności⁶¹ w wagę dziesiętną i stołową wraz z ciężarkami;

7) czy skład materiałów pakunkowych zawiera conajmniej jednomiesięczny, obliczony według zdolności przerobczej składu, zapas tych materiałów odpowiedniej jakości;

8) czy w składzie przerobczym zatrudnieni są należyście wykwalifikowani robotnicy w ilości conajmniej 2; przy czym, celem stwierdzenia, czy robotnicy ci są zatrudnieni stale, należy żądać każdorazowego przedstawienia miesięcznych list płatniczych Kasy Chorych, nadto zbadać, w miarę potrzeby, na mocy książki kasowej wydatki na robociznę, ewentualnie, w razie wątpliwości co do fachowego przygotowania robotników, poddać ich egzaminowi praktycznemu;

9) czy prześwietlanie i sortowanie jaj odbywa się w sposób zgodny z przepisami §§ 10, 11 i 12 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16.VI.1931 (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503). Przed ustaleniem wagi średniej jaj należy stwierdzić, czy w danym sortymencie jaj nie znajduje się ponad 20% jaj, których waga nie odpowiada wadze danego sortymentu. Po otwarciu skrzyni, wybiera się 10 najmniejszych jaj z jednego górnego pola (z pośród 180 sztuk), które waży się na wadze stołowej. O ile waga tych jaj jest niższą od dolnej granicy wagi podanej na skrzyni, waży się dalsze dziesiątki jaj tak długo, aż dojdzie się do jaj, odpowiadających dolnej granicy wagi. Zakwestjonowane co do niedostatecznego ciężaru jaj przeważa się następnie pojedynczo na wadze automatycznej dla ustalenia faktycznego odsetka jaj lżejszych. Tak samo postępować należy przy badaniu ilości jaj cięższych od górnej granicy wagi podanej na skrzyni. W gatunkach standardowych, z wyjątkiem gatunku 45 — 48 kg., nie mogą znajdować się jaja wagi poniżej 45 gramów. Badaniu takiemu należy poddać w każdej skrzyni „płaskiej”, przynajmniej jedno pole (180 sztuk) warstwy górnej i jedno pole warstwy dolnej; w skrzyni „całej” zaś — cztery pola i z każdej warstwy poziomej przynajmniej po 180 sztuk; w skrzyni „ćwiartce” należy poddać badaniu tylko 180 jaj z warstw dowolnie wybranych. W wyjątkowych wypadkach, wymagających pośpiechu, można ograniczyć badanie jaj tylko do dwu warstw.

W celu ustalenia wagi średniej jaj, należy ze względu na zachodzące nieraz znaczne różnice w ciężarze lary (skrzynka, wióry, gwoździe) wszystkie jaja badanej skrzyni wyjąć i zważyć w osobnej skrzyni próżnej poprzednio sortowanej.

Przy powyższem badaniu należy przeprowadzić badanie czystości i świeżości jaj. Wśród jaj czystych i świeżych nie powinny się znajdować jaja brudne, secunda lub nieświeże. Przy badaniu świeżości należy prześwietlać 180 jaj w stosunku do 720 sztuk.

---

61 Tak w oryginale.

W sposób wyżej opisany należy z reguły poddać badaniu przynajmniej po 1 skrzyni z każdego gatunku jaj badanego ładunku. Ponadto z gatunku najliczniej reprezentowanego należy zbadać drugą skrzynię;

10) czy pakowanie jaj odbywa się w sposób zgodny z przepisem, przyczem w szczególności należy zwrócić uwagę na to, czy skrzynia jest nowa, czysta, zbita należycie z desek całych, niepopękanych, bez sęków grożących wypadnięciem, suchych i pierwszej jakości, czy wełna drzewna lub słoma jest sucha, czysta i bez odpadków, czy warstwy są równomiernie poziomo i szczelnie wyścielone i czy rzędy jaj leżą równolegle, czy warstwy jej są przy bokach i przyczółkach skrzyń szczelnie wełną zabezpieczone, czy używa się przy pakowaniu letniem wkładek blaszanych, niepozwalającym wełnie drzewnej wystawać z boków skrzyń, a przy pakowaniu zimowem okładzin papierowych, którymi cała skrzynia winna być wyłożona ze wszystkich stron, a górna warstwa niemi nakryta, czy nakrywki skrzyń nie liczą więcej ponad 4 deski, i czy wymiar skrzyń odpowiadają przepisom;

11) czy znakowanie skrzyń jest zgodne z obowiązującymi przepisami, w szczególności, czy klasyfikacja towaru, oznaczona na skrzyniach, zgodna jest z ich istotną zawartością i czy znaki klasyfikacyjne zostały w należytem miejscu, w należytem kolorze i w przepisanych rozmiarach umieszczone na skrzyniach.

Należy przytem wymagać, ażeby znakowanie skrzyń odbywało się bezwarunkowo najpóźniej bezpośrednio po zapakowaniu skrzyni, nigdy zaś poza obrębem magazynu, np. na kolei. O ile fakt taki zostałby stwierdzony, należy to uwidocznic w protokule;

12) eksportowany towar z danego składu przeróbczego został rzeczywiście w całości w tym składzie przerobiony i czy przedsiębiorstwo wysyła towar zagranicę pod własną firmą. W tym celu inspektor winien przejrzeć księgi składu, a w razie potrzeby i inne dokumenty.

13) ile ładunków wyeksportował dany skład przeróbczy od chwili rozpoczęcia bieżącego sezonu eksportowego i od czasu ostatniej kontroli.

Z dokonanej w sposób powyższy kontroli ma być każdorazowo sporządzony protokół, w którym ustalić należy wszystkie ewentualnie stwierdzone braki i uchybienia powyższym punktom od 1 do 13.

III.

System kontroli w miejscach nadania transportu, w czasie przebiegu i w miejscach odprawy celnej.

§ 6. Kontrola i badanie jej przeznaczonych do wywozu może się odbywać również poza miejscami zbiórki i przeróbki jaj, w miejscach nadania transportu, w czasie przebiegu transportu do miejsca odprawy celnej oraz w miejscach odprawy

celnej, na mocy § 18 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 16.VI.1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503).

§ 7. Inspektorzy są upoważnieni na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 rok (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503) do dokonywania kontroli kolejowych w miejscu nadania transportów w magazynach i wagonach. Powyższa kontrola winna się odbywać zgodnie z przepisami ust. 1 § 2 instrukcji w sprawie dokonywania rewizji bagażu i przesyłek kolejowych przez uprawnione organa państwowe (rozporządzenie Min. Komunikacji Nr. III, Pc. 10281.26 z dnia 7.I.1927 r. — Dz. Urz. Min. Kom. Nr. 1, poz. 2) i Okólnika Ministerstwa Komunikacji Nr. H. P. IV. 154/5/32 z dnia 4 czerwca 1932 r. w sprawie kontroli eksportu jaj wywożonych zagranicę (Dodatek do Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 12, poz. 23). W tym celu Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaopatrzy inspektorów w upoważnienia do dokonywania powyższych rewizji. O mającej nastąpić kontroli powinien być zawiadomiony kierownik składu przeróbczego oraz właściwy organ kolejowy.

Zarządzenia inspektora co do postępowania z transportami znajdującymi się w obrębie stacji kolejowej, a wykazującymi uchybienia, mogą być wydawane na podstawie porozumienia z odnośną izbą przemysłowo-handlową.

§ 8. W wypadkach wyjątkowych, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że dany transport po wyjściu jego ze stacji kolejowej odbywa się z pogwałceniem przepisów, regulujących wywóz jaj zagranicę, winni są inspektorzy na polecenie izby przemysłowo-handlowej transport zatrzymać, celem przeprowadzenia kontroli na stacjach pośrednich w czasie przebiegu do miejsca odprawy celnej, albo również w miejscu odprawy celnej.

Delegowany do powyższej kontroli inspektor winien przeprowadzić badanie i spisać szczegółowy protokół wedle ustalonego wzoru w obecności właściwego organu kolejowego oraz, o ile to możliwe, w obecności kierownika przedsiębiorstwa lub jego zastępcy, przy uwzględnianiu przepisów p. 9 § 5 niniejszego regulaminu, oraz przepisów instrukcji Min. Komunikacji, wymienionej w § 7 niniejszego regulaminu.

§ 9. Nadzór nad kontrolą i badaniem jaj w miejscach odprawy celnej sprawuje główny inspektor na mocy p. II lit. e regulaminu wykonywania przezeń ogólnego nadzoru nad wywozem jaj, postępując zgodnie z poleceniami Związku izb przemysłowo-handlowych, wydanymi na zasadzie dyrektyw Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

§ 10. Kontrolę i badanie jaj w miejscach odprawy celnej wykonywa główny inspektor lub jego zastępca oraz inspektorzy im przydzieleni celem wykonywania wzmiankowanej kontroli.

§ 11. Inspektorzy, badający jaja w miejscach odprawy celnej w myśl §§ 9 i 10 niniejszego regulaminu, winni postępować z ładunkami w sposób następujący:

A. Z każdego ładunku należy zbadać przynajmniej 4 skrzynie, o ile jednakże w badanych skrzyniach okażą się uchybienia co do świeżości i wagi średniej, wskazane jest, w miarę możliwości, objąć badaniem większą ilość skrzyń.

Badanie winno polegać na stwierdzeniu:

- 1) odchyień wagi rzeczywistej skrzyń od wagi średniej;
- 2) ilości jaj nieodpowiadających określeniom na skrzyniach jaj pod względem świeżości;
- 3) ilości jaj nieodpowiadających określeniom na skrzyniach pod względem czystości, oraz
- 4) stanu opakowania i znakowania, przyczem w miarę możliwości badanie należy rozciągnąć również na sposób sortowania jaj na standarty.

O ile to ostatnie badanie będzie miało miejsce, należy je przeprowadzić w sposób następujący:

W skrzyniach „płaskich” wybiera się kolejno i przeważa pojedynczo 180 jaj z jednego pola warstwy górnej i jednego pola dolnej; w skrzyniach „całych” należy w podobny sposób przeważać 3 pola jaj (po 180 sztuk) z 3 różnych warstw, w skrzyniach „ćwiartkach” badaniu należy poddać 180 jaj z dowolnie wybranych warstw. Suma jaj lżejszych i cięższych od jaj gatunku oznaczonego na skrzyni jest miarodajną dla określenia odsetka jaj innego gatunku.

B. Ładunek należy bezwzględnie zatrzymać, jeżeli w większości (najmniej 3) skrzyń okaże się: 1) brak wagi przeciętnej ponad 0,5 kg w skrzyni płaskiej lub ponad 1 kg w skrzyni całej, albo 2) obecność 4 % jaj secunda w czasie od 1 stycznia do 30 czerwca względnie 6 % jaj secunda w czasie od 1 lipca do 31 grudnia, 3) sortowanie jaj wykaże w conajmniej 3 badanych skrzyniach odchylenia powyżej 30 %, 4) ilość jaj brudnych i wybitnie zabrudzonych przewyższa 5 % we wszystkich (conajmniej 5) badanych skrzyniach.

W razie nieodpowiedniego znakowania skrzyń z jajami lub nieodpowiedniego opakowania jaj, o ile jednak materiał pakunkowy jest przytem suchy i bezwonny, nie należy zatrzymywać ładunku.

Uchybienia co do sortowania, czystości jaj względnie znakowania skrzyń lub opakowania mogą stanowić powód do zatrzymania transportu tylko w tym wypadku, gdy uchybienia te wystąpią łącznie z uchybieniami co do wagi jaj (pkt. 1), lub świeżości (pkt. 2) przy zastosowaniu wyżej podanych warunków co do ilości skrzyń, które mają być poddane badaniu.

Obecność jaj plamistych lub zgniłych jest niedopuszczalna.

C. Towar wapienny (jaja kalcjonowane) podlega przy badaniu tym samym postanowieniom, co jaja świeże, jednakowoż badane ładunki jaj należy zatrzymywać jedynie po stwierdzeniu rażących uchybień w wadze przeciętnej i jakości.

D. Badanie ładunków, zawierających wyłącznie jaja pośledniejszego gatunku, jak np. „Secunda”, „D” i „M”, odbywać się może według dowolnego uznania inspektorów wywozu jaj, przyczem winni oni stwierdzić, czy pod znakami jaj rzekomo poślednich nie wywozi się świeżych a przerobionych nieprzepisowo jaj.

§ 12. W razie zatrzymania ładunku jaj nieodpowiadającego § 11 niniejszego regulaminu winien przeprowadzający kontrolę inspektor cofnąć odnośne zaświadczenie na bezcłowy wywóz jaj. Cofnięcie to następuje na podstawie protokołu badania i powinno być uwidocznione na zaświadczeniu przez następujący dopisek: „Cofnięto według załączonego protokołu”, wraz z podaniem daty cofnięcia (Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z 20.X.1930 r. Monitor Polski Nr. 246).

O zatrzymaniu każdego ładunku jaj winien przeprowadzający kontrolę inspektor wywozu jaj zawiadomić bezzwłocznie, telegraficznie:

- a) nadawcę zatrzymanego ładunku,
- b) Wydział Handlu Zagranicznego Ministerstwa Przemysłu i Handlu,
- c) Terytorjalną izbę przemysłowo-handlową nadawcy (eksportera), którego ładunek zatrzymano.

Równocześnie z temi zawiadomieniami telegraficznymi należy przesłać kopje odnośnych protokołów wymienionym w rubrykach a, b i c.

Ładunek raz już zbadany przez inspektora może być powtórnie zbadany po przeprowadzeniu przeróbki jaj stosownie do wymagań § 11 niniejszego regulaminu przez głównego inspektora lub, w razie jego nieobecności w miejscu kontroli, przez inspektora przezeń wyznaczonego, przyczem przeprowadzenie wymienionej przeróbki może odbywać się w dowolnym pomieszczeniu, byleby zabezpieczało ono właściwą przeróbkę jaj.

§ 13. Główny inspektor może przeprowadzać w razie potrzeby lub uznania powtórna kontrolę zbadanych już, w myśl § 11 niniejszego regulaminu przez inspektorów w miejscach odprawy celnej ładunków i zarządzać zmiany w pierwotnych decyzjach inspektorów, stosownie do wyników powtórnej kontroli.

§ 14. Główny inspektor wywozu jaj przedkładać winien Ministerstwu Przemysłu i Handlu oraz Związkowi izb comiesięcznie sprawozdania z przebiegu i rezultatów kontroli w miejscach odprawy celnej, przeprowadzonej przez niego i przydzielonych ku temu inspektorów.

Inspektorzy wywozu jaj, przydzieleni w myśl § 10 niniejszego regulaminu w miejscach odprawy celnej, winni w terminach, które będą w tym celu wyznaczone —

przedkładać sprawozdania z przeprowadzonych kontroli i badań Związkowi izb przemysłowo-handlowych Rz. P. — za pośrednictwem głównego inspektora wywozu jaj, na którego ręce winni też przedkładać wszystkie inne sprawozdania i wnioski, pozostające w związku z wykonywaniem przez nich kontroli i badania transportów jaj, przeznaczonych na wywóz poza granice celne Polski.

§ 15. Sprawozdania inspektorów, przydzielonych w miejscach odprawy celnej, winni⁶² obejmować — w formie tabelarycznej — następujące dane:

- 1) Numer porządkowy,
- 2) Data,
- 3) Stacja graniczna,
- 4) Nr. wagonu,
- 5) Nadawca i miejsce nadania,
- 6) Przynależna izba przemysłowo-handlowa,
- 7) Kraj przeznaczenia,
- 8) Wyniki badania.

Opakowanie	Znakowanie	Sortowanie wedle wagi	Waga przeciętna	Świeżość	Czystość
------------	------------	--------------------------	--------------------	----------	----------

- 9) Zarządzenie inspektora,
- 10) Uwagi.

Sprawozdania te winny być udokumentowane czytelnie sporządzonymi kopiami odnośnych protokółów i przedkładane — za pośrednictwem głównego inspektora wywozu jaj — w terminach, które będą w tym celu wyznaczone.

§ 16. Sprawozdania miesięczne głównego inspektora wywozu jaj z przebiegu i rezultatów kontroli i badania transportów jaj w miejscach odprawy celnej winny obejmować:

- 1) ogólne cyfrowe zestawienie przeprowadzonych kontroli, z wymienieniem poszczególnych stacyj granicznych oraz inspektorów z uwzględnieniem miejsca i czasu ich urzędowania w okresie sprawozdawczym;
- 2) szczegółowy cyfrowy wykaz ładunków badanych na stacjach granicznych;
- 3) cyfrę ładunków, które w okresie sprawozdawczym przeszły przez poszczególne stacje odprawy celnej, oraz liczbę i % ładunków badanych tudzież liczbę i % ładunków zatrzymanych;
- 4) szczegółowy wykaz ładunków zatrzymanych;

⁶² Błąd w oryginale, powinno być „winny”.

- 5) szczegółowy wykaz ładunków zatrzymanych, zestawiony wedle okręgów przynależnych izbom przemysłowo-handlowym;
- 6) wykaz badanych ładunków wedle krajów przeznaczenia;
- 7) ogólne i specjalne uwagi i wnioski pozostające w związku ze sprawozdaniem, a zwłaszcza wynikiem obserwacji co do działalności poszczególnych inspektorów, wpływu i skutków kontroli oraz jej dalszych potrzeb.

IV.

Postępowanie izby przemysłowo-handlowej z protokołami inspekcji.

§ 17. Z każdorazowej kontroli ma być sporządzony protokół, przyczem wszystkie rubryki protokołu mają być ściśle wypełnione. Jeżeli przy wykonaniu kontroli inspektorzy stwierdzają, że urządzenia przedsiębiorstwa przestały odpowiadać przepisom § 5, wówczas wyraźnie to nadmieniają w protokóle, wyznaczając jednocześnie przedsiębiorstwu czas, potrzebny do wykonania odpowiednich urządzeń i napraw. Inspektorzy przy wykonywaniu następnych kontroli są obowiązani zwracać specjalną uwagę, czy wydane zarządzenia zostały w terminie wykonane, przyczem tak wykonanie zleceń, jak i ich zaniedbanie należy w protokóle uwidocznić.

Badanie magazynów jajczarskich i jaj eksportowanych winno się odbywać, jeżeli to możliwe w obecności kierownika przedsiębiorstwa wzgl. jego zastępcy, zawsze zaś conajmniej 1 pracownika danego składu przeróbczego.

Protokoły mają być sporządzane w specjalnie do tego celu przeznaczonych księdze protokółów, każdorazowo przez kopję w 4-ch egzemplarzach. Oryginał protokołu z pierwszą kopją składa inspektor izbie przemysłowo-handlowej, drugą kopję wręcza względnie przesyła właścicielowi względnie kierownikowi danego składu przeróbczego, trzecia zaś kopja zostaje w księdze protokołu.

V.

Postanowienia ogólne.

§ 18. Każdy inspektor zaopatrzonej zostaje w wystawioną przez izbę przemysłowo-handlową legitymację, którą należy w razie potrzeby okazać kierownikowi (zastępcy) przedsiębiorstwa.

§ 19. Inspektor nie może uprzednio zawiadomić firmy o mającej się dokonać kontroli jej składu przeróbczego.

§ 20. Z każdej podróży inspekcyjnej mają inspektorzy przedłożyć izbie przemysłowo-handlowej w ciągu trzech dni po ukończeniu podróży dokładne sprawozdanie, do którego dołączone być mają protokoły wymienione w § 17 niniejszego regulaminu. Pozatem do sprawozdania tego dołączone być mają rozliczenia z poniesionych kosztów podróży.

Warszawa, dnia 14 lipca 1932 r.

Minister Przemysł i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 23 lipca 1932 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby

Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1932 Nr 172, poz. 203.

W celu wykonania postanowień art. 9 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), nadaję prawo powołania trzeciego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi.

Stowarzyszenie to wstępuje w miejsce zlikwidowanego Krajowego Związku Drobnych Kupców Jarmarczno-Obnośnych wyznaczonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 listopada 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 269, poz. 664).

Powołanie to dokonane będzie w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 171, poz. 342).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki*

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 1 grudnia 1932 r.

o sprostowaniu błędu w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1932 Nr 106, poz. 885.

Na podstawie art. 6 lit. c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 18) w brzmieniu ustawy z dnia 12 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89) prostuję następujący błąd w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292):

w art. 4 wiersz 3 od góry powyższej ustawy zamiast wyrazu „do” ma być wyraz „od”.

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

***

Obwieszczenie podpisał ówczesny minister sprawiedliwości – Czesław Michałowski (1885 – 1941): prawnik, polityk sanacyjny, przed I wojną światową zatrudniony w Prokuraturii Generalnej, wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej, od 1918 roku pracownik prokuratury, przeszedł szczyble kariery zawodowej od podprokuratora do ministra sprawiedliwości i prokuratora naczelnego (lata 1930 – 1936), w tym samym okresie był senatorem z ramienia BBWR, zginął najprawdopodobniej w 1941 roku zamordowany przez NKWD⁶³.

Ustawa

z dnia 24 marca 1933 r.

w sprawie zmiany i uzupełnień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1933 Nr 25, poz. 210.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

---

⁶³ Dane Biblioteki Sejmowe, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Art. 1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 591), zmienione ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), ulega następującym zmianom:

1) Art. 2 ulega następującym zmianom:

W końcu ust. 2 dodaje się następujące zdanie:

"Minister Przemysłu i Handlu zarządza równocześnie w jakiej liczbie i którzy radcowie (zastępcy) przechodzą do izb o okręgach powiększonych; okres pełnienia czynności takich radców (zastępców) kończy się z upływem kadencji izby, do której zostali przydzieleni".

Nadto dodaje się następujący ustęp jako ostatni:

"W związku ze zmianą okręgów izb Minister Przemysłu i Handlu może zarządzić rozwiązanie izby, której okręg został zmieniony, przed upływem jej kadencji. W tym przypadku mają zastosowanie przepisy ust. 2 art. 32. Wybory do tej izby odbędą się na podstawie statutów, zmienionych w myśl ust. 3 art. 7".

2) W art. 7 dodaje się ustęp następujący:

"W razie zmian okręgów izb izby dostosują swe statuty do poczynionych zmian w terminie, określonym przez Ministra Przemysłu i Handlu. W przeciwnym razie zmiany statutów dokona Minister Przemysłu i Handlu".

3) W art. 13 ust. 1 dodaje się w końcu zdanie:

"Komisarz wyborczy i główna komisja wyborcza pełnią swe czynności do chwili ponownego zarządzenia wyborów po upływie danej kadencji".

4) Art. 28 ust. 2 zastępuje się nowymi ustępami o brzmieniu następującem:

"Izba uchwała na plenarnem zebraniu statut służbowy i statut emerytalny pracowników biura izby. Statuty te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

Statut służbowy ustala warunki powoływania i zwalniania pracowników, ich odpowiedzialność oraz obowiązki i prawa. Uwzględnione przytem będą przepisy ust. 1 o sposobie powoływania dyrektora izby i jego stosunku do prezesa, jak również przyjęta zasada rozwiązalności stosunku służbowego z pracownikami stałymi pod warunkiem przyznania im odprawy według przewidzianych w statucie norm, o ile pracownicy nie nabyli praw emerytalnych.

Statut emerytalny nie może odbiegać od obowiązujących przepisów o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych co do zasad, dotyczących długości okresu wyczekiwania, wysokości wymiaru zasadniczego, norm jego wzrostu, pełnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego, sposobu zaliczenia państwowej służby cywilnej i wojskowej i czasu studjów wyższych. Do wysługi emerytalnej ima być zaliczony czas faktycznej służby w izbach oraz okresy zatrudnienia, za które zostały

przekazane składki ubezpieczeniowe w myśl art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911). Jeżeli pracownik nabył szczególniejsze kwalifikacje w okresie poprzedniej pracy w innych instytucjach lub pracy zawodowej, może mu być czas ten również zaliczony w całości lub części do wysługi emerytalnej; wymaga to zatwierdzenia przez Ministra Przemysłu i Handlu".

Art. 2. (1) Dotychczasowe statuty emerytalne i służbowe pracowników biura izby powinny być zmienione stosownie do postanowień art. 1 p. 4) i przedstawione do zatwierdzenia w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

(2) Przepisy zatwierdzonych w myśl ust. 1 statutów emerytalnych o okresie wyczekiwania oraz zaliczenia lat do wysługi emerytalnej będą się również stosować do dotychczasowych stałych pracowników biura izby.

Art. 3. Zaopatrzenia emerytalne, przyznane przez izbę jej byłym pracownikom na podstawie dotychczasowych przepisów emerytalnych, obniża się od następnego miesiąca po wejściu w życie niniejszej ustawy według następujących zasad: 1) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających miesięcznie 500 zł, a nie przewyższających 1.000 zł miesięcznie, potrąca się 20% od nadwyżki zaopatrzenia emerytalnego ponad 500 zł; 2) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.000 zł miesięcznie, a nie przewyższających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego - 20%, od nadwyżki zaś ponad 1,000 zł - 35%; 3) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego - 20%, od drugich 500 zł nadwyżki ponad 500 zł - 35%, od nadwyżki zaś ponad 1.500 zł - 50%.

Art. 4. Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 kwietnia 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1933 Nr 100, poz. 120.

Na podstawie art. 18 ustęp 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 423) mianuję na miejsce opróżnione przez inż. Zygmunta Płatowskiego („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 82, poz. 185) Dr. Marjana Chechlińskiego Radcą Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 kwietnia 1933 r.

w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do

Izby Przemysłowo Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1933 Nr 101, poz. 121.

Na podstawie art. 9 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), nadaję prawo powołania drugiego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie Centralnemu Związkowi Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego, któremu prawo powołania jednego radcy zostało nadane zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 kwietnia 1931 r. („Monitor Polski” Nr. 93, poz. 144).

Związek ten wstępuje w miejsce zlikwidowanego Związku Drobnych Kupców Chrześcijan w Warszawie, wyznaczonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 155, poz. 275).

Nadane prawo będzie przysługiwało do końca obecnej kadencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie przy wyborach, zarządzonych w myśl postanowień art. 9 ust. 4 wymienionego rozporządzenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

Ustawa

z dnia 17 maja 1933 r.

o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dziennik Ustaw Śląskich 1933 Nr 15, poz. 26.

Art. 1

Stosowanie do przepisu art. 8a ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r. zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 497) w brzmieniu ustawy konstytucyjnej z dnia 8 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 146) Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210).

Art. 2

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Marszałek:

(—) Wolny

* Konstanty Wolny (1877 – 1940): prawnik, adwokat, działacz chadecki na Śląsku, współpracownik Wojciecha Korfanteo, organizator polskiego życia politycznego na Górnym Śląsku i działacz społeczny, poseł na Sejm Śląski i marszałek przez trzy kadencje od 1922 do 1935 roku, we wrześniu 1939 roku wyjechał do Lwowa, gdzie zmarł w 1940 roku⁶⁴.

---

⁶⁴ <http://www.tvp.pl/katowice/aktualnosci/rozmaitosci/po-72-latach-konstanty-wolny-spoznal-w-katowicach/7605529> [dostęp 30.06.2013].

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 czerwca 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1933 Nr 133, poz. 176.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 174, poz. 354), mianuję na miejsce opróżnione przez inż. Izraela Reicha („Monitor Polski” z 1929 roku Nr. 96, poz. 232 i Nr. 98 sprostowanie) Dawida Kapłana-Kapłańskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 23 czerwca 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1933 Nr 148, poz. 189.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351), mianuję na miejsce opróżnione po Aleksandrze Wyszyńskim („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 35, poz. 69) Jana Puchniarskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister:

(—) *Dr. F. Zarzycki.*

Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów

z dnia 12 lipca 1933 r.

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1933 Nr 56, poz. 429.

Na podstawie art. 1 p. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 18), w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 12 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89), oświadczam co następuje:

Sejm Śląski ustawą z dnia 17 maja 1933 r., ogłoszoną w Dzienniku Ustaw Śląskich z dnia 25 maja 1933 r. Nr. 15, poz. 26, wyraził zgodę na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210).

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 29 września 1933 r.

w sprawie zniesienia Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

Dz. U. RP 1933, Nr 81, poz. 579.

Na podstawie art. 2 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządza się co następuje:

§ 1. Znosi się Izbę Przemysłowo-Handlową w Bydgoszczy.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1933 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 października 1933 r.

o zmianie rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów

Dz. U. RP 1933, Nr 87, poz. 675.

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo - handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945), w brzmieniu rozporządzenia z dnia 13 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 440), ulega następującym zmianom:

1) w § 1 wyraz "dziesięć" zastępuje się wyrazem "dziewięć", wyraz "Bydgoszczy" skreśla się;

2) punkt 7 § 2 otrzymuje brzmienie:

"Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu — następujące powiaty województwa poznańskiego: chodzieski, czarnkowski, gnieźnieński, gnieźnieński miejski, gostyński, jarociński, kępiński, kościański, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, mogileński, nowotomyski, obornicki, ostrowski, poznański, poznański miejski, rawicki, szamotulski, śremski, średzki, wągrowiecki, wolsztyński, wrzesiński i zniński.";

3) punkt 8 § 2 skreśla się;

4) punkt 9 § 2 otrzymuje numerację i brzmienie:

"8) Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni — województwo pomorskie oraz następujące powiaty województwa poznańskiego: bydgoski, bydgoski miejski, inowrocławski, inowrocławski miejski, szubiński i wyrzyski.";

5) punkt 10 § 2 otrzymuje numerację 9.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1933 r.

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 31 października 1933 r.

w sprawie przejścia radców zniesionej Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy do Izb Przemysłowo-Handlowych w Gdyni i w Poznaniu

Monitor Polski 1933 Nr 252, poz. 270.

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) oraz w związku z rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 października 1933 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 675) zarządzam, co następuje:

Do Izb Przemysłowo-Handlowych w Gdyni i w Poznaniu przechodzą z dniem 1 listopada 1933 r. następujący radcowie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy:

Do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni:

a) do sekcji przemysłowej:

Baier Edmund,
inż. Ciszewski Stefan,
Jankowski Maksymilian,
Kuta Władysław,
Dr. Lewy Leopold,
Maryński Marceli,
Namysłowski Władysław,
Piliński Antoni,
inż. Siemiradzki Franciszek,
inż. Tołoczko Władysław;

b) do sekcji handlowej:

Bukolt Adam,
Kryszkiewicz Kazimierz,
Nagel Stanisław,
Nowak Ignacy,
Nowakowski Wawrzyn,
Rzymkowski Zefiryn,
Stobiecki Roman,
Strzelecki Stanisław,

Szmańda Władysław,
Woda Stanisław.

Do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu:

a) do sekcji przemysłowej:

Kasprowicz Bolesław,
Kittel Zygmunt,
Mańczak Stanisław,
Płoszyński Makary,
Trzciniński Edward;

b) do sekcji handlowej:

Bykowski Sylwester,
Grupiński Stanisław,
Kościelecki Telesfor,
Migdałek Zygmunt,
Śmielecki Antoni.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

***

Wśród wielu nazwisk wymieniony został Bolesław Michał Kasprowicz (1859 – 1943): znany gnieźnieński przemysłowiec i filantrop. Edmund Baier był dyrektorem spółki Kantak i Ska w Koronowie z branży drzewnej. Stefan Ciszewski, to założyciel znanych w okresie PRL zakładów radiowych „Eltra”. Kazimierz Kryszkiewicz był dyrektorem browaru w Nakle. Makary Płoszyński był dyrektorem przedsiębiorstwa „Młyny i Tartaki Wągrowieckie Spółka Akcyjna w Wągrowcu”. Zefiryn Rzymkowski handlował zbożem i ziemiopłodami, był pierwszym prezesem Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy. Stanisław Strzelecki to przedstawiciel spółdzielni rolniczo-handlowej „Rolnik” w Bydgoszczy. Antoni Śmielecki był dyrektorem Banku Pożyczkowego Spółdzielczego w Gnieźnie. Władysław Tołoczko był inżynierem, kierującym fabryką sody w Mątwach pod Inowrocławiem (ob. Soda Polska Ciech)⁶⁵.

---

⁶⁵ *Księga Adresowa Ziemi Zachodniej Polski, Gdynia - Wybrzeże, Wojew. Pomorskie z informatorami. Rocznik 1937-1938*, Gdynia 1937; obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy z 25 stycznia 1930 r. w sprawie biegłych rewidentów (Monitor Polski 1930 Nr 20, poz. 27).

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 grudnia 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1933 Nr 293, poz. 320.

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 172, poz. 346) mianuję na miejsce opróżnione przez Józefa Karscha („Monitor Polski” z 1931 r. Nr. 14, poz. 23) inż. Józefa Karola Haekenberga radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji, zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 17 stycznia 1934 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia o ustanowieniu Izby Handlowej

w Katowicach

Dz. U. RP 1934 Nr 5, poz. 40.

Na podstawie ustawy z dnia 24 lutego 1870 r. o Izbach Handlowych (Zbiór ustaw pruskich, str. 134) w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 (Zbiór ustaw pruskich, str. 354) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 czerwca 1922 r. o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 487) § 6 otrzymuje brzmienie następujące:

"Komisarzowi Rządowemu służy prawo nabywania i zbywania majątku Izby oraz zaciągania w imieniu Izby zobowiązań jedynie za zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Ustawa

z dnia 10 marca 1934 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1934, Nr 26, poz. 203.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Art. 1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu, zmienionem ustawami z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) ulega następującym zmianom:

1) art. 29 otrzymuje brzmienie:

"Izby tworzą "Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej", do którego należą z mocy prawa.

Związek izb przemysłowo-handlowych jest osobą prawa publicznego i może nabywać i zbywać majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy oraz pozywać i być pozywanym.

Siedzibą związku jest m. st. Warszawa.";

2) po art. 29 dodaje się nowe artykuły 29a — 29e, o brzmieniu następującem:

"Art. 29a. (1) Celem związku jest ujednostajnienie stanowiska izb w sprawach o znaczeniu ogólnem oraz przedstawianie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy wspólnych opinij i wniosków. Może on również podejmować zadania, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt. 4, 5 i ust. (2).

(2) Jeżeli stanowisko izb nie zostanie ujednostajnione, każda izba ma prawo przedstawić władzom odrębną opinię lub wniosek, zawiadamiając o tem równocześnie związek.

Art. 29b. (1) Organami związku są: ogólne zebranie, prezydjum oraz biuro związku z dyrektorem na czele.

(2) Ogólne zebranie składa się z delegatów izb, przyczem każdej izbie przysługuje jeden głos. Delegatem izby może być prezes, wiceprezes lub radca izby.

(3) Prezydjum składa się z prezesa i dwóch wiceprezesów, wybranych na okres dwóch lat z pośród prezesów izb. W razie ustąpienia członka prezydjum ze stanowiska prezesa izby, następuje wybór nowego członka prezydjum do końca tego okresu.

(4) Wybór prezydjum dokonywa się bezwzględną większością głosów na ogólnem zebraniu, w którym biorą udział wyłącznie prezesi izb, lub w ich zastępstwie wiceprezesi.

(5) Prezes reprezentuje związek nazewnątrz, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał związku, przestrzega, aby związek działał we właściwym sobie zakresie, ustala zgodnie z przepisami statutu porządek obrad, przewodniczy na ogólnych zebraniach i posiedzeniach prezydium, jest odpowiedzialny za działalność biura związku.

Art. 29c. (1) Przygotowawcze i wykonawcze prace prowadzi biuro związku z dyrektorem na czele. Dyrektora mianuje i zwalnia na wniosek ogólnego zebrania Minister Przemysłu i Handlu. Dyrektor podlega bezpośrednio prezesowi związku. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność jest odpowiedzialny przed prezesem, oraz bierze udział we wszelkich, odbywających się w łonie związku zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Personel biura powołuje prezes na wniosek dyrektora.

(2) Do pracowników biura nie mają zastosowania postanowienia art. 28.

Art. 29d. Ogólne zebranie uchwała corocznie preliminarz budżetowy związku. Preliminarz ten podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu. Wydatki administracyjne, w niem przewidziane, pokrywa się ze składek, wpłacanych przez izby proporcjonalnie do wpływów, osiągniętych przez każdą izbę w roku poprzednim z dodatku do ceny świadectw przemysłowych. Składka każdej izby nie może przekraczać 3% tych wpływów. Przewidziane zaś w budżecie wydatki specjalnie pokrywa się ze składek, ustalonych przez ogólne zebranie w stosunku odpowiednim do zakresu działania poszczególnych izb.

Art. 29e. (1) Bliższe postanowienia organizacyjnie zawiera statut związku, uchwalony bezwzględną większością głosów na ogólnym zebraniu i zatwierdzony przez Ministra Przemysłu i Handlu. W razie nieuchwalenia lub niezatwierdzenia statutu, statut nada Minister Przemysłu i Handlu.

(2) Zmiana statutu następuje w tymże trybie.

3) w art. 30 ust. (2) dodaje się następujące zdania:

"W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy tego wymaga równowaga budżetu izby, Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu może oprócz dodatku do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, określonego w art. 121 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, ustanowić na rzecz danej izby specjalny dodatek do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, nabywanych w okręgu izby, do wysokości 5% tej ceny. Powyższe upoważnienie Ministra Przemysłu i Handlu ważne jest do dnia 31 grudnia 1935 roku i nie będzie miało zastosowania do świadectw przemysłowych, wykupywanych na rok 1936."

Art. 2. Do roku 1935 włącznie nie będzie miał zastosowania warunek trzyletniego najmniej istnienia zrzeszenia gospodarczego, przewidziany w art. 16 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591).

Art. 3. (1) Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

(2) Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych późniejszymi przepisami prawnymi oraz ustawą niniejszą.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki* (...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 marca 1934 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1934 Nr 80, poz. 119.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1929 r. (Monitor Polski Nr. 171, poz. 342) mianuję na miejsce po zmarłym inż. Adamie Trojanowskim (Monitor Polski z 1929 r. Nr. 27, poz. 49) inż. Jana Kunstmana radcą Izby PRzemysłowo-Handlowej w Łodzi na czas obecnej kadencji z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

**Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem
Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych**

z dnia 23 maja 1934 r.

**o wydawaniu za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych zaświadczeń
Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz jaj**

Monitor Polski 1934 Nr 119, poz. 162.

W związku z postanowieniami § 4 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 kwietnia 1934 r. o cłach wywozowych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 348) podaje się do wiadomości, co następuje:

Izby Przemysłowo - Handlowe, jako organa fachowe, uprawnione do nadzoru w myśl § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 503) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 20 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 336) będą wydawały zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu, stwierdzające zgodność transportów jaj z obowiązującymi przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

Wzór zaświadczenia podaje się w załączniku.

Zaświadczenie może być cofnięte przez organa nadzorcze w razie stwierdzenia naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę lub też niezgodności odnośnych deklaracyj firm ze stanem faktycznym. Cofnięcie może nastąpić w drodze sporządzenia przez organ nadzorczy protokołu i winno być uwidocznione przez następującą adnotację na zaświadczeniu: „Cofnięto według załączonego protokołu”, wraz z podaniem daty dokonania cofnięcia.

Izby przemysłowo - handlowe mogą pobierać od wydanych zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu opłaty, pokrywające koszty wydawania zaświadczeń i wykonywania przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 26 maja 1934 r. z tem, że w okresie od dnia 26 maja do dnia 30 czerwca 1934 r. włącznie Ministerstwo Przemysłu i Handlu wystawiać będzie zaświadczenia na wolny od cła wywóz kurzych jaj na formularzach, ustalonych w obwieszczeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 października 1930 r. („Monitor Polski” Nr. 246, poz. 330), stemplując je pieczęcią, zawierającą nadruk następującej treści:

„Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaświadcza na podstawie rozporządzenia z dnia 25 kwietnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 348), że niniejsze zaświadczenie ważne jest do dnia 30 czerwca 1934 r., do którego terminu towar powinien być

zadeklarowany do odprawy celnej. Referent: . . . . . M. P. Naczelnik Wydziału Handlu Zagranicznego . . . . . „„

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar Rajchman*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 maja 1934 r. poz. 162.

W e ś ł

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
Wydział Handlu Zagranicznego

Warszawa, dnia . . . . . 19 . . . . . r.

Zaświadczenie Nr. . . . .

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaświadcza niniejszem, że poniżej wyszczególniony transport jaj kurzych, wywożony, stosownie do przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, przez firmę . . . . . do . . . . . [kraj przeznaczenia], może być zwolniony od cła wywozowego na zasadzie uwagi 2 poz. 22 taryfy celnej wywozowej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 39, poz. 348).

W razie stwierdzenia przez organa nadzorcze naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, lub też niezgodności danych firmy ze stanem faktycznym, zaświadczenie niniejsze może być w każdej chwili cofnięte.

Zaświadczenie niniejsze wydane za pośrednictwem Izby Przemysłowo - Handlowej w . . . . . ważne jest od dnia . . . . . do dnia . . . . . przyczem najpóźniej w tym ostatnim dniu towar winien być zadeklarowany do odprawy celnej.

. . . . . Referent . . . . . M. P. . . . . Naczelnik Wydziału Handlu Zagranicznego

-----

Podpisany niżej . . . . . oświadcza w imieniu firmy . . . . . że zgłoszony do odprawy wywozowej poniżej wyszczególniony transport jaj kurzych jest przygotowany zgodnie z przepisami o uregulowaniu wywozu jaj kurzych zagranicę, oraz że wszystkie dane, wyszczególnione poniżej, co do ilości, numerów, oznaczenia gatunku jaj, znaków rozpoznawczych, wagi ładunku, kraju i urzędu celnego, są zgodne z faktycznym stanem rzeczy.

Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że w razie stwierdzenia przez organa nadzorcze naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, lub też ujawnienia niezgodności poniżej wyszczególnionych danych ze stanem faktycznym — powyższe zaświadczenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, służące za podstawę do zwolnienia od cła wywozowego, zostanie cofnięte niezależnie od wdrożenia postępowania karnego.

Ówczesnym ministrem przemysłu i handlu był Henryk Floyar-Rajchman (1893 – 1951): wojskowy, legionista, poseł na Sejm w latach 1935 – 1938, organizator ewakuacji złota z rezerw Banku Polskiego w czasie II wojny światowej, od 1941 roku przebywał w USA, zakładał Instytut Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku⁶⁶.

⁶⁶ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Cechy i Nr. Nr. skrzyń	I l o ś ć s k r z y Ń					Oznacze- nie gatun- ku jaj	Ogólna waga (cyframi i słowami)		Kraj przeznaczenia	
	całych	pła- skich	z wkładkami tekturowymi na:				brutto	netto		
			180	360	600					720
1	2					3	4		5	

Transport jest przeznaczony do wywozu przez Urząd Celný w . . . . .

Pieczęć firmy

Podpis . . . . . (Miejscowość) . . . . . dnia . . . . .

IZBA PRZEMYSŁOWO - HANDLOWA w . . . . . zaświadcza
niniejszem, że wyżej wymieniona firma jest przedsiębiorstwem zarejestrowanem w Urzędzie Wojewódzkim . . . . . za Nr. . . . . i że powyżej wyszczególnione dane, zaopatrzone pieczęcią i podpisem firmy, wydają się wiarygodne.

Pieczęć Izby

DYREKTOR IZBY:

—oO—

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 20 czerwca 1934 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1934 Nr 144, poz. 191.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) i z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 423) mianuję na miejsce opróżnione przez inż. Jana Brzozowskiego („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 82, poz. 185) inż. Damiana Wandycza radcą Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie na czas obecnej kadencji z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar Rajchman*

* Damian Stanisław Wandycz (1892 – 1974): inżynier chemik, w czasie I wojny światowej w Legionach, w II RP pracował w przemyśle gazowym i naftowym, był radnym miasta Lwowa, od 1933 roku kierował Polskim Eksportem Naftowym, w czasie II wojny światowej przebywał w USA, gdzie pozostał po 1944 roku, organizował Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, współpracował z Henrykiem Floyar-Rajchmanem⁶⁷.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 czerwca 1934 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1934 Nr 156, poz. 206

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 591) postanawiam co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwały Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie z dnia 10 lipca 1933 r. i z dnia 5 czerwca 1934 r. o zmianach jej statutu (ogłoszonego w „Monitorze Polskim” z 1928 r. Nr 173, poz. 351) w brzmieniu następującem:

1) w § 4 w punkcie 2 ustępu 1 dodaje się po wyrazach „osobom prawnym” wyrazy „oraz spółkom nie mającym osobowości prawnej”,

2) w § 4 w punkcie 4 ustępu 1 dodaje się po wyrazach „osobom fizycznym i prawnym” wyrazy „oraz spółkom nie mającym osobowości prawnej”,

3) w § 4 zdanie pierwsze ustępu 2 otrzymuje brzmienie:

„Do przedsiębiorstw przemysłowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione po lit. C części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym w brzmieniu podanem w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 27 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 110) z wyjątkiem przedsiębiorstw uznanych za przemysł rzemieślniczy według przepisów art. 142 i art. 143 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 maja 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350)”,

---

⁶⁷ <http://www.pilsudski.org/porta1/pl/o-nas/historia/biogramy/191-damian-stanislaw-wandycz> [dostęp 30.06.2013].

4) w § 4 w ustępie 3 dodaje się po wyrazach „opłacanem przez osoby” wyrazy „i spółki”,

5) w § 4 w ustępie 4 dodaje się po wyrazach „każdej osobie fizycznej” wyrazy „spółce nie mającej osobowości prawnej”,

6) w § 4 zdanie drugie ustępu 6 otrzymuje brzmienie: „W razie prowadzenia przedsiębiorstwa przez pełnomocnika prawo wybierania przysługuje właścicielowi lub pełnomocnikowi, stosownie do życzenia właściciela”,

7) w § 4 w ustępie 8 dodaje się po wyrazach „W imieniu osób prawnych” wyrazy „lub spółek nie mających osobowości prawnej” oraz skreśla się po wyrazie „dyrektorowie” wyraz „zarządzający”, w ustępie zaś 10 dodaje się po wyrazie „osób” wyrazy „i spółek”,

8) w § 7 ustęp 1 otrzymuje brzmienie: „Posiadający prawo wybierania w grupie przemysłowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, w których pierwszą stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych V, VI, VII i VIII kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyłączeniem tych, które należą do przemysłu rzemieślniczego według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350)”,

9) w § 7 w ustępie 2 dodaje się po wyrazie „osoby” przecinek i wyraz „spółki”,

10) § 9 otrzymuje brzmienie: „Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do Izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Wybory przeprowadza pod przewodnictwem komisarza wyborczego główna komisja wyborcza z siedzibą w Lublinie oraz miejscowe komisje wyborcze. Główna komisja wyborcza składa się z 8-miu członków, wybranych przez plenarne zebranie Izby; w skład jej wchodzi ponadto dyrektor Izby. W wypadku, gdy w chwili zarządzenia wyborów Izba jest rozwiązana, główną komisję organizuje komisarz wyborczy, powołując ośmiu członków z pośród osób, posiadających bierne prawo wyborcze do Izby; ponadto w skład komisji wyborczej wchodzi w tym wypadku komisarz zarządzający sprawami Izby. Po ukonstytuowaniu się nowowybranej Izby główna komisja wyborcza zostaje zorganizowana na normalnych zasadach. Komisarz wyborczy i główna komisja wyborcza pełnią swe czynności do chwili ponownego zarządzenia wyborów po upływie danej kadencji. W wypadku ustąpienia członka głównej komisji wyborczej przed upływem tego terminu, plenarne zebranie Izby wybiera na jego miejsce następcę. Komisarz wyborczy wyznacza jednego z członków głównej komisji wyborczej na swego zastępcę, jako przewodniczącego komisji”,

11) w § 10 w ustępie 3 dodaje się zdanie: „Po wykonaniu tych czynności miejscowe komisje wyborcze rozwiązują się”,

12) w § 11 ustęp 2 otrzymuje brzmienie: „Główna komisja wyborcza posługuje się w czynnościach swych personelem biura Izby”,

13) w § 1 ustęp 1 otrzymuje brzmienie: „Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list prowadzonych przez Izbę”,

14) w § 12 w zdaniu drugim ustępu 2 po wyrazach: „w porządku alfabetycznym” dodaje się wyrazy „oddzielnie dla osób fizycznych i oddzielnie dla osób prawnych, spółek nie mających osobowości prawnej oraz przedsiębiorstw państwowych, samorządowych i korporacji publicznych”,

15) w § 12 w zdaniu pierwszym ustępu 3 dodaje się po wyrazach „o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468)” wyrazy: „w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350)”,

16) w § 12 w ustępie 3 dodaje się na końcu zdanie: „Przepis niniejszego ustępu nie odnosi się do osób, które oprócz przedsiębiorstwa, zaliczonego do rzemiosła, posiadają inne przedsiębiorstwo, należące go jednej z kategorii, wymienionych w ustępach 2 i 3 § 4, lub mających prawo wykonywania prawa wybierania w imieniu cudzem, zgodnie z przepisami ustępów 8, 9 i 10 § 4”,

17) w § 13 punkt 4 ustępu 2 otrzymuje brzmienie: „termin zgłoszenia list kandydatów”,

18) w § 13 ustęp 3 otrzymuje brzmienie: „Lista uprawnionych do głosowania powinna być wyłożona przed upływem 4 tygodni od dnia zarządzenia wyborów”,

19) w § 14 w ustępie 5 wyrazy „główna komisja wyborcza zaopatrjuje w swe podpisy” zastępuje się wyrazami: „zostają podpisane przez komisarza wyborczego lub wyznaczonego przez niego członka głównej komisji wyborczej”,

20) § 16 otrzymuje brzmienie:

„W obu kategoriach grupy przemysłowej i w obu kategoriach grupy handlowej wybory dokonywane są według uprzednio zgłoszonych list kandydatów w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych”,

21) w § 17 w ustępie 1 skreśla się wyrazy: „z obu kategorii wyborczych grupy handlowej”,

22) w § 17 ustęp 2 otrzymuje brzmienie: „Listy kandydatów na radców powinny być podpisane conajmniej: w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej przez 20 osób, w drugiej kategorii grupy przemysłowej przez 70 osób, w pierwszej kategorii grupy handlowej przez 100 osób, i w drugiej kategorii grupy handlowej przez 200 osób

wciągniętych na listę uprawnionych do głosowania w danej kategorii i okręgu wyborczym”,

23) w § 23 ustęp 4 skreśla się,

24) w § 23 w ustępie 5 skreśla się wyrazy: „Przy wyborach w grupie handlowej”,

25) w § 27 skreśla się w zdaniu drugim wyrazy: „należących do grupy handlowej” oraz w zdaniu czwartym wyrazy „na poszczególne osoby lub”,

26) w § 28 skreśla się w ustępie 1 punkt 4 oraz w punkcie 5 skreśla się wyrazy „(grupa handlowa)”,

27) w § 28 ustęp 2 skreśla się,

28) w § 28 w ustępie 3 po wyrazach „te same” i po wyrazach „zawierają różne” — skreśla się wyrazy „nazwiska lub”,

29) w § 31 ustęp 2 skreśla się,

30) w § 31 ustęp 3 otrzymuje brzmienie: „W tym celu główna komisja wyborcza oblicza z osobna ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w każdym okręgu drugiej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i pierwszej kategorii wyborczej grupy handlowej, oraz osobno ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i drugiej kategorii wyborczej grupy handlowej”,

31) w § 31 ustęp 4 otrzymuje brzmienie: „Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielania mandatów, przyczem radcami zostają osoby, ustalone przez główną komisję wyborczą w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych”,

32) w § 31 w ustępie 5 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „grupy handlowej”,

33) § 32 otrzymuje brzmienie: „Jednocześnie z listą wybranych radców główna komisja wyborcza ustala listę zastępców, którymi zostają kolejni kandydaci danej listy w liczbie odpowiadającej ilości radców wybranych z tej listy”,

34) w § 39 w ustępie 5 po wyrazie „która” dodaje się wyrazy „po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom, przewidzianym w § 5”,

35) § 41 otrzymuje brzmienie: „Radcowie z wyboru powoływani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Do okresu pięcioletniego nie zalicza się roku niepełnego.

W ostatnim roku kadencji przeprowadza się nowe wybory.

Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem pięcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu kolejny zastępca właściwej listy wyborczej.

W razie opróżnienia przed upływem pięcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenie gospodarcze, w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór w trybie przewidzianym § 39 z pomiędzy członków zrzeszenia, posiadających w chwili wyboru bierne prawo wyborcze. Stwierdzenie przez główną komisję wyborczą, że wybrani posiadają bierne prawo wyborcze, następuje wówczas nie na podstawie listy uprawnionych do głosowania, lecz na mocy dołączonych do protokołu wyborczego dokumentów. Wybrany radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca pięcioletniego okresu. Jeżeli dotychczas uprawnione do wyboru zrzeszenie gospodarcze przestało istnieć, Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy na jego miejsce inne zrzeszenie gospodarcze w trybie § 36.

Jeżeli conajmniej na dwa lata przed upływem kadencji następuje zmiana pierwszej części statutu, na skutek której zwiększa się ogólna liczba radców z wyboru, wówczas przeprowadza się niezwłocznie wybory tej dodatkowej liczby radców w trybie przewidzianym niniejszym statutem, przyczem wybrani radcowie pełnią swe czynności do końca danego okresu pięcioletniego. We wszystkich innych wypadkach zmiana pierwszej części statutu ma zastosowanie przy najbliższych kolejnych wyborach.

Okres pełnienia czynności radców, którzy przechodzą do składu Izby na skutek zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego w związku z przydzieleniem do okręgu Izby części lub całego okręgu innej Izby, kończy się z upływem bieżącej kadencji Izby”.

36) w § 42 ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie: „W czasie każdych wyborów do Izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat 5 pięciu radców Izby, a w wypadku, przewidzianym w § 41 ustęp 5, do końca danego okresu pięcioletniego taką ilość radców, jaka odpowiada ustawowemu stosunkowi liczby radców z wyboru do liczby radców z nominacji.

W razie ustąpienia mianowanego radcy, Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu pięcioletniego. Po upływie kadencji ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani”.

37) w § 43 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„Po każdych wyborach do Izby (z wyjątkiem wypadku przewidzianego w § 41 ust. 5) przed jej ukonstytuowaniem się komisarz wyborczy zwołuje pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji”.

38) w § 43 w ustępie 3 dodaje się na końcu wyrazy: „oraz w wypadku przewidzianym w § 41 ust. 5”.

39) w § 43 ustęp 7 skreśla się,

40) w § 43 w ustępie 8 wyraz: „sześćoletniego” zastępuje się wyrazem „pięcioletniego”,

41) w § 43 dodaje się na końcu nowy ustęp w następującym brzmieniu: „Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes Izby, podaje do publicznej wiadomości”,

42) w § 44 w ustępie 1 wyrazy „w jej nowym lub odnowionym w połowie składzie” zastępuje się wyrazami: „w ciągu trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyborów do Izby”,

43) dodaje się § 45 z nagłówkiem, umieszczonym nad tym paragrafem, w brzmieniu następującym:

„Przepisy przejściowe.

§ 45. Stosowanie wymienionego w § 36 ustęp 2 warunku trzyletniego istnienia zrzeszenia gospodarczego zostaje zawieszona do roku 1935 włącznie”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

***

Analogiczne rozporządzenia wydano dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Krakowie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1934 Nr 170, poz. 227).
2. Łodzi: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1934 Nr 169, poz. 226).
3. Poznaniu: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1934 Nr 181, poz. 242).
4. Sosnowcu: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1934 Nr 164, poz. 217).
5. Warszawie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1934 Nr 162, poz. 213).
6. Wilnie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1934 Nr 171, poz. 228).

Dla Izby w Katowicach wydano nowy statut, ponieważ uprzednio Izba działała na podstawie przepisów z 1922 roku. Było to rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1934 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1934 Nr 180, poz. 241).

W rozporządzeniu dla Izby we Lwowie wkraść się błąd, dlatego też rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 168, poz. 224) sprostowano obwieszczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 sierpnia 1934 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 190, poz. 248).

Dla Izby w Gdyni zdecydowano się na opublikowanie wraz z rozporządzeniem o zatwierdzeniu zmian tekstu jednolitego statutu: rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 czerwca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni łącznie z podaniem jednolitego tekstu statutu (Monitor Polski 1934 Nr 157, poz. 207). Uwzględniono tym samym zmiany w statucie wprowadzone w 1931 roku.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 10 lipca 1934 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczenia ich siedzib i okręgów

Dz. U. RP 1934, Nr 65, poz. 581.

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) i z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) zarządzam co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945), w brzmieniu rozporządzeń: z dnia 13 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 440) i z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 675) ulega następującym zmianom:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

"Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia się dziesięć izb przemysłowo-handlowych z siedzibami: w Warszawie, Łodzi, Sosnowcu, Lublinie, Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Gdyni, Wilnie i Katowicach".

2) w § 2 dodaje się na końcu nowy punkt z numeracją i w brzmieniu następującym:

"10) Izba przemysłowo-handlowa w Katowicach — województwo śląskie".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *H. Floyar Rajchman*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 266.

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Jana Bolcewicza, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*.

Podsekretarz Stanu.

***

Analogiczne zarządzenia wydano dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 261).
2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1934 Nr 199, poz. 260).

3. Krakowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 264).
4. Lwowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 263).
5. Łodzi: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 267).
6. Poznaniu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 262).
7. Sosnowcu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 268).
8. Warszawie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1934 Nr 198, poz. 258).
9. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej Wilnie (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 265).

**Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem
Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych**

z dnia 30 października 1934 r.

**o wykazie Izb Przemysłowo-Handlowych i organizacyj gospodarczych, za
pośrednictwem których będą wydawane zaświadczenia eksportowe,
przewidziane w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października
1934 r. w porozumieniu z ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa
i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i pakuń lnianych**

Monitor Polski 1934 Nr 274, poz. 375.

W myśl § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i pakuń lnianych (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 880) podaje się do wiadomości, że do wydawania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, przewidzianych w § 3 tegoż rozporządzenia, zostają upoważnione:

- 1) Izba Przemysłowo - Handlowa w Wilnie,
- 2) Izba Przemysłowo - Handlowa we Lwowie,
- 3) Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu,
- 4) Izba Przemysłowo - Handlowa w Gdyni
- 5) Izba Przemysłowo - Handlowa w Lublinie,
- 6) Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie,
- 7) Izba Handlowa i Przemysłowa w Bielsku.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

***

W tym samym numerze „Monitora Polskiego” pod pozycją 374 opublikowano, dotyczące izb przemysłowo-handlowych, obwieszczenie z dnia 30 października 1934 r. o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu i pakulinianych.

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych

z dnia 30 października 1934 r.

o wykazie izb przemysłowo-handlowych i organizacyj gospodarczych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń eksportowych, przewidzianych w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego

Monitor Polski 1934 Nr 275, poz. 378.

W myśl § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 884) podaje się do wiadomości, że do wystawiania zaświadczeń eksportowych, przewidzianych w § 3 tegoż rozporządzenia, zostają upoważnione:

- 1) Izby Przemysłowo-Handlowe,
- 2) Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie,
- 3) Gdańska Izba dla Handlu Zagranicznego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby
Przemysłowo-Handlowej w Lublinie**

Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 354.

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 173, poz. 351 i z 1934 r. Nr. 156, poz. 206) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie przy wyborach zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 201, poz. 266).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 2 radców.
- 2) Związek Polskich Fabryk Portland – Cementu 1 radcę.
- 3) Związek Przemysłowców Ceramicznych 1 radcę.
- 4) Związek Hut Szklanych w Polsce 1 radcę.
- 5) Zrzeszenie Przemysłu i Handlu Drzewnego 1 radcę.
- 6) Lubelsko-Wołyński Związek Przemysłowców i Kupców Drzewnych w Lublinie 2 radców.
- 7) Związek Zawodowy Cukrowni b. Król. Pol., Wołynia, Małopolski i Śląska 2 radców.
- 8) Lubelsko-Wołyński Związek Młynarzy 3 radców.
- 9) Polski Związek Rektyfikacji Spirytusu 1 radcę.
- 10) Polski Związek Eksporterów Chmielu 1 radcę.

Do sekcji handlowej powołują:

- 1) Stowarzyszenie Kupców Polskich 7 radców.
- 2) Związek Kupców Centrala 4 radców.

- 3) Centrala Detalicznych i Drobnych Kupców w Polsce 2 radców.
- 4) Związek Banków w Polsce 1 radcę.
- 5) Związek Eksporterów Jaj Województwa Lubelskiego i Wołyńskiego 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman*

***

Analogiczne zarządzenia ukazały się dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 348).
2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 346).
3. Krakowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 355).
4. Lwowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 351).
5. Łodzi: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 353).
6. Poznaniu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 347).
7. Sosnowcu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 352).
8. Warszawie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 345).
9. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 350).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 28 grudnia 1934 r.

o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej

Dz. U. RP 1934 Nr 110, poz. 976.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. b) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje: (...)

Art. 81. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, po. 292) oraz z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„O utworzeniu izby, o jej siedzibie oraz o granicach i zmianie granic jej okręgu stanowi Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

2) w art. 32 w ust. 1 wyrazy: „uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu zastępuje się wyrazami: „zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu”.

(...)

Art. 122. (1) Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się ministrom właściwym ze względu na postanowienia ustaw, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej i dekretów, objętych niniejszem rozporządzeniem.

(2) Upoważnia się właściwych ministrów do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitych tekstów ustaw, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej i dekretów, zmienionych rozporządzeniem niniejszem, z zastosowaniem kolejnej numeracji artykułów, paragrafów i ustępów oraz z uwzględnieniem przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitych tekstów w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

(3) Upoważnienie, przewidziane w ust. (2), służy w stosunku do ustaw, rozporządzeń i dekretów: (...)

7) art. 78 do 88 — Ministrowi Przemysłu i Handlu,

8) art. 89 do 98 — Ministrowi Komunikacji,

9) art. 99 do 121 — Ministrowi Opieki Społecznej.

Art. 123. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

(2) Przepisy rozporządzenia niniejszego o zmianie właściwości władz nie będą stosowane do spraw, w których do dnia wejścia w życie tego rozporządzenia została wydana w pierwszej instancji decyzja główna.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 63.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 173, poz. 351 i z 1934 r. Nr. 156, poz. 206) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Inż. Czerwińskiego Jana,
- 2) Prof. Krzyżanowskiego Witolda.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Maja Kazimierza,
- 2) Inż. Krzywda-Siennickiego Mieczysława,
- 3) Ponceta Stefana.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

***

Analogiczne zarządzenia ukazały się dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 67).
2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1935 Nr 71, poz. 100).

3. Krakowa: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 65).
4. Lwowa: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 64).
5. Łodzi: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 61).
6. Poznania: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 66).
7. Sosnowca: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 62).
8. Warszawy: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 81).
9. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 82).

Wśród radców wymieniono między innymi Jana Czerwińskiego i Mieczysława Krzywdę-Siennickiego:

* Jan Czerwiński (1878 - 1962): przed I wojną światową pracownik kolei zabajkalskiej i zakładów przemysłowych w Kongresówce, redaktor czasopism „Polski Kalendarz Techniczny” i „Mechanik”, członek Stowarzyszenia Techników, w czasie I wojny światowej w przemyśle naftowym na Kaukazie, działał społecznie na rzecz tamtejszej Polonii, do Polski wrócił w 1918 roku, pracował w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, do 1925 roku był dyrektorem fabryki narzędzi wiertniczych Galicyjsko-Karpackiego Towarzystwa Naftowego w Glinniku Mariampolskim. W latach 1926 – 1932 kierował Podlaską Wytwórnią Samolotów. Po odejściu z PWS przeniósł się do Lublina. Od 1935 do 1939 kierował „Lubzel”-em – komunalnym związkiem elektryfikacyjnym (późniejszym „Zeol”-em), działał społecznie i politycznie jako senator BBWR, w czasie II wojny światowej w konspiracji i jako pracownik techniczny „Lubzel”-u, po 1944 roku ponownie objął kierownictwo „Zeol”-u, odwołany w 1950 roku przeszedł do państwowego przemysłu terenowego jako starszy inżynier, był pod stałą obserwacją

służb bezpieczeństwa przez wzgląd na zaangażowanie rodziny w AK i działalność antykomunistyczną syna – Wojciecha Czerwińskiego ps. Olek⁶⁸.

* Mieczysław Krzywda-Siennicki (1892 – 1949): inżynier, architekt, w okresie II RP przez krótki czas urzędnik, a także radny miasta Lublina, prowadził własną firmę budowlaną, po wojnie wrócił do działalności gospodarczej i ponownie zasiadał w lubelskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej⁶⁹.

Okólnik Ministerstwa Skarbu

L. D. IV. 26769/3/35

z dnia 16 września 1935 r.

w sprawie częściowego wykorzystywania zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych, upoważniających do zastosowania cła zniżonego lub zwolnienia od cła

Monitor Polski 1935 Nr 223, poz. 259.

Do wszystkich Dyrekcyj Cel, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Cel w Gdańsku.

Ministerstwo Skarbu zarządza co następuje:

Zaświadczenia Izb Przemysłowo-Handlowych, a na obszarze W.M. Gdańska zaświadczenia Izby Handlu Zagranicznego w Gdańsku, uprawniające do zastosowania cła zniżonego lub zwolnienia od cła, stosownie do rozporządzeń o zniżkach celnych i zwolnieniach, wydawanych na podstawie art. 23 ust. 1a prawa celnego, mogą być częściowo wykorzystywane nie więcej, jak przy pięciu zgłoszeniach celnych.

Jeżeli ilość towaru wskazana w zaświadczeniu nie zostanie wykorzystana przy pięciu zgłoszeniach celnych, to strona traci prawo do wykorzystania reszty na podstawie tego samego zaświadczenia.

Zarządzenie niniejsze dotyczy zaświadczeń, wydawanych począwszy od 1 października 1935 r.; zaświadczenia wystawione przed tym terminem mogą być wykorzystywane na dotychczasowych warunkach.

Dyrektor Departamentu:

(—) *St. Fr. Królikowski.*

---

68 K. Dąbrowski, *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944-1950*, op. cit.; <http://www.zs8.lublin.pl/SZARESZEREGI/bohaterowie/czerwinski.pdf> [dostęp 30.06.2013].

69 K. Dąbrowski, *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944-1950*, op. cit.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 12 marca 1936 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

Monitor Polski 1936 Nr 68, poz. 138.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwałę Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie z dnia 30 kwietnia 1935 r. o zmianach w jej statucie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 175, poz. 360 i z 1934 r. Nr. 170, poz. 227) w brzmieniu następującem:

w § 44 w ust. 2:

w zdaniu pierwszym wyrazy: „dwóch wiceprezesów” zastępuje się wyrazami: „czterech wiceprezesów”,

w zdaniu drugim wyrazy: „ po jednym wiceprezesie” zastępuje się wyrazami: „dwóch wiceprezesów”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. Górecki Roman.*

***

Zarządzenie wydał Roman Górecki (1889 – 1946): prawnik, generał brygady, w okresie II RP prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, minister przemysłu i handlu, przed I wojną światową studiował we Lwowie, gdzie otrzymał stopień doktora nauk prawnych, w 1914 roku wstąpił do Legionów, w 1918 roku w proteście przeciwko pokojowi brzeskiemu wraz z innymi legionistami II Brygady Legionów wypowiedział posłuszeństwo cesarzowi Austrii, osadzony w więzieniu w Marmaros-Sziget, zwolniony wrócił do Polski i wstąpił na służbę do Wojska Polskiego, w 1924 roku otrzymał nominację na generała brygady, od 1928 roku w stanie spoczynku, w latach 1927 – 1939 był prezesem Banku Gospodarstwa Krajowego, w międzyczasie (od 1935 do 1936) kierował ministerstwem przemysłu i handlu, udzielał się w różnych organizacjach społecznych i gospodarczych, po wybuchu wojny ewakuował się do Anglii, gdzie pozostał⁷⁰.

---

70 http://pl.wikipedia.org/wiki/Roman_Górecki [dostęp 30.06.2013].

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 17 kwietnia 1936 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1936, Nr 45, poz. 335.

Na podstawie art. 122 ust. (2) i (3) pkt. 7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, wprowadzonych nowelami: ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), ustawą z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) i ustawą z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203), oraz wynikających z ustawy Sejmu Śląskiego z dnia 17 maja 1933 r., ogłoszonej w Dzienniku Ustaw Śląskich z dnia 25 maja 1933 r. Nr. 15, poz. 26 i powołanej w oświadczeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1933 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 56, poz. 429), tudzież wprowadzonych art. 81 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976),—z zastosowaniem kolejnej numeracji artykułów i ustępów.

Minister Przemysłu i Handlu: *Roman Górecki*

Załącznik do obwieszczenia Ministra
Przemysłu i Handlu z dnia 17 kwietnia 1936 r. (poz. 335)

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 15 lipca 1927 r.

o izbach przemysłowo-handlowych

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

(1) Stałą reprezentację interesów gospodarczych przemysłu i handlu powierza się izbom przemysłowo-handlowym, organizowanym i działającym na podstawie niniejszego rozporządzenia i osobnych dla każdej izby statutów.

(2) Pod pojęcie przemysłu i handlu w rozumieniu rozporządzenia niniejszego podpada także górnictwo oraz przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe, nie podpada natomiast rzemiosło.

Art. 2.

(1) Obszar całego Państwa dzieli się na okręgi izb przemysłowo-handlowych.

(2) O utworzeniu izby, o jej siedzibie oraz o granicach i zmianie granic jej okręgu stanowi Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

(3) Przy wyznaczaniu siedziby izby i granic jej okręgu należy w miarę możliwości uwzględnić istniejący podział obszaru Państwa na województwa i powiaty.

(4) Izba, której istnienie ze względów gospodarczych przestało być uzasadnione, może być zniesiona uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu. W tym wypadku jej majątek ruchomy i nieruchomy, wszystkie jej należności i zobowiązania przechodzą na izbę lub izby, których okręgi zostały powiększone w związku ze zniesieniem izby. Zasady podziału ustali Minister Przemysłu i Handlu na podstawie wniosków zainteresowanych izb.

(5) W związku ze zmianą okręgów izb Minister Przemysłu i Handlu może zarządzić rozwiązanie izby, której okręg został zmieniony, przed upływem jej kadencji. W tym przypadku mają zastosowanie przepisy ust. (2) art. 37. Wybory do tej izby odbędą się na podstawie statutów, zmienionych w myśl ust. (3) art. 7.

Art. 3.

(1) Izba jest instytucją samorządu gospodarczego i osobą publiczno-prawną.

(2) Nadzór nad izbami sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

(3) Językiem urzędowym izby jest język polski.

Zakres działania.

Art. 4.

(1) Do zakresu działania izb w granicach ich właściwości (art. 1) należy:

- 1) obradowanie i stawianie wniosków oraz udzielanie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy spostrzeżeń i wiadomości;
- 2) wyrażanie opinii o projektach ustaw i ważniejszych rozporządzeń, współdziałanie na żądanie władz przy ich opracowywaniu oraz przedstawianie Rządowi własnych tego

rodzaju projektów, a w szczególności wyrażanie opinii i współdziałanie na żądanie władz przy opracowywaniu i zmianach ustawodawstwa przemysłowego, handlowego i górniczego, ustawodawstwa w sprawach taryfy celnej oraz przepisów celnych, obrotu towarowego z zagranicą, obrotu pieniężnego, nowych dróg komunikacyjnych, taryf kolejowych i innych opłat przewozowych, przepisów, określających warunki przewozu i wszelkiego rodzaju komunikacji, ustawodawstwa podatkowego i monopolowego, ustawodawstwa w sprawach ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych, ustawodawstwa w sprawach opieki społecznej, bezpośrednio dotyczących przemysłu i handlu (art. 1);

3) przedstawianie postulatów z zakresu traktatów handlowych;

4) przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb i ułatwienia warunków rozwoju życia gospodarczego. w szczególności tworzenie, utrzymywanie lub popieranie, z zachowaniem przepisów ustawowych, odpowiednich instytucyj i urzędów, jako to: instytutów badawczych, muzeów, wystaw, pokazów, targów, biur informacyjnych i reklamacyjnych, w szczególności kolejowych i celnych;

5) zakładanie, prowadzenie i popieranie we współpracy z władzami oświatowymi szkół zawodowych i doksztalających;

6) opinjowanie na żądanie władz oświatowych i z własnej inicjatywy o potrzebach i programach szkolnictwa zawodowego i doksztalającego oraz o stanie prowadzonych przez izby szkół;

7) wyznaczanie osób, powołanych do wydawania opinii i stwierdzania stanu faktycznego oraz innych działań, wymagających wiarogodności i znajomości rzeczy, w zakresie przedmiotów i czynności, mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin; w szczególności izbom przysługuje prawo ustanawiania i zaprzysięgania brakarzy, dyspaszerów i t. p., ustanawiania maklerów pozagiełdowych i okrętowych; przepisy obowiązujące o biegłych sądowych nie ulegają zmianie;

8) delegowanie przedstawicieli do utworzonych przez władze organów doradczych w sprawach, dotyczących lub mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin;

9) proponowanie w wypadkach, w których udział reprezentantów przemysłu i handlu przewidują odnośne ustawy lub rozporządzenia, kandydatów na stanowiska sędziów handlowych, członków komisyj podatkowych, zarządców ugodowych i przymusowych, nadzorców sądowych i t. p.;

10) wydawanie władzom opinii, zaświadczeń o istniejących zwyczajach handlowych, cenach i t. p.;

11) wydawanie świadectw o pochodzeniu towarów i innych zaświadczeń, dotyczących obrotu handlowego i firm;

12) tworzenie, z zachowaniem istniejących przepisów, sądów polubownych do rozstrzygania sporów, wynikłych ze stosunków handlowych;

13) prowadzenie:

a) wykazu wszystkich w danym okręgu przedsiębiorstw, należących do reprezentowanych przez izbę dziedzin gospodarczych, z wyodrębnieniem firm, zapisanych do rejestru handlowego,

b) listy osób uprawnionych do wykonywania czynnego prawa wyborczego do izby;

14) zbieranie danych statystycznych, odpowiadających zakresowi pracy izb, przyczem dane te na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu powinny mu być komunikowane; w tym wypadku Minister Przemysłu i Handlu może udzielić wskazówek, dotyczących zbierania danych i opracowywania dostarczanych mu zestawień;

15) składanie Ministrowi Przemysłu i Handlu kwartalnych sprawozdań o stosunkach gospodarczych swego okręgu oraz rocznego sprawozdania o swej działalności i stanie gospodarczym okręgu, nie później niż z końcem kwietnia następnego roku; sprawozdania roczne powinny być ogłaszane drukiem.

(2) Izby spełniają również inne przekazane ustawami i rozporządzeniami czynności, w szczególności z zakresu działania odpowiednich władz państwowych, bądź w zupełności, bądź w zastępstwie, bądź ku pomocy wymienionych władz.

Art. 5.

(1) Celem umożliwienia izbom spełniania ich zadań właściwe władze rządowe będą udzielać im do zaopiniowania projekty ustaw przed wejściem ich na drogę obrad ustawodawczych oraz projekty ważniejszych rozporządzeń, jeżeli projekty te mają znaczenie dla dziedzin gospodarczych, reprezentowanych przez izbę, i jeżeli interes publiczny lub pilność sprawy nie stanie temu na przeszkodzie.

(2) Celem umożliwienia izbom spełnienia zadań, określonych w art. 4 ust. (1) pkt. 5) i 6), odnośne władze szkolne będą im udzielać niezbędnych informacji i danych statystycznych o stanie szkolnictwa zawodowego w okręgu izby, jak również informować o projektach z zakresu rozwoju i organizacji tegoż szkolnictwa i wydanych w tej mierze zarządzeniach.

(3) Celem umożliwienia izbom wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 4 ust. (1) pkt. 13), właściwe władze administracji państwowej udzielać będą izbom niezbędnych im wiadomości, dotyczących wykazu osób i przedsiębiorstw, opłacających państwowy podatek przemysłowy, rejestru uprawnień przemysłowych oraz wszelkich nieobjętych tym rejestrem zezwoleń (koncesyj), uprawnień na prowadzenie przedsiębiorstwa. Udzielanie przez sądy wiadomości z rejestru handlowego ustala rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 6.

(1) Wszystkie stowarzyszenia, korporacje i instytucje, działające w dziedzinach gospodarczych, przez izby reprezentowanych, obowiązane są udzielać informacji, wykazów i posiadanych danych statystycznych na żądanie każdej izby, w której okręgu mają swą siedzibę, oddział lub ekspozyturę, albo na której okręg rozciągają swą działalność. Ten sam obowiązek ciąży na osobach i przedsiębiorstwach, trudniących się przemysłem i handlem (art. 1) w okręgu izby.

(2) Pracownicze związki zawodowe i instytucje ubezpieczeń społecznych są wyłączone z obowiązku, przewidzianego w ust. (1), chyba że chodzi o stwierdzenie przez kasy chorych (kasy ubezpieczeń społecznych) ilości ubezpieczonych pracowników, gdy od ilości pracowników uzależnia statut izby ilość głosów, przysługujących osobie prawnej przy wyborach do izby.

(3) Winni naruszenia postanowień ust. (1) ulegną karze porządkowej w wysokości do trzystu złotych.

(4) 1. Do nakładania kar porządkowych powołany jest prezes izby.

2. Od orzeczenia prezesa izby przysługuje ukaranemu prawo odwołania do Ministra Przemysłu i Handlu w terminie dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia.

(5) W razie nieuiszczenia kary grzywny do kasy izby w terminie dni siedmiu od daty jej uprawomocnienia się, grzywna będzie ściągana w drodze egzekucji administracyjnej.

(6) Prezes izby może przed wykonaniem kary uchylić swe orzeczenie, jeśli ukarany dopełni obowiązku, przewidzianego w ust. (1) i przedstawi należyte usprawiedliwienie.

Statut izby.

Art. 7.

(1) Każda izba posiada osobny statut, którego pierwsza część zawiera regulamin wyborczy, druga — bliższe postanowienia organizacyjne, wyraźnie zastrzeżone statutowi niniejszym rozporządzeniem, oraz inne nie stojące z niniejszym rozporządzeniem w sprzeczności.

(2) Pierwszą część statutu wyda Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii izb lub odpowiednich organizacji społeczno-gospodarczych. Drugą część statutu oraz zmiany obu części uchwała izba. Uchwały te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu.

(3) W razie zmian okręgów izb, izby dostosują swe statuty do poczynionych zmian w terminie, określonym przez Ministra Przemysłu i Handlu. W przeciwnym razie zmiany statutów dokona Minister Przemysłu i Handlu.

Skład izby.

Art. 8.

(1) W skład izby wchodzi radcowie z wyboru i radcowie mianowani przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz mogą wchodzić radcowie kooptowani.

(2) Wszyscy radcowie posiadają jednakowe prawa.

(3) Liczbę radców z wyboru oznaczy statut, utrzymując ją w granicach od 30 do 80.

(4) Radcowie z wyboru powoływani są każdorazowo:

1) w 2/5 swej liczby przez ogół osób, którym przysługuje czynne prawo wyborcze w myśl postanowień art. 10,

2) w 3/5 swej liczby przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie, przewidzianym w art. 16.

(5) Liczba radców z nominacji wynosi 1/10 liczby radców z wyboru.

(6) Liczba radców kooptowanych nie może przekraczać 1/10 liczby radców z wyboru.

Kadencja i ustąpienie radców z wyboru.

Art. 9.

(1) Radcowie z wyboru powoływani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Do okresu pięcioletniego nie zalicza się roku niepełnego.

(2) W ostatnim roku kadencji przeprowadza się nowe wybory.

(3) Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem pięcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu kolejny zastępca, wybrany z danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego, a w wypadku, przewidzianym w art. 15 ust. (5), kolejny kandydat właściwej listy, w braku zaś jego zastępcy.

(4) W razie opróżnienia przed upływem pięcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenie gospodarcze (art. 8 ust. (4) pkt. 2)), w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór z pomiędzy członków zrzeszenia, posiadających w chwili wyboru bierne prawo wyborcze (art. 11). Przy wyborze stosują się postanowienia art. 17. Przewidziane jednak w ust. (5) art. 17 stwierdzenie przez główną komisję wyborczą, że wybrani posiadają bierne prawo wyborcze, następuje nie na podstawie listy uprawnionych do głosowania (art. 13), lecz dołączonych do protokołu wyborczego dokumentów. Wybrany radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca pięcioletniego okresu. Jeżeli dotychczas uprawnione do wyborów zrzeszenie

gospodarcze przestało istnieć, Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy na jego miejsce inne zrzeszenie gospodarcze.

(5) Jeżeli co najmniej na dwa lata przed upływem kadencji następuje zmiana pierwszej części statutu, na skutek której zwiększa się ogólna liczba radców z wyboru, wówczas przeprowadza się niezwłocznie wybory tej dodatkowej liczby radców w trybie, przewidzianym w art. 13 – 17, przyczem wybrani radcowie pełnią swe czynności do końca danego okresu pięcioletniego, we wszystkich innych wypadkach zmiana pierwszej części statutu ma zastosowanie przy najbliższych kolejnych wyborach.

Wybory ogólne.

Czynne i bierne prawo wyborcze.

Art. 10.

(1) Czynne prawo wyborcze (prawo wybierania) posiadają, pod warunkiem opłacania państwowego podatku przemysłowego:

1) osoby bez różnicy płci, które w okręgu izby posiadają przedsiębiorstwo przemysłowe albo handlowe lub trudnią się zawodowo i w sposób samoistny przemysłem i handlem (art. 1);

2) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe (art. 1), istniejące w okręgu izby jako osoby prawne lub w innej dozwolonej prawem formie spółkowej, oraz tego rodzaju przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe i korporacyj publicznych;

3) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wymienione w pkt. 1) i 2), z siedzibą poza obrębem okręgu izby, posiadające jednak w okręgu izby filje.

(2) Każda z osób, wymienionych w pkt. 1), oraz przedsiębiorstw, wymienionych w pkt. 2) i 3), posiadających w myśl ust. (1) czynne prawo wyborcze, korzysta z jednego głosu, jeżeli, co się tyczy osób prawnych, statut nie stanowi inaczej.

(3) Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, wymienionych w ust. (1) pkt. 1), są osoby będące pod opieką lub kuratelą, czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

(4) W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ust. (1) pkt. 2), wykonywają czynne prawo wyborcze ich dyrektorowie, kierownicy, członkowie zarządu, członkowie rady zawiadowczej (zarządzającej), osobiście odpowiedzialni wspólnicy, jawni wspólnicy.

(5) W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ust. (1) pkt. 3), czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik filji.

(6) Wszyscy wykonywający we własnym lub cudzym imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie.

Art. 11.

Bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności) przysługuje osobom, które ukończyły 30 rok życia i mają prawo wykonywania we własnym lub cudzym imieniu czynnego prawa wyborczego do izby.

Art. 12.

(1) Czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje:

- 1) upadłym dłużnikom,
- 2) osobom, skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

(2) Pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego rozciąga się na czas trwania upadłości lub na czas trwania utraty prawa wybierania do Sejmu.

Zarządzenie wyborów i czynności wstępne.

Art. 13.

(1) Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Komisarz wyborczy powołuje do życia główną komisję wyborczą i odpowiednią liczbę miejscowych komisji wyborczych. Główną komisji wyborczej, która utworzona będzie w siedzibie izby, przewodniczy komisarz wyborczy. Komisja składa się z 3 do 8 przedstawicieli izby, a jeżeli w danym okręgu izba jeszcze nie istnieje — z 3 do 8 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez komisarza wyborczego. Ponadto w skład głównej komisji wyborczej wchodzi dyrektor izby; przy wyborach zaś do nowej izby — urzędnik państwowy, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu. Komisarz wyborczy i główna komisja wyborcza pełnią swe czynności do chwili ponownego zarządzenia wyborów po upływie danej kadencji.

(2) Każda z miejscowych komisji wyborczych składa się z 3 do 5 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez główną komisję wyborczą. Główna komisja wyborcza oznacza siedzibę miejscowych komisji wyborczych.

(3) Przy wyborach do izby miejscowa gmina dostarcza na żądanie, za odpowiednią zapłatą, lokalu i sprzętów dla głównej komisji wyborczej i dla miejscowych komisji wyborczych.

(4) Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list, prowadzonych przez izbę (art. 4 ust. (1) pkt. 13) lit. b)), jeżeli zaś izba jeszcze nie istnieje, na podstawie urzędowych wykazów, dostarczonych przez władze skarbowe. Następnie główna komisja wyborcza podaje listę uprawnionych do głosowania do publicznej wiadomości przez wyłożenie jej na przeciąg dwóch tygodni w lokalach miejscowych komisji wyborczych. Zarzuty przeciwko powyższej liście mogą

być wnoszone w przeciągu jej wyłożenia. Główna komisja wyborcza rozstrzyga zarzuty ostatecznie, zawiadamiając reklamujących o swem orzeczeniu nie później, niż na dni 7 przed terminem wyborów, poczem ustala listę uprawnionych do głosowania.

(5) Jednocześnie z wyłożeniem listy uprawnionych do głosowania główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości przepisy statutu, dotyczące regulaminu wyborczego, oraz miejsce i termin wyborów w ten sposób, aby odbyły się one przed upływem sześciu tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

Podział na grupy, kategorie i okręgi wyborcze.

Art. 14.

(1) Posiadający czynne prawo wyborcze dzielą się na grupy odpowiednio do sekcji izby (art. 24), każda zaś grupa może się dzielić na dwie kategorie według wysokości państwowego podatku przemysłowego, opłacanego przez zaliczonych do każdej kategorii.

(2) Najniższą kwotę podatku, dającą prawo do zaliczenia do każdej z kategorii, a w braku podziału na kategorie, do każdej z grup wyborczych, określi statut.

(3) Ten, komu może przysługiwać czynne prawo wyborcze w okręgu izby w więcej niż jednej grupie lub kategorii, zostaje zaliczony przez główną komisję wyborczą do jednej z nich, tej mianowicie, którą wskaże w terminie statutowo przewidzianym, a w razie zaniechania — według uznania głównej komisji wyborczej.

(4) Statut może ustanowić podział okręgu izby w poszczególnych grupach lub kategoriach na okręgi wyborcze.

(5) Każda grupa, a w niej kategoria i okręg wyborczy wybiera radców osobno, w liczbie dla nich wyznaczonej.

(6) Liczba radców, jaka ma być wybrana w każdej z grup, odpowiadających dwum zasadniczym sekcjom (art. 24), jest równa. Statut może ustalić inny stosunek liczbowy ze względu na specjalne warunki gospodarcze w okręgu izby.

(7) Statut oznaczy liczbę radców, jaka ma być wybrana w grupie, odpowiadającej innej sekcji, niż dwie zasadnicze. Przypadającą według ust. (6) liczbę radców zmniejsza się wówczas w tej grupie, która odpowiada sekcji zasadniczej, obejmującej daną gałąź gospodarczą (art. 24).

(8) Liczbę radców, jaka ma być wybrana w każdej kategorii i w każdym okręgu wyborczym, oznaczy statut.

Głosowanie i wynik wyborów.

Art. 15.

(1) Głosowanie odbywa się we właściwej komisji wyborczej (miejscowej), która sprawdza nazwisko głosującego na właściwej dlań liście uprawnionych do głosowania oraz jego tożsamość w sposób bliżej określony w statucie.

(2) Głosowanie jest tajne.

(3) Na kartce, którą oddaje każdy z głosujących, mają być wymienione, w przewidzianej statutem dla danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego liczbie, osoby, wybierane na radców, i w takiej samej liczbie osoby, wybierane na zastępców. Wszystkie te osoby powinny odpowiadać wymaganiom art. 11. Wymienienie na kartce mniejszej liczby osób nie czyni głosu nieważnym.

(4) O wyniku wyborów rozstrzyga względna większość otrzymanych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

(5) Statut może postanowić, że głosowanie odbywa się i wynik wyborów ustala się w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych. Postanowienie to może dotyczyć wszystkich grup, kategorii i okręgów wyborczych lub tylko niektórych. Statut ustali liczbę podpisów, w które powinny być zaopatrzone listy kandydatów, zgłoszonych do głównej komisji wyborczej, oraz termin ich zgłoszenia. Zgłoszone listy powinny odpowiadać wymaganiom, które przepis ust. (3) przewiduje dla kartek, kartka zaś w danym wypadku powinna zawierać tylko numer jednej z list. Statut bliżej określi sposób stosowania zasady stosunkowości.

(6) Po zamknięciu głosowania miejscowe komisje wyborcze przeprowadzają obliczenie głosów i wyniki obliczenia wraz z protokołem czynności wyborczej składają bezzwłocznie głównej komisji wyborczej, która na tej podstawie dokonywa obliczenia głosów dla całego okręgu i ustala wyniki wyborów po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11. Główna komisja wyborcza sporządza protokół z czynności wyborczych i podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

(7) Każdy uprawniony do głosowania może wnieść zarzuty przeciw ważności wyborów do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie powodu uchybienia przepisom niniejszego rozporządzenia lub statutu. Decyzja ta jest ostateczna. W razie unieważnienia należy jednocześnie zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu sześciu tygodni od daty zarządzenia.

(8) Główna komisja wyborcza zawiadamia wybranych radców o wyborze. Jeżeli wybrany nie złoży do dni 8 oświadczenia, że wybór przyjmuje, należy postąpić w sposób analogiczny do postanowień art. 9 ust. (3).

(9) Bliższe postanowienia o postępowaniu wyborczym zawiera statut.

Wybory przez zrzeszenia gospodarcze.

Art. 16.

(1) Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza wyborczego wyznaczy przy każdych kolejnych wyborach zrzeszenia gospodarcze, którym będzie przysługiwało prawo powołania radców izby w myśl postanowień art. 8 ust. (4) pkt. 2) w ogólnej liczbie, wynikającej z tych postanowień.

(2) Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które, istniejąc w sposób prawem przepisany co najmniej lat trzy przed terminem wyborów, mają według swych statutów za zadanie działalność, związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu (w rozumieniu art. 1).

(3) Minister Przemysłu i Handlu określi liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, przy czym będą stosowane analogiczne postanowienia art. 14 ust. (6) i (7).

(4) Osoby, które zostaną powołane w myśl postanowień ust. (3), powinny odpowiadać wymaganiom art. 11 oraz należeć do zrzeszenia, które je powołało.
informacje o jednostce

Art. 17.

(1) Komisarz wyborczy wyznaczy termin, w którym mają być dokonane wybory przez każde z wyznaczonych w myśl art. 16 zrzeszeń, powinien on jednak przypadać po ustaleniu wyniku wyborów ogólnych.

(2) W terminie tym zostanie zwołane przez władze zrzeszenia walne zebranie członków według przepisów, zawartych w statucie danego zrzeszenia.

(3) Walnemu zebraniu, którego wyłącznym zadaniem będzie dokonanie wyborów, przewodniczy komisarz wyborczy lub wyznaczony przez niego członek głównej komisji wyborczej.

(4) Wybory odbywają się i wynik ich ustala się w trybie, przewidzianym w statucie, a w razie istnienia regulaminu, w regulaminie danego zrzeszenia dla wyborów jego zarządu (rady).

(5) Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11, podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

(6) Przeciw ważności wyborów, dokonanych w zrzeszeniu, każdy z członków tego zrzeszenia może wnieść zarzuty do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 7 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie spowodu

uchybiecia niniejszemu rozporządzeniu lub statutowi izby albo statutowi danego zrzeszenia, a w razie istnienia regulaminu, jego regulaminowi. Decyzja ta jest ostateczna; powinna ona zapaść przed upływem miesiąca, licząc od terminu określonego dla wnoszenia zarzutów. W razie unieważnienia należy zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu czterech tygodni od daty zarządzenia.

Nominacja.

Art. 18.

(1) W czasie każdych wyborów do izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat 5, a w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. (5), do końca danego okresu pięcioletniego liczbę radców, odpowiadającą postanowieniom art. 8.

(2) W razie ustąpienia mianowanego radcy Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu pięcioletniego. Ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani.

(3) Nie mogą być mianowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych oraz kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Kooptacja.

Art. 19.

(1) Po każdych wyborach do izby (z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w art. 9 ust. (5)) przed jej ukonstytuowaniem się komisarz wyborczy zwołuje pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji.

(2) Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniejszej liczby osób, niż to zezwala art. 8, lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji. W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej ustawowo dozwolonej liczby radców przechodzi na izbę ukonstytuowaną, która może je wykonać w ciągu okresu swego urzędowania i której w tym okresie przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji w razie ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem oraz w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. (5).

(3) Zgromadzenie uchwała i kooptuje w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby radców z wyboru i radców z nominacji i to bezwzględną większością głosów.

(4) Głosowanie kartkami zarządza się, jeżeli postawiono kilka wniosków, dotyczących osób, które mają być kooptowane.

(5) Postanowienia ust. (3) stosują się analogicznie do kooptacji, dokonywanej na plenarnem zebraniu przez izbę.

(6) Radcowie kooptowani pełnią swe czynności do końca pięcioletniego okresu, na którego początku lub w ciągu którego zostali kooptowani, poczem mogą być ponownie w tej samej drodze powołani.

(7) Kooptowane mogą być osoby, które posiadają bierne prawo wyborcze do izby (art. 11), a jeżeli nie odpowiadają temu warunkowi, powinny mieć zasługi wobec gospodarstwa społecznego. Nie mogą być kooptowane osoby będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych i kierowników przedsiębiorstw państwowych.

(8) Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes izby podaje do publicznej wiadomości.

Utrata i zawieszenie praw radcowskich.

Art. 20.

(1) Utrata praw radcowskich następuje w tych samych wypadkach, jakie przewidziane są w art. 12.

(2) Prawa radcowskie podlegają zawieszeniu na czas trwania postępowania karno-sądowego z powodu karygodnego czynu, określonego w art. 12 ust. (1) pkt. 2).

Ukonstytuowanie izby.

Art. 21.

(1) Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się izby w ciągu trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyborów do izby.

(2) Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego prezesa izby, a w braku jego przez komisarza wyborczego pierwsze plenarne zebranie izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i wiceprezesów z grona radców izby. Liczbę wiceprezesów oznaczy statut z tem, że z każdej sekcji wybrany będzie najmniej jeden wiceprezes.

(3) Głosowanie odbywa się kartkami, o wyborze zaś rozstrzyga bezwzględna większość głosów. Do ważności wyborów wymagana jest obecność najmniej połowy radców izby.

Prezydjum (Zarząd).

Art. 22.

(1) Prezes i wiceprezesi izby wybierani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Pełnią oni swe czynności do dnia wyboru swych następców. W razie ustąpienia przed właściwym terminem prezesa lub wiceprezesów izba dokonywa ponownego

wyboru na te stanowiska na resztę ustanowionego okresu.

(2) Prezes reprezentuje izbę nazewnątr, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał izby, przestrzega, aby izba działała we właściwym sobie zakresie, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i statutu, ustala przedmioty obrad i ich porządek, przewodniczy na plenarnych zebraniach izby, jest odpowiedzialny za działalność biura izby.

(3) Ponadto prezesowi może być przekazane statutem rozstrzygnięcie w imieniu izby pewnych kategorii spraw, uchwałą zaś plenarnego zebrania może być mu powierzone załatwienie spraw poszczególnych.

(4) Kolejność i sposób urzędowania wiceprezesów w zastępstwie prezesa izby określi statut.

Art. 23.

(1) Prezes i wiceprezesi tworzą prezydium izby. Statut może postanowić uzupełnienie składu prezydium dwu do czterech radcami wybieranymi na okres i w trybie, przewidzianym dla wyborów prezesa i wiceprezesów, tworząc w ten sposób zarząd izby.

(2) Prezydium (zarząd) postanawia w imieniu izby w sprawach, które spośród należących do zakresu działania izby (art. 4) oznaczy statut, wypowiada się w imieniu izby w formie opinii lub wniosków w sprawach niecierpiących zwłoki oraz rozstrzyga w sprawach wewnętrznie - administracyjnych izby.

(3) Prezydium (zarząd) składa sprawozdanie plenarnemu zebraniu, przed którym jest odpowiedzialne.

(4) Bliższe postanowienia, dotyczące prezydium (zarządu), zawiera statut.

Sekcje.

Art. 24.

(1) Radcowie izby tworzą zasadniczo dwie sekcje: przemysłową i handlową, przy czym górnictwo należy do sekcji przemysłowej, a przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe należą do sekcji handlowej.

(2) Statut może ustalić większą liczbę sekcji, uwzględniając gałęzie gospodarcze o wybitnym znaczeniu w okręgu izby, jak np. sekcję bankowo-ubezpieczeniową, górnictw, żeglugi.

(3) Zakres i sposób działania każdej sekcji ustali statut oraz regulaminy.

Radcowie.

Art. 25.

(1) Radcowie izby obowiązani są brać udział w zebraniach plenarnych oraz posiedzeniach sekcji, do której należą, i komisyj, do których są wybrani, oraz opracowywać powierzone im referaty.

(2) Radcowie izby sprawują swe czynności bezpłatnie, mają oni jedynie prawo do zwrotu kosztów, połączonych z wykonywaniem tych czynności.

(3) Radca, który bez usprawiedliwienia opuścił dwa kolejne zebrania plenarne lub cztery w ciągu roku zebrania komisyj, do których został wybrany, może być uchwałą plenarnego zebrania izby pozbawiony radcostwa.

(4) Uchwałą plenarnego zebrania na wniosek prezesa izby może być radcostwa pozbawiony radca, na którym ciąży ujemne orzeczenie sądu obywatelskiego lub którego postępowanie dyskwalifikuje go jako członka izby.

(5) W wypadkach, przewidzianych w ust. (4), pozbawienie radcostwa radcy z nominacji następuje na skutek decyzji Ministra Przemysłu i Handlu, powziętej na wniosek prezesa izby.

Plenarne zebranie.

Art. 26.

(1) Plenarne zebrania izby odbywają się najmniej cztery razy do roku. W każdym czasie mogą być zwołane zebrania na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu lub na żądanie 1/3 radców izby lub wreszcie według uznania prezesa izby.

(2) Do ważności uchwał plenarnego zebrania wymagana jest obecność najmniej 1/3 radców. Uchwały izby zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

(3) Uchwały, dotyczące statutu izby (art. 7) oraz pozbawienia radcostwa (art. 25 ust. (4)), zapadają większością 2/3 głosów w obecności 2/3 radców izby.

(4) Jeżeli uchwała plenarnego zebrania izby jest niezgodna z uchwałą jednej z sekcji, to prezes izby na żądanie tej sekcji powinien złożyć właściwej władzy obok uchwały plenarnego zebrania również i odmienną uchwałę sekcji wraz z uzasadnieniem.

(5) Plenarne zebrania są jawne z wyjątkiem, gdy poufność zarządzi prezes lub zażąda jej większość obecnych radców oraz gdy przedmiotem obrad są sprawy osobiste.

(6) Porządek dzienny obrad doręcza się radcom izby w statutowo określonym terminie. Poza porządkiem dziennym plenarne zebranie może obradować nad sprawami, które uchwałą swą uzna jako nagłe.

(7) Z obrad każdego plenarnego zebrania sporządza się protokół, przyczem z obrad jawnych ogłasza się sprawozdanie.

Komisje, korespondenci izby.

Art. 27.

(1) Uchwałą plenarnego zebrania mogą być tworzone spośród radców izby komisje niestałe, statut zaś może ustanowić komisje stałe, powołane do badania poszczególnych zagadnień lub spraw z oznaczonej dziedziny. Komisje opracowują sprawozdania i wnioski. Do udziału w komisjach mogą być dopuszczone osoby z poza grona radców izby z głosem doradczym.

(2) Izba uchwałą plenarnego zebrania może mianować korespondentów izby z głosem doradczym.

Biuro izby.

Art. 28.

(1) Przygotowawcze i wykonawcze prace, wynikające z zakresu działania izby, prowadzi biuro izby. Składa się ono z płatnych i zasadniczo stałych pracowników z dyrektorem na czele. Dyrektora izby mianuje z poza grona jej członków na wniosek prezydum (zarządu) izby Minister Przemysłu i Handlu. W takim samym trybie następuje zwolnienie dyrektora izby. Dyrektor izby podlega bezpośrednio prezesowi izby. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność jest odpowiedzialny przed prezesem izby, oraz bierze udział we wszelkich, odbywających się w łonie izby, zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Na wniosek dyrektora izby prezes izby powołuje pozostały personel biura.

(2) Izba uchwała na plenarnem zebraniu statut służbowy i statut emerytalny pracowników biura izby. Statuty te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

(3) Statut służbowy ustala warunki powoływania i zwalniania pracowników, ich odpowiedzialność oraz obowiązki i prawa. Uwzględnione przytem będą przepisy ust. (1) o sposobie powoływania dyrektora izby i jego stosunku do prezesa, jak również przyjęta zasada rozwiązalności stosunku służbowego z pracownikami stałymi pod warunkiem przyznania im odprawy według przewidzianych w statucie norm, o ile pracownicy nie nabyli praw emerytalnych.

(4) Statut emerytalny nie może odbiegać od obowiązujących przepisów o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych co do zasad, dotyczących długości okresu wyczekiwania, wysokości wymiaru zasadniczego, norm jego wzrostu,

pełnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego, sposobu zaliczenia państwowej służby cywilnej i wojskowej i czasu studjów wyższych. Do wysługi emerytalnej ma być zaliczony czas faktycznej służby w izbach oraz okresy zatrudnienia, za które zostały przekazane składki ubezpieczeniowe w myśl art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911). Jeżeli pracownik nabył szczególniejsze kwalifikacje w okresie poprzedniej pracy w innych instytucjach lub pracy zawodowej, może mu być czas ten również zaliczony w całości lub części do wysługi emerytalnej; wymaga to zatwierdzenia przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Współpraca izb.

Art. 29.

(1) Izby tworzą "Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej", do którego należą z mocy prawa.

(2) Związek izb przemysłowo-handlowych jest osobą prawa publicznego i może nabywać i zbywać majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy oraz pozywać i być pozywanym.

(3) Siedzibą związku jest m. st. Warszawa.

Art. 30.

(1) Celem związku jest ujednostajnienie stanowiska izb w sprawach o znaczeniu ogólnem oraz przedstawianie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy wspólnych opinii i wniosków. Może on również podejmować zadania, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt. 4), 5) i ust. (2).

(2) Jeżeli stanowisko izb nie zostanie ujednostajnione, każda izba ma prawo przedstawić władzom odrębną opinię lub wniosek, zawiadamiając o tem równocześnie związek.

Art. 31.

(1) Organami związku są: ogólne zebranie, prezydjum oraz biuro związku z dyrektorem na czele.

(2) Ogólne zebranie składa się z delegatów izb, przyczem każdej izbie przysługuje jeden głos. Delegatem izby może być prezes, wiceprezes lub radca izby.

(3) Prezydjum składa się z prezesa i dwóch wiceprezesów, wybranych na okres dwóch lat spośród prezesów izb. W razie ustąpienia członka prezydjum ze stanowiska prezesa izby, następuje wybór nowego członka prezydjum do końca tego okresu.

(4) Wybór prezydjum dokonywa się bezwzględną większością głosów na ogólnem zebraniu, w którym biorą udział wyłącznie prezesi izb, lub w ich zastępstwie wiceprezesi.

(5) Prezes reprezentuje związek nazewnątrz, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał związku, przestrzega, aby związek działał we właściwym sobie zakresie, ustala zgodnie z przepisami statutu porządek obrad, przewodniczy na ogólnych zebraniach i posiedzeniach prezydium, jest odpowiedzialny za działalność biura związku.

Art. 32.

(1) Przygotowawcze i wykonawcze prace prowadzi biuro związku z dyrektorem na czele. Dyrektora mianuje i zwalnia na wniosek ogólnego zebrania Minister Przemysłu i Handlu. Dyrektor podlega bezpośrednio prezesowi związku. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność jest odpowiedzialny przed prezesem, oraz bierze udział we wszelkich odbywających się w łonie związku zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Personel biura powołuje prezes na wniosek dyrektora.

(2) Do pracowników biura nie mają zastosowania postanowienia art. 28.

Art. 33.

Ogólne zebranie uchwała corocznie preliminarz budżetowy związku. Preliminarz ten podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu. Wydatki administracyjne, w nim przewidziane, pokrywa się ze składek, wpłacanych przez izby proporcjonalnie do wpływów, osiągniętych przez każdą izbę w roku poprzednim z dodatku do ceny świadectw przemysłowych. Składka każdej izby nie może przekraczać 3% tych wpływów. Przewidziane zaś w budżecie wydatki specjalne pokrywa się ze składek, ustalonych przez ogólne zebranie w stosunku odpowiednim do zakresu działania poszczególnych izb.

Art. 34.

(1) Bliższe postanowienia organizacyjne zawiera statut związku, uchwalony bezwzględną większością głosów na ogólnym zebraniu i zatwierdzony przez Ministra Przemysłu i Handlu. W razie nieuchwalenia lub niezatwierdzenia statutu, statut nada Minister Przemysłu i Handlu.

(2) Zmiana statutu następuje w tymże trybie.

Budżet.

Art. 35.

(1) Izba uchwała co roku na plenarnem jawnym zebraniu preliminarz budżetowy na rok następny i przed dniem 15 października składa go do zatwierdzenia Ministrowi Przemysłu i Handlu.

(2) Preliminowana w budżecie suma wydatków izby w części, nieznajdującej pokrycia w samoistnych dochodach izby, pokrywa się z dodatku, przewidzianego w ustawie o państwowym podatku przemysłowym. Wysokość tego dodatku na rzecz izby określa każdorazowo Minister Przemysłu i Handlu w granicach, przewidzianych w obowiązującej ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

(3) Minister Przemysłu i Handlu ustali kategorie płatników państwowego podatku przemysłowego, od których pobierany dodatek ma być przekazywany izbie.

(4) Izba prowadzi rachunek swych dochodów i rozchodów. Co roku przed końcem marca składa Ministrowi Przemysłu i Handlu zamknięcia rachunków za rok ubiegły oraz ogłasza je w swych sprawozdaniach.

(5) Do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości izby, zaciągania zobowiązań, obciążających budżet izby w latach następnych, oraz pobierania opłat za specjalne czynności przez izbę wykonywane niezbędna jest uchwała plenarnego zebrania, zatwierdzona przez Ministra Przemysłu i Handlu.

(6) Izby zwolnione są od wszelkich podatków i opłat w tym samym zakresie i w tych samych wypadkach, w jakich obowiązujące ustawy przewidują to w stosunku do związków samorządu terytorjalnego.

(7) Sposób podpisywania aktów prawnych i pism izby określi statut.

Nazwa izby.

Art. 36.

(1) Nazwa "Izba Przemysłowo-Handlowa w ....." przysługuje tylko organizacjom, utworzonym na podstawie niniejszego rozporządzenia.

(2) Stowarzyszenia, mające na celu rozwój stosunków handlowych z zagranicą, mogą nosić nazwę "Polsko-..... Izba Handlowa".

(3) Istniejące stowarzyszenia, których nazwa jest sprzeczna z postanowieniem ust. (2), powinny w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dostosować ją do postanowień niniejszego artykułu. W razie zaniechania tego odpowiednia zmiana nazwy zostanie dokonana przez Ministra Spraw Wewnętrznych na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Rozwiązanie izby.

Art. 37.

(1) Izba może być rozwiązana zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu, jeżeli narusza ustawy, a w szczególności przepisy niniejszego rozporządzenia, lub zagraża interesom Państwa.

(2) W razie rozwiązania izby należy przeprowadzić nowe wybory w ciągu 6 miesięcy. Równocześnie z rozwiązaniem izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na czas przejściowy komisarza, zarządzającego sprawami izby.

Postanowienia przejściowe i wykonawcze.

Art. 38.

(1) W dniu ukonstytuowania się nowych izb na podstawie niniejszego rozporządzenia w województwach, obejmujących okręgi dotychczasowych izb w Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, Katowicach i Bielsku, wymienione izby przestają istnieć z mocy prawa. Do dnia tego działają one na mocy dotychczasowych przepisów.

(2) Jednocześnie w dniu tym tracą moc obowiązującą ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do spraw, unormowanych niniejszym rozporządzeniem, a w szczególności: ustawa z dnia 29 czerwca 1868 r. (Dz. P. P. Nr. 85) o organizacji izb handlowych i przemysłowych, ustawa z dnia 24 lutego 1870 r. o izbach handlowych (Zb. ust. s. 134) w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 r. (Zb. ust. s. 343), taż sama ustawa, zmieniona rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych (Tyg. Urz. Nr. 67, poz. 165) oraz uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 8 lipca 1919 r. wraz z rozporządzeniem z dnia 15 lipca 1919 r. Wydziału Górniczo - Przemysłowo - Handlowego i Wydziału Skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego w sprawie utworzenia izby handlowej i przemysłowej w Bielsku (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego Nr. 12, poz. 141 i 142).

(3) Majątek ruchomy i nieruchomy dotychczasowych izb, wszystkie ich należności i zobowiązania przechodzą na izby nowopowstałe. Nowopowstałe izby przejmują w szczególności na swój etat stałych pracowników dotychczasowych izb przy uwzględnianiu nabytych przez nich praw, wynikających ze stosunku służbowego.

(4) W razie sporu co do podziału majątku dotychczasowej izby między nowopowstałe izby — rozstrzyga Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 39.

We wszystkich izbach, działających w chwili wejścia w życie ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) na podstawie rozporządzenia niniejszego, pierwsza pięcioletnia kadencja (art. 9) liczy się od dnia 1 stycznia 1930 r.

Art. 40.

Do roku 1939 włącznie warunek trzyletniego najmniej istnienia zrzeszenia gospodarczego, przewidziany w ust. (2) art. 16 nie będzie miał zastosowania do zrzeszeń, mających swą siedzibę w Gdyni.

Art. 41.

(1) Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210), t. j. w dniu 10 kwietnia 1933 r., statuty emerytalne i służbowe pracowników biura izby powinny być zmienione stosownie do postanowień art. 28 ust. (2), (3) i (4) i przedstawione do zatwierdzenia w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

(2) Przepisy zatwierdzonych w myśl ust. (1) statutów emerytalnych o okresie wyczekiwania oraz zaliczeniu lat do wysługi emerytalnej będą się również stosować do stałych pracowników biura izby, zatrudnionych w dniu wejścia w życie ustawy, wymienionej w ust. (1).

Art. 42.

Zaopatrzenia emerytalne, przyznane przez izbę jej byłym pracownikom na podstawie przepisów emerytalnych, obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy, wymienionej w ust. (1) art. 41, obniża się od następnego miesiąca po wejściu w życie tejże ustawy według następujących zasad:

- 1) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających miesięcznie 500 zł, a nie przewyższających 1.000 zł miesięcznie, potrąca się 20% od nadwyżki zaopatrzenia emerytalnego ponad 500 zł;
- 2) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.000 zł miesięcznie, a nie przewyższających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego—20%, od nadwyżki zaś ponad 1.000 zł—35%;
- 3) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego—20%, od drugich 500 zł nadwyżki ponad 500 zł—35%, od nadwyżki zaś ponad 1.500 zł—50%.

Art. 43.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 44.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 sierpnia 1936 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1936 Nr 193, poz. 357.

Na podstawie art. 7 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwałę Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie z dnia 12 czerwca 1936 r. o zmianie części I jej statutu (Monitor Polski z 1928 r. Nr. 69, poz. 101 i Nr. 106, poz. 167 oraz z 1934 r. Nr. 162, poz. 213) w brzmieniu następującym:

1) w zdaniu pierwszym ust. 2 § 44 wyrazy „pięciu wiceprezesów” zastępuje się wyrazami „siedmiu wiceprezesów”,

2) w zdaniu drugim ust. 2 § 44 wyrazy „po dwóch wiceprezesów” zastępuje się wyrazami „po trzech wiceprezesów”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

***

Zarządzenie podpisał ostatni przed 1939 rokiem minister przemysłu i handlu – Antoni Roman (1892 – 1951): przed I wojną światową przebywał w Rosji, od 1918 roku pracował w Ministerstwie Przemysłu i Handlu a potem w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przez krótki czas także w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, rozwijał karierę naukową, w 1936 objął funkcję ministra przemysłu i handlu, a od 1938 senatora z nominacji prezydenta Ignacego Mościckiego, w czasie II wojny światowej towarzyszył Józefowi Beckowi w Rumunii, po 1944 roku wrócił do Polski i zgłosił się do służby państwowej, został zaangażowany do Ministerstwa Handlu Zagranicznego⁷¹.

-----

71 Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 6 listopada 1936 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1936 Nr 266, poz. 475.

Na podstawie art. 18 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 35) oraz § 2 ust. (3) i § 42 ust. (2) statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski z 1928 r. Nr 171, poz. 342 i z 1934 r. Nr 169, poz. 226) mianuję na miejsce ustępującego radcy inż. Władysława Srzednickiego (Monitor Polski z 1935 r. Nr 47, poz. 61) dr Henryka Berkowicza radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do Sekcji Przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych

z dnia 23 grudnia 1936 r.

o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu, oraz o wykazie izb przemysłowo-handlowych, za których pośrednictwem będą wydawane te zaświadczenia

Monitor Polski 1937 Nr 23, poz. 36.

Na podstawie § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1930 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu standaryzowanego (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 645) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zaświadczenia eksportowe, wymienione w § 3 i 5 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 645) wydawane będą:

- 1) na transporty lnu czesanego standaryzowanego,
- 2) na transporty lnu trzepanego standaryzowanego.

Standarty⁷² ustalać będzie Komisja Standaryzacji Lnu i Konopi w Wilnie. Standarty ustalone przez Komisję zatwierdza Ministerstwo Przemysłu i Handlu

⁷² Tak w oryginale.

w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych i podaje je do wiadomości zainteresowanych eksporterów za pośrednictwem Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

Transporty lnu czesanego i trzepanego winny stanowić bele, z których każda powinna składać się z jednego i tego samego rodzaju i gatunku towaru.

Bele winny być opakowane i znakowane według norm Komisji Standaryzacji Lnu i Konopi w Wilnie.

§ 2. Zaświadczenia eksportowe będą wydawane za pośrednictwem następujących Izb Przemysłowo-Handlowych:

- 1) w Wilnie,
- 2) we Lwowie,
- 3) w Poznaniu,
- 4) w Gdyni,
- 5) w Lublinie,
- 6) w Warszawie,
- 7) w Katowicach.

§ 3. Izby, o których mowa w § 2, będą otrzymywać z Ministerstwa Przemysłu i Handlu zaświadczenia eksportowe według wzoru Nr 1, ustalonego rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 27 października 1934 r. o postępowaniu związanym z przyznawaniem zwrotów ceł przy wywozie za granicę niektórych towarów (Dz. U. R. P. Nr 97, poz. 891), zmienionym rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 14 sierpnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 403) i będą wydawać je w trybie przewidzianym w § 5 niniejszego obwieszczenia firmom eksportowym, zarejestrowanym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w rejestrze eksporterów włókna lnianego, na transporty lnu odpowiadające warunkom podanym w § 1 niniejszego obwieszczenia.

§ 4. Przedsiębiorstwa ubiegające się o uzyskanie powyższych zaświadczeń winny wykazać wobec Ministerstwa Przemysłu i Handlu, za pośrednictwem odpowiedniej izby przemysłowo-handlowej:

- 1) posiadaniem świadectwa przemysłowego kategorii:
  - a) dla przedsiębiorstw przemysłowych — od I do V przemysłowej,
  - b) dla przedsiębiorstw handlowych — od I do II handlowej,
  - c) dla spółdzielni — III handlowej.

Firmy winny być wpisane do rejestru handlowego i prowadzić księgi handlowe. Spółdzielnie winny złożyć zaświadczenie o należeniu do związku rewizyjnego spółdzielni;

2) poświadczeniem właściwej izby przemysłowo-handlowej o posiadaniu odpowiedniej trzepalni, czesalni, sortowni lub składu do przechowywania włókna lnianego;

3) posiadaniem znaku towarowego, umieszczonego na opakowaniu towaru;

4) opinią właściwej izby przemysłowo-handlowej (przy spółdzielniach rolniczych – również właściwej izby rolniczej) – co do kwalifikacji eksportowej.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu na zasadzie powyższych dokumentów wpisuje firmę do rejestru eksporterów włókna lnianego, mogących korzystać z zaświadczeń eksportowych na zwrot cła przy wywozie lnu trzpanego i czesanego i zawiadamia o tym Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu, w razie stwierdzenia, że firma nie odpowiada warunkom wymienionym w paragrafie niniejszym, względnie nie stosuje się do zarządzeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu w zakresie obrotu handlowego włóknem lnianym, może odmówić wydania jej zaświadczeń eksportowych.

Izby przemysłowo-handlowe mają obowiązek przestrzegania, by poszczególne firmy stosowały się do wymienionych w paragrafie niniejszym warunków oraz zarządzeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Izba Przemysłowo - Handlowa winna wstrzymać firmie nie odpowiadającej któremukolwiek z powyższych warunków wydanie zaświadczenia eksportowego, wysyłając odpowiedni wniosek do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

§ 5. Przy stwierdzeniu, czy wywożony towar odpowiada warunkom, przewidzianym w § 1, izby przemysłowo-handlowe winny brać za podstawę ocenę inspektorów kontroli wywozu włókna lnianego. Inspektorów tych zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu z pośród przedstawionych przez izby kandydatów. Zasady wykonywania czynności nadzorczych przez inspektorów ustala Minister Przemysłu i Handlu.

Kontrola badanego towaru odbywa się w składach przedsiębiorstwa, w wyjątkowych zaś wypadkach może się ona odbywać na stacjach nadawczych lub granicznych, składach portowych itp.

§ 6. Za czynności, związane ze standaryzacją włókna lnianego, kontrolą i wydawaniem zaświadczeń eksportowych, ustala się następujące opłaty:

od 100 kg brutto lnu czesanego standaryzowanego:

na rzecz	Izby Przemysłowo-Handlowej	zł	0,85
" "	Komisji Standaryzacji Lnu i Konopi	"	0,25

od 100 kg brutto lnu trzpanego standaryzowanego:

na rzecz	Izby Przemysłowo-Handlowej	zł	0,50
" "	Komisji Standaryzacji Lnu i Konopi	"	0,20

§ 7. Izby przemysłowo-handlowe przesyłać będą do Ministerstwa Przemysłu i Handlu sprawozdania, dotyczące działalności izb w zakresie niniejszego obwieszczenia. Sprawozdania powinny obejmować okresy dwumiesięczne i winy być składane najpóźniej w ciągu 15 dni po upływie okresu sprawozdawczego.

§ 8. Firmy zarejestrowane przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w rejestrze eksporterów od dnia ogłoszenia niniejszego obwieszczenia uważane są za firmy eksportowe w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 9. Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do odwołania.

Równocześnie traci moc obowiązującą:

1) obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu i pakuł lnianych (Monitor Polski z 1934 r. Nr 274, poz. 375);

2) obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o wykazie izb przemysłowo-handlowych i organizacyj gospodarczych, za pośrednictwem których będą wydawane zaświadczenia eksportowe, przewidziane w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i paków lnianych (Monitor Polski z 1934 r. Nr 274, poz. 376).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 18 września 1937 r.

**w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeczenie gospodarcze radcy do
Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi**

Monitor Polski 1937 Nr 218, poz. 361.

Na podstawie art. 9 ust. (4) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) nadaję prawo powołania czwartego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, któremu prawo powołania trzech radców zostało nadane

zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. (Monitor Polski Nr 261, poz. 353).

Stowarzyszenie to wstępuje w miejsce zlikwidowanego Związku Kupców Winno-Wódczано-Kolonialnych i Przedsiębiorstw Koncesjonowanych Województwa Łódzkiego, wyznaczonego również wymienionym zarządzeniem.

Nadane prawo będzie przysługiwało do końca obecnej kadencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 21 marca 1938 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1938 Nr 73, poz. 93.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 35) oraz zgodnie z § 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr 172, poz. 346) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 10 lipca 1934 r. („Monitor Polski” Nr 164, poz. 217) — mianuję na miejsce opróżnione po zmarłym inż. Karolu Haekenbergu („Monitor Polski” z 1933 r. Nr 293, poz. 320) inż. Jana Rodziewiczza radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 21 marca 1938 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach

Monitor Polski 1938 Nr 73, poz. 94.

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45,

poz. 335) oraz zgodnie z § 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1934 r. („Monitor Polski” Nr 180, poz. 241) — mianuję na miejsce opróżnione przez Stefana Jarnutowskiego („Monitor Polski” Nr 71, poz. 100) dr Karola Peschela radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 28 marca 1938 r.

o wyznaczeniu okręgów izb przemysłowo-handlowych

Dz. U. RP 1938 Nr 22, poz. 198.

Na podstawie art. 2 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) zarządza się co następuje:

§ 1. Okręgi izb przemysłowo-handlowych obejmują obszary następujące:

- 1) Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie — m. st. Warszawę i województwo warszawskie;
- 2) Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi — województwo łódzkie;
- 3) Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu — województwo kieleckie;
- 4) Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie — województwa: lubelskie i wołyńskie;
- 5) Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie — następujące powiaty województwa lwowskiego: bóbrecki, brzozowski, dobromilski, drohobycki, gródecki, jarosławski, jaworowski, leski, lubaczowski, miasto Lwów, lwowski, mościski, przemyski, rawski, rudecki, samborski, sanocki, sokalski, turczański, żółkiewski, oraz województwa: tarnopolskie i stanisławowskie;
- 6) Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie — województwo krakowskie oraz następujące powiaty województwa lwowskiego: kolbuszowski, krośnieński, łańcucki, niżański, przeworski, rzeszowski i tarnobrzegi;
- 7) Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu — województwo poznańskie;
- 8) Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni — województwo pomorskie;
- 9) Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie — województwa: wileńskie, nowogródzkie, poleskie i białostockie;

10) Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach — województwo śląskie.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski* (...)

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 19 listopada 1938 r.

o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego

Dz. U. RP 1938 Nr 90, poz. 612.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. Na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami: (...) 40) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335); (...).

Art. 2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy przejściowe i uzgadniające, związane z rozciągnięciem powyższych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie.

Art. 3. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz właściwym ministrom.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia (...).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 31 lipca 1939 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1939 Nr 182, poz. 445.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) postanawiam co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwałę Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie z dnia 19 kwietnia 1939 r. o zmianach jej statutu (Monitor Polski z 1928 r. Nr 173, poz. 351 i z 1934 r. Nr 156, poz. 206) w brzmieniu następującym:

1) w § 18 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Lista kandydatów może zawierać najwyżej dwa razy tyle nazwisk, ile wynosi liczba radców, wybieranych z danej kategorii lub okręgu wyborczego.”;

2) w § 21 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„Przepisy ust. 1 mają zastosowanie także i w tym przypadku, kiedy ogólna ilość kandydatów na radców Izby i ich zastępców na wszystkich ważnie zgłoszonych listach kandydatów z danej kategorii lub okręgu wyborczego jest równa ilości radców i ich zastępców, przypadającej do wyboru w danej kategorii lub okręgu wyborczym.”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

***

Analogiczne zarządzenia wydano dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1939 Nr 192, poz. 473).
2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1939 Nr 190, poz. 471).
3. Krakowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1939 Nr 183, poz. 451).
4. Lwowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1939 Nr 188, poz. 466).
5. Łodzi: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1939 Nr 182, poz. 444).
6. Sosnowcu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1939 NR 183, poz. 449).

7. Warszawie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1939 Nr 182, poz. 443).
8. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1939 Nr 183, poz. 450).

Instrukcja nr I/1 Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego dla grup operacyjnych

z września 1944 r.

AAN, zespół PKWN sygn. 233/7, k. 1⁷³.

P.K.W.N.
Resort Gospodarki Narodowej
i Finansów
Wydział Grup Operacyjnych

⁷⁴Instrukcja Nr 1 I
Lublin, wrzesień 1944 r.

Wytyczne organizacyjne dla przemysłu w Polsce.

Przy odbudowie przemysłu w Polsce należy postępować według następujących wytycznych:

1. **Tytuł własności:** Rozróżniamy trzy formy własności:

1. **Własność państwowa:** Wszystkie dawne przedsiębiorstwa Państwa Polskiego oraz przedsiębiorstwa, które należały do państwa niemieckiego, osób i spółek narodowości niemieckiej (w tej liczbie Volksdeutsche) przechodzą na własność Państwa Polskiego.

2. **Tymczasowy Zarząd Państwowy.** Wszystkie obiekty pozostałe bez właścicieli lub których właściciele zostali pozbawieni tytułu własności przez okupanta, obiekty spółek, które nie wznowiły działalności przechodzą pod Tymczasowy Zarząd Państwowy. Dawny właściciel, który może udowodnić swój tytuł własności, może zwrócić się poprzez odpowiednie wydziały przemysłowe Rad Narodowych do Kierownika

---

⁷³ Jest to inna wersja instrukcji, która była drukowana w licznych egzemplarzach, poprawianych w trakcie druku i powielana w różnych drukarniach na terenie kraju. Pozostałe egzemplarze znajdują się między innymi w zespole PKWN, sygn. VIII/29, k. 1, 5 i 13. Wersje z karty 5 i 13 są identyczne i zawierające błąd, którego nie ma na karcie 1. Ponadto tekst instrukcji złożony został w Archiwum Państwowym w Krakowie, zespół Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie 1945-1950, sygn. 1, k. 175.

⁷⁴ Pośrodku pieczęć Archiwum Akt Nowych, a pod datą pieczęć Archiwum KC PZPR.

Resortu Gospodarki Narodowej, który decyduje każdorazowo o zwrocie przedsiębiorstwa. Ogólne sprawy te ureguje dekret.

3. Własność prywatna. Tam gdzie właściciel (właścicielka) prywatni, (Spółki) za wyjątkiem Niemców są na miejscu — pozostają oni pełnoprawnymi właścicielami. Jeżeli w stosunku do właściciela są zarzuty, że splamił się polityczną współpracą z Niemcami, to powinien być on, aż do orzeczenia sądu odsunięty od dysponowania swoim przedsiębiorstwem, które przechodzi pod Tymczasowy Zarząd Państwowym.

II. Zarządy Tymczasowe. W celu kierowania pracą i odbudową zakładów przemysłowych państwowych znajdujących się pod zarządem państwowym (cz. I p. 1 i 2) powołuje się Zarządy Tymczasowe.

1. Zarząd Tymczasowy składa się z dyrektora, który jest przewodniczącym Zarządu i 2-ch członków, z których jeden jest przedstawicielem miejscowej Władzy Przemysłowej, a drugi przedstawicielem Rady Załogowej (Komitetu Fabrycznego). (Cz. III) Dyrektora mianuje, a cały Zarząd Tymczasowy zatwierdza, w przedsiębiorstwach o znaczeniu państwowym — Kierownik Resortu Gosp. Nar. a w przedsiębiorstwach o znaczeniu wojewódzkim — Kierownik Wydziału Przemysłowego Woj-Rad. Nar., w przedsiębiorstwach o znaczeniu lokalnym — Kierownik Lokalnego Wydz. Przem. Zatwierdzenie i odwoływanie członków Zarządu następuje na każde żądanie tych organizacyj, które ich naznaczają. Przedstawiciela Władzy Cywilnej naznacza w przedsiębiorstwach o znaczeniu państwowym — Kierownik — Wydz. Przem. Wojew. Rad. Nar. tego województwa, na którym mieści się przedsiębiorstwo, w przedsiębiorstwach o znaczeniu wojewódzkim — Kierownik Wydz. Przem. Pow. Rady Nar. i t. p. Przedstawiciela Rady Załogowej (Komitetu Fabr.) naznacza Rada Załogowa w porozumieniu z odpowiednim Branżowo-terytorialnym Związkiem Zawodowym.

2. Dyrektor jest jedynym Kierownikiem i administratorem przedsiębiorstwa. W razie konieczności (w większych zakładach) ma podległą mu dyrekcję. Zarząd kontroluje całokształt pracy dyrektora i daje obowiązujące wytyczne. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów (każdy członek ma jeden głos). Każdy z członków ma prawo odwoływać się do wyższej instancji gospodarczej o ile jest przeciwny uchwale. Zebrania Zarządu odbywają się perjodycznie lub początkowo częściej, później co 2 tygodnie na żądanie jednego z członków. Wszyscy członkowie Zarządu mają pełny wgląd we wszystkie sprawy przedsiębiorstwa. Każdy z nich niesie pełną odpowiedzialność za stan pracy i ochronę przedsiębiorstwa. Członkowie Zarządu pełnią swe funkcje bezpłatnie, pozostając na swoich poprzednich stanowiskach, a za udział w posiedzeniach Zarządu otrzymują diety. (Za wyjątkiem Dyrektora, który jest na płatnym stanowisku).

3. Na okres przejściowy t. j. do ukonstytuowania się właściwych organów władzy miejscowej pełnomocnik Resortu Gospodarki Narodowej.⁷⁵

4. W razie konieczności przedstawiciel Resortu Gospodarki Narodowej назнача jednego Tymczasowego Kierownika, który samodzielnie na podstawie instrukcji prowadzi przedsiębiorstwo aż do wyznaczenia normalnego Zarządu Tymczasowego. Tymczasowy Kierownik pełni wszystkie funkcje dyrektora i Zarządu Przedsiębiorstwa i odpowiada za jego stan, pracę i organizację ochrony. Nie wolno jemu bez zezwolenia pełnomocnika Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów przeprowadzać żadnych zasadniczych zmian w majątku, w zapasach i dokonywać sprzedaży i t.p.⁷⁶ Stan przedsiębiorstwa w chwili objęcia stwierdza się aktem inwentaryzacji sporządzonym w trzech egzemplarzach — jeden dla Resortu, drugi dla Wydziału Przemysłowego Wojewódzkiej Rady Narodowej, trzeci dla przedsiębiorstwa.

III. Rady Załogowe (Komitet fabryczny). W każdym przedsiębiorstwie organizuje się Rady Załogowe i Komitety fabryczne będące przedstawicielstwem wszystkich robotników i pracowników fabryki, zakładu i tp. Przedstawiciel Rady Załogowej wchodzi do Tymczasowego Zarządu Przedsiębiorstwa (cz. II p. 1). W przedsiębiorstwach prywatnych przedstawiciel Rady Załogowej załatwia z właścicielem wszystkie sprawy związane z pracą i płacą.

IV. Podział administracyjny przemysłu.

1. Zakłady przemysłowe dzielą się na zakłady o znaczeniu:

a) państwowym, b) wojewódzkim, c) lokalnym. Kierownik Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów decyduje każdorazowo o zaliczeniu zakładu do grupy a. Kierownicy Wydziałów Przemysłowych Wojewódzkich Rad Narodowych decydują o przydzieleniu zakładów o znaczeniu lokalnym do grupy c.

2. Przy Wojewódzkich i Powiatowych Radach Narodowych pracują Wydziały Przemysłowe, które kierują całokształtem życia przemysłowego na swoim terenie.

Kierownik Wydziału Przemysłowego Wojewódzkiej Rady Narodowej podlega organizacyjnie i służbowo swemu Przewodniczącemu, a w sprawach gospodarczych — Kierownikowi Resortu Gospodarki Narodowej, Kierownik Powiatowego Wydziału — Kierownikowi Wojewódzkiego Wydziału.

---

⁷⁵ Na egzemplarzu z teczki nr VIII/29, k. 1 drukowanej w Płocku fragment ten został wydrukowany poprawnie. Na egzemplarzu podanym w zbiorze został podkreślony odręcznie ołówkiem. Poprawne brzmienie jest następujące, acz niepozbawione błędów: „3. Na okres przejściowy t. j. do ukonstytuowania się właściwych organów władzy miejscowej oraz w razie konieczności, spowodowanej niemożliwością utworzenia Zarządu Tymczasowego pełnomocnik Resortu Gospodarki Narodowej назнача jednego Tymczasowego Kierownika, który samodzielnie...”. Dalej brzmienie jest praktycznie identyczne, z tym że punkt 4 w poprawnej wersji został zlikwidowany i włączony do punktu 3.

⁷⁶ W egzemplarzu z sygn. 29/VIII k. 1 występują drobne różnice interpunkcyjne, podobnie w egzemplarzu spod tej samej sygnatury pod kartami 5 i 13.

Wydziały Przemysłowe: a) w okresie początkowym zabezpieczają i uruchamiają całe życie przemysłowe na swoim terenie.

b) organizuje cały podległy im Państwowy i będący pod Tymczasowym Zarządem Państwowym przemysł i handel i przez swoich referentów, nim kieruje.

W celu usrawnienia⁷⁷ kierownictwa całego wyżej wymienionego przemysłu tworzy w województwie branżowe zarządy (dyrekcje), które kierują całą gałęzią przemysłu i przemysłami pokrewnymi (np. dyrekcji garbarni podlegają fabryki butów, składy skór i t.p.).

c) nadzorują nad całokształtem życia przemysłowego tak przedsiębiorstw państwowych i będących pod Tymczasowym Zarządem, jak i prywatnych, t.j. zatwierdzają kalkulacje, kierują sprzedaż artykułów deficytowych i zastrzeżonych, oraz na wszelkie transakcje wymieniając poważnie stan przedsiębiorstwa.

d) przez swoich przedstawicieli w Zarządach Tymczasowych (cz. II p 1.) reprezentują w nich lokalne interesy gospodarcze.

e) Do Wojewódzkich i Powiatowych Wydziałów Przemysłowych należy wprowadzić na stanowisko Zastępcy Kierownika i Kierownika Wydziału Kontroli — działaczy Związków Zawodowych.

3. Izby Przemysłowo-Handlowe są organami samorządu gospodarczego, oraz reprezentacją interesów zawodowych i gospodarczych prywatnego przemysłu i handlu w pouczonym⁷⁸ przez Resort Gospodarki Narodowej i Finansów zakresie, wykonują zadania administracyjne i nadzór w stosunkach do firm prywatnych. Mają one głos doradczy w stosunku do władz gospodarczych. Ich ścisłe kompetencje określa rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 15.7.1927 r. Wydziały przemysłowe winny jaknajszerzej rozwinąć współpracę z Izbami przemysłowo-handlowymi, udzielać im poparcia i korzystać z ich współpracy.

V. Ochrona. Obowiązującej obronie⁷⁹ i zabezpieczeniu podlegają wszystkie obiekty i zasoby przemysłowe o wszelkich określonych w cz. 1 p. 1, 2, 3, tytułach własności, a mianowicie:

a) zakłady przemysłowe wszelkiego rodzaju, kopalnie, fabryki, warsztaty (w tym wytwórnie przemysłu spożywczego), młyny, piekarnie i tp.

b) zakłady energetyczne, elektrownie, sieć i zakłady wodne.

c) zakłady użyteczności publicznej: gazownie, stacje wodociągowe i kanalizacyjne oraz sieć.

d) zakłady handlowe hurtowe i detaliczne.

---

77 Tak w oryginale. Na egzemplarzu z sygn. 29/VIII, k. 1 już poprawnie.

78 Tak w oryginale.

79 W egzemplarzu z sygn. 29/VIII, k. 1, 5 i 13 już poprawnie, tj. „ochronie”.

- e) składy surowca, półfabrykatów produkcji żywności, opału, materiałów pędnych i technicznych, smarów, pasów, narzędzie i t.p. tak na miejscu w zakładach przemysłowych jak i poza nimi.
- g) budynki przemysłowe, mieszkalne i biurowe zakładów, urządzenia i sprzęt biurowy (maszyny do pisania, meble i tp.)
- h) dokumenty
- i) wyewakuowane przez okupantów i znajdujące się poza terenem zakładów na torach kolejowych, stacjach i tp. maszyny, narzędzia, surowiec, produkcję i tp.

2. Ochronę może nieść:

- a) Wojsko. W okresie bezpośrednim po wyzwoleniu terenów wojsko na podstawie istniejących rozkazów winno wziąć w miarę możliwości i ważności objekty pod swoją ochronę wszelkie zakłady i składy wymienione cz. I p. 1, 2, 3, które następnie zdają władzom cywilnym, wystawiając odpowiednie akty dwustronne. Przedstawiciele przemysłu i pełnomocnicy Resortu powinni zwracać się w tych sprawach do odpowiednich dowódców wojskowych. Władze przemysłowe mogą zwrócić się do komendanta garnizonu o ochronę wojskową (w razie konieczności) najpoważniejszych obiektów i zakładów. Dotyczy to zarówno Czerwonej Armii jak i Wojska Polskiego.
- b) Milicja Obywatelska. Obiekty, które nie są ochraniające przez Wojsko, a których ścisła ochrona jest konieczną, ochrania Milicja Obywatelska w porozumieniu z władzami gospodarczymi.
- c) Straż fabryczna uzbrojona. Na większych zakładach może powstać w porozumieniu z komendantem Milicji Obywatelskiej uzbrojona straż fabryczna, która administracyjnie podlega zarządowi przedsiębiorstwa, a wyszkoleniowo - dyscyplinarnie i co do uzbrojenia Wojewódzkiemu Komendantowi Milicji Obywatelskiej. Zadaniem jej jest ochrona i bezpieczeństwo przedsiębiorstwa.
- d) Nieuzbrojona straż fabryczna podlegająca Zarządowi Przedsiębiorstwa, która w razie potrzeby zwraca się do Milicji Obywatelskiej.
- e) Poleca się aby Wydziały Przemysłowe otrzymały do swej dyspozycji oddziały Milicji Obywatelskiej z kilkunastu osób (utworzone ewentualnie przez same Wydziały Przemysłowe i przez nie żywione), celem patrolowania miasta i obiektów przemysłowych i reagowania w koniecznych wypadkach.

VI. Stosunek Wojska do przedsiębiorstw.

1. Całokształt stosunku wojska do przemysłu reguluje rozkaz najwyższego Dowódcy Czerwonej Armii nr. 220172/S z dnia 9 sierpnia 1944 r.

2. Cały wymieniony w cz. I p. 1, 2, 3 i cz. V p. 1 majątek nie jest traktowany jako zdobycz wojenna Czerwonej Armii lub Wojska Polskiego i dowództwa wojskowe nie

mogą nim dysponować, ani jego częściowo nawet rekwirować za wyjątkiem materiałów pędnych i smarów, które uważane są za zdobycz wojenną.

3. Dowództwa wojskowe powinny przyjąć z pomocą przedsiębiorstwu biorąc jego majątek pod ochronę (cz. V p. 2).

4. Komendant garnizonu jest obowiązany na miejscu pomagać przemysłowi w pracy i odbudowie i zabezpieczyć przedsiębiorstwa przed ewentualnymi rekwizycjami i innymi naruszeniami praw własności.

5. Sprzedaż surowców i produkcji oddziałom wojskowym przeprowadza się na prawach ogólnych, omówionych w cz. VII t. j. za zezwoleniem odpowiednich Wydziałów Przemysłowych lub Pełnomocników.

6. W razie bezwzględnej konieczności wywołanej działaniami wojennymi w strefie bezpośrednio zbliżonej do frontu właściciel i Tymczasowe Zarządy przedsiębiorstw powinny pomóc wojsku przez oddanie do dyspozycji wojska części surowców, produkcji, paliw przez przeróbkę surowców wojskowych w młynach, piekarniach, na tartakach i prace na rzecz wojska (warsztaty mechaniczne remontowe). O przekazaniu materiałów i usługach na rzecz wojska należy sporządzić akty dwustronne lub, w razie niemożliwości, jednostronne i przesyłać je w dwóch egzemplarzach do Wojewódzkiego Urzędu Przemysłowego (jeden egzemplarz dla Res. Gosp.). Akty te posłużą jako podstawa do pokrycia strat lub kosztów powstałych należy wykazywać w nich ilość i cenę materiału oraz usług.

7. W razie niezgodności z cz. IV. postępowania Władz Wojskowych, należy sporządzać dwustronne akty, a w razie niemożliwości — akt jednostronny za podpisem dyrektora (kierownika) lub właścicielki fabryki, przedstawiciela Miejscowej Rady Załogowej (Komitetu Fabrycznego) i przedstawiciela Wydziału Przemysłowego, Miejscowej Rady Narodowej. Jeden egzemplarz należy przesłać do Res. Gosp. Nar. a drugi poprzez Władze Miejskowe do Komendanta Garnizonu w celu zwrotu majątku lub pełnej rekompensaty. W wypadku o ile Komendant Garnizonu lub Dowództwo rozkwaterowanych jednostek, nie zabezpieczy wykonania rozkazu Nr. 220172/S — należy bezzwłocznie interwenjować w Dowództwie Frontu lub Armii i powiadamiać równocześnie Prokuraturę Wojskową i Wydział Polityczny Frontu Armii lub Garnizonu oraz zawiadamiać Resort Gosp. Nar. dostarczając cały potrzebny materiał.

8. W wypadku, jeżeli na składach przedsiębiorstwa znajduje się uzbrojenie, środki transportowe, umundurowanie, materiał intendencki i inne materiały armii niemieckiej, to stanowią one zdobycz wojenną oddziałów Czerwonej Armii lub Wojska Polskiego, które oswobodziły teren i mają im być natychmiast oddane.

VII. Sprzedaż. Wszelka sprzedaż surowców produkcji i półfabrykatów tak świeżo wyprodukowanych, jak i ze składów, tak w przedsiębiorstwach prywatnych jak

i państwowych i będących pod zarządem państwowym, może być przeprowadzana w początkowym okresie organizacyjnym wyłącznie za zezwoleniem odpowiednich Wydziałów Przemysłowych, albo Pełnomocnika Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów wzgl. według ich pisemnych dyrektyw.

VIII. Inwentaryzacja, zapotrzebowanie i sprawozdawczość.

W celu normalnej odbudowy i uruchomienia przemysłu każde przedsiębiorstwo obowiązane jest sporządzić i przesłać do odpowiednich władz materiały o inwentaryzacji i zapotrzebowania na materiały i urządzenia.

1. Inwentaryzacja dzieli się na a) szacunek b) inwentaryzację ogólną i inwentaryzację szczegółową.

a) Szacunek. Natychmiast po oswobodzeniu terenu oszacowuje się zniszczenia wojenne, możliwości produkcyjne, zasoby materiałowe, konieczne uzupełnienia i t. p. wskazane w ankiecie „Dane Szacunkowe o przedsiębiorstwie” wzór nr. 1/0 i przesyła: jeden egzemplarz do Res. Gosp. Nar., drugi zaś do Wydziału Przemysłowego Wojewódzkich Rad Narodowych.

b) Inwentaryzacja ogólna. Przeprowadza się według wskazanych we wzorze nr. 2/o „Ankieta o zakładzie przemysłowym” pytań nie później niż w dziesięć dni po wyznaczeniu tymczasowego kierownika lub Zarządu i przesyła jak w p.a./.

c) Inwentaryzację szczegółową należy zakończyć nie później niż w trzy tygodnie od daty wyznaczenia Zarządu, zestawiając bilans otwarcia.

2. **Zaopatrzenie.** Właściciele i Zarządy Tymczasowe podają dane o zapotrzebowaniu w surowce, materiały i urządzenia oraz nadsyłają periodyczne dane o zaopatrzeniu według swego zapotrzebowania. Nie zwalnia ich to od obowiązku czynienia jaknajbardziej energicznych i szybkich kroków celem zaopatrzenia zakładów w surowce, inwentarz i t. p. z miejscowych zasobów i dostępnych źródeł.

3. **Sprawozdania.** Wydziały Przemysłowe, Przedsiębiorstwa Państwowe i będące pod tymczasowym zarządem państwowym, oraz Pełnomocnicy Resortu — są obowiązani (aż do odwołania) składać co tydzień krótkie i rzeczowe sprawozdania swoim zwierzchniczemu organizacjom.

Sprawozdania mają zawierać: 1) plan pracy na następny tydzień według wzoru ustalonego przez Resort Gosp. Nar. 2) wykonanie planu w przeszłym tygodniu oraz 3) krótkie i rzeczowe dane o stanie ochrony, odbudowy, o uruchomieniu i zapasach.

Zakończenie. Pełnomocnicy Resortu, Kierownicy i pracownicy Wydziałów Przemysłowych oraz Dyrektorzy (Kierownicy) Przedsiębiorstw i członkowie Zarządu, ponoszą pełną osobistą odpowiedzialność za swoją pracę i rozporządzenia.

Zachowanie ich musi być stanowcze i nieugięte, ale zawsze taktowne i spokojne. Muszą oni zawsze i wszędzie pamiętać, że są urzędnikami państwowymi i reprezentują Władzę Państwową.

ZASTĘPCA KEROOWNIKA RESORTU
GOSPODARKI NARODOWEJ I FINANSÓW
(inż. M. Popiel)

Zestawił:
(inż. A. WIŚLICKI).

Zarządzenie Ministrów Przemysłu oraz Apropowizacji i Handlu

z dnia 19 kwietnia 1945 r.

**w przedmiocie podziału części opłat z kart rejestracyjnych na rzecz izb
przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych**

Monitor Polski 1945 Nr 2, poz. 9.

Na podstawie art. 18 p. 2 i art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 293) zmienionej dekretem z dnia 22 grudnia 194 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15 poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1.

20 % wpływów z opłat rejestracyjnych, przewidzianych na rzecz izb przemysłowo-handlowych i izb rzemieślniczych, przypada właściwym rzeczowo izbom, bądź przemysłowo-handlowym, bądź rzemieślniczym, w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa, które uiściło opłatę rejestracyjną.

§ 2.

Związki samorządu terytorialnego winny przekazywać w ustawowym terminie izbom przemysłowo-handlowym 70%, zaś izbom rzemieślniczym 30% ich udziału w opłatach rejestracyjnych (par. 1).

§ 3.

Izby przemysłowo-handlowe i izby rzemieślnicze, po wspólnym ustaleniu rodzaju i charakteru przedsiębiorstw na podstawie odpisów deklaracji, przesyłanych przez związki samorządu terytorialnego, dokonają ostatecznego rozrachunku sum im przypadających zgodnie z par. 1 zarządzenia. W razie sporu decyduje Minister Przemysłu.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu
w/z (—) Ciszewski (...)

Okólnik nr 116 Ministra Przemysłu
z dnia 15 maja 1945 r.
w sprawie prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych
APL, IP-H Lublin, sygn. 147, k. 68.

Odpis
Warszawa, dn. 15.5.1945

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO PRZEMYSŁU
Nasz znak BOPO 4/585/45/Dz.B/A

Do

Central. Zarząd. Przemysłowych
Wojewódzk. Wydział. Przemysłów.
Zjednocz. Przemysł.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Przemysłu, że w niektórych okręgach Zjednoczenia Przemysłowe obejmują nietylko przedsiębiorstwa, stanowiące własność państwową, albo znajdujące się pod zarządem państwowym, ale także przedsiębiorstwa prywatne.

W związku z tym Ministerstwo Przemysłu wyjaśnia podległym sobie organom, że przedsiębiorstwa prywatne w żadnym razie nie mogą być objęte organizacjami Zjednocz. Przem. Przedsiębiorstwa, stanowiące własność prywatną, kierowane są wyłącznie przez swych właścicieli, a Zjednoczeniom Przemysłowym żadna ingerencja w stosunku do przedsiębiorstw prywatnych nie przysługuje. Przedsiębiorcy prywatni mają swobodę w uruchamianiu i organizowaniu swoich przedsiębiorstw.

MINISTER PRZEMYSŁU
/-/ H. Minc

***

Jest to pierwszy w zbiorze dokument sygnowany przez Hilarego Minca (1905 – 1974): działacza Komunistycznej Partii Polski, przed II wojną światową studiował we Francji, skąd został wydalony w 1928 roku, wyjechał do ZSRR, wstąpił do WKP(b), w czasie II wojny światowej zaangażowany do tworzenia Związku Patriotów Polskich, jako ekspert w sprawach gospodarczych, uczestnik walk 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, od 1944 w Biurze Politycznym KC PPR, minister przemysłu, potem minister przemysłu i handlu, a od 1948 przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, odpowiedzialny za przestawienie gospodarki na tory socjalistyczne, wdrażanie planu 6-letniego, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizację przemysłu, bitwę o handel i represjonowanie przedsiębiorców, w 1956 roku odsunięty od stanowisk państwowych i trzy lata później usunięty z KC PZPR, jego żoną była Julia Minc – dziennikarka i kierownik Polskiej Agencji Prasowej⁸⁰.

Okólnik nr 142 Ministra Przemysłu

z dnia 16 sierpnia 1945 r.

w sprawie organizacji przemysłu miejscowego

APL, IP-H Lublin, sygn. 132, k. 3.

MINISTER PRZEMYSŁU

Odpis

Znak DOP/1536/45/Pr. B/A.

Warszawa, dn. 16.8.1945 r.

Okólnik Nr. 142

Ministra Przemysłu, wydany w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Skarbu w sprawie organizacji przemysłu miejscowego

I. ....⁸¹

IV. W odniesieniu do zakładów pracy, należących do spółdzielni i innych osób prawa prywatnego, przekazuje się właściwym organizacjom gospodarczym, a mianowicie Izdom Rzemieślniczym odnośnie rzemieślniczych zakładów pracy, Izdom Przemysłowo-Handlowym — odnośnie prywatnych zakładów pracy /przemysłowych/, odpowiednim organizacjom spółdzielczym — odnośnie spółdzielczych zakładów pracy, następujące czynności:

---

⁸⁰ http://portalwiedzy.onet.pl/75528,,,,minc_hilary,haslo.html [dostęp 30.06.2013].

⁸¹ Tak na odpisie dokumentu.

- a) ujęcie zakładów pracy w zrzeszenia branżowe w zakresie terytorialnym danej organizacji gospodarczej. Na tej zasadzie organizacje te winny zorganizować zrzeszenia branżowe, np. przemysłu metalowego, włókienniczego, skórzanego itp.
- b) współdział w ogólnych pracach przy ustalaniu programu dla nowej produkcji,
- c) kontrola wykonania planów produkcji, zatwierdzanych przez Departament Przemysłu Spółdzielczego, prywatnego⁸² oraz Rzemiosł w Ministerstwie Przemysłu,
- d) współdział w zaopatrywaniu w surowce i materiały zrzeszonych zakładów pracy w ścisłym współdziałaniu z Departamentem Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł oraz z Departamentem Zaopatrzenia w Ministerstwie Przemysłu,
- e) Organizowanie⁸³ zbytu na zasadach, które będą oddzielnie ustalone.

MINISTER PRZEMYSŁU

/-/ H. Minc

MINISTER ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

/-/ Dr. Wł. Kiernik

MINISTER SKARBU

/-/ K. Dąbrowski

***

Okólnik oprócz Hilarego Minca podpisali:

* Konstanty Dąbrowski (1906 – 1975): ekonomista, działacz PPS i PZPR, przed II wojną światową pracował w administracji skarbowej, w okresie okupacji działał w strukturach spółdzielczości na terenie Lubelszczyzny, od 1944 do 1967 roku zajmował różne funkcje w resortach władzy ludowej, był zastępcą kierownika resortu skarbu PKWN, ministrem skarbu, ministrem finansów, kierownikiem resortu kontroli państwowej, prezesem Naczelnej Izby Kontroli, w tym czasie posłował do KRN i na Sejm, od 1969 do 1972 był członkiem Rady Państwa⁸⁴.

* Władysław Kiernik (1879 – 1971): działacz ruchu ludowego, polityk, prawnik, przed I wojną światową prowadził kancelarię adwokacką w Bochni, w 1903 roku wstąpił do PSL, był jednym z liderów PSL „Piaś” i bliskim współpracownikiem Wincentego Witosa, w czasie I wojny światowej działał na rzecz Legionów, w 1918 roku udzielał się w Polskiej Komisji Likwidacyjnej, był posłem Sejmu Ustawodawczego oraz sejmów I, II i III kadencji (1922 – 1935), w czasie wojny bolsko-bolszewickiej w składzie Rady

---

82 Tak na odpisie dokumentu.

83 Tak na odpisie dokumentu.

84 http://pl.wikipedia.org/wiki/Konstanty_Dąbrowski [dostęp 30.06.2013].

Obrony Państwa, przed przewrotem majowym piastował funkcję ministra spraw wewnętrznych (1923), ministra rolnictwa i dóbr państwowych (1925 – 1926), w okresie sanacji w opozycji, organizował Centrolew, skazany w procesie brzeskim, wyjechał wraz z Wincentym Witosem do Czechosłowacji, do kraju wrócił w 1939 roku, został aresztowany przez władze sanacyjne i na kilka tygodni osadzony w więzieniu, w okresie okupacji przebywał w kraju, więziony przez Gestapo, w 1945 roku współtworzył Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, był ministrem administracji publicznej, należał do PSL, był posłem w KRN, Sejmie Ustawodawczym, przeciwnik polityki Stanisława Mikołajczyka, po jego ucieczce przesował Radzie Naczelnej PSL, organizował Zjednoczone Stronnictwo Ludowe⁸⁵.

**Pismo dyrektora Departamentu Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego
i Rzemiosł do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie**

w sprawie okólnika nr 142

z dnia 25 sierpnia 1945 r.

APL, IP-H Lublin, sygn. 132, k. 5.

Departament
Przemysłu Spółdzielczego
Prywatnego i Rzemiosł

Rz 6321/1483

Warszawa, dn. 25.8.1945 r.

Do

Izby Przemysłowo-Handlowej
w Warszawie

Okólnikiem Ministra Przemysłu Nr. 143 z dn. 16 sierpnia 1945 r. ustalona została zasada, że zakłady pracy należące do spółdzielni i innych osób prawa prywatnego, przekazuje się właściwym organizacjom gospodarczym, a mianowicie:

Izbom Rzemieślniczym – rzemieślnicze zakłady pracy,

Izbom Przemysłowo-Handlowym – prywatne zakłady przemysłowe,

Organizacjom Spółdzielczym – spółdzielcze zakłady pracy.

Wymienione wyżej organizacje gospodarcze spełniają następujące czynności:

- a) ujęcie zakładów pracy w zrzeszeniu branżowe /cechy/ w zakresie terytorialnym danej organizacji gospodarczej,
- b) współudział w ogólnych pracach przy ustalaniu programu planowanej produkcji,

---

⁸⁵ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

- c) kontrola wykonania planów produkcji, zatwierdzanych przez Departament Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł w Ministerstwie Przemysłu,
- d) współdziałanie w zaopatrywaniu w surowce i materiały, zrzeszone zakłady pracy w ścisłym współdziałaniu z Departamentem Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł oraz Departamentem Zaopatrzenia Ministerstwa Przemysłu.
- e) organizowanie zbytu na zasadach, które będą oddzielnie ustalone.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

/-/ Ehrenberg Zbigniew

***

Pismo zostało rozesłane do wszystkich izb przemysłowo-handlowych, przybrało formę urzędowego wyjaśnienia do okólnika nr 142 lub – jeśli można tak to interpretować – stało się pismem okólnym do okólnika, powtarzając zresztą jego treść.

Okólnik nr 53 Ministra Apropowizacji i Handlu

z dnia 18 czerwca 1946 r.

w przedmiocie prywatnego przemysłu spożywczego

APL, IP-H Lublin, sygn. 132, k. 4.

Odpis

Okólnik Nr. 53

Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 18.6.1946 r.
w przedmiocie prywatnego przemysłu spożywczego

Na podstawie art. 2 Dekretu P.K.W.N. z dn. 1 grudnia 1945 r. w przedmiocie podziału niektórych resortów utworzonych ustawą z dn. 21.VII.1944 r. /Dz.U.R.P. Nr. 14, poz. 73/. i w myśl art. 3 i art. 4 pkt. 1, 2, 4, 7, 13, 14 i 15 Rozporządzenia Prezydenta R.P. z dn. 15.VII.1927 r. o Izbach Przemysłowo-Handlowych /Dz.U.R.P. Nr. 67, poz. 591/ w brzmieniu obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 17.IV.1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Rozporządzenia Prezydenta R.P. z dn. 15.VII.1927 r. o Izbach Przemysłowo-Handlowych /Dz.U.R.P. Nr. 45, poz. 335/, zarządzam co następuje:

par. 1.

Zleca się Izbom Przemysłowo-Handlowym:

a) złożenie w ciągu 1-go miesiąca Ministerstwu Apropowizacji i Handlu /Dep. Przemysłu Spożywczego Miejscowego/ wykazów wszystkich zarejestrowanych przez Izbę danego okręgu przedsiębiorstw prywatnych przemysłu spożywczego, za wyjątkiem zarządzanych przez Państwo.

O wszelkich zmianach w składzie pomienionych przedsiębiorstw należy co miesiąc, najpóźniej do dnia 15-go następnego miesiąca zawiadomić Ministerstwo;

b) delegowanie przez każdą Izbę Przemysłowo-Handlową przedstawicieli dla współpracy z Ministerstwem Apropowizacji i Handlu /Dep. Przemysłu Spożywczego Miejscowego/ przy ustaleniu planu działalności produkcyjnej oraz inwestycyjnej prywatnego przemysłu spożywczego.

par. 2.

W ramach Izby mają być zorganizowane zrzeszenia przemysłu spożywczego celem:

a) zbierania od poszczególnych zakładów ankiet i danych statystycznych w przedmiocie ich zdolności produkcyjnej, zapotrzebowań na surowce, środki energetyczne oraz ewent. narzędzia produkcji, jak również zapotrzebowań w związku z przewidzianymi remontami i inwestycjami,

b) zestawienia co kwartał na podstawie zebranego materiału zapotrzebowań dla poszczególnych branż przemysłu spożywczego prywatnego na węgiel, energię elektryczną, surowce, narzędzia i środki produkcji,

c) ustalenia z przedsiębiorstwami, względnie ich zrzeszeniami, warunków /wg wytycznych Ministerstwa/ na jakich zwalniane będą przez Ministerstwo dla danej branży artykuły przydzielane poszczególnym zakładom przetwórczym,

d) składania Ministerstwu Apropowizacji i Handlu odpowiednich wniosków i zapotrzebowań.

par. 3.

Ministerstwo Apropowizacji i Handlu w ramach ogólnopolskiego planu gospodarczego będzie z posiadanych zapasów i środków produkcji zwalniać dla poszczególnych Izb Przemysłowo-Handlowych odpowiednie ilości tychże na warunkach określonych szczegółowo w każdym zwolnieniu, dla rozprowadzania między przedsiębiorstwami prywatnego przemysłu spożywczego lub ich zrzeszeniami.

par. 4.

Zakłady lub ich zrzeszenia korzystające z przydziałów będą podlegały kontroli Izby Przemysłowo-Handlowej, która ustali zasady wykorzystywania otrzymanych przydziałów, określenia cen i reglamentacji wytwórczości oraz będzie miała wgląd w kalkulację przedsiębiorstw.

par. 5.

Izby Przemysłowo-Handlowe winny:

- a) opracować plany gospodarcze dla poszczególnych branż wytwórczości oraz przeprowadzić kontrolę wykonywania tych planów,
- b) składać Ministerstwu Apropowizacji i Handlu wnioski w przedmiocie ustalania norm, wg których wytwórcy, korzystający z wyżej wskazanych przydziałów obowiązani będą dostarczać wyroby po cenach sztywnych,
- c) opracować kontrolę nad racjonalnością produkcji, jakością wyrobów i składać w tym przedmiocie wnioski Ministerstwu Apropowizacji i Handlu.

par. 6.

Okólnik niniejszy wchodzi w życie z dniem 18 czerwca 1946 r.

w/z. MINISTRA
/-/ Dr. Cz. Nowiński

DEPARTAMENT MIEJSCOWEGO
PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 24 stycznia 1947 r.

w sprawie organizacji branżowych zrzeszeń przemysłu prywatnego

AAN, MPiH 1947 - 1949, sygn. 235, k. 13.

24. stycznia 1947.

GVM.Sz/A/4040

Do
Izby Przemysłowo-Handlowej
w Warszawie

Celem popierania rozwoju przemysłu prywatnego, obrony jego interesów gospodarczych i umożliwienia współpracy z przemysłem państwowym jak również celem wyeliminowania z życia gospodarczego nielegalnego handlu i przemysłu, który uchyla się od wszelkiej kontroli administracyjnej i skarbowej, stanowiąc przynętę dla nadużyć i oszustw oraz niebezpieczną konkurencję dla legalnego przemysłu i handlu, polecam Izbie przystąpić niezwłocznie i łącznie ze wszystkimi Izbami

Przemysłowo=Handlowymi⁸⁶ do zorganizowania branżowych⁸⁷ zrzeszeń przemysłu prywatnego na zasadzie działu V prawa przemysłowego w myśl założeń części czwartej okólnika Ministra Przemysłu Nr. 142 z dnia 16. sierpnia 1945 roku.

W zasadzie zrzeszenie należy organizować według branż jako przymusowe i ogólnokrajowe z prawem zakładania oddziałów, a w obrębie branż dostosować ich organizację do branżowego schematu istniejących państwowych centralnych zarządów, dyrekcji i zjednoczeń przemysłowych.

Wykonanie niniejszego zalecenia winno nastąpić w terminie do dnia 30. kwietnia 1947 r.

za MINISTRA
(SZYR E.)⁸⁸

***

W teczce nr 2844 (k. 297) oraz teczce nr 235 (k. 24) znajdują się projekty powyższego zarządzenia, z odręcznymi notatkami. W projektach zamierzano imiennie wskazać dyrektora Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie Tadeusza Kołodzieja, jako osobę odpowiedzialną za realizację okólnika. Rozszerzono też polecenie zorganizowania branżowych zrzeszeń Izbie Urzędującej, łącznie z pozostałymi izbami.

Było to znane zarządzenie Eugeniusza Szyra, które zapoczątkowało proces tworzenia przymusowych zrzeszeń branżowych prywatnego przemysłu w Polsce Ludowej. Eugeniusz Szyr (1915 – 2000): to działacz komunistyczny, przed II wojną światową członek Komunistycznej Partii Polski, żołnierz Brygad Międzynarodowych w Hiszpanii, potem przebywał we Francji, w 1940 został aresztowany i zesłany przez reżim Vichy do Algierii wraz z innymi komunistami, po zajęciu Afryki Północnej przez Amerykanów wyjechał do ZSRR i wstąpił do Wojska Polskiego, od 1946 roku pracował na wysokich stanowiskach w aparacie państwowym, był bliskim współpracownikiem Hilarego Minca, objął po nim funkcję przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, między 1956 a 1981 rokiem był kierownikiem różnych resortów i organów centralnych, od 1952 do 1976 posłował na Sejm, na emeryturze działał w ZBoWiD⁸⁹.

---

86 Tak w oryginale.

87 W oryginale jest błąd „branżowycj”.

88 Na oryginale podpis także odręczny.

89 Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Okólnik Ministerstwa Skarbu

z dnia 23 kwietnia 1947 r., L.D.V.1387/3/47 (Nr 86)

w sprawie ulg dla inwestycji prywatnych w podatku dochodowym z działu III dekretu o podatku dochodowym

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu 1947 Nr 13, poz. 153.

Uwzględniając postulaty organizacji gospodarczych, Ministerstwo Skarbu poleca przy stosowaniu przepisów działu III dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14) stosować na rok podatkowy (kalendarzowy) 1946 następujące zasady i tryb postępowania. Przepisy art. 29 dekretu o podatku dochodowym stanowią, że podatek według przepisów działu III nie zostanie pobrany, a pobrany zwrócony, jeżeli podatnik przedstawi władzy skarbowej zaświadczenie właściwej władzy przemysłowej, że w roku podatkowym wykonał zalecenia winikające⁹⁰ z planu gospodarczego Państwa w szczególności zaś, że dokonał inwestycji zgodnych z planem gospodarczym Państwa.

Ponieważ stosowanie postanowień art. 29 powołanego dekretu w stosunku do podatników, którzy faktycznie w 1946 r. dokonali inwestycji byłoby niemożliwe, a to z uwagi na brak w 1946 r. szczegółowego planu inwestycyjnego Państwa, w odniesieniu do sektora prywatnego i w związku z tym niemożności przedłożenia przez podatników odpowiednich zaświadczeń władzy przemysłowej, przeto Ministerstwo Skarbu poleca w drodze wyjątku przyznawać podatnikom podlegającym opodatkowaniu według przepisów działu III dekretu o podatku dochodowym następujące ulgi za rok podatkowy (kalendarzowy) 1946:

1) całkowite zwolnienie od podatku dochodowego według działu III tych podatników, którzy wykupili P. P. O. K. i uiścili daninę narodową na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych według ustalonych norm oraz dokonali inwestycji przynajmniej w jednej z poniższych grup:

- a) odbudowa lokalu użytkowego,
- b) odbudowa urządzeń przemysłowych lub handlowych przedsiębiorstwa,
- c) odbudowa magazynów i składów,
- d) zakup środków transportowych,
- e) zakup urządzeń wewnętrznych przedsiębiorstwa.

Do podatników, którzy założyli przedsiębiorstwa w drugim półroczu 1946 r., warunek wykupienia P. P. O. K. nie ma zastosowania.

Całkowite zwolnienie od podatku dochodowego według działu III przysługuje podatnikom, o których wyżej mowa, bez względu na wysokość kwoty zainwestowanej.

⁹⁰ Tak w oryginale.

2) Wyłączenie z dochodu, podlegającego obowiązkowi podatkowemu według działu III, a osiągniętego przez podatników, którzy nie wykupili P.P.O.K., sum wydatkowanych w 1946 r. na inwestycje wymienione w pkt 1) lit. a – d. Żadnych ulg natomiast nie należy przyznawać podatnikom, którzy nie uiszcili daniny narodowej według ustalonych norm.

Podatnicy ubiegający się o ulgę z art. 29 dekretu o podatku dochodowym powinni udowodnić fakt dokonania inwestycji wymienionych w pkt 1) i 2) niniejszego zarządzenia odpowiednim zaświadczeniem władzy przemysłowej I instancji, wydanym na wniosek podatnika, potwierdzony przez Izbę Przemysłowo-Handlową.

Podsekretarz Stanu:

T. Dietrich

***

Ówczesny podsekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu to Tadeusz Dietrich (1905 – 1960): działacz PPS a potem PZPR, przed II wojną światową urzędnik skarbowy, od 1946 w resorcie skarbu, od 1948 do 1949 prezes CUP, potem minister handlu wewnętrznego i minister finansów, poseł na Sejm Ustawodawczy i Sejm I kadencji (1952 – 1956)⁹¹.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 czerwca 1947 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski 1947 Nr 110, poz. 717.

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych, powołuje niniejszym na podstawie art. 76 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53 poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40 poz. 350) następujące przymusowe zrzeszenia przemysłu prywatnego:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego w Łodzi.
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego w Warszawie.
- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Producentów Drotu, Gwoździ i Wyrobów z Drotu w Warszawie.

⁹¹ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

- 4) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Częstochowie.
- 5) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Gdyni.
- 6) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Katowicach.
- 7) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Krakowie.
- 8) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Lublinie.
- 9) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Łodzi.
- 10) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Poznaniu.
- 11) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Rzeszowie.
- 12) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Warszawie.
- 13) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego we Wrocławiu.
- 14) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Szczecinie.
- 15) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Częstochowie.
- 16) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Gdyni.
- 17) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Katowicach.
- 18) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Krakowie.
- 19) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Łodzi.
- 20) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Poznaniu.
- 21) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Warszawie.
- 22) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego we Wrocławiu.
- 23) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Częstochowie.
- 24) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Gdyni.
- 25) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Katowicach.
- 26) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Krakowie.
- 27) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Lublinie.
- 28) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Łodzi.
- 29) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Poznaniu.
- 30) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Warszawie.
- 31) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Olsztynie.
- 32) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego we Wrocławiu.
- 33) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Rzeszowie.
- 34) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Gdyni.
- 35) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego

w Katowicach.

36) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Krakowie.

37) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Lublinie.

38) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Łodzi.

39) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Poznaniu.

40) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Warszawie.

41) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego we Wrocławiu.

42) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Częstochowie.

43) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Częstochowie.

44) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Katowicach.

45) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Krakowie.

46) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Łodzi.

47) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Poznaniu.

48) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Warszawie.

49) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego we Wrocławiu.

Zakres terytorialny działania wyżej wymienionych zrzeszeń określony zostanie w statutach.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU

(—) H. Minc

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 kwietnia 1948 r.

w sprawie powołania przymusowych Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu

Monitor Polski 1948 Nr 52, poz. 298.

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych, powołuję niniejszym na podstawie art. 76 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia

10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) następujące przymusowe zrzeczenia przemysłu prywatnego.

1. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Rybnego w Gdyni.
2. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Warzywno-Owocowego w Warszawie.
3. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Mięsnego w Warszawie.
4. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Wytwórców Izolacji i Impregnatów Budowlanych w Warszawie.
5. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Częstochowie.
6. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Gdyni.
7. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Katowicach.
8. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Krakowie.
9. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Lublinie.
10. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Łodzi.
11. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Poznaniu.
12. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Rzeszowie.
13. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Warszawie.
14. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Bydgoszczy.
15. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Kielcach.
16. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Krakowie.
17. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Lublinie.
18. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Łodzi.
19. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Poznaniu.
20. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Warszawie.
21. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego we Wrocławiu.
22. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Częstochowie.
23. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Gdyni.
24. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Katowicach.
25. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Krakowie.
26. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Lublinie.

27. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Łodzi.
28. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Poznaniu.
29. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Rzeszowie.
30. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Warszawie.
31. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Częstochowie.
32. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Krakowie.
33. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Poznaniu.
34. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Warszawie.
35. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Bydgoszczy.
36. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Częstochowie.
37. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Krakowie.
38. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Lublinie.
39. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Łodzi.
40. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Poznaniu.
41. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Rzeszowie.
42. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Warszawie.
43. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego we Wrocławiu.
44. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Szczecinie.

Zakres terytorialny działania wyżej wymienionych Zrzeszeń określony zostanie w statutach.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU

w z. (—) **E. Szyr**

Podsekretarz Stanu

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 grudnia 1948 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski 1948 A Nr 86, poz. 964.

Na wniosek samoistnych zainteresowanych przemysłowców i zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych, powołuję niniejszym na podstawie art. 76 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) następujące przymusowe zrzeszenia przemysłu prywatnego:

- 1) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Pabianicach,

- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Skórzanego i Futrzarskiego w Warszawie,
- 3) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Szczecinie,
- 4) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu w Rzeszowie,
- 5) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Katowicach,
- 6) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drobnej Wytwórczości Różnej w Warszawie.

Zakres terytorialny działania wyżej wymienionych zrzeszeń określony zostanie w statutach.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU

w/z **E. Szyr**

Podsekretarz Stanu

Dekret

z dnia 28 września 1949 r.

o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego

Dz. U. 1949 Nr 53, poz. 403.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 2 lipca 1949 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 302) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Tworzy się Polską Izbę Handlu Zagranicznego zwaną w dalszych przepisach w skróceniu Izba.

2. Działalność Izby obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Siedzibą Izby jest miasto st. Warszawa.

Art. 2. 1. Izba ma osobowość prawną i jest instytucją prawa publicznego.

2. Izba używa pieczęci okrągłej z godłem państwowym pośrodku i napisem: "Polska Izba Handlu Zagranicznego".

Art. 3. Nadzór nad Izbą sprawuje Minister Handlu Zagranicznego.

Zadania i zakres działania Izby.

Art. 4. Zadaniem Izby jest rozwijanie i umacnianie stosunków gospodarczych Polski z zagranicą.

Art. 5. Do zakresu działania Izby należy:

- 1) nawiązywanie i utrzymywanie stosunków z międzynarodowymi i zagranicznymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się zagadnieniami handlu zagranicznego (izby handlowe, instytuty eksportowe itp.),
- 2) badanie wszelkich przejawów życia gospodarczego za granicą, w szczególności zbieranie i opracowywanie materiałów mających znaczenie dla rozwoju stosunków handlowych z zagranicą,
- 3) sporządzanie na użytek władz i krajowych przedsiębiorstw sprawozdań o zagranicznych stosunkach gospodarczych,
- 4) prowadzenie na użytek władz i członków Izby ewidencji światowych cen towarów będących przedmiotem polskiego handlu zagranicznego,
- 5) zbieranie materiałów z zakresu zagranicznych przepisów prawnych i zwyczajów w dziedzinach związanych z handlem zagranicznym oraz udzielanie władzom i osobom w kraju informacji i opinii w tych sprawach,
- 6) składanie władzom centralnym wniosków, spostrzeżeń i informacji w sprawach związanych z handlem zagranicznym oraz udzielanie władzom centralnym na ich żądanie opinii o projektach aktów prawodawczych i umów,
- 7) wykonanie czynności izb przemysłowo-handlowych oraz izb handlowych na zasadzie umów między Rzeczpospolitą Polską lub kontrahentami polskimi a obcymi państwami lub kontrahentami albo na zasadzie międzynarodowych zwyczajów handlowych, w szczególności wydawanie zaświadczeń o polskim pochodzeniu towarów eksportowanych, legalizacja faktur, wydawanie polskim organizacjom i przedsiębiorstwom handlu zagranicznego certyfikatów, świadectw i zaświadczeń co do wykonywanych przez nie funkcji, obrotów i innych okoliczności istotnych dla stosunków handlowych z zagranicą,
- 8) zbieranie i ogłaszanie polskich zwyczajów handlowych oraz ich stwierdzanie w sprawach pozostających w związku z handlem zagranicznym,
- 9) udzielanie zagranicznym organizacjom, instytucjom i przedsiębiorstwom informacji w zakresie polskiego handlu zagranicznego,
- 10) zjednywanie rynków zagranicznych dla produkcji polskiej i eksportu polskiego za pomocą wydawnictw, artykułów, ogłoszeń, odczytów, filmów itp.,
- 11) urządzenie wystaw i targów międzynarodowych w Polsce oraz organizowanie udziału wytwórczości polskiej w wystawach i targach za granicą,
- 12) ustanawianie ekspertów Izby dla towaroznawstwa, techniki, transportu, ubezpieczeń i językoznawstwa w zakresie pozostającym w związku z handlem zagranicznym, ustalanie taryfy wynagrodzeń dla ekspertów Izby oraz wskazywanie przedsiębiorcom krajowym i zagranicznym ekspertów w poszczególnych dziedzinach,
- 13) wnioskowanie i opiniowanie w sprawach przedsiębiorstw trudniących się w Polsce

zastępstwem stron przy odbiorze i zdawaniu towarów oraz przy stwierdzaniu opakowania, wagi, ilości i jakości, czuwanie nad działalnością tych przedsiębiorstw tudzież wnioskowanie i opiniowanie w sprawach korzystania z usług takich przedsiębiorstw za granicą przez przedsiębiorstwa polskie,

14) powołanie i prowadzenie przy Izbie, na zasadzie odrębnego regulaminu, Kolegium Arbitrów do rozstrzygania sporów wynikłych w związku ze stosunkami handlowymi albo transportem między stronami polskimi a zagranicznymi, a poddanych umownie orzecznictwu tego Kolegium, tudzież czuwanie nad wszelkimi polskimi sprawami arbitrażowymi za granicą,

15) składanie władzom wniosków w sprawie standaryzacji artykułów eksportowych oraz ich składowania, opakowania, znakowania i transportu,

16) wykonywanie za granicą czynności zleconych Izbie przez krajowe organizacje gospodarcze i społeczne, przez przedsiębiorstwa lub inne osoby w sprawach patentowych oraz w sprawach wzorów i znaków towarowych⁹²,

17) wydawanie książek broszur i periodyków oraz urządzenie wykładów i odczytów w kraju i zagranicą, w zakresie handlu zagranicznego,

18) wykonywanie wszelkich innych czynności zleconych Izbie przez Ministra Handlu Zagranicznego lub za jego zgodą przez innego ministra.

Skład Izby.

Art. 6. Izba składa się z członków:

- 1) zwyczajnych,
- 2) honorowych,
- 3) korespondentów.

Art. 7. 1. Członkami zwyczajnymi są:

- 1) przedsiębiorstwa handlu zagranicznego w kraju posiadające uprawnienia importowe i eksportowe, wydane przez Ministra Handlu Zagranicznego,
- 2) Narodowy Bank Polski, Bank Handlu Zagranicznego, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych i Towarzystwo Reasekuracyjne "Warta" S. A. w Warszawie,
- 3) polskie przedsiębiorstwa żeglugi morskiej, portowe i transportu międzynarodowego,
- 4) zrzeszenie eksporterów i importerów w Polsce.

2. Ponadto mogą być członkami zwyczajnymi Izby i inne instytucje lub przedsiębiorstwa krajowe — na podstawie decyzji Prezydium Izby zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego.

3. Członków honorowych wybiera Ogólne Zebranie Izby na wniosek Rady Izby

---

⁹² Punkt 16 utracił moc na podstawie art. 19 ustawy z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. 1966 Nr 14, poz. 86).

spośród osób, które położyły szczególnie ważne usługi dla polskiego handlu zagranicznego. Wybór podlega zatwierdzeniu przez Ministra Handlu Zagranicznego.

4. Członków korespondentów wybiera Rada Izby na wniosek Prezydium Izby spośród krajowych lub zagranicznych osób prawnych i fizycznych, które oświadczyły gotowość udzielania Izbie pomocy w spełnianiu jej zadań.

Art. 8. 1. Członkowie zwyczajni Izby obowiązani są do płacenia składek, których wysokość i sposób pobierania określi statut.

2. Członkowie honorowi i członkowie korespondenci składek nie opłacają. Oddziały i przedstawicielstwa Izby.

Oddziały i przedstawicielstwa Izby.

Art. 9. 1. Izba może za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego tworzyć i utrzymywać oddziały i przedstawicielstwa w kraju i za granicą.

2. Na tworzenie oddziałów i przedstawicielstw za granicą Minister Handlu Zagranicznego wyraża zgodę w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Władze Izby.

Art. 10. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Art. 11. 1. W Ogólnym Zebraniu biorą udział: przedstawiciele Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz ministrów wskazanych w statucie, Prezes Izby i pozostali członkowie Prezydium Izby (art. 13 ust. 1), członkowie zwyczajni Izby lub ich przedstawiciele oraz członkowie honorowi.

2. Statut określi ilość przedstawicieli osób prawnych będących członkami Izby.

Art. 12. Rada Izby składa się z piętnastu członków wybieranych przez Ogólne Zebranie spośród członków zwyczajnych Izby względnie ich przedstawicieli na okres jednego roku.

Art. 13. 1. Prezydium Izby składa się z Prezesa Izby, który reprezentuje Izbę na zewnątrz i kieruje jej pracami, Wiceprezesa oraz trzech członków i dwóch ich zastępców.

2. Prezesa Izby mianuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Handlu Zagranicznego. Innych członków Prezydium Izby wybiera i odwołuje Ogólne Zebranie. Kadencja wybranych członków Prezydium Izby trwa jeden rok. Wybór podlega zatwierdzeniu przez Ministra Handlu Zagranicznego.

3. W posiedzeniach i pracach Prezydium Izby uczestniczą delegaci wyznaczeni przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrów: Handlu Zagranicznego, Spraw Zagranicznych, Skarbu, Żeglugi i Komunikacji.

Delegat ma prawo głosowania w sprawach dotyczących zakresu działania ministra, który go ustanowił.

Art. 14. Komisja rewizyjna składa się z trzech członków i dwóch zastępców wybranych przez Ogólne Zebranie Izby spośród jej członków na okres 1 roku.

Budżet Izby.

Art. 15. Na dochody Izby składają się:

- 1) składki członków zwyczajnych,
- 2) wpływy z opłat za czynności i świadczenia Izby,
- 3) dochody z majątku Izby,
- 4) subwencje.

Art. 16. Budżet Izby zatwierdza Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Statut Izby.

Art. 17. 1. Statut określi wewnętrzną organizację Izby oraz zakres i tryb działania jej władz.

2. Statut nadaje Rada Ministrów w drodze uchwały. Statut będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 18. 1. Rejestracji członków zwyczajnych Izby wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 1 — 4 dokona Prezes Izby przed pierwszym Ogólnym Zebraniem Izby.

2. Członków zwyczajnych Izby wymienionych w art. 7 ust. 2 przyjmuje, do czasu wyboru pierwszego Prezydium Izby, Prezes Izby za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego.

Art. 19. Z zakresu działania izb przemysłowo-handlowych, ustalonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) wyłącza się wszelkie sprawy dotyczące handlu zagranicznego.

Art. 20. Wykonanie dekretu porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Art. 21. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Handlu Zagranicznego: *T. Gede*

***

Obok Bolesława Bieruta i Józefa Cyrankiewicza pod dekretem podpisał się ówczesny minister handlu zagranicznego Tadeusz Gede (1911 – 1982): inżynier elektryk, działacz komunistyczny od czasów przedwojennych, po 1944 w aparacie państwowym, od 1949 do 1956 piastował funkcje ministra handlu zagranicznego i wicepremiera, od 1957 do 1973 ambasador w Moskwie i Berlinie, w międzyczasie członek KC PZPR, a w latach 1952 – 1969 poseł na Sejm⁹³.

**Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 13 października 1949 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1949 Nr 85, poz. 1041.

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie oraz na mocy art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołuje się następujące zrzeszenia prywatnego przemysłu:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo-Przetwórczego,
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego,
- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego,
- 4) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Instalacyjnego.

§ 2. Siedzibą Zrzeszeń jest m. st. Warszawa.

§ 3. Zrzeszenia mają charakter przymusowy i należenie do nich przedsiębiorców wykonywujących⁹⁴ przemysły, wymienione w § 1, jest obowiązkowe.

§ 4. Wpisu do rejestru członków Zrzeszenia dokonywuje Zarząd Zrzeszenia. Wpis do rejestru następuje na wniosek zainteresowanego przemysłowca bądź z inicjatywy Zarządu Zrzeszenia lub na polecenie władz nadzorczych. Od decyzji w przedmiocie wpisu służy zainteresowanym prawo odwołania do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Odwołanie winno być wniesione na piśmie w ciągu dni czternastu od dnia otrzymania zawiadomienia o decyzji Zarządu. Decyzja Izby Przemysłowo-Handlowej wydana na skutek odwołania jest w toku instancji ostateczna. Prawo odwołania nie służy w wypadku wpisu na polecenie władz nadzorczych.

§ 5. Szczegółową organizację i zakres działania Zrzeszeń określają statuty, nadane przez Państwową Komisję Planowania Gospodarczego.

---

93 Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

94 Tak w oryginale.

§ 6. Do czasu ukonstytuowania się pierwszych statutowych władz Zrzeszenia Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego może powołać Tymczasowy Zarząd Zrzeszenia. Tymczasowy Zarząd posiada uprawnienia i obowiązki Zarządu Zrzeszenia.

§ 7. Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu wymienione pod poz. 15—33 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) oraz pod poz. 31—34 oraz 44 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) — przestają istnieć i działalność ich oraz majątek przejmują odpowiednie Ogólnopolskie Zrzeszenia, wymienione w § 1.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1949 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

w/z **E. Szyr**

Uchwała Rady Ministrów

z dnia 24 października 1949 r.

w sprawie nadania statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego

Monitor Polski A 1949 Nr 83, poz. 1014.

Na podstawie art. 17 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 403) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Polskiej Izby Handlu Zagranicznego utworzonej dekretem z dnia 28 września 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 403) nadaje się statut, stanowiący załącznik niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia
24 października 1949 r. (poz. 1014).

STATUT

POLSKIEJ IZBY HANDLU ZAGRANICZNEGO.

§ 1. Polska Izby Handlu Zagranicznego, utworzona dekretem z dnia 28 września

1949 r. (Dz. U. nr 53, poz. 403), działa na podstawie przepisów tego dekretu oraz niniejszego statutu.

§ 2. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebranie Izby.

§ 3. Do zakresu działania Ogólnego Zebrania należy:

1. wybór członków Rady, wiceprezesa oraz pozostałych członków Prezydium i Komisji Rewizyjnej,
2. wybór członków honorowych,
3. zatwierdzanie sprawozdań z czynności Prezydium i Rady oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
4. ustalanie wytycznych do planu pracy Izby,
5. uchwalanie projektów budżetów,
6. uchwalanie projektów zmian statutu,
7. uchwalanie regulaminów obrad Ogólnego Zebrania i Rady,
8. inne sprawy przedłożone przez Prezydium.

§ 4. Zwyczajne Ogólne Zebrania Izby odbywają się corocznie w miesiącach: marcu i grudniu. Nadzwyczajne Ogólne Zebranie w miarę potrzeby. Prezes Izby ustala datę, miejsce i porządek obrad Ogólnych Zebrań.

§ 5. Porządek obrad Ogólnego Zebrania w marcu obejmuje: sprawozdanie z czynności Prezydium i Rady, zamknięcie rachunkowe i sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok ubiegły.

Porządek obrad Ogólnego Zebrania w grudniu obejmuje sprawy wymienione w § 3 pkt. 1, 4 i 5.

Jedna czwarta członków zwyczajnych Izby lub Rada ma prawo żądania umieszczenia innych spraw na porządku obrad Ogólnego Zebrania. Żądanie to należy zgłosić na piśmie Prezesowi Izby najpóźniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem Ogólnego Zebrania z podaniem brzmienia proponowanego wniosku.

§ 6. Prezes Izby zwoła Nadzwyczajne Ogólne Zebranie Izby na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego, albo na wniosek Rady Izby lub połowy członków Izby. Do wniosków Rady lub połowy członków Izby ma zastosowanie przepis § 5 ust. 3.

Porządek obrad Nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania Izby powinien obejmować sprawy, dla których je zwołano.

§ 7. W ogólnych Zebraniach Izby biorą udział z czynnymi prawami członków Izby (art. 11) przedstawiciele delegowani po jednym przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrów: Handlu Zagranicznego,

Spraw Zagranicznych, Skarbu, Żeglugi, Handlu Wewnętrznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Komunikacji, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Ciężkiego, Górnictwa i Energetyki oraz Leśnictwa.

§ 8. Jako przedstawiciele osób prawnych, będących członkami zwyczajnymi Izby, biorą udział w Zebraniach Ogólnych osoby umieszczone na liście delegatów.

§ 9. Każdy członek zwyczajny Izby posiada na Ogólnym Zebraniu ilość delegatów zależnie od ilości pracowników, zatrudnionych w działach obrotów z zagranicą:

do 100 pracowników — jednego delegata,

do 500 pracowników — dwóch delegatów,

powyżej 500 pracowników — trzech delegatów.

Zrzeszenie eksporterów i importerów w Polsce posiada trzech delegatów.

Każdy delegat ma jeden głos.

§ 10. Członek Izby może w każdym czasie odwołać swego delegata z równoczesnym ustanowieniem innego.

§ 11. Zgłoszonych delegatów wpisuje się na listę delegatów, posiadających czynne prawo wyborcze na Ogólnych Zebraniach.

§ 12. W Ogólnych Zebraniach mogą brać udział, bez prawa głosu, inne osoby zaproszone przez Prezesa Izby.

§ 13. Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania wymagane jest, aby była reprezentowana co najmniej połowa zwyczajnych członków Izby.

Głosowanie na Ogólnych Zebraniach.

§ 14. Ogólne Zebranie wybiera w tajnym głosowaniu oddzielnie: wiceprezesa, trzech członków Prezydium, 2-ch zastępców członków Prezydium, 15-tu członków Rady, 3-ch członków Komisji Rewizyjnej i 2-ch ich zastępców.

Głosowanie odbywa się za pomocą kartek, na których uprawnieni do głosowania umieszczają tyle nazwisk spośród kandydatów zgłoszonych przez uczestników Ogólnego Zebrania, ile stanowisk jest wybieranych w danym głosowaniu.

Jako wybranych uznaje się osoby, które uzyskały bezwzględną większość głosów obecnych.

Jeżeli głosowanie nie dało pełnego wyniku, przewodniczący Ogólnego Zebrania zarządza wybory uzupełniające.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie.

§ 15. Poza przypadkami, określonymi w § 14, głosowania odbywają się jawnie. Wniosek uważa się za uchwalony, jeżeli uzyskał największą liczbę oddanych głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Ogólnego Zebrania.

Rada Izby.

§ 16. Do zakresu działania Rady należy:

1. ocena okresowych sprawozdań Prezydium,
2. opiniowanie spraw przedłożonych w tym celu przez Prezydium,
3. wybór i odwoływanie członków-korespondentów,
4. ustanawianie na wniosek Prezydium: sekcji i komisji oraz powoływanie przewodniczących i członków tych zespołów,
5. zatwierdzenie na wniosek Prezydium listy Kolegium Arbitrów,
6. zatwierdzanie nominacji Dyrektora,
7. zgłaszanie wniosków na Ogólne Zebranie w sprawach wyboru członków honorowych,
8. zgłaszanie wniosków co do wysokości składek członków,
9. uchwalanie taryfy opłat za czynności Izby,
10. ustalanie w porozumieniu z Ministrem Skarbu tabeli płac pracowników Izby i skali wynagrodzeń za prace zlecone,
11. tworzenie i zwijanie oddziałów i przedstawicielstw.

Uchwały w sprawach przewidzianych w pkt 9, 10, 11 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 17. Członkowie Prezydium nie mogą być członkami Rady.

§ 18. Posiedzeniom Rady przewodniczy z urzędu Prezes Izby lub wyznaczony przez niego członek Prezydium, inni członkowie Prezydium mogą brać udział w obradach Rady z głosem doradczym.

Prezes Izby lub Rada może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia Rady.

W przypadku zmniejszenia się liczby członków Rady poniżej 10-ciu osób, Prezes Izby zwołuje Ogólne Zebranie w celu dokonania wyborów uzupełniających.

§ 19. Ze skreśleniem z listy delegatów na Ogólne Zebranie automatycznie wygasa mandat członka Rady.

§ 20. Na pierwszym posiedzeniu Rada ustala stałą datę swych miesięcznych posiedzeń.

Poza tym Prezes Izby zwołuje posiedzenia Rady z własnej inicjatywy, albo na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego lub na wniosek połowy członków Rady.

§ 21. Do powzięcia uchwał Rady potrzebna jest obecność 8-miu członków Rady.

§ 22. Głosowania na posiedzeniach Rady odbywają się jawnie, o ile przewodniczący nie zarządzi innego sposobu głosowania.

§ 23. Uchwały Rady zapadają bezwzględną większością głosów.

§ 24. Członkowie Rady mają prawo zdanie swoje uzasadnić na piśmie. Uzasadnienie takie zostanie dołączone do protokołu posiedzenia Rady, o ile zostanie

zapowiedziane na posiedzeniu i doręczone w Biurze Izby w ciągu trzech dni od daty odbycia posiedzenia.

§ 25. Wnioski na Radę przedkłada Prezydium.

Inne sprawy mogą być przedmiotem obrad Rady tylko w przypadku, gdy przewodniczący uzna je za nagłe.

Prezes Izby i Prezydium Izby.

§ 26. Prezes Izby reprezentuje Izbę na zewnątrz, jest stale urzędującym organem Izby, wykonuje lub czuwa nad wykonaniem uchwał Ogólnych Zebrań Rady i Prezydium, ustala porządek obrad i przewodniczy na powyższych zebraniach i posiedzeniach oraz jest zwierzchnikiem pracowników Izby.

Prezes Izby ma prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach sekcji i komisji z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej.

§ 27. Prezesa Izby może zastępować wiceprezes, w miarę potrzeby także inni członkowie Prezydium wyznaczeni przez Prezesa Izby.

Wiceprezes załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa Izby i zastępuje go z urzędu w razie czasowej niemożności pełnienia przez Prezesa jego czynności.

Członkowie Prezydium Izby uczestniczą w posiedzeniach Prezydium oraz spełniają zadania poruczone im przez Prezesa Izby lub Prezydium.

W razie dłuższej nieobecności członka Prezydium, Prezes powołuje na czas jego nieobecności zastępcę spośród wybranych zastępców członków Prezydium.

§ 28. Prezydium podejmuje uchwały co do angażowania pracowników Izby oraz zawierania umów o pracę i umów o dzieło z pracownikami i doradcami.

§ 29. Prezydium załatwia wszystkie sprawy niezastrzeżone Ogólnemu Zebraniu, Radzie i Prezesowi i może kierować poszczególne zagadnienia wprost do istniejących sekcji i komisji.

Do ważności uchwał Prezydium potrzebna jest obecność trzech członków Prezydium, w tym Prezesa lub jego zastępcy.

§ 30. Posiedzenia Prezydium odbywają się raz na tydzień, w dzień ustalony uchwałą Prezydium.

W sprawach nagłych Prezes Izby może zwoływać posiedzenie i w innym terminie.

§ 31. Sprawozdania okresowe z działalności Izby Prezes Izby składa bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Komisja Rewizyjna.

§ 32. Członkowie Prezydium i Rady nie mogą być członkami Komisji Rewizyjnej.

§ 33. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest dokonywanie kontroli ksiąg i dokumentów Izby i składanie sprawozdań Ogólnemu Zebraniu.

Komisja Rewizyjna ma prawo w każdym czasie dokonywać przeglądu ksiąg buchalteryjnych i dokumentów kasowych Izby oraz badać zgodność wydatków z budżetem Izby.

W ciągu roku Komisja Rewizyjna komunikuje swe wnioski i spostrzeżenia Prezydium i Radzie.

Odpis rocznego sprawozdania Komisja Rewizyjna przesyła Radzie na dwa tygodnie przed marcowym Ogólnym Zebraniem.

Wszystkie swoje sprawozdania Komisja Rewizyjna składa w odpisach bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Sekcje i Komisje.

§ 34. Dla poszczególnych zagadnień Rada na wniosek Prezydium powołuje sekcje lub komisje.

§ 33. Sekcje są kolegalnymi ciałami doradczymi w dziedzinie zagadnień poruczonych im przez Radę.

Dla poszczególnych zagadnień Rada może powoływać komisje.

§ 36. Rada powołuje członków sekcji i komisji, wyznacza przewodniczących i ich zastępców i może ustanowionym sekcjom i komisjom nadawać regulamin.

§ 37. Przewodniczący sekcji i komisji ustala porządek obrad, wyznacza terminy posiedzeń i przewodniczy na posiedzeniach.

Prawo zwołania posiedzenia służy także Prezesowi Izby.

§ 38. Przedstawiciele władz wymienieni w § 7 mogą brać udział w posiedzeniach sekcji i komisji na zaproszenie Prezesa Izby lub z własnej inicjatywy.

Prezes Izby i przewodniczący sekcji lub komisji może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia sekcji i komisji.

§ 39. Zbieranie i przygotowywanie wszelkich materiałów dla sekcji i komisji, prowadzenie protokółów z posiedzeń i zestawienie wyników działalności sekcji i komisji dla użytku władz Izby należy do Biura Izby.

Przyjmowanie członków Izby.

§ 40. Zgłoszenia o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych na podstawie art. 7 ust. 2 Prezydium rozstrzyga w ciągu 2-ch tygodni i uchwałę o przyjęciu przedstawia niezwłocznie Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Budżet Izby i składka.

§ 41. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej corocznie w miesiącu październiku na rok następny przez Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 42. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych.

§ 43. Budżet ustala się na przeciąg roku kalendarzowego.

W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, wymagającej zwiększenia budżetu, Prezydium przedkłada najbliższemu Ogólnemu Zebraniu projekt budżetu dodatkowego.

Prezes Izby przedkłada Ministrowi Handlu Zagranicznego projekty budżetów uchwalone przez Ogólne Zebranie, a to: roczne — najpóźniej do dnia 15 grudnia każdego roku, dodatkowe — w ciągu dwóch tygodni po ich uchwaleniu przez Ogólne Zebranie.

§ 44. Członkowie Izby korzystają bezpłatnie ze świadczeń Izby nieobjętych taryfami.

§ 45. Przenoszenie kredytów pomiędzy poszczególnymi paragrafami budżetu w obrębie działu wymaga uchwały Prezydium.

Przenoszenia kredytów pomiędzy działami budżetu wymagają uchwały Rady, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Podpisywanie.

§ 46. Pisma do władz centralnych podpisuje Prezes Izby.

Akty, umowy i zobowiązania podpisują pod pieczęcią Izby: Prezes Izby lub wyznaczony przez niego zastępca łącznie z Dyrektorem Izby, lub wyznaczonym przez Prezesa Izby zastępcą Dyrektora.

§ 47. Sposób podpisywania zwyczajnej korespondencji, zaświadczeń i certyfikatów określi regulamin, ustalony przez Prezydium Izby.

Biuro Izby.

§ 48. Przygotowawcze i wykonawcze prace wynikające z działalności Izby prowadzi Biuro Izby. Biuro Izby składa się z pracowników z Dyrektorem na czele. Członkowie władz Izby nie mogą być pracownikami Biura Izby.

§ 49. Dyrektor Izby bierze udział we wszystkich zebraniach i posiedzeniach odbywających się w ramach Izby i wypowiada swoje zdanie z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Przepis ten nie ma zastosowania do Komisji Rewizyjnej.

Za zgodą Prezesa Izby Dyrektora może zastępować na poszczególnych posiedzeniach wyznaczony przez Dyrektora pracownik Biura Izby.

§ 50. Regulamin organizacyjny Biura Izby ustala Prezydium.

§ 51. Dyrektor kieruje pracami Biura i dba o prawidłowość jego funkcjonowania.

§ 52. Roczne zamknięcia rachunkowe Prezes Izby składa corocznie do 15-go marca następnego roku Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Protokoły.

§ 53. Z ogólnych zebrań sporządza się protokoły, które Biuro Izby rozsyła wszystkim członkom Izby w terminie dwutygodniowym od daty Ogólnego Zebrania.

§ 54. Prowadzi się księgę uchwał Prezydium, do której wpisuje się również porządek oraz przebieg obrad w ważniejszych sprawach.

Członkowie Rady i Prezydium otrzymują na żądanie wypisy z tych protokółów.

Zaproszenia.

§ 56. Zaproszenia na Ogólne Zebranie Izby wysyła się najpóźniej na 10 dni przed jego terminem wszystkim uprawnionym do brania udziału w Ogólnych Zebraniach oraz członkom zwyczajnym Izby.

Zaproszenia zawierają porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 57. Członkowie Rady otrzymują najpóźniej na 5 dni przed posiedzeniem Rady porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 58. Zaproszenia na posiedzenia sekcji i komisji wysyła się z podaniem porządku obrad i potrzebnymi materiałami co najmniej na 5 dni przed datą posiedzenia.

Przepisy przejściowe.

§ 59. W pierwszym roku kalendarzowym istnienia Izby:

1. Minister Handlu Zagranicznego ustali wysokość składki członkowskiej na okres czasu — do końca roku kalendarzowego 1949 bez opinii Rady Izby.
2. Pierwsze zwyczajne Ogólne Zebranie zwołane będzie w ciągu miesiąca od ogłoszenia niniejszego statutu i uchwali projekt budżetu do końca roku 1949 i może również uchwalić projekt budżetu na r. 1950.

Przepisy końcowe.

§ 60. Przez artykuły wymienione w niniejszym statucie rozumie się artykuły dekretu z dnia 28 września 1949 r. o powołaniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 403).

Przez paragrafy rozumie się paragrafy niniejszego statutu.

Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego

z dnia 8 listopada 1949 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeczeń prywatnego handlu i usług

Monitor Polski A 1949 Nr 88, poz. 1083.

Na wniosek zainteresowanych przemysłowców prowadzących samoistnie przedsiębiorstwa prywatnego handlu i usług oraz zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych powołuje się na podstawie art. 76 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) w każdym mieście powiatowym i w każdym mieście wydzielonym z powiatu jedno przymusowe zrzeczenie dla przedsiębiorstw prowadzących na terenie powiatu lub miasta wydzielonego samoistnie przedsiębiorstwa handlowe lub usługowe.

Statuty powyższych zrzeczeń przewidywać winny obowiązek przystąpienia do Wojewódzkiego Związku Zrzeczeń łączącego zrzeczenia przymusowe utworzone na terenie danego województwa.

Statuty Wojewódzkich Związków Zrzeczeń przewidywać winny obowiązek przystąpienia do Naczelnej Rady Zrzeczeń Kupieckich R. P. łączącej Wojewódzkie Związki Zrzeczeń.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

MINISTER HANDLU WEWNĘTRZNEGO

T. Dietrich

**Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 12 grudnia 1949 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeczeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1949 Nr 101, poz. 1185.

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie oraz na mocy art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołuje się następujące zrzeczenia prywatnego przemysłu:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeczenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego,
- 2) Ogólnopolskie Zrzeczenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego,

- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego,
- 4) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego,
- 5) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych,
- 6) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego,
- 7) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego.

§ 2. Siedzibą zrzeszeń wymienionych w § 1, pkt. 1, 2, 3, 5, 6, 7 jest m. st. Warszawa, siedzibą zrzeszenia wymienionego w § 1, pkt. 4 jest m. Łódź.

§ 3. Zrzeszenia mają charakter przymusowy i należenie do nich przedsiębiorców wykonywujących przemysły, wymienione w § 1 zarządzenia, jest obowiązkowe.

§ 4. Wpisu do rejestru członków Zrzeszenia dokonuje Zarząd Zrzeszenia.

Wpis do rejestru następuje na wniosek zainteresowanego przemysłowca, bądź z inicjatywy Zarządu Zrzeszenia lub na polecenie władz nadzorczych.

Od decyzji w przedmiocie wpisu lub odmowy wpisu służy zainteresowanym prawo odwołania do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Odwołanie winno być wniesione na piśmie w ciągu dni czternastu od dnia otrzymania zawiadomienia o decyzji Zarządu. Decyzja Izby Przemysłowo-Handlowej wydana na skutek odwołania jest w toku instancji ostateczna. Prawo odwołania nie służy w wypadku wpisu na polecenie władz nadzorczych.

§ 5. Szczegółową organizację i zakres działania Zrzeszenia określą statuty nadane przez Państwową Komisję Planowania Gospodarczego.

§ 6 Do czasu ukonstytuowania się pierwszych statutowych władz Zrzeszenia Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego może powołać Tymczasowy Zarząd Zrzeszenia.

Tymczasowy Zarząd posiada uprawnienia i obowiązki Zarządu Zrzeszenia.

§ 7. Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu wymienione pod poz. poz. 4 do 14 oraz 34 do 49 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) oraz pod poz. poz. 5 do 13 oraz 14 do 30 oraz 35 do 43 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) oraz pod poz. poz. 1, oraz 3 do 5 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A 36, poz. 964) — przestają istnieć i działalność ich oraz majątek przejmują odpowiednie Zrzeszenia Ogólnopolskie wymienione w § 1 niniejszego zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1950 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
w/z **E. Szyr**

Ustawa

z dnia 7 marca 1950 r.

o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości

Dz. U. 1950 Nr 10, poz. 104.

Art. 1. Tworzy się Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości, zwany w dalszym ciągu "Urzędem".

Art. 2. 1. Do zakresu działania Urzędu należą sprawy drobnej wytwórczości, tj. państwowego przemysłu miejscowego, spółdzielczości pracy i spółdzielczości rzemieślniczej oraz rzemiosła i prywatnego przemysłu, a w szczególności:

- 1) zapewnienie rozwoju państwowego przemysłu miejscowego i wytwórczości spółdzielczej,
- 2) ustalenie stosunku drobnej wytwórczości do podstawowych gałęzi przemysłu państwowego, zgodnie z potrzebami gospodarki narodowej,
- 3) planowanie zaopatrzenia materiałowego, produkcji, obrotu towarowego, finansów i inwestycji drobnej wytwórczości,
- 4) nadzór nad państwowym przemysłem miejscowym,
- 5) nadzór państwowy nad spółdzielczością pracy i rzemieślniczą spółdzielczością pomocniczą,
- 6) koordynowanie działalności drobnej wytwórczości,
- 7) nadzór państwowy nad izbami rzemieślniczymi i ich związkami,
- 8) sprawy cechów i ich związków,
- 9) sprawy zrzeszeń przemysłu prywatnego,
- 10) sprawy administracji przemysłowej w stosunku do drobnej wytwórczości,
- 11) sprawy kadr drobnej wytwórczości.

2. Zakres działania Urzędu nie obejmuje rolnej spółdzielczości produkcyjnej.

Art. 3. Na czele Urzędu stoi prezes, którego mianuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 4. Urząd podlega Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 5. Organizację Urzędu określi statut, nadany przez Radę Ministrów.

Art. 6. 1. Organami terenowymi Urzędu w sprawach administracji przemysłowej są wojewódzkie i powiatowe władze administracji ogólnej.

2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia powołać terenowe organy Urzędu dla innych spraw, niż określone w ust. 1, oraz określić ich organizację i zakres działania, jak również zlecić załatwienie tych spraw istniejącym urządcom, instytucjom lub przedsiębiorstwom.

Art. 7. Zasady współdziałania Urzędu z Centralnym Związkiem Spółdzielczym określi uchwała Rady Ministrów, powzięta na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

Art. 8. 1. Sprawy, określone w art. 2, a należące w dniu wejścia w życie ustawy do właściwości Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego lub ministrów, przechodzą do zakresu działania Urzędu.

2. Pracownicy, zatrudnieni w działach służby państwowej, które ustawa przekazuje do zakresu działania Urzędu, przechodzą do służby w Urzędzie.

Art. 9. 1. Znosi się izby przemysłowo - handlowe oraz ich związek.

2. Sprawy, wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 7–11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335), a należące w dniu wejścia w życie ustawy do zakresu działania izb przemysłowo - handlowych, przekazuje się właściwym zrzeszeniom przemysłu prywatnego i zrzeszeniom kupieckim.

3. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z właściwym ministrem określi w razie potrzeby w drodze rozporządzenia organy i instytucje, które przejmą inne sprawy niż wymienione w ust. 2, należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych.

4. Majątek izb przemysłowo-handlowych przechodzi na własność Skarbu Państwa. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia tryb ujawniania w księgach wieczystych i właściwych rejestrach przejście na własność Skarbu Państwa tego majątku.

5. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przeprowadzi likwidację izb przemysłowo-handlowych i ich związku. Uprawnienia swoje w tym zakresie Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może przekazać prezesowi Urzędu.

6. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego unormuje w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej prawa i obowiązki, wynikające z dotychczasowego stosunku pracy pracowników izb przemysłowo-handlowych.

Art. 10. Z dniem wejścia w życie ustawy traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R.P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335).

Art. 11. Wykonanie ustawy porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut* (...)

Uchwała Rady Ministrów

z dnia 1 kwietnia 1950 r.

w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu

Drobnej Wytwórczości

Monitor Polski A 1950 Nr 42, poz. 479.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Centralnemu Urzędowi Drobnej Wytwórczości nadaje się tymczasowy statut organizacyjny, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia
1 kwietnia 1950 r. (poz. 479).

TYMCZASOWY STATUT ORGANIZACYJNY
Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

§ 1. Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości dzieli się na: Gabinet Prezesa, Biuro Planowania, Departament Produkcyjno-Techniczny, Biuro Inwestycji, Departament Zaopatrzenia i Zbytu, Departament Finansowy, Departament Przemysłu Miejscowego, Departament Spółdzielczości Pracy, Departament Wytwórczości Nieuspołecznionej, Departament Kadr i Zatrudnienia, Biuro Kontroli, Biuro Budżetowo-Gospodarcze.

§ 2. Gabinet Prezesa składa się z: Sekretariatu Prezesa i Wiceprezesów, Wydziału Prawnego, Kancelarii Tajnej, Samodzielnego Referatu Prasowo-Informacyjnego.

§ 3. Biuro Planowania składa się z: Wydziału Koordynacji, Wydziału Sprawozdawczości, Samodzielnego Referatu Metodologii i Instruktażu.

§ 4. Departament Produkcyjno-Techniczny składa się z: Wydziału Kontroli Technicznej, Wydziału Racjonalizacji Produkcji, Wydziału Surowców Zastępczych i Materiałów Odpadkowych, Samodzielnego Referatu Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej oraz Zespołu Rzecznawców do spraw produkcji (wg branż).

§ 5. Biuro Inwestycji składa się z: Wydziału Inwestycji, Wydziału Wykonawstwa Inwestycyjnego, Wydziału Sprawozdawczości Inwestycyjnej.

§ 6. Departament Zaopatrzenia i Zbytu składa się z: Wydziału Zaopatrzenia w Metale, Wydziału Zaopatrzenia w Artykuły Przemysłu Lekkiego, Wydziału Zaopatrzenia w Materiały Budowlane i Drewno, Wydziału Zaopatrzenia w Paliwa i Artykuły Chemiczne, Wydziału Gospodarki Materiałowej, Wydziału Zbytu i Eksportu, Samodzielnego Referatu Transportu, Samodzielnego Referatu Zaopatrzenia Inwestycyjnego.

§ 7. Departament Finansowy składa się z: Wydziału Finansów Przemysłu Miejscowego, Wydziału Finansów Spółdzielczości Pracy, Wydziału Nadzoru Finansowego Wytwórczości Nieuspołecznionej, Wydziału Cen i Kosztów Przemysłu Miejscowego, Wydziału Cen i Kosztów Spółdzielczości Pracy, Wydziału Cen i Kosztów Wytwórczości Nieuspołecznionej, Samodzielnego Referatu Ubezpieczeń i Podatków.

§ 8. Departament Przemysłu Miejscowego składa się z: Wydziału Planowania, Wydziału Organizacji, Wydziału Zaopatrzenia, Wydziału Produkcji, Wydziału Inwestycji, Wydziału Zbytu.

§ 9. Departament Spółdzielczości Pracy składa się z: Wydziału Planowania, Wydziału Organizacji, Wydziału Produkcji.

§ 10. Departament Wytwórczości Nieuspołecznionej składa się z: Wydziału Przemysłu Prywatnego, Wydziału Rzemiosła, Wydziału Administracji Przemysłowej.

§ 11. Departament Kadr i Zatrudnienia składa się z: Wydziału Osobowego, Wydziału Kadr i Ewidencji, Wydziału Szkolenia Zawodowego, Wydziału Zatrudnienia, Płac i Norm, Samodzielnego Referatu Socjalnego.

§ 12. Biuro Kontroli składa się z: Wydziału Planów i Organizacji Kontroli oraz Zespołu Inspektorów.

§ 13. Biuro Budżetowo-Gospodarcze składa się z: Wydziału Ogólnego, Wydziału Budżetowego, Wydziału Gospodarczego, Samodzielnego Referatu Samochodowego.

§ 14. W skład departamentów (biur) wymienionych w §§ 3—10, wchodzi sekretariaty, do których należą następujące sprawy:

- a) sporządzanie planu prac i sprawozdań ogólnych z działalności Departament (Biura),
- b) sprawy osobowe Departamentu (Biura),
- c) sprawy budżetowo-gospodarcze,
- d) ewidencja zarządzeń normatywnych i zbiorów wydawnictw urzędowych,
- e) sprawy kancelaryjne.

§ 15. Szczegółowy podział czynności w Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości określi regulamin, wydany przez Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

**Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 28 kwietnia 1950 r.

w sprawie likwidacji izb przemysłowo-handlowych

Monitor Polski A Nr 56, poz. 645.

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się termin zaprzestania działalności izb przemysłowo-handlowych na dzień 30 czerwca 1950 r.

§ 2. Upoważnia się Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości do powołania:

- 1) Komisji Likwidacyjnej izb przemysłowo-handlowych i ich związku w składzie 5 osób, oraz
- 2) likwidatorów dla poszczególnych izb przemysłowo-handlowych.

§ 3. Do zakresu działania powołanej stosownie do § 2 Komisji Likwidacyjnej należy:

- 1) opracowanie planu likwidacji izb przemysłowo-handlowych,
- 2) opracowanie wniosków co do przekazania spraw należących do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych,
- 3) opracowanie wniosków w zakresie określenia organów i instytucji, właściwych do przejęcia poszczególnych kategorii majątku izb,
- 4) opracowanie wniosku w sprawie unormowania praw i obowiązków, wynikających z dotychczasowego stosunku pracy pracowników izbowych,
- 5) nadzór nad działalnością likwidatorów izb przemysłowo-handlowych.

§ 4. Do zakresu działania likwidatorów należy:

- 1) przejęcie majątku izb przemysłowo-handlowych po zaprzestaniu przez nie działalności,
- 2) sprawowanie zarządu nad tym majątkiem, oraz
- 3) protokółarne przekazanie majątku izb właściwym instytucjom lub organom Skarbu Państwa.

§ 5. Komisja Likwidacyjna oraz likwidatorzy podlegają bezpośrednio Prezesowi Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, który ustala wytyczne ich działalności oraz zasady wynagrodzenia według obowiązujących przepisów.

§ 6. Określenie organów Skarbu Państwa, uprawnionych do przejęcia poszczególnych składników majątku izb przemysłowo-handlowych, nastąpi przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego na wniosek Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

§ 7. Koszty likwidacji izb przemysłowo-handlowych pokryte będą z ich majątku. Koszt utrzymania Komisji Likwidacyjnej pokryty będzie z majątku wszystkich izb przemysłowo-handlowych proporcjonalnie do ich majątku.

§ 8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 28 kwietnia 1950 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

w/z **E. Szyr**

***

Zarządzenie zostało uchylone zbiorczą uchwałą nr 211 Rady Ministrów z dnia 14 października 1976 r. w sprawie utraty mocy obowiązującej niektórych aktów prawnych ogłoszonych w Monitorze Polskim (Monitor Polski 1976 Nr 40, poz. 179), zgodnie z punktem 23 załącznika nr 3. Ogółem uchwała ta uchyliła 720 aktów prawnych⁹⁵.

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 14 lipca 1950 r.

w sprawie rozwiązania niektórych zrzeczeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1950 Nr 85, poz. 1047.

Na mocy art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu

95 Dane z systemu Lex.

ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 9) i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się następujące przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu:

1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Producentów Gwoździ, Drotu i Wyrobów z Drotu, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717);

2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Rybnego oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Warzywno-Owocowego — utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298);

3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Skórzanego i Futrzarskiego, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964).

§ 2. Członkowie rozwiązanych zrzeszeń stają się członkami odpowiednich przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu, a mianowicie:

1) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt 1), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185);

2) członkowie zrzeszeń, wymienionych w § 1 pkt 2), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Spożywczego, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185);

3) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt 3), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego, Skórzanego i Futrzarskiego, utworzonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) w brzmieniu niniejszego zarządzenia.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzeszeń rozwiązanych — przejmują odpowiednie zrzeszenia, wymienione w § 2.

§ 4. 1. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 1) otrzymuje brzmienie:

„1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego, Skórzanego i Futrzarskiego w Warszawie”.

2) pkt 3) skreśla się.

2. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych⁹⁶ Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) skreśla się punkty 1 i 2.

3. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964) skreśla się pkt 2).

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1950 r.

PREZES CENTRALNEGO URZĘDU DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI **A. Żebrowski**

***

Prezesem Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości (CUDW) został Adam Żebrowski (1913 – 1981): działacz PZPR, specjalizujący się w sprawach przemysłu miejscowego, był prezesem CUDW, ministrem przemysłu drobnego i rzemiosła, przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości, a w latach sześćdziesiątych był prezesem NBP⁹⁷.

Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrów: Finansów, Gospodarki Komunalnej, Górnictwa, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Handlu Wewnętrznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Żeglugi, Leśnictwa, Komunikacji, Zdrowia oraz Budownictwa

z dnia 31 sierpnia 1950 r.

⁹⁶ Tak w oryginale.

⁹⁷ http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/o_nbp/prezes/prezesi_nbp.html [dostęp 30.06.2013].

**w sprawie udzielania zamówień centralom prywatnego przemysłu oraz
w sprawie stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez osoby, o których
mowa w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r.
w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz
niektórych kategorii osób prawnych**

Monitor Polski A 1950 Nr 112, poz. 1414.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 18 listopada 1948 r. o dostawach, robotach i usługach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 494) oraz § 8 ust. 2 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Centrale przemysłu prywatnego, wymienione w wykazie, stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia, pod względem udzielania im zamówień w zakresie ich właściwości należy traktować z zastrzeżeniem, zawartym w ust. 2, na równi z przedsiębiorstwami, wymienionymi w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448).

2. Udzielenie zamówienia osobom, o których mowa w ust. 1 może nastąpić wyłącznie za wyrażoną na piśmie zgodą właściwego przedsiębiorstwa, wymienionego na wykazie, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia. W piśmie wyrażającym zgodę powinna być wskazana centrala przemysłu prywatnego, której może być udzielone zamówienie.

§ 2. 1. Właściwymi do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez osoby, o których mowa w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448) są w zakresie swej właściwości przedsiębiorstwa, wymienione na wykazie, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia. Wątpliwość co do właściwości przedsiębiorstw, uprawnionych do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia, rozstrzyga Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

2. W przypadku, gdy dostawa, robota lub usługa nie jest objęta działalnością przedsiębiorstw, wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia, uprawnioną do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia jest Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

§ 3. Wykazy, stanowiące załączniki do niniejszego zarządzenia, mogą być zmieniane i uzupełniane w drodze obwieszczeń Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w Monitorze Polskim na wniosek właściwego ministra.

§ 4. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia tracą moc obowiązującą:

- 1) § 2 ust. 3 wraz z wykazem „B” Nr 1 oraz § 3 wraz z załącznikiem Nr 1 oraz § 3 wraz z załącznikiem Nr 1 zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 marca 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Monitor Polski Nr A-20, poz. 297),
- 2) zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 31 maja 1949 r. w sprawie określenia organizacji i władz, uprawnionych do stwierdzania odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwa, wymienione w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. o dostawach, robotach i usługach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Monitor Polski Nr A-38, poz. 535),
- 3) zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 24 sierpnia 1949 r. w sprawie określenia organizacji, uprawnionych do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwo „Państwowe Przedsiębiorstwo Robót Komunikacyjnych Nr 5 Eksploatacja Żwiru i Kruszywa” (Monitor Polski Nr A-62, poz. 840),
- 4) zarządzenie Ministra Administracji Publicznej z dnia 27 sierpnia 1949 r. w sprawie określenia władz, uprawnionych do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwa samorządowe lub pozostające pod zarządem związków samorządu terytorialnego (Monitor Polski Nr A-67, poz. 877),
- 5) zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 21 lutego 1950 r. w sprawie stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwo pn. „Państwowa Komunikacja Samochodowa, Przedsiębiorstwo Transportowo-Spedycyjne” (Monitor Polski Nr A-29, poz. 346),
- 6) zarządzenie Ministrów: Leśnictwa, Handlu Wewnętrznego oraz Przemysłu Ciężkiego z dnia 19 kwietnia 1950 r. w sprawie określenia organizacji lub władz, uprawnionych do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia (Monitor Polski Nr A-51, poz. 587).

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie w 15 dni od dnia ogłoszenia w Monitorze Polskim.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz (...)

WYKAZ CENTRAL PRYWATNEGO PRZEMYSŁU

a) w zakresie dostaw:

Centrala Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, Al. Jerozolimskie 101,

Centrala Handlowo-Techniczna Rzemiosła i Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Emilii Plater 20,

Centrala Prywatnego Przemysłu Chemicznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Nowy Świat 41,

Centrala Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Koszykowa 39,

Centrala Handlowa Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi, ul. Piotrkowska 216,

Centrala Prywatnego Przemysłu Papierniczego i Poligraficznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Flory 3,

Centrala Prywatnego Przemysłu Drzewnego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Noakowskiego 10,

Centrala Prywatnego Przemysłu Spożywczego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Mokotowska 12,

Centrala Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego i Skórzanego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 6;

b) w zakresie robót drukarskich:

Centrala Prywatnego Przemysłu Papierniczego i Poligraficznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Flory 3, Dział Poligraficzny;

c) w zakresie robót budowlanych:

Centrala Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, Al. Jerozolimskie 101, Dział Zleceń Budowlanych.

WYKAZ

przedsiębiorstw, uprawnionych w zakresie swej właściwości do wyrażania zgody na udzielenie zamówienia centralom przemysłu prywatnego oraz do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwa, o których mowa w § 8 rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych.

1. Centrala Handlowa Materiałów Budowlanych,
2. Centrala Handlowa Ceramiki,
3. Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego,
4. Centrala Handlowa Przemysłu Elektrotechnicznego,
5. Centrala Handlowa Przemysłu Motoryzacyjnego „Motozbyt”,
6. Centrala Handlowa Przemysłu Metali Nieżelaznych,
7. Polskie Towarzystwo Maszyn Biurowych,
8. Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego,
9. Centrala Handlowa Zbytu Przemysłu Tłuszczowego,
10. Centrala Handlowa Farmaceutyczno - Sanitarna „Centrosan”,
11. Centrala Tekstylna,
12. Centrala Handlowa Przemysłu Odzieżowego,
13. Centrala Handlowa Przemysłu Skórzanego,
14. Centrala Handlowa Przemysłu Papierniczego,
15. Centrala Handlowa Przemysłu Drzewnego,
16. Centrala Spożywcza — Przedsiębiorstwo Państwowo-Spółdzielcze,
17. Centrala Handlowa Sprzętu Sportowego i Szkutniczego,
18. Centrala Sprzętu Pożarniczego, Ratunkowego i Ochronnego,
19. Biuro Sprzedaży Artykułów i Tkanin Technicznych,
20. Biuro Części Zamiennych do Maszyn Włókienniczych,
21. Centralny Zarząd Przemysłu Graficznego,
22. Ekspozytury Wojewódzkie Dyrekcji Miejscowych Przedsiębiorstw Budowlanych,
23. Centralny Zarząd Przedsiębiorstw Robót Komunikacyjnych,
24. Państwowa Komunikacja Samochodowa,
25. Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego — Centrala Spółdzielczo-Państwowa,
26. „Paged”, Państwowa Centrala Drzewna,
27. „Las”, Państwowa Centrala Leśnych Produktów Niedrzewnych,
28. Zjednoczone Zakłady Przemysłu Muzycznego,
29. Centralny Zarząd Przemysłu Okrętowego,
30. Państwowe Przedsiębiorstwo Miernicze,
31. Państwowe Przedsiębiorstwo Fotogrametrii i Kartografii,
32. Centralne Biuro Obrotu Maszynami,
33. Mennica Państwowa,

34. Centralny Zarząd Budowy Maszyn Ciężkich,
35. Zjednoczenie Przemysłu Materiałów Ogniotrwałych,
36. Zjednoczenie Przemysłu Taboru i Sprzętu Kolejowego i Rzecznego,
37. Inspektoraty Nadzoru Budowlanego,
38. Centralne Biuro Projektów Architektonicznych,
39. Centrala Techniczna,
40. Centrala Obrotu Księgarskiego „Dom Książki”.

Uchwała Rady Ministrów

z dnia 21 października 1950 r.

o zmianie uchwały Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

Monitor Polski 1950 Nr 121, poz. 1478.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-42, poz. 479), zawierającym tymczasowy statut organizacyjny Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, wprowadza się zmiany następujące:

- 1) w § 1 po słowach: „Departament Przemysłu Miejscowego” dodaje się słowa: „Departament Przemysłu Terenowego Materiałów Budowlanych”;
- 2) po § 8 dodaje się nowy § 9 o brzmieniu: „§ 9. Departament Przemysłu Terenowego Materiałów Budowlanych składa się z : Wydziału Planowania, Wydziału Organizacji, Wydziału Produkcji, Wydziału Inwestycji, Wydziału Zaopatrzenia, Wydziału Zbytu”;
- 3) dotychczasowe §§ 9—14 otrzymują kolejną numerację 10—15;
- 4) w § 15 wyrazy: „w § 3—10” zastępuje się wyrazami: „w § 3—11”.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

PREZES RADY MINISTRÓW   **Józef Cyrankiewicz**

***

Uchwała została uchylona zbiorczą uchwałą nr 304 Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 1972 r. w sprawie utraty mocy obowiązującej niektórych uchwał Rady

Ministrów, Prezydium Rządu, Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów i Komitetu Ministrów do Spraw Kultury, ogłoszonych w Monitorze Polskim (Monitor Polski 1972 Nr 58, poz. 311). Wraz z nią uchylono wyżej podaną uchwałę z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości. Wymieniono je w punkcie nr 102 tabeli będącej załącznikiem do uchwały nr 304. Zaś w punkcie 308 wskazano jako uchyloną uchwałę nr 726 Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw i instytucji podlegających Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Monitor Polski A 1951 Nr 95, poz. 1319).

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 4 grudnia 1950 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1950 Nr 132, poz. 1665.

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt. 9) i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się następujące przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo-Przetwórczego oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041);
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Wytwórców Izolacji i Impregnatów Budowlanych, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. (Monitor Polski Nr 52, poz. 298);
- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego, Skórzanego i Futrzarskiego, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) w brzmieniu zarządzenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 14 lipca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1047).

§ 2. 1. łączy się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania

Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), i Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drobnej Wytwórczości Różnej, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964), które działać będą jako jedno zrzeszenie pod nazwą: „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych”.

2. W ramach utworzonego zrzeszenia, wymienionego w ust. 1, tworzy się sekcje branżowe: przemysłu chemicznego, papierniczego, poligraficznego i różnej wytwórczości.

§ 3. Członkowie rozwiązanych zrzeszeń w myśl § 1 stają się członkami odpowiednich zrzeszeń prywatnego przemysłu, a mianowicie:

1) członkowie zrzeszeń, wymienionych w § 1 pkt. 1), zostaną wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, utworzonego niniejszym zarządzeniem (§ 2),

2) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt. 2), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185),

3) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt. 3), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, Konfekcyjnego i Skórzano-Futrzarskiego, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) w brzmieniu niniejszego zarządzenia.

§ 4. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzeszeń rozwiązanych przejmują odpowiednie zrzeszenia, wymienione w § 3.

§ 5. 1. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 4) otrzymuje brzmienie: „4) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, Konfekcyjnego i Skórzano-Futrzarskiego”,

2) pkt 7) skreśla się.

2. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041) skreśla się pkt 1) i 3).

3. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) skreśla się pkt 4.

4. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) w brzmieniu zarządzenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 14 lipca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1047) skreśla się pkt 1).

5. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964) skreśla się pkt 6).

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1951 r.

PREZES CENTRALNEGO URZĘDU DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI

A. Żebrowski

**Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 15 grudnia 1950 r.

**w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy
należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych**

Dz. U. 1951 Nr 9, poz. 71.

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przekazuje się właściwym zrzeszeniom prywatnego przemysłu i zrzeszeniom prywatnego handlu i usług następujące sprawy, należące uprzednio do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych:

1) czynności zlecone obowiązującymi przepisami prawnymi w przedmiocie:

a) zasięgania i składania opinii oraz wniosków,

b) wyznaczania delegatów (członków) lub też przedstawiania kandydatów do udziału w pracach władz, urzędów, instytucji, komisji lub innych organów,

c) dostarczania informacji lub dokumentów,

2) prowadzenie rejestru umów o naukę na potrzeby władz przemysłowych i inspekcji pracy.

§ 2. Opłaty, przekazywane izbom przemysłowo-handlowym stosownie do rozporządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 22 sierpnia 1947 r.

w sprawie wysokości oraz terminu wnoszenia opłat za zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych oraz zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 57, poz. 312 i Nr 68, poz. 427 oraz z 1949 r. Nr 24, poz. 162) przekazywane będą Naczelnaj Radzie Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług, z wyjątkiem opłat pobieranych od przedsiębiorstw budowlanych, które przekazywane będą Ogólnopolskiemu Zrzeszeniu Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Instalacyjnego⁹⁸.

§ 3. 1. W celu koordynowania działalności ogólnopolskich zrzeszeń prywatnego przemysłu w zakresie obowiązujących przepisów oraz czynności zleconych przez władze państwowe — powołuje się Komisję Koordynacyjną Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu.

2. Skład Komisji Koordynacyjnej, jej szczegółowy zakres działania oraz sposób pokrywania wydatków określi zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

§ 4. Obowiązki izb przemysłowo-handlowych w przedmiocie rejestracji tytułów na okaziciela, emitowanych przed dniem 1 września 1939 r., wynikające z dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o rejestracji i umarzaniu niektórych dokumentów na okaziciela emitowanych przed 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 28, poz. 190) przekazuje się Bankowi Gospodarstwa Krajowego w likwidacji.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *E. Szyr*

Uchwała nr 5 Rady Ministrów

z dnia 3 stycznia 1951 r.

**w sprawie określenia rozdziału własności i zasad współdziałania
Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości i Centralnego Związku
Spółdzielczego**

Monitor Polski A 1951 Nr 4, poz. 43.

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R.P. Nr 10, poz. 104) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o rozdziale własności Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, zwanego w dalszym ciągu "Urzędem" i Centralnego

---

⁹⁸ Por. § 52 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. 1958 Nr 49, poz. 241).

Związku Spółdzielczego, zwanego w dalszym ciągu "Związkiem", dotyczy to central spółdzielczo-państwowych i central spółdzielni, zrzeszających spółdzielnie pracy i spółdzielnie pomocnicze, tzn. Centrali Rzemieślniczej, Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego, Związku Spółdzielni Pracy i Centrali Spółdzielni Inwalidów, jak również zrzeszonych w powyższych centralach spółdzielni.

§ 2. Ustala się następujący rozdział właściwości pomiędzy Urzędem a Związkiem:

1) w przedmiocie działalności gospodarczej:

a) do Urzędu należy nadzór i kierowanie całokształtem działalności spółdzielczej wytwórczej i usług, a w szczególności ustalanie lub przekazywanie obowiązujących wytycznych w zakresie planów gospodarczych, profilu produkcyjnego, norm produkcyjnych i racjonalizacji, norm zużycia surowców i jakości produkcji, inwestycji, zaopatrzenia, zakupów inwestycyjnych, zbytu, cen, finansów i rachunkowości,

b) do Związku – stawianie wniosków w powyższych sprawach;

2) w przedmiocie polityki kadr i spraw pracowniczych:

a) do Urzędu należy kierowanie całokształtem polityki kadr i akcją socjalną oraz sprawy umów zbiorowych, płac, normowania pracy i kontroli fundusz płac,

b) do Związku – stawianie wniosków w powyższych sprawach;

3) w przedmiocie szkolenia:

a) Urząd sprawuje pełny nadzór i kierownictwo nad szkoleniem z wyjątkiem spraw, wymienionych pod lit. b)

b) Związek prowadzi szkolenie korespondencyjne, szkolenie rewidentów, pracowników aparatu szkolenia i kulturalno-oświatowego oraz członków organów samorządu spółdzielczego;

4) w przedmiocie spraw organizacyjnych:

a) do Urzędu należy:

1. ustalanie wytycznych i zatwierdzanie w porozumieniu ze Związkiem struktur organizacyjnych, planów sieci spółdzielni oraz placówek terenowych central spółdzielni,

2. zatwierdzanie planów zatrudnienia i etatów central, ich placówek terenowych i spółdzielni,

b) do Związku należy:

1. współdziałanie z Urzędem w zakresie spraw określonych w lit. a),

2. opracowywanie i zatwierdzanie statutów wzorcowych władz spółdzielni i ich central,

3. nadzór nad przestrzeganiem ustalonych wytycznych i form organizacyjnych, rozmiarów i lokalizacji spółdzielni,

4. organizowanie i kontrola prac samorządu spółdzielczego,

5. udzielanie Urzędowi opinii w sprawach właściwego rozwoju spółdzielczości;
5) w przedmiocie prac naukowo-badawczych całokształt uprawnień należy do Urzędu;
6) w przedmiocie kontroli:

a) Urząd sprawuje kontrolą wewnętrzną central spółdzielczo-państwowych i ich placówek terenowych w ramach, jakie określone będą zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów o organizacji i funkcjonowaniu kontroli wewnętrznej w Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości oraz we władzach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych i nadzorowanych przez Urząd,

b) Związek zaś sprawuje ustawową rewizję central spółdzielni oraz superrewizję podległych centralom placówek i wszystkich spółdzielni przez właściwe centrale i przez aparat własny oraz nadzoruje działalność central spółdzielczo-państwowych w zakresie ich czynności rewizyjnej, propagandowej i kulturalno-oświatowej;

7) w przedmiocie reprezentowania spółdzielczości pełne uprawnienia przysługują Związkowi, natomiast Urząd przedkłada wnioski;

8) działalność propagandową w zakresie spółdzielczości wytwórczej prowadzi Związek w porozumieniu z Urzędem.

§ 3. Protokoły z przeprowadzonych rewizji przesyła Związek do Urzędu niezwłocznie, jeszcze przed wydaniem zarządzenia porewizyjnego.

Plany i wyniki rewizji central powinny być przedmiotem wzajemnych uzgodnień i konsultacji,

Zarządzenia porewizyjne powinny być wydawane przez Prezesa Związku w porozumieniu z Prezesem Urzędu.

§ 4. Tryb i terminy przejścia przez Urząd spraw, prowadzonych dotychczas przez Związek, ustalą we wzajemnym porozumieniu Prezes Urzędu i Prezes Związku.

§ 5. W przypadku różnicy poglądów pomiędzy Urzędem a Związkiem rozstrzyga Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

§ 6. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 18 stycznia 1951 r.

**w sprawie rozwiązania Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu
Farmaceutycznego**

Monitor Polski A 1951 Nr 8, poz. 130.

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 9 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się przymusowe zrzeszenie prywatnego przemysłu p. n. „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego”, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. (Monitor Polski Nr 110, poz. 717).

§ 2. Członkowie zrzeszenia rozwiązanego na podstawie § 1 stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, utworzonego zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1165), i zostają wpisani do rejestru tego zrzeszenia z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzeszenia rozwiązanego przejmuje zrzeszenie wymienione w § 2.

§ 4. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) skreśla się punkt 2.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 1951 r.

Prezes Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 28 lutego 1951 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1951 Nr 25, poz. 325.

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 9 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się następujące przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu:

1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041),

2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185).

§ 2. Członkowie rozwiązanych w myśl § 1 zrzezeń stają się członkami odpowiednich zrzezeń prywatnego przemysłu, a mianowicie:

1) członkowie zrzeżenia, wymienionego w § 1 pkt 1, zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeżenia Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), w ramach którego tworzy się sekcję branży drzewnej,

2) członkowie zrzeżenia, wymienionego w § 1 pkt 2, zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeżenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, utworzonego zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665), w ramach którego tworzy się sekcję branży metalowej i elektrotechnicznej.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzezeń rozwiązanych przejmują odpowiednie zrzeżenia wymienione w § 2.

§ 4. 1. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzezeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041) skreśla się pkt 2.

2. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzezeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 6.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1951 r.

Prezes Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 2 marca 1951 r.

w sprawie określenia składu, zakresu oraz zasad działania Komisji

Koordynacyjnej Zrzezeń Prywatnego Przemysłu

Monitor Polski A 1951 Nr 23, poz. 295.

Na podstawie § 3 ust. 2 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71) zarządza się, co następuje:

§ 1. Komisja Koordynacyjna Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu składa się z przewodniczącego, jego zastępcy oraz z co najmniej 3 członków, powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

§ 2. Do zakresu działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu należy:

1) koordynowanie działalności zrzeszeń prywatnego przemysłu i ich agend w zakresie wykonywania przez nie czynności, należących uprzednio do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych, a przekazanych zrzeszeniom przemysłu prywatnego stosowanie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) oraz § 1 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71),

2) ustalanie właściwości poszczególnych zrzeszeń prywatnego przemysłu do wykonywania czynności, określonych w pkt 1, w szczególności w zakresie wyznaczania rzeczoznawców i delegowania przedstawicieli przemysłu prywatnego, oraz wykonywania tych czynności w przypadkach, gdy nie da się ustalić, które zrzeszenie jest właściwe do ich podjęcia,

3) koordynowanie działalności zrzeszeń prywatnego przemysłu w zakresie zleconym przez Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 3. Komisja Koordynacyjna wykonuje swe czynności kolegialnie. Komisja może zlecić załatwianie spraw określonego rodzaju przewodniczącemu Komisji lub dyrektorowi biura Komisji oraz ustanawiać w terenie swych delegatów.

§ 4. Członkowie Komisji Koordynacyjnej otrzymują wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez władzę nadzorczą.

§ 5. Prace wykonawcze Komisji Koordynacyjnej prowadzone są przez biuro Komisji, którego personel jest przyjmowany i zwalniany przez przewodniczącego Komisji.

§ 6. Koszty utrzymania Komisji Koordynacyjnej pokrywane są z opłat, wnoszonych przez zrzeszenia i centrale prywatnego przemysłu. Wysokość tych opłat oraz budżet Komisji Koordynacyjnej podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 7. Nadzór nad działalnością Komisji Koordynacyjnej sprawuje Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości: *A. Żebrowski*

**Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 8 marca 1951 r.

**w sprawie trybu ujawniania w księgach wieczystych i właściwych rejestrach
przejścia na własność Skarbu Państwa majątku zniesionych izb przemysłowo-
handlowych**

Dz. U. 1951 Nr 19, poz. 156.

Na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przejście na własność Skarbu Państwa poszczególnych przedmiotów majątku zniesionych izb przemysłowo-handlowych stosownie do art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) będzie ujawnione w księgach wieczystych i innych właściwych rejestrach na podstawie zaświadczenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

2. Zaświadczenie powinno zawierać dokładne oznaczenie przedmiotu majątku oraz stwierdzenie, że prawo do niego przeszło na rzecz Skarbu Państwa na zasadzie, wymienionej w ust. 1.

§ 2. Uprawnionym do składania wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych i innych właściwych rejestrach przejścia własności nieruchomości i innych praw na rzecz Skarbu Państwa jest Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *E. Szyr*

**Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 17 kwietnia 1951 r.

**w sprawie unormowania uprawnień emerytalnych, wynikających
z dotychczasowego stosunku pracy pracowników b. izb przemysłowo-
handlowych**

Monitor Polski A 1951 Nr 35, poz. 442.

Na podstawie art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Okresy zatrudnienia w b. izbach przemysłowo-handlowych, w czasie których pracownicy byli objęci ubezpieczeniem emerytalnym, określonym w odrębnych statutach emerytalnych, uważa się za okresy odpowiedniego ubezpieczenia emerytalnego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

2. W razie przejścia pracownika b. izby przemysłowo-handlowej do zakładu pracy, którego pracownicy objęci są ubezpieczeniem emerytalnym poza Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, okresy zatrudnienia, określone w ust. 1, podlegają zaliczeniu do okresów, uzasadniających prawo do świadczeń emerytalnych według przepisów właściwych dla nowego zatrudnienia bez obowiązku przekazania składek.

3. Statutami, o których mowa w ust. 1, są: Statut Pensyjny Urzędników i Sług Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie, Statut Pensyjny Urzędników i Sług Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku, Statut Urzędniczy b. Izby Grudziądzko-Stargardzkiej⁹⁹, statuty emerytalne izb przemysłowo-handlowych w Katowicach, Lublinie, Łodzi i Poznaniu oraz statuty emerytalne izb przemysłowo-handlowych, których siedziby położone były w 1939 r. na obszarach należących obecnie do ZSRR.

§ 2. 1. Osoby, które na podstawie statutów wymienionych w § 1 ust. 3 nabyły przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia uprawnienia do zaopatrzenia emerytalnego, wdowiego lub sierociego, nabywają prawo do odpowiednich rent emerytalnych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, jeśli odpowiadają poza tym innym warunkom, uzasadniającym prawo do tych rent, określonym w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

2. Do wymiaru rent osób, określonych w ust. 1, mają zastosowanie postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 marca 1949 r. w sprawie

---

⁹⁹ Nazwa „Izba Grudziądzko-Stargardzka” była zwyczajowym mianem Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.

wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 120).

§ 3. Osoby, które otrzymywały z b. izb przemysłowo-handlowych specjalne zaopatrzenia emerytalne (tzw. dary z łaski), będą je otrzymywać nadal z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dotychczasowej wysokości z tym zastrzeżeniem, że wysokość ich nie może przekraczać odpowiednich rent emerytalnych, ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 marca 1949 r. w sprawie wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 120).

§ 4. Do stwierdzenia okoliczności, dotyczących przebiegu zatrudnienia w b. izbach przemysłowo-handlowych i związanych z nim uprawnień, właściwy jest Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 5. Kwoty, wypłacone uprawnionym w okresie od dnia 1 lipca 1950 r. do dnia ogłoszenia niniejszego zarządzenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zarachowuje na poczet świadczeń, przewidzianych w §§ 2 i 3.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1950 r.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *F. Blinowski*

Ustawa

z dnia 25 maja 1951 r.

o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła

Dz. U. 1951 Nr 32, poz. 247.

W celu usprawnienia i wzmoczenia nadzoru państwowego nad drobną wytwórczością odpowiednio do wzrostu zadań tej gałęzi gospodarki w wykonaniu narodowych planów gospodarczych, dotyczących zaspokajania rosnących potrzeb ludności na artykuły masowego spożycia, oraz w celu podkreślenia roli spółdzielczości pracy i rzemiosła w dziedzinie świadczenia usług — stanowi się, co następuje:

Art. 1. Tworzy się urząd Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła.

Art. 2. Do zakresu działania Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła należą sprawy państwowego przemysłu drobnego, rzemiosła, prywatnego przemysłu oraz sprawy gospodarcze spółdzielczości pracy, a w szczególności:

1) sprawy bezpośredniego zarządu państwowym przemysłem drobnym, podległym Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła,

- 2) sprawy zwierzchniego zarządu państwowym przemysłem, podlegającym terenowym organom jednolitej władzy państwowej,
- 3) planowanie, koordynowanie i nadzór nad działalnością gospodarczą spółdzielczości pracy,
- 4) nadzorowanie i popieranie rzemiosła oraz nadzór nad prywatnym przemysłem,
- 5) sprawy administracji przemysłowej w dziedzinie drobnej wytwórczości.

Art. 3. 1. Rada Ministrów określi szczegółowo w drodze rozporządzenia zakres działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

2. Rada Ministrów określi przedsiębiorstwa i instytucje, które podlegają Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 4. 1. Znosi się Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

2. Sprawy, należące dotychczas do Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, przechodzą do zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 5. Pracownicy, zatrudnieni dotychczas w Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości, przechodzą do służby w odpowiednich działach Ministerstwa Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 6. Traci moc ustawa z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) z wyjątkiem przepisów art. 9, które pozostają w mocy z tą zmianą, że przewidziany w nich zakres działania Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przekazuje się Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 7. Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut* (...)

**Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 4 lipca 1951 r.

**w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych) przy izbach
rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu**

Monitor Polski 1951 Nr 67, poz. 880.

W celu ustalenia jednolitych stawek wynagrodzeń rzeczoznawców wpisanych na listy rzeczoznawców przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu za czynności wykonywane na zlecenie władz, urzędów, instytucji państwowych oraz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie § 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 26, poz. 190 i z 1950 r. Nr 22, poz. 188) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przy zleceniu wydania opinii rzeczoznawcom (biegłym), wpisanym na listę rzeczoznawców przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu, władze, urzędy i instytucje państwowe oraz jednostki gospodarki uspołecznionej ustalać będą wynagrodzenia tych rzeczoznawców według zasad wyrażonych w niniejszym zarządzeniu.

§ 2. Wynagrodzenie powinno być ustalane w stosunku do ilości czasu zużytego na wykonanie czynności. W przypadkach, gdy praca rzeczoznawcy jest wyjątkowo trudna, wymaga współdziałania sił naukowych, zastosowania odpowiednich urządzeń technicznych itp., przewidziane w niniejszym zarządzeniu (§ 3) stawki godzinowe mogą ulec zwwyżce w granicach do 25% ich wysokości, jednakże tylko za każdorazową zgodą jednostki nadrzędnej zlecniodawcy.

§ 3. Ustala się następujące kategorie czynności zleconych rzeczoznawcy:

- 1) kategoria I, do której zalicza się czynności polegające tylko na sprawdzeniu w drodze oględzin jakości, wartości lub stanu obiektu, znajdującego się w miejscu zamieszkania rzeczoznawców;
- 2) kategoria II, do której zalicza się czynności wymagające przy obliczaniu wartości sprawdzenia całokształtu kalkulacji lub przy ocenie jakości — prac i badań dodatkowych oraz czynności wymienione w pkt 1, o ile są związane z wyjazdem poza miejsce zamieszkania rzeczoznawców;
- 3) kategoria III, do której zalicza się czynności wymagające zbadania większych lub bardziej skomplikowanych obiektów wraz ze szczegółowym uzasadnieniem opinii złożonym na piśmie.

§ 4. 1. Wynagrodzenie wynosi:

- 1) za czynności objęte kat. I — zł 8 za godzinę,
- 2) " " " " II — " 10 " "
- 3) " " " " III — " 10 " "

2. Wysokość wynagrodzenia ustalona zostaje w granicach określonych w ust. 1 w drodze umowy między zlecniodawcą a rzeczoznawcą.

§ 5. 1. Czas zużyty przez rzeczoznawcę ustala zleceniodawca na podstawie faktycznie przez rzeczoznawcę przepracowanej liczby godzin, przy czym w umowie powinien być określony sposób kontroli zużytego przez rzeczoznawcę czasu.

2. W przypadkach czynności typowych, co do których istnieje możliwość określenia z góry potrzebnego na ich wykonanie czasu, wynagrodzenie rzeczoznawcy powinno być określone w umowie w formie ryczałtu.

§ 6. W przypadku konieczności przyjazdu na miejsce dla dokonania oględzin w miejscu zamieszkania rzeczoznawcy dolicza się koszty przejazdu, a czas oblicza się od wyjścia z domu do czasu powrotu.

§ 7. W przypadkach dokonania czynności rzeczoznawcy poza miejscem jego stałego zamieszkania wynagrodzenie za zużyty czas pracy nie może obejmować więcej niż 12 godzin pracy na dobę.

§ 8. Za czas pobytu w podróży zleceniodawca przyzna rzeczoznawcy diety i zwrot kosztów przejazdu w wysokości ustalonej dla pracowników państwowych zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 279), przy czym zwrot kosztów przejazdu przysługuje rzeczoznawcom w tej samej wysokości, co pracownikom państwowym wymienionym w § 25 ust. 1 wymienionego rozporządzenia.

§ 9. 1. Jeśli praca rzeczoznawcy odbywa się w warunkach niebezpiecznych dla życia lub zdrowia (praca na dużej wysokości, pod ziemią, przy instalacjach wysokiego napięcia, w suchym doku itp.) — zleceniodawca ma obowiązek ubezpieczyć rzeczoznawcę od nieszczęśliwych wypadków na swój koszt w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (PZUW).

2. Ubezpieczenie będzie dokonywane na warunkach stosowanych przez PZUW z uwzględnieniem szczególnych warunków ubezpieczeń majątkowych i osobowych dla jednostek gospodarki uspołecznionej, ustalonych przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów (zarządzenie Przewodniczącego PKPG i Ministra Finansów Nr 217 z dnia 7 czerwca 1951 r.).

§ 10. Zarządzenie niniejsze nie stosuje się do wynagrodzeń rzeczoznawców powoływanych przez władze, urzędy i instytucje państwowe na podstawie przepisów szczególnych, ustalających odmiennie tryb wynagradzania rzeczoznawców.

§ 11. Tracą moc taryfy wynagrodzeń rzeczoznawców izb rzemieślniczych oraz b. izb przemysłowo-handlowych w odniesieniu do czynności wykonywanych przez rzeczoznawców na zlecenie władz, urzędów, instytucji państwowych oraz jednostek gospodarki uspołecznionej.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w. z. *E. Szyr*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła

z dnia 9 sierpnia 1951 r.

w sprawie składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej

Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu

Monitor Polski A 1951 Nr 76, poz. 1057.

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) oraz w związku z § 3 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71) zarządza się, co następuje:

§ 1. Komisja Koordynacyjna Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, 3 członków oraz dyrektora biura Komisji, powoływanych i odwoływanych przez Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła.

§ 2. Do zakresu działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu należy:

- 1) koordynowanie działalności zrzeszeń prywatnego przemysłu i ich agend w zakresie wykonywania przez nie czynności, należących uprzednio do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych, a przekazanych zrzeszeniom przemysłu prywatnego stosowanie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) oraz §. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71);
- 2) ustalanie właściwości poszczególnych zrzeszeń prywatnego przemysłu do wykonywania czynności, określonych w pkt 1, w szczególności w zakresie wyznaczania rzeczoznawców i delegowania przedstawicieli przemysłu prywatnego, oraz wykonywania

tych czynności w przypadkach, gdy nie da się ustalić, które zrzeczenie jest właściwe do ich podjęcia;

3) koordynowanie działalności zrzeczeń prywatnego przemysłu w zakresie zleconym przez Ministerstwo Przemysłu Drobniego i Rzemiosła.

§ 3. Komisja Koordynacyjna wykonuje swe czynności zgodnie z regulaminem zatwierdzonym przez Ministra Przemysłu Drobniego i Rzemiosła.

§ 4. Członkowie Komisji Koordynacyjnej otrzymują wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez władzę nadzorczą.

§ 5. Prace wykonawcze Komisji Koordynacyjnej prowadzone są przez biuro Komisji, którego personel jest przyjmowany i zwalniany przez dyrektora biura Komisji.

§ 6. Koszty utrzymania Komisji Koordynacyjnej pokrywane są z opłat, wnoszonych przez zrzeczenia i centrale prywatnego przemysłu. Wysokość tych opłat oraz budżet Komisji Koordynacyjnej podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 7. Nadzór nad działalnością Komisji Koordynacyjnej sprawuje Ministerstwo Przemysłu Drobniego i Rzemiosła.

§ 8. Traci moc zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 2 marca 1951 r. w sprawie określenia składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeczeń Prywatnego Przemysłu (Monitor Polski Nr A-23, poz. 295).

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1951 r.

Minister Przemysłu Drobniego i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

**Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego**

z dnia 4 września 1951 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych)
przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeczeniach prywatnego przemysłu**

Monitor Polski 1951 Nr 82, poz. 1138.

Na podstawie § 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 26, poz. 190 i z 1950 r. Nr 22, poz. 188) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 lipca 1951 r. w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych)

przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-67, poz. 880) wprowadza się następującą zmianę:

w § 4 ust. 1 pkt 3 liczbę „10” zastępuje się liczbą „12”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *E. Szyr*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 13 października 1951 r.

w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

Dz. U. 1951 Nr 60, poz. 410

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zakres działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła obejmuje:

- 1) sprawy bezpośredniego zarządu i kierownictwa działalnością podległych Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła przedsiębiorstw wytwórczych państwowego przemysłu drobnego oraz przedsiębiorstw projektowych i konstrukcyjnych, których podstawowa działalność związana jest z drobną wytwórczością,
- 2) zwierzchni zarząd nad przedsiębiorstwami drobnego przemysłu oraz budownictwa przemysłowego drobnej wytwórczości podległymi terenowym organom jednolitej władzy państwowej,
- 3) nadzór państwowy nad gospodarczą działalnością spółdzielczości pracy i rzemieślniczej spółdzielczości pomocniczej w zakresie planowania, produkcji, finansowania, inwestycji, zaopatrzenia i zbytu, organizacji przedsiębiorstw i ich jednostek nadrzędnych, szkolenia, zatrudnienia, płac i kadr,
- 4) nadzór państwowy nad izbami rzemieślniczymi, ich związkami oraz cechami, ustalanie kierunku rozwoju rzemiosła oraz sprawy szkolenia zawodowego, zaopatrzenia i zbytu,
- 5) nadzór państwowy nad działalnością prywatnego przemysłu, jego zrzeszeniami i sprawy koordynacji działalności tych zrzeszeń,
- 6) koordynowanie działalności drobnego przemysłu państwowego, spółdzielczości pracy, prywatnego przemysłu i rzemiosła,
- 7) sprawy administracji przemysłowej, wykonywanej w ramach prawa przemysłowego w stosunku do wytwórczych i usługowych przedsiębiorstw spółdzielczych, rzemieślniczych i przemysłu prywatnego,

8) sprawy ustanawiania przymusowego zarządu państwowego nad wytwórczymi i usługowymi przedsiębiorstwami przemysłu prywatnego.

2. Określony w ust. 1 pkt 7 i 8 zakres działania nie obejmuje:

1) przedsiębiorstw żywienia zbiorowego, biur przepisywania na maszynie i tłumaczeń oraz wypożyczalni i przechowalni, które w zakresie administracji przemysłowej oraz ustanowienia przymusowego zarządu państwowego podlegają Ministrowi Handlu Wewnętrznego,

2) przedsiębiorstw usług transportowych, które w zakresie wskazanym w pkt 1 podlegają Ministrowi Transportu Drogowego i Lotniczego,

3) przedsiębiorstw przemysłu gospodniego, kąpielisk, łaźni, pralni oraz kominiarstwa, które w zakresie wskazanym w pkt 1 podlegają Ministrowi Gospodarki Komunalnej.

§ 2. Uprawnienia przewidziane dla Ministra Przemysłu i Handlu w ustawie z dnia 21 maja 1948 r. o centralach spółdzielczo-państwowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) przechodzą na Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła w stosunku do central spółdzielczo-państwowych podległych temu Ministrowi.

§ 3. Nadzór nad gospodarczą działalnością spółdzielni (§ 1 ust. 1 pkt 3) sprawowany będzie przez Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła w porozumieniu z:

1) Ministrem Transportu Drogowego i Lotniczego w odniesieniu do spółdzielni transportowych, spółdzielni podejmujących się obsługi i napraw pojazdów mechanicznych oraz wytwarzających części zamienne i akcesoria,

2) Ministrem Gospodarki Komunalnej w odniesieniu do spółdzielni kominiarskich i prowadzących pralnie.

§ 4. Uprawnienia Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła w zakresie spraw wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 3 wykonywane będą z zachowaniem właściwości Centralnego Związku Spółdzielczego, wynikającej:

1) z ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i centralach spółdzielni (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 30, poz. 199 i z 1949 r. Nr 65, poz. 524),

2) z ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 25, poz. 232),

3) z ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o centralach spółdzielczo-państwowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).

§ 5. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Uchwała nr 726 Rady Ministrów

z dnia 13 października 1951 r.

w sprawie określenia przedsiębiorstw i instytucji podlegających Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła

Monitor Polski A 1951 Nr 95, poz. 1319.

Na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Ministrowie Przemysłu Drobnego i Rzemiosła podlegają:

I. z tytułu bezpośredniego zarządu:

1) przedsiębiorstwa wytwórcze, objęte działalnością wchodzących w skład Ministerstwa Przemysłu Drobnego i Rzemiosła następujących zarządów przemysłu, a mianowicie:

- a) Zarządu Przemysłu Wyrobów Metalowych,
- b) „ „ Galanterii Metalowej,
- c) „ „ Maszynowego,
- d) „ „ Sprzętu Gospodarskiego,
- e) „ „ Drzewnego i Szczotkarskiego,
- f) „ „ Szklarskiego,
- g) „ „ Chemicznego i Tworzyw Sztucznych,
- h) „ „ Sportowego,
- i) „ „ Muzycznego,
- j) „ „ Wyrobów Blaszanych,
- k) „ „ Okuć i Wyrobów z Drutu,
- l) „ „ Sprzętu Okrętowego,
- m) „ „ Sprzętu Medycznego,

2) Biuro Studiów i Projektów Drobnej Wytwórczości,

3) Państwowe Przedsiębiorstwo Krawiecko-Kuśnierskie;

II. z tytułu zwierzchniego nadzoru podległe radom narodowym:

1) przedsiębiorstwa i zakłady objęte działalnością wojewódzkich zarządów przemysłu terenowego,

2) przedsiębiorstwa objęte działalnością wydziałów (oddziałów) przemysłu materiałów budowlanych prezydiów wojewódzkich rad narodowych,

3) przedsiębiorstwa pn. „Zespoły Budownictwa Przemysłowego Drobnej Wytwórczości”;

III. z tytułu nadzoru państwowego nad gospodarczą działalnością:

1) Centrala Rzemieślnicza, centrala spółdzielczo-państwowa,

2) Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego, centrala spółdzielczo-państwowa,

- 3) Związek Spółdzielni Pracy, centrala spółdzielni,
- 4) Centrala Spółdzielni Inwalidów, centrala spółdzielni,
- 5) spółdzielnie objęte działalnością wyżej wymienionych central,
- 6) Spółdzielcza Organizacja Zbytu Drobnej Wytwórczości „Spólnota Pracy”,
- 7) centrale prywatnego przemysłu;

IV. z tytułu nadzoru państwowego:

- 1) izby rzemieślnicze i ich związek oraz organizacje cechowe,
- 2) Związek Doskonalenia Rzemiosł oraz zrzeszone w nim zakłady,
- 3) Komisja Koordynacyjna Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu oraz przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

z dnia 7 grudnia 1951 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1951 Nr 102, poz. 1490.

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185).

§ 2. Członkowie rozwiązanego Zrzeszenia stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Spożywczego utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185).

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki rozwiązanego Zrzeszenia przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania

Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 2.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1952 r.

Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 14 maja 1952 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu
Drobного i Rzemiosła**

Dz. U. 1952 Nr 26, poz. 178.

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 410) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 wprowadza się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Określony w ust. 1 pkt 3 zakres działania nie obejmuje spółdzielni rybołówstwa morskiego oraz spółdzielni wykonujących usługi transportowo-ekspedycyjne, obsługę i naprawy pojazdów samochodowych, wytwarzających sprzęt samochodowy oraz prowadzących handel samochodowy.";

2) w § 3 skreśla się pkt 1.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła, Ministrowi Żeglugi oraz Ministrowi Transportu Drogowego i Lotniczego.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1952 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

z dnia 18 grudnia 1952 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1953 Nr 3, poz. 36.

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Łączy się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), i Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, powołane zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665), które działać będą jako jedno zrzeszenie pod nazwą „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych”.

§ 2. Członkowie połączonych w myśl § 1 zrzeszeń stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki połączonych zrzeszeń przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 3. W zarządzeniu Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665) skreśla się § 2.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister Przemysłu Drobnego i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła

z dnia 23 grudnia 1952 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1953 Nr 5, poz. 51.

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy

z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Łączy się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Instalacyjnego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041), i Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), które działać będą jako jedno zrzeszenie pod nazwą „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Mineralnego” z siedzibą w Warszawie.

§ 2. Członkowie połączonych w myśl § 1. zrzeszeń stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Mineralnego.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki połączonych zrzeszeń przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Mineralnego.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041) skreśla się pkt 4 oraz w § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 5.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

z dnia 30 lipca 1953 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1953 Nr 76, poz. 913.

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 350 wraz z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, Konfekcyjnego i Skórzano-Futrzarskiego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) w brzmieniu zarządzenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665).

§ 2. Członkowie rozwiązanego Zrzeszenia stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych, utworzonego zarządzeniem Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła z dnia 18 grudnia 1952 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski z 1953 r. Nr A-3, poz. 36).

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki rozwiązanego Zrzeszenia przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) w brzmieniu zarządzenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665) skreśla się pkt 4.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 30 września 1953 r.

Minister Przemysłu Drobnego i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 26 października 1954 r.

**w sprawie zmiany przepisów dotyczących zakresu działania w sprawach
spółdzielczości pracy**

Dz. U. 1954 Nr 51, poz. 258.

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. Nr 32, poz. 247) oraz art. 7 ustawy z dnia 26 lutego 1951 r. o organizacji władz w dziedzinie komunikacji (Dz. U. Nr 14, poz. 108 i Nr 41, poz. 310) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. z 1951 r. Nr 60, poz. 410 i z 1952 r. Nr 26, poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 skreśla się:

a) w ust. 1 pkt 3 oraz w pkt 6 wyrazy "spółdzielczości pracy",

b) ust. 3;

2) skreśla się §§ 3 i 4.

§ 2. 1. W § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lutego 1951 r w sprawie zakresu działania władz naczelnych w dziedzinie komunikacji (Dz. U. z 1951 r. Nr 14, poz. 111 i Nr 41, poz. 315 oraz z 1952 r. Nr 11, poz. 69 i Nr 19, poz. 115) wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1:

a) pkt 17 skreśla się,

b) w pkt 18 wyrazy "w dziedzinie określonej w pkt 17" zastępuje się wyrazami "w dziedzinie usług transportowo-spedycyjnych, obsługi i naprawy pojazdów samochodowych, produkcji sprzętu samochodowego oraz handlu samochodami",

c) w pkt 19 wyrazy "w dziedzinie określonej w pkt 17" zastępuje się wyrazami "w dziedzinie określonej w pkt 18",

2) ust. 2 skreśla się.

2. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 kwietnia 1952 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 115) skreśla się § 2.

§ 3. Zakres działania Ministra Żeglugi nie obejmuje spraw nadzoru nad działalnością gospodarczą spółdzielni pracy w dziedzinie rybołówstwa morskiego.

§ 4. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom: Przemysłu Drobnego i Rzemiosła, Transportu Drogowego i Lotniczego oraz Żeglugi.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 października 1954 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 28 maja 1955 r.

w sprawie zmiany zakresu działania Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła

Dz. U. 1955 Nr 22, poz. 140.

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. z 1951 r. Nr 60,

poz. 410 i z 1952 r. Nr 19, poz. 115, Nr 26, poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 1 pkt 7 po wyrazach "wykonywanej w ramach prawa przemysłowego" dodaje się wyrazy "i przepisów szczególnych";

2) w ust. 2:

a) w pkt 1 skreśla się wyrazy "biur przepisowywania na maszynie i tłumaczeń oraz wypożyczalni i przechowalni",

b) w pkt 3 skreśla się wyrazy "oraz kominiarstwa" i końcową kropkę zastępuje się przecinkiem,

c) dodaje się pkt 4 w brzmieniu: "4) młynów, wiatraków, kaszarni i samodzielnych śrutowników, które w zakresie wskazanym w pkt 1 podlegają Ministrowi Skupu";

3) dodaje się ust. 3 w brzmieniu: "3. Określony w ust. 1 pkt 5 zakres działania nie dotyczy przemysłu młynarskiego i jego zrzeszeń, które w tym zakresie podlegają Ministrowi Skupu".

§ 2. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom: Przemysłu Drobного i Rzemiosła, Handlu Wewnętrznego, Skupu i Gospodarki Komunalnej.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że przepisy § 1 pkt 2 lit. c) oraz pkt 3 z mocą od dnia 1 sierpnia 1954 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 20 września 1957 r.

w sprawie szczegółowego określenia zakresu działania Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz rozgraniczenia właściwości w tej dziedzinie

Dz. U. 1957 Nr 52, poz. 253.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 22 marca 1957 r. o zmianach w organizacji i zakresie działania naczelných organów administracji państwowej w niektórych gałęziach przemysłu, budownictwa i komunikacji (Dz. U. Nr 17, poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zakres działania Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych obejmuje:

1) w dziedzinie projektowania i realizacji budownictwa ogólnego (dla potrzeb mieszkaniowych, administracyjnych, gospodarczych, socjalnych i kulturalnych) w miastach i osiedlach oraz projektowania i realizacji budowy zakładów, urządzeń

i instalacji przemysłowych, energetycznych, projektowania i wykonawstwa wielkich budowli wodnych, urządzeń żeglugowych i obiektów inżynierskich sprawy:

a) tworzenia, łączenia i likwidacji w ramach resortu państwowych biur projektów, przedsiębiorstw wykonawstwa budowlanego i przedsiębiorstw geologiczno-inżynierskich oraz ustalania kierunku i nadzorowania ich działalności, (...);

2) w zakresie ustalania norm i przepisów dla państwowych przedsiębiorstw budowlanych — sprawy:

a) zasad organizacji produkcji budowlano-montażowej oraz prac geologiczno-inżynierskich,

b) norm zużycia materiałów przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i inżynierskich, (...);

3) w zakresie produkcji i zbytu materiałów budowlanych, w szczególności cementu, wapna, gipsu, ceramiki budowlanej, ceramiki, szkła, materiałów izolacyjnych, kamienia budowlanego i kruszywa, surowców mineralnych, materiałów budowlanych, materiałów wapienno-piaskowych i elementów budowlanych — sprawy:

a) ustalania zasad przygotowania i eksploatacji baz surowców, zasad produkcji i zbytu materiałów budowlanych, wytwarzanych przez przedsiębiorstwa państwowe, (...);

4) sprawy tworzenia, łączenia i likwidacji w ramach resortu zakładów usługowych i wytwórczych, związanych z budownictwem i przemysłem materiałów budowlanych, oraz nadzorowania ich działalności;

5) w zakresie normowania technicznego i wydawania przepisów techniczno-budowlanych — sprawy:

a) określania normatywów oraz warunków technicznych wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych i instalacyjnych, (...);

6) w dziedzinie normowania kosztorysowego w budownictwie — sprawy:

a) opracowywania i zatwierdzania powszechnie obowiązujących normatywów i wskaźników kosztorysowych oraz cenników na roboty, elementy budowlane i usługi oraz ustalania wskaźników stawek narzutów na normatywne koszty bezpośrednie, (...);

7) sprawy organizacji udzielania pomocy technicznej dla indywidualnego i spółdzielczego budownictwa na wsi w zakresie:

a) opracowywania w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budownictwa wiejskiego ze szczególnym uwzględnieniem projektów typowych i projektów wzorcowych zagród i budynków wiejskich oraz w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i z Komitetem do Spraw Urbanistyki i Architektury — sprawy rozpowszechniania tej dokumentacji,

b) prowadzenia badań w zakresie stosowania nowych metod budowy sprzętu, narzędzi, aparatów i urządzeń instalacyjnych, materiałów zastępczych, miejscowych itp., (...);

- 8) sprawy organizacji i działalności instytutów naukowo-badawczych w zakresie budownictwa i materiałów budowlanych, współpracy z państwowymi i społecznymi instytucjami naukowymi i zawodowymi działającymi w dziedzinie budownictwa i materiałów budowlanych, współdziałania z innymi ministrami w sprawach perspektywicznych planów prac naukowo-badawczych, programów nauczania, kształcenia i zatrudnienia w dziedzinie budownictwa;
- 9) sprawy związane z postępowaniem technicznym w budownictwie i w produkcji materiałów budowlanych oraz sprawy organizacji i nadzoru nad prowadzeniem doświadczalnictwa w budownictwie i produkcji materiałów budowlanych;
- 10) sprawy współpracy z zagranicą w zakresie przenoszenia osiągnięć dotyczących postępu technicznego i organizacyjnego techniki budowlanej, produkcji materiałów budowlanych i techniki górniczej, eksploatacji materiałów budowlanych, ekonomiki i finansów budownictwa;
- 11) inne sprawy z zakresu budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych nie zastrzeżone ustawami właściwości innych ministrów, urzędów centralnych oraz Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury.

2. Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:

- 1) współdziała z Ministrem Przemysłu Drobno i Rzemiosła w sprawie ustalania ogólnych zasad polityki państwowej w stosunku do nie uspołecznionych biur i pracowni projektów, przedsiębiorstw wykonawstwa i rzemiosła budowlanego oraz przedsiębiorstw produkcji materiałów budowlanych, ustalania zasad przygotowania i eksploatacji baz surowców, zasad produkcji i zbytu materiałów budowlanych przez nie uspołecznione przedsiębiorstwa produkcji materiałów budowlanych oraz w sprawie ustalania ogólnych umownych warunków przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych dla jednostek gospodarki uspołecznionej przez nie uspołecznione przedsiębiorstwa wykonawstwa budowlanego;
- 2) porozumiewa się z Centralnym Związkiem Spółdzielczym w sprawie ustalania ogólnych zasad polityki państwowej w zakresie tworzenia, działalności i likwidacji spółdzielczych biur i pracowni projektów, przedsiębiorstw wykonawstwa budowlanego oraz przedsiębiorstw produkcji materiałów budowlanych.

§ 2. W zakresie spraw objętych przepisami § 1 ministrowie i kierownicy urzędów centralnych uzgadniają swe poczynania z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

§ 3. 1. Tracą moc:

- 1) § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1956 r. w sprawie zakresu działania Ministra Budownictwa (Dz. U. Nr 30, poz. 143);

2) § 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1952 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Materiałów Budowlanych przez Ministra Przemysłu Drzewnego i Papierniczego (Dz. U. Nr 45, poz. 305).

2. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobno i Rzemiosła (Dz. U. Nr 60, poz. 410 z późniejszymi zmianami):

a) w § 1 ust. 1 pkt 2 skreśla się wyrazy "oraz budownictwa przemysłowego drobnej wytwórczości",

b) w § 1 dodaje się nowy ust. 4 w brzmieniu:

"Określony w ust. 1 pkt 2 i 3 zakres działania nie obejmuje podległych prezydiom rad narodowych terenowych przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych".

3. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 1957 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury (Dz. U. Nr 4, poz. 16) dodaje się w § 1 ust. 3 w brzmieniu:

"3. Komitet do Spraw Urbanistyki i Architektury ustala ogólne zasady struktury i pracy organizacji projektowania architektoniczno-budowlanego, normatywy techniczne projektowania i zasady sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej, zatwierdza projekty typowe budownictwa oraz opracowuje cenniki za dokumentację projektowo-kosztorysową — przy współudziale Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych".

§ 4. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, zainteresowanym ministrom, Prezesowi Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury oraz kierownikom urzędów centralnych.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Ustawa

z dnia 2 lipca 1958 r.

o Komitecie Drobnej Wytwórczości

Dz. U. 1958 Nr 45, poz. 225.

W celu:

- stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju drobnej wytwórczości oraz realizacji zadań i uprawnień rad narodowych w tej dziedzinie,
- zapewnienia koordynacji i współdziałania różnych dziedzin drobnej wytwórczości

i usług przez organ oparty na zasadzie przedstawicielstwa rad narodowych, organizacji spółdzielczych, rzemieślniczych i innych drobnych wytwórców stanowi się, co następuje:

Art. 1. 1. Tworzy się Komitet Drobnej Wytwórczości, zwany w dalszym ciągu „Komitetem”.

2. Komitet działa przy Radzie Ministrów.

Art. 2. Zadaniem Komitetu jest zapewnienie prawidłowego rozwoju i współdziałania różnych dziedzin drobnej wytwórczości i usług, a w szczególności państwowego przemysłu terenowego, spółdzielczości, rzemiosła indywidualnego, przemysłu prywatnego, przemysłu ludowego i domowego, chałupnictwa oraz innych drobnych wytwórców.

Art. 3. 1. Do zakresu działania Komitetu należą w szczególności sprawy:

- 1) opracowywania w ramach ogólnej polityki gospodarczej Państwa zasad prawidłowego rozwoju poszczególnych grup drobnej wytwórczości w określonych gałęziach przemysłu i usług,
- 2) środków i warunków ekonomicznych sprzyjających rozwojowi drobnej wytwórczości, zwłaszcza w dziedzinie finansowania i kredytów, kształtowania cen, stosunków pracy i płacy,
- 3) przygotowywania wniosków w zakresie podstawowych zadań drobnej wytwórczości, obejmowanych narodowymi planami gospodarczymi,
- 4) koordynacji zamierzeń inwestycyjnych i programów produkcyjnych drobnej wytwórczości,
- 5) zaopatrzenia drobnej wytwórczości w surowce, materiały pomocnicze, maszyny i urządzenia,
- 6) organizacji pomocy w dziedzinie postępu technicznego i podnoszenia poziomu produkcji drobnej wytwórczości.

2. Ponadto do zakresu działania Komitetu należy:

- 1) wykonywanie funkcji naczelnego organu administracji państwowej w stosunku do drobnej wytwórczości w dziedzinie administracji przemysłowej i w innych przypadkach określonych ustawami,
- 2) nadzór nad właściwymi organami administracji prezydiów rad narodowych w zakresie ustalonym ustawą z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. Nr 5, poz. 16).

3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres i tryb działania Komitetu.

4. Rada Ministrów może wyłączyć niektóre rodzaje drobnej wytwórczości z zakresu działania Komitetu.

Art. 4. 1. W skład Komitetu wchodzi: przewodniczący, zastępcy przewodniczącego, sekretarz, przedstawiciele prezydów wojewódzkich rad narodowych i miast wyłączonych z województw, przedstawiciele centralnych organizacji spółdzielczych oraz naczelnymi organizacji rzemiosła i innych drobnych wytwórców.

2. Rada Ministrów określi centralne organizacje spółdzielcze oraz naczelnymi organizacje rzemiosła i innych drobnych wytwórców, których przedstawiciele wchodzić będą w skład Komitetu, oraz ustali zasady i tryb powoływania członków Komitetu.

Art. 5. 1. Organami Komitetu są:

- 1) prezydium,
- 2) przewodniczący.

2. W skład prezydium Komitetu wchodzi: przewodniczący, zastępcy przewodniczącego i sekretarz Komitetu oraz członkowie prezydium.

3. Przewodniczący Komitetu powoływany jest na wniosek Prezesa Rady Ministrów w trybie przewidzianym w art. 29 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wchodzi w skład Rady Ministrów.

4. Zastępców przewodniczącego i sekretarza Komitetu powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Przewodniczącego Komitetu.

5. Pozostałych członków prezydium Komitetu powołuje Komitet; ich powołanie wymaga zatwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 6. Zakres i zasady działania organów Komitetu oraz organizację jego aparatu wykonawczego określi statut uchwalony przez Radę Ministrów.

Art. 7. W sprawach należących do zakresu działania Komitetu rozporządzenia i zarządzenia, w przypadkach określonych ustawami, wydaje przewodniczący Komitetu.

Art. 8. 1. Znosi się urząd Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła.

2. Uprawnienia Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła przewidziane ustawami przechodzą na Komitet.

Art. 9. Pracownicy Ministerstwa Przemysłu Drobego i Rzemiosła przechodzą do pracy w aparacie wykonawczym Komitetu.

Art. 10. Traci moc ustawa z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła (Dz. U. Nr 32, poz. 247).

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki* (...)

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 25 lipca 1958 r.

w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej

Dz. U. 1958 Nr 49, poz. 241.

Na podstawie art. 4 ust. 3 oraz art. 10 i 13 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 45, poz. 224) zarządza się, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa:

- 1) o ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 45, poz. 224);
- 2) o organach administracji handlu — rozumie się przez to wydziały handlu prezydiów rad narodowych oraz Ministra Handlu Wewnętrznego w sprawach zastrzeżonych do ich właściwości;
- 3) o zezwoleniu — rozumie się przez to zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego, przedsiębiorstwa przemysłu gastronomicznego lub zawodowe wykonywanie czynności handlowych;
- 4) o przedsiębiorstwie — rozumie się przez to przedsiębiorstwo handlowe, przedsiębiorstwo przemysłu gastronomicznego lub zawodowe wykonywanie czynności handlowych.

§ 2. Przedsiębiorstwo wolno prowadzić oraz czynności handlowe wolno zawodowo wykonywać dopiero po uzyskaniu zezwolenia.

§ 3. 1. Obowiązek uzyskania zezwolenia ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej.

2. Jednostkami gospodarki uspołecznionej są w rozumieniu niniejszego rozporządzenia:

- 1) przedsiębiorstwa, urzędy i instytucje państwowe;

- 2) spółki, w których Państwo, przedsiębiorstwo lub instytucja państwowa posiada udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego;
- 3) spółdzielnie. (...)

§ 52. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r. o właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. Nr 57, poz. 311 z późniejszymi zmianami);
- 2) rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 22 sierpnia 1947 r. w sprawie wysokości oraz terminu wnoszenia opłat za zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych oraz zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. z 1947 r. Nr 57, poz. 312 i Nr 68, poz. 427, z 1949 r. Nr 24, poz. 162 oraz z 1951 r. Nr 9, poz. 71);
- 3) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 marca 1948 r. w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. Nr 13, poz. 105 z późniejszymi zmianami);
- 4) rozporządzenie Ministra Aprowizacji i Handlu z dnia 23 lutego 1946 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego (Dz. U. Nr 12, poz. 83 z późniejszymi zmianami);
- 5) § 2 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. z 1951 r. Nr 9, poz. 71) — w części dotyczącej przedsiębiorstw handlowych i wykonywania czynności handlowych w kraju.

§ 53. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*

Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów

z dnia 6 listopada 1958 r.

o sprostowaniu błędów

Dz. U. 1958 Nr 66, poz. 331.

Na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Dziennika Urzędowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej "Monitor Polski" (Dz. U. Nr 58, poz. 524) prostuje się

następujące błędy:

1) w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 49, poz. 241):

a) w § 10 w wierszu 5 zamiast wyrazu "wydobywanie" powinien być wyraz "wybudowanie",

b) w § 32 w wierszu pierwszym zamiast wyrazów "§ 5" powinny być wyrazy "§ 31";

2) w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na wykonywanie przemysłu, rzemiosła i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 49, poz. 242):

a) w § 14 pkt 39 lit. c) zamiast wyrazów "opinii właściwego zjednoczenia okręgu energetycznego" powinny być wyrazy "opinii właściwego zarządu energetycznego okręgu",

b) w tabeli opłat stanowiącej załącznik do rozporządzenia pod lp. 19 w rubrykach 3 i 4 ("Rzemiosło") zamiast liczb "500" i "2.500" powinny być kreski; (...).

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*

Uchwała nr 149 Rady Ministrów

z dnia 13 kwietnia 1959 r.

w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego

Monitor Polski 1959 Nr 41, poz. 187.

Na podstawie art. 17 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego nadaje się statut, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchyla się uchwałę Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr A-83, poz. 1014).

§ 3. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

STATUT POLSKIEJ IZBY HANDLU ZAGRANICZNEGO

§ 1. Polska Izby Handlu Zagranicznego, utworzona dekretem z dnia 28 września 1949 r. (Dz. U. nr 53, poz. 403), działa na podstawie przepisów tego dekretu oraz niniejszego statutu.

§ 2. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebranie Izby.

§ 3. Do zakresu działania Ogólnego Zebrania należy:

- 1) wybór członków Rady, Prezydium (z wyjątkiem Prezesa) i Komisji Rewizyjnej,
- 2) wybór członków honorowych,
- 3) zatwierdzenie sprawozdań z czynności Prezydium i Rady oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
- 4) ustalanie wytycznych do planu pracy Izby,
- 5) uchwalanie projektów budżetów,
- 6) uchwalanie projektów zmian statutu,
- 7) uchwalanie regulaminów obrad Ogólnego Zebrania i Rady,
- 8) inne sprawy przedstawione przez pozostałe władze Izby.

§ 4. Zwyczajne Ogólne Zebrania Izby odbywają się corocznie w lutym, nadzwyczajne Ogólne Zebranie — w miarę potrzeby. Prezes Izby ustala datę, miejsce i porządek obrad ogólnych zebrań.

§ 5. 1. Porządek obrad zwyczajnego Ogólnego Zebrania obejmuje: sprawozdanie z czynności Prezydium i Rady, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzenie zamknięć rachunkowych za rok ubiegły, uchwalenie wytycznych do planu pracy, uchwalenie projektu budżetu oraz wybory Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej.

2. Członkowie Izby reprezentujący jedną czwartą ogólnej liczby głosów mają prawo żądania umieszczenia innych spraw na porządku obrad Ogólnego Zebrania. Żądanie to należy zgłosić na piśmie Prezesowi Izby najpóźniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem Ogólnego Zebrania z podaniem brzmienia proponowanego wniosku.

§ 6. Prezes Izby zwoła nadzwyczajne Ogólne Zebranie Izby na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego albo na wniosek Rady Izby lub połowy członków Izby. Do

wniosków Rady lub połowy członków Izby ma zastosowanie przepis § 5 ust. 2. Porządek obrad nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania Izby powinien obejmować sprawy, dla których je zwołano.

§ 7. 1. W ogólnych Zebraniach Izby biorą udział z czynnymi prawami członków Izby (art. 11) przedstawiciele delegowani po jednym przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz przez Ministrów: Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Finansów, Górnictwa i Energetyki, Handlu Wewnętrznego, Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Rolnictwa, Spraw Zagranicznych oraz Żeglugi i Gospodarki Wodnej.

2. Wymienionym w ust. 1 przedstawicielom przysługuje po jednym głosem.

§ 8. Jako przedstawiciele osób prawnych, będących członkami zwyczajnymi Izby, w ogólnych zebraniach biorą udział upoważnieni delegaci. Liczba delegatów nie może przekraczać liczby głosów posiadanych przez danego członka Izby.

§ 9. Każdy członek zwyczajny Izby posiada na Ogólnym Zebraniu liczbę głosów w zależności od zaliczenia do grupy składkowej, a mianowicie:

w grupie I	— 5 głosów,
w grupie II	— 4 głosy,
w grupie III	— 3 głosy,
w grupie IV	— 2 głosy,
w grupie V i niższej	— 1 głos.

§ 10. W ogólnych zebraniach mogą brać udział, bez prawa głosu, inne osoby zaproszone przez Prezesa Izby.

§ 11. Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania wymagane jest, aby co najmniej byli reprezentowani członkowie dysponujący połową ogólnej liczby głosów członków Izby.

§ 12. Ogólne Zebranie wybiera w tajnym głosowaniu łącznie wiceprezesa i trzech członków Prezydium, następnie 15 członków Rady oraz trzech członków i dwóch zastępców członków Komisji Rewizyjnej.

§ 13. 1. Głosowanie odbywa się za pomocą kartek, na których uprawnieni do głosowania umieszczają tyle nazwisk spośród kandydatów zgłoszonych przez uczestników Ogólnego Zebrania, ile stanowisk jest wybieranych w danym głosowaniu.

2. Za wybranych uznaje się osoby, które uzyskały bezwzględną większość oddanych głosów.

§ 14. Jeżeli głosowanie nie dało pełnego wyniku, przewodniczący Ogólnego Zebrania zarządza wybory uzupełniające. W razie równości głosów rozstrzyga losowanie.

§ 15. Poza przypadkami, określonymi w § 12, głosowania odbywają się jawnie. Wniosek uważa się za uchwalony, jeżeli uzyskał największą liczbę oddanych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Ogólnego Zebrania.

Rada Izby.

§ 16. 1. Do zakresu działania Rady należy:

- 1) ocena okresowych sprawozdań Prezydium,
- 2) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez Prezydium,
- 3) wybór i odwoływanie członków — korespondentów,
- 4) ustanawianie na wniosek Prezydium: sekcji, komitetów i komisji, powoływanie przewodniczących i członków tych zespołów oraz ustalanie wysokości ich wynagrodzenia za udział w posiedzeniach,
- 5) zatwierdzenie na wniosek Prezydium listy Kolegium Arbitrów,
- 6) zgłaszanie wniosków na Ogólne Zebranie w sprawach wyboru członków honorowych,
- 7) opiniowanie projektów budżetów oraz uchwalanie prowizorium budżetowego,
- 8) zaliczanie członków do grup składowych oraz występowanie z wnioskiem w sprawie wysokości składek w poszczególnych grupach,
- 9) uchwalanie taryf opłat za czynności Izby,
- 10) ustalanie w porozumieniu z właściwymi władzami tabeli płac pracowników Izby,
- 11) tworzenie i zwijanie oddziałów i przedstawicielstw,
- 12) ustalanie regulaminów działania oddziałów Izby.

2. Uchwały w sprawach przewidzianych w pkt 1 pkt 8, 9, 10 i 11 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 17. Członkowie Prezydium nie mogą być członkami Rady.

§ 18. 1. Posiedzeniom Rady przewodniczy z urzędu Prezes Izby lub wyznaczony przez niego członek Prezydium, inni członkowie Prezydium, inni członkowie Prezydium mogą brać udział w obradach Radach z głosem doradczym.

2. W posiedzeniach Rady bierze udział po dwóch członków wybranych przez każdą radę oddziału Izby.

3. Prezes Izby lub Rada mogą zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia Rady. Rada może uznać mandat członka Rady za wygasły na wniosek zainteresowanego członka Izby.

4. W razie zmniejszenia się liczby członków Rady o 5 osób, Prezes Izby zwołuje Ogólne Zebranie w celu dokonania wyborów uzupełniających.

§ 19. 1. Na pierwszym posiedzeniu Rada ustala stałą datę swych miesięcznych posiedzeń.

2. Poza tym Prezes Izby zwołuje posiedzenie Rady z własnej inicjatywy albo na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego lub na wniosek połowy członków Rady.

§ 20. Do powzięcia uchwał Rady potrzebna jest obecność 8 członków Rady.

§ 21. Głosowanie na posiedzeniach Rady jest jawne, jeżeli przewodniczący nie zarządzi innego sposobu głosowania.

§ 22. Uchwały Rady zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Prezesa Izby lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 23. Członkowie Rady mają prawo zdanie swoje uzasadnić na piśmie. Uzasadnienie takie powinno być dołączone do protokołu posiedzenia Rady, jeżeli zostało zapowiedziane na posiedzeniu i doręczone w Biurze Izby w ciągu trzech dni od daty odbycia posiedzenia.

Prezes Izby i Prezydium Izby.

§ 24. Prezes Izby:

- 1) zwołuje ogólne zebrania, posiedzenia Rady i Prezydium oraz ustala porządek obrad,
- 2) przewodniczy na powyższych posiedzeniach,
- 3) wykonuje lub czuwa nad wykonaniem uchwał ogólnych zebrań Rady i Prezydium,
- 4) kieruje pracami Izby i jest zwierzchnikiem pracowników Izby,
- 5) jest stale urzędującym organem Izby,
- 6) reprezentuje Izbę na zewnątrz,
- 7) ma prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach sekcji, komitetów i komisji z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej.

§ 25. 1. Prezesa Izby może zastępować wiceprezes lub członek Prezydium wyznaczony przez Prezesa.

2. Wiceprezes załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa i zastępuje go z urzędu w razie czasowej niemożności pełnienia przez Prezesa jego czynności.

3. Członkowie Prezydium Izby uczestniczą w posiedzeniach Prezydium oraz spełniają zadania poruczone im przez Prezesa Izby lub Prezydium.

4. W razie dłuższej nieobecności członka Prezydium, Prezes powołuje na czas jego nieobecności zastępcę spośród wybranych zastępców członków Prezydium.

§ 26. 1. Do zakresu działania Prezydium należy:

- 1) rozstrzyganie zgłoszeń o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych Izby i przedstawianie uchwał w powyższych sprawach Ministrowi Handlu Zagranicznego od zatwierdzenia,
- 2) przedstawianie Ogólnemu Zebraniu projektów budżetu,

- 3) przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu Izby, z wyjątkiem kredytów na zwiększenie funduszu płac,
- 4) ustalanie regulaminu organizacyjnego biur Izby,
- 5) opiniowanie wniosków i opracowań sporządzanych przez ciała kolegialne, działające przy Izbie, oraz kierowanie wymienionych wniosków do zainteresowanych resortów,
- 6) załatwianie innych spraw, nie zastrzeżonych Ogólnemu Zebraniu, Radzie i Prezesowi Izby.

2. Prezydium jest uprawnione do kierowania poszczególnych zagadnień wprost do istniejących sekcji (komitetów i komisji).

§ 27. Do ważności uchwał Prezydium potrzebna jest obecność trzech członków Prezydium, w tym Prezesa lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 28. Posiedzenia Prezydium odbywają się raz na dwa tygodnie, w dniu ustalonym uchwałą Prezydium. W sprawach nagłych Prezes Izby może zwołać posiedzenie w innym terminie.

§ 29. Sprawozdania okresowe z działalności Izby Prezes Izby składa bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Komisja Rewizyjna.

§ 30. Członkowie Prezydium i Rady nie mogą być członkami Komisji Rewizyjnej.

§ 33. 1. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest dokonywanie kontroli księgowości i dokumentów Izby i składanie sprawozdań Ogólnemu Zebraniu.

2. Komisja Rewizyjna ma prawo w każdym czasie dokonywać przeglądu rachunkowości i dokumentów rachunkowych Izby oraz badać zgodność wydatków z budżetem Izby.

3. W ciągu roku Komisja Rewizyjna komunikuje swe wnioski i spostrzeżenia Prezydium i Radzie.

4. Odpis rocznego sprawozdania Komisja Rewizyjna przesyła Radzie na dwa tygodnie przed Ogólnym Zebraniem.

5. Wszystkie swoje sprawozdania Komisja Rewizyjna przedstawia w odpisach bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Sekcje, komitety i komisje.

§ 32. Dla poszczególnych zagadnień Rada może powołać sekcje, komitety lub komisje.

§ 33. 1. Sekcje są kolegialnymi ciałami doradczymi w dziedzinie zagadnień poruczonych im przez Radę.

2. Komitety są stałymi ciałami kolegalnymi, powołanymi przez Radę na wniosek lub za zgodą zainteresowanych ministrów, do opracowywania zagadnień wykraczających swą tematyką poza ścisły zakres resortu handlu zagranicznego.

3. Do opracowania wyłaniających się bieżąco zagadnień Rada może powołać komisje.

§ 34. Rada powołuje członków ciał kolegalnych wymienionych w § 33, wyznacza przewodniczących, zatwierdza wybór zastępców oraz może nadawać regulamin działalności tym ciałom.

§ 35. Przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) ustala porządek obrad, wyznacza terminy posiedzeń i przewodniczy na posiedzeniach. Prawo zwoływania posiedzeń służy także Prezesowi Izby.

§ 36. 1. Przedstawiciele organów administracji państwowej wymienieni w § 7 mogą brać udział w posiedzeniach sekcji (komitetu, komisji) na zaproszenie Prezesa Izby lub z własnej inicjatywy.

2. Prezes Izby i przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia ciał kolegalnych.

§ 37. Zbieranie i przygotowywanie wszelkich materiałów dla sekcji (komitetów i komisji), prowadzenie protokołów posiedzeń i zestawianie wyników działalności sekcji (komitetów, komisji) do użytku władz Izby należy do biur Izby.

Członkowie Izby.

§ 38. 1. Zgłoszenia o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych na podstawie art. 7 ust. 2 rozstrzyga Prezydium w ciągu 2 tygodni i uchwałę o przyjęciu przedstawia niezwłocznie Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia.

2. Do obowiązków zwyczajnych członków Izby należy:

- a) współdziałanie w realizacji zadań Izby, określonych art. 5 dekretu,
- b) przestrzeganie postanowień niniejszego statutu oraz poleceń władz Izby, wydanych w ramach ich statutowej działalności,
- c) branie czynnego udziału — za pośrednictwem swych przedstawicieli — w pracach Izby,
- d) regularne opłacanie składek członkowskich.

3. Członkowie zwyczajni Izby mają prawo do:

- a) bezpłatnego korzystania z wszystkich świadczeń Izby, w ramach jej statutowej działalności, nie objętych taryfami opłat za czynności Izby,
- b) żądania od Izby informacji i porad w zakresie jej statutowej działalności,
- c) korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego — za pośrednictwem swych przedstawicieli — do wybieralnych władz Izby,

d) udziału (oraz zgłaszania wniosków) w Ogólnym Zebraniu członków Izby.

Budżet Izby i składka.

§ 39. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej corocznie w październiku na rok następny przez Ministra Handlu Zagranicznego na wniosek Rady Izby.

§ 40. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych.

§ 41. 1. Budżet ustala się na okres roku kalendarzowego. W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, wymagającego zwiększenia budżetu, Prezydium przedstawia najbliższemu Ogólnemu Zebraniu projekt budżetu dodatkowego.

2. Prezes Izby przedkłada Ministrowi Handlu Zagranicznego projekty budżetów zaopiniowane przez Komisję Rewizyjną i uchwalone przez Ogólne Zebranie, a to: roczny — najpóźniej do dnia 15 marca każdego roku, dodatkowe — w ciągu dwóch tygodni po ich uchwaleniu przez Ogólne Zebranie.

3. Na czas do zatwierdzenia budżetu Rady Izba¹⁰⁰ może uchwalić prowizorium budżetowe do wysokości odpowiadającej faktycznie wydatkom z roku ubiegłego.

§ 42. Członkowie Izby korzystają w zasadzie bezpłatnie ze świadczeń Izby nie objętych taryfami. Prezydium może ustalić odpłatność niektórych świadczeń do wysokości kosztów własnych.

§ 43. 1. Przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu wymaga uchwały Prezydium.

2. Przenoszenia kredytów na zwiększenie funduszu płac wymaga uchwały Rady, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Podpisywanie.

§ 44. Pisma do władz centralnych podpisuje Prezes Izby lub z jego upoważnienia — Sekretarz Generalny Izby. Akty umowy i zobowiązania podpisują pod pieczęcią Izby: Prezes Izby lub wyznaczony przez niego zastępca łącznie z głównym księgowym Izby lub wyznaczonym przez niego zastępca łącznie z głównym księgowym Izby lub jego zastępcą.

§ 45. Sposób podpisywania zwyczajnej korespondencji, zaświadczeń i certyfikatów określi regulamin ustalony przez Prezydium Izby.

---

¹⁰⁰Prawdopodobnie błąd w tekście oryginalnym. Wydaje się, że powinno być: „Na czas do zatwierdzenia budżetu Izby Rada może uchwalić”.

Oddziały Izby oraz rady oddziałowe.

§ 46. 1. Członkowie Izby, których siedziby prawne mieszczą się w określonym rejonie, mogą wystąpić z inicjatywą utworzenia oddziału Izby.

2. Oddział Izby powołuje Rada. Uchwała Rady wymaga zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

3. Oddział Izby posiada autonomię w granicach określonych regulaminem. Regulamin określi strukturę władz oddziału, zakres i formę działania, stosunek do władz Izby oraz system finansowania. Regulamin oddziału nadaje Rada Izby.

4. Rada oddziału Polskiej Izby Handlu Zagranicznego składa się z pełnomocnych delegatów członków Izby, których siedziby prawne znajdują się w rejonie danego oddziału. Rada oddziału w I kwartale każdego roku wybiera spośród siebie 7-osobowe prezydium, w skład którego wchodzi: prezes rady oddziału, 2 wiceprezesów i 4 członków prezydium.

5. Do zakresu działania rady oddziału należy:

- a) ocena okresowych sprawozdań i działalności prezydium rady oddziału,
- b) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez prezydium rady oddziału,
- c) opiniowanie projektów budżetu oddziału oraz stawianie wniosku o uchwalenie prowizorium budżetu danego oddziału,
- d) stawianie wniosków w sprawie uzupełnienia lub zmiany regulaminu działania oddziału Izby,
- e) ocena działalności oddziału oraz przesyłanie Prezydium Izby wniosków dotyczących zakresu działania danego oddziału.

6. Do zakresu działania prezydium rady oddziału należy:

- a) ustanawianie komisji problemowych i powoływanie przewodniczących oraz członków tych komisji,
- b) nadzorowanie prac ciał kolegialnych działających przy oddziale oraz zatwierdzanie wniosków stawianych przez ciała kolegialne,
- c) przedstawianie Prezydium Izby opracowań, wniosków i opinii w celu dalszego kierowania ich do zainteresowanych resortów i wprowadzenia w życie,
- d) ocena prac biura oddziału.

7. Radę i prezydium oddziału reprezentuje na zewnątrz prezes rady oddziału.

8. Pracą biura oddziału kieruje dyrektor (kierownik) oddziału, do którego obowiązków należy również wyznaczanie odpowiedzialnych pracowników oddziału do brania udziału w posiedzeniach ciał kolegialnych, przygotowywanie protokołów, zbieranie niezbędnych dokumentów, materiałów oraz prowadzenie akt ciał kolegialnych, działających przy oddziale.

Biuro Izby.

§ 47. Przygotowawcze i wykonawcze prace wynikające z działalności Izby prowadzą biura Izby i jej oddziałów.

§ 48. Na czele biur stoi Sekretarz Generalny Izby, który kieruje pracami biur, dba o prawidłowość ich funkcjonowania oraz załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa Izby. Sekretarza Generalnego Izby mianuje i odwołuje Minister Handlu Zagranicznego na wniosek Prezesa Izby.

§ 49. Sekretarz Generalny Izby bierze udział we wszystkich zebraniach i posiedzeniach odbywających się w ramach Izby i wypowiada swoje zdanie z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Przepis ten nie ma zastosowania do Komisji Rewizyjnej. Za zgodą Prezesa Izby – Sekretarza Generalnego Izby może zastępować na poszczególnych posiedzeniach wyznaczony przez Sekretarza Generalnego Izby pracownik Izby.

§ 50. Członkowie władz Izby nie mogą być pracownikami biur Izby.

§ 51. Regulamin organizacyjny biur Izby ustala Prezydium.

§ 52. Roczne zamknięcia rachunkowe Prezes Izby składa corocznie do 15 marca następnego roku Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Protokoły.

§ 53. Z ogólnych zebrań Sekretarz Generalny sporządza protokoły, które biuro Izby rozsyła wszystkim członkom Izby w terminie dwutygodniowym od daty Ogólnego Zebrania.

§ 54. Sekretarz Generalny prowadzi księgę uchwał Rady i Prezydium, do której wpisuje się również porządek oraz przebieg obrad w ważniejszych sprawach. Członkowie Rady i Prezydium otrzymują na żądanie odpisy z wpisów zawartych w księdze uchwał.

§ 55. Z posiedzeń sekcji (komitetów, komisji) biura Izby sporządzają protokoły, które stanowią wewnętrzne materiały sekcji (komitetów, komisji) do użytku biur i władz Izby. Członkowie sekcji (komitetów, komisji) otrzymują na żądanie wypisy z tych protokołów.

Zaproszenia.

§ 56. Zaproszenia na Ogólne Zebranie Izby wysyła się najpóźniej na 10 dni przed jego terminem wszystkim uprawnionym do brania udziału w ogólnych zebraniach oraz członkom zwyczajnym Izby. Zaproszenia zawierają porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 57. Członkowie Rady otrzymują najpóźniej na 5 dni przed posiedzeniem Rady porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 58. Zaproszenia na posiedzenia sekcji (komitetów, komisji) wysyła się z podaniem porządku obrad i niezbędnymi materiałami co najmniej na 3 dni przed datą posiedzenia.

Przepisy końcowe.

§ 59. Przez artykuły wymienione w niniejszym statucie rozumie się artykuły dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403). Przez paragrafy rozumie się paragrafy niniejszego statutu.

Uchwała nr 111 Rady Ministrów

z dnia 13 kwietnia 1964 r.

w sprawie zmiany statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego

Monitor Polski 1964 Nr 27, poz. 120.

Na podstawie art. 17 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. W statucie Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, stanowiącym załącznik do uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr 41, poz. 187), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zatwierdzanie sprawozdań z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej”;

b) pkt 5 skreśla się;

c) dotychczasowe pkt 6, 7 i 8 otrzymują kolejną numerację 5, 6, i 7;

2) w § 4 wyrazy „w lutym” zastępuje się wyrazami „najpóźniej w maju”;

3) w § 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Porządek obrad zwyczajnego Ogólnego Zebrania obejmuje: sprawozdanie z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej, uchwalenie wytycznych do planu pracy oraz wybory Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej.”;

4) w § 7 ust. 1 po wyrazach „przy Radzie Ministrów” wstawia się przecinek oraz dodaje wyrazy „Przewodniczącego Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą przy

Radzie Ministrów, Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej”, a po wyrazie „Żegluga” stawia się kropkę i skreśla z dotychczasowego brzmienia pozostałe wyrazy;

5) w § 16:

a) w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) uchwalanie budżetów oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych”;

b) w ust. 1 pkt 8 skreśla się;

c) w ust. 1 dotychczasowe pkt 9 i 10 otrzymują kolejną numerację 8 i 9;

d) w ust. 1 dotychczasowy pkt 11 oznacza się jako 10 i otrzymuje brzmienie:

„10) tworzenie i zwijanie oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek organizacyjnych powoływanych do wykonywania zadań statutowych”;

e) w ust. 1 dotychczasowy pkt 12 skreśla się;

f) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Uchwały w sprawach przewidzianych w ust. 1 pkt 8, 9 i 10 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.”;

6) w § 19 ust. 1 skreśla się wyraz „miesięcznych”;

7) w § 26 ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) rozstrzyganie zgłoszeń o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych Izby, zaliczanie członków do grup składkowych i przedstawianie uchwał w powyższych sprawach Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia,”;

b) w pkt 2 wyrazy "Ogólnemu Zebraniu" zastępuje się wyrazem „Radzie”;

c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu Izby, z wyjątkiem przeniesień w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych, jeżeli przeniesienia te powodują zwiększenie wydatków osobowych,”;

d) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ustalanie wewnętrznej struktury organizacyjnej, zakresu działania i zasad organizacji finansowej dla biur Izby, oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek wyodrębnionych Izby,”;

8) w § 28 wyrazy „raz na dwa tygodnie, w dniu ustalonym” zastępuje się wyrazami „w dniach ustalonych”;

9) w § 31:

a) w ust. 1 po wyrazach „Ogólnemu Zebraniu” skreśla się kropkę i dodaje wyrazy „i Radzie.”;

b) ust. 4 skreśla się;

c) dotychczasowy ust. 5 otrzymuje kolejną numerację 4;

10) w § 38 ust. 1 wyrazy „w ciągu 2 tygodni” zastępuje się wyrazami „na najbliższym posiedzeniu”;

11) §§ 39—43 otrzymują następujące brzmienie:

„§ 39. Ustalanie systemu finansowego dla Izby wymaga uchwały Prezydium, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 40. 1. Budżet ustala się na okres roku kalendarzowego. Budżet Izby obejmuje także wyniki działalności gospodarczej jednostek wyodrębnionych, prowadzonych na zasadach rozrachunku gospodarczego.

2. W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, które wymaga zwiększenia budżetu, Prezydium przedstawia Radzie projekty zmian budżetu.

3. Prezes Izby przedstawia Ministrowi Handlu Zagranicznego, zaopiniowane przez Komisję Rewizyjną i uchwalone przez Radę:

1) projekt budżetu rocznego — w terminie do dnia 30 listopada,

2) projekty zmian budżetu — w ciągu 2 tygodni po ich uchwaleniu.

§ 41. 1. Przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu wymaga uchwały Prezydium.

2. Dokonywanie w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych zmian powodujących zwiększenie wydatków osobowych wymaga uchwały Prezydium zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 42. 1. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej przez Ministra Handlu Zagranicznego na wniosek Prezydium.

2. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych do końca kwartału, w którym ustało członkostwo.

§ 43. Członkowie Izby korzystają w zasadzie bezpłatnie ze świadczeń Izby nie objętych taryfami. Prezydium może ustalić odpłatność niektórych świadczeń do wysokości kosztów własnych.”;

12) w § 46:

a) w ust. 4 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Rada oddziału wybiera spośród siebie Prezydium.”;

b) w ust. 5 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) opiniowanie projektów budżetu oddziału,”;

13) w § 52 liczbę „15” zastępuje się liczbą „31”;

14) w § 57 wyrazy „Członkowie Rady otrzymują” zastępuje się wyrazami „Członkom Rady wysyła się”.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

§ 3. Upoważnia się Ministra Handlu Zagranicznego do ogłoszenia w Monitorze Polskim jednolitego tekstu statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego uwzględniającego zmiany wynikające z niniejszej uchwały.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Obwieszczenie Ministra Handlu Zagranicznego

z dnia 20 kwietnia 1964 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Polskiej Izby Handlu
Zagranicznego**

Monitor Polski 1964 Nr 29, poz. 130.

Na podstawie § 3 uchwały nr 111 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1964 r. w sprawie zmiany statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr 27, poz. 120) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, będącego załącznikiem do uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr 41, poz. 187) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 111 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1964 r. (Monitor Polski Nr 27, poz. 120).

Minister Handlu Zagranicznego: *W. Trąmpczyński*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Handlu Zagranicznego
z dnia 20 kwietnia 1964 r. (poz. 130).

STATUT POLSKIEJ IZBY HANDLU ZAGRANICZNEGO

§ 1. Polska Izby Handlu Zagranicznego, utworzona dekretem z dnia 28 września 1949 r. (Dz. U. nr 53, poz. 403), działa na podstawie przepisów tego dekretu oraz niniejszego statutu.

§ 2. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebranie Izby.

§ 3. Do zakresu działania Ogólnego Zebrania należą:

- 1) wybór członków Rady, Prezydium (z wyjątkiem Prezesa) i Komisji Rewizyjnej,
- 2) wybór członków honorowych,
- 3) zatwierdzanie sprawozdań z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej,
- 4) ustalanie wytycznych do planu pracy Izby,
- 5) uchwalanie projektów zmian statutu,
- 6) uchwalanie regulaminów obrad Ogólnego Zebrania i Rady,
- 7) inne sprawy przedstawione przez pozostałe władze Izby.

§ 4. Zwyczajne Ogólne Zebranie Izby odbywa się corocznie najpóźniej w maju, nadzwyczajne Ogólne Zebranie - w miarę potrzeby. Prezes Izby ustala datę, miejsce i porządek obrad ogólnych zebrań.

§ 5. 1. Porządek obrad zwyczajnego Ogólnego Zebrania obejmuje: sprawozdanie z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej, uchwalenie wytycznych do planu pracy oraz wybory Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej.

2. Członkowie Izby reprezentujący jedną czwartą ogólnej liczby głosów mają prawo żądania umieszczenia innych spraw na porządku obrad Ogólnego Zebrania. Żądanie to należy zgłosić na piśmie Prezesowi Izby najpóźniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem Ogólnego Zebrania z podaniem brzmienia proponowanego wniosku.

§ 6. Prezes Izby zwoła nadzwyczajne Ogólne Zebranie Izby na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego albo na wniosek Rady Izby lub połowy członków Izby. Do wniosków Rady lub połowy członków Izby ma zastosowanie przepis § 5 ust. 2. Porządek obrad nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania Izby powinien obejmować sprawy, dla których je zwołano.

§ 7. 1. W ogólnych zebraniach Izby biorą udział z czynnymi prawami członków Izby (art. 11) przedstawiciele delegowani po jednym przez Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Przewodniczącego Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą przy Radzie Ministrów, Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej oraz przez Ministrów: Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Finansów, Górnictwa i Energetyki, Handlu Wewnętrznego, Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Rolnictwa, Spraw Zagranicznych oraz Żeglugi.

2. Wymienionym w ust. 1 przedstawicielom przysługuje po jednym głosem.

§ 8. Jako przedstawiciele osób prawnych, będących członkami zwyczajnymi Izby, w ogólnych zebraniach biorą udział upoważnieni delegaci. Liczba delegatów nie może przekraczać liczby głosów posiadanych przez danego członka Izby.

§ 9. Każdy członek zwyczajny Izby posiada na Ogólnym Zebraniu liczbę głosów w zależności od zaliczenia do grupy składkowej, a mianowicie:

w grupie I	— 5 głosów,
w grupie II	— 4 głosy,
w grupie III	— 3 głosy,
w grupie IV	— 2 głosy,
w grupie V i niżej	— 1 głos.

§ 10. W ogólnych zebraniach mogą brać udział, bez prawa głosu, inne osoby zaproszone przez Prezesa Izby.

§ 11. Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania wymagane jest, aby co najmniej byli reprezentowani członkowie dysponujący połową ogólnej liczby głosów członków Izby.

§ 12. Ogólne Zebranie wybiera w tajnym głosowaniu łącznie wiceprezesa i trzech członków oraz dwóch zastępców członków Prezydium, następnie 15 członków Rady oraz trzech członków i dwóch zastępców członków Komisji Rewizyjnej.

§ 13. 1. Głosowanie odbywa się za pomocą kartek, na których uprawnieni do głosowania umieszczają tyle nazwisk spośród kandydatów zgłoszonych przez uczestników Ogólnego Zebrania, ile stanowisk jest wybieranych w danym głosowaniu.

2. Za wybranych uznaje się osoby, które uzyskały bezwzględną większość oddanych głosów.

§ 14. Jeżeli głosowanie nie dało pełnego wyniku, przewodniczący Ogólnego Zebrania zarządza wybory uzupełniające. W razie równości głosów rozstrzyga losowanie.

§ 15. Poza przypadkami określonymi w § 12 głosowania odbywają się jawnie. Wniosek uważa się za uchwalony, jeżeli uzyskał największą liczbę oddanych głosów. W razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego Ogólnego Zebrania.

Rada Izby.

§ 16. 1. Do zakresu działania Rady należy:

- 1) ocena okresowych sprawozdań Prezydium,
- 2) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez Prezydium,
- 3) wybór i odwoływanie członków-korespondentów,
- 4) ustanawianie na wniosek Prezydium sekcji, komitetów i komisji, powoływanie przewodniczących i członków tych zespołów oraz ustalanie wysokości ich

wynagrodzenia za udział w posiedzeniach,

5) zatwierdzenie na wniosek Prezydium listy Kolegium Arbitrów,

6) zgłaszanie wniosków na Ogólne Zebranie w sprawach wyboru członków honorowych,

7) uchwalanie budżetów oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,

8) uchwalanie taryf opłat za czynności Izby,

9) ustalanie w porozumieniu z właściwymi władzami tabeli płac pracowników Izby,

10) tworzenie i zwijanie oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek organizacyjnych powoływanych do wykonywania zadań statutowych.

2. Uchwały w sprawach przewidzianych w ust. 1 pkt 8, 9 i 10 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 17. Członkowie Prezydium nie mogą być członkami Rady.

§ 18. 1. Posiedzeniom Rady przewodniczy z urzędu Prezes Izby lub wyznaczony przez niego członek Prezydium; inni członkowie Prezydium mogą brać udział w obradach Rady z głosem doradczym.

2. W posiedzeniach Rady bierze udział po dwóch członków wybranych przez każdą radę oddziału Izby.

3. Prezes Izby lub Rada mogą zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia Rady. Rada może uznać mandat członka Rady za wygasły na wniosek zainteresowanego członka Izby.

4. W razie zmniejszenia się liczby członków Rady o 5 osób, Prezes Izby zwołuje Ogólne Zebranie w celu dokonania wyborów uzupełniających.

§ 19. 1. Na pierwszym posiedzeniu Rada ustala stałą datę swych posiedzeń.

2. Poza tym Prezes Izby zwołuje posiedzenie Rady z własnej inicjatywy albo na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego lub na wniosek połowy członków Rady.

§ 20. Do powzięcia uchwał Rady potrzebna jest obecność 8 członków Rady.

§ 21. Głosowanie na posiedzeniach Rady jest jawne, jeżeli przewodniczący nie zarządzi innego sposobu głosowania.

§ 22. Uchwały Rady zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Prezesa Izby lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 23. Członkowie Rady mają prawo zdanie swoje uzasadnić na piśmie. Uzasadnienie takie powinno być dołączone do protokołu posiedzenia Rady, jeżeli zostało zapowiedziane na posiedzeniu i doręczone w Biurze Izby w ciągu trzech dni od daty odbycia posiedzenia.

Prezes Izby i Prezydium Izby.

§ 24. Prezes Izby:

- 1) zwołuje ogólne zebrania, posiedzenia Rady i Prezydium oraz ustala porządek obrad,
- 2) przewodniczy na powyższych posiedzeniach,
- 3) wykonuje lub czuwa nad wykonaniem uchwał ogólnych zebrań Rady i Prezydium,
- 4) kieruje pracami Izby i jest zwierzchnikiem pracowników Izby,
- 5) jest stale urzędującym organem Izby,
- 6) reprezentuje Izbę na zewnątrz,
- 7) ma prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach sekcji, komitetów i komisji, z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej.

§ 25. 1. Prezesa Izby może zastępować wiceprezes lub członek Prezydium wyznaczony przez Prezesa.

2. Wiceprezes załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa i zastępuje go z urzędu w razie czasowej niemożności pełnienia przez Prezesa jego czynności.

3. Członkowie Prezydium Izby uczestniczą w posiedzeniach Prezydium oraz spełniają zadania poruczone im przez Prezesa Izby lub Prezydium.

4. W razie dłuższej nieobecności członka Prezydium, Prezes powołuje na czas jego nieobecności zastępcę spośród wybranych zastępców członków Prezydium.

§ 26. 1. Do zakresu działania Prezydium należy:

- 1) rozstrzyganie zgłoszeń o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych Izby, zaliczanie członków do grup składkowych i przedstawianie uchwał w powyższych sprawach Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia,
- 2) przedstawianie Radzie projektów budżetu,
- 3) przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu Izby, z wyjątkiem przeniesień w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych, jeżeli przeniesienia te powodują zwiększenie wydatków osobowych,
- 4) ustalanie wewnętrznej struktury organizacyjnej, zakresu działania i zasad organizacji finansowej dla biur Izby, oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek wyodrębnionych Izby,
- 5) opiniowanie wniosków i opracowań sporządzanych przez ciała kolegialne działające przy Izbie oraz kierowanie wymienionych wniosków do zainteresowanych resortów,
- 6) załatwianie innych spraw, nie zastrzeżonych Ogólnemu Zebraniu, Radzie i Prezesowi Izby.

2. Prezydium jest uprawnione do kierowania poszczególnych zagadnień wprost do istniejących sekcji (komitetów i komisji).

§ 27. Do ważności uchwał Prezydium potrzebna jest obecność trzech członków Prezydium, w tym Prezesa lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 28. Posiedzenia Prezydium odbywają się w dniach ustalonych uchwałą Prezydium. W sprawach nagłych Prezes Izby może zwołać posiedzenie w innym terminie.

§ 29. Sprawozdania okresowe z działalności Izby Prezes Izby składa bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Komisja Rewizyjna.

§ 30. Członkowie Prezydium i Rady nie mogą być członkami Komisji Rewizyjnej.

§ 31. 1. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest dokonywanie kontroli księgowości i dokumentów Izby oraz składanie sprawozdań Ogólnemu Zebraniu i Radzie.

2. Komisja Rewizyjna ma prawo w każdym czasie dokonywać przeglądu rachunkowości i dokumentów rachunkowych Izby oraz badać zgodność wydatków z budżetem Izby.

3. W ciągu roku Komisja Rewizyjna komunikuje swe wnioski i spostrzeżenia Prezydium i Radzie.

4. Wszystkie swoje sprawozdania Komisja Rewizyjna przedstawia w odpisach bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Sekcje, komitety i komisje.

§ 32. Dla poszczególnych zagadnień Rada może powołać sekcje, komitety i komisje.

§ 33. 1. Sekcje są kolegialnymi ciałami doradczymi w dziedzinie zagadnień poruczonych im przez Radę.

2. Komitety są stałymi ciałami kolegialnymi, powołanymi przez Radę na wniosek lub za zgodą zainteresowanych ministrów, do opracowywania zagadnień wykraczających swą tematyką poza ścisły zakres resortu handlu zagranicznego.

3. Do opracowania wyłaniających się bieżąco zagadnień Rada może powołać komisje.

§ 34. Rada powołuje członków ciał kolegialnych wymienionych w § 33, wyznacza przewodniczących, zatwierdza wybór zastępców oraz może nadawać regulamin działalności tym ciałom.

§ 35. Przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) ustala porządek obrad, wyznacza terminy posiedzeń i przewodniczy na posiedzeniach. Prawo zwoływania posiedzeń służy także Prezesowi Izby.

§ 36. 1. Przedstawiciele organów administracji państwowej wymienieni w § 7 mogą brać udział w posiedzeniach sekcji (komitetu, komisji) na zaproszenie Prezesa Izby lub z własnej inicjatywy.

2. Prezes Izby i przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia ciał kolegialnych.

§ 37. Zbieranie i przygotowywanie wszelkich materiałów dla sekcji (komitetów, komisji), prowadzenie protokołów posiedzeń i zestawianie wyników działalności sekcji (komitetów, komisji) do użytku władz Izby należy do biur Izby.

Członkowie Izby.

§ 38. 1. Zgłoszenia o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych na podstawie art. 7 ust. 2 rozstrzyga Prezydium na najbliższym posiedzeniu i uchwałę o przyjęciu przedstawia niezwłocznie Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia.

2. Do obowiązków zwyczajnych członków Izby należy:

- a) współdziałanie w realizacji zadań Izby, określonych art. 5 dekretu,
- b) przestrzeganie postanowień niniejszego statutu oraz poleceń władz Izby, wydanych w ramach ich statutowej działalności,
- c) branie czynnego udziału — za pośrednictwem swych przedstawicieli — w pracach Izby,
- d) regularne opłacanie składek członkowskich.

3. Członkowie zwyczajni Izby mają prawo do:

- a) bezpłatnego korzystania z wszystkich świadczeń Izby, w ramach jej statutowej działalności, nie objętych taryfami opłat za czynności Izby,
- b) żądania od Izby informacji i porad w zakresie jej statutowej działalności,
- c) korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego — za pośrednictwem swych przedstawicieli — do wybieralnych władz Izby,
- d) udziału (oraz zgłaszania wniosków) w Ogólnym Zebraniu członków Izby.

Budżet Izby i składka.

§ 39. Ustalanie systemu finansowego dla Izby wymaga uchwały Prezydium, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 40. 1. Budżet ustala się na okres roku kalendarzowego. Budżet Izby obejmuje także wyniki działalności gospodarczej jednostek wyodrębnionych, prowadzonych na zasadach rozrachunku gospodarczego.

2. W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, które wymaga zwiększenia budżetu, Prezydium przedstawia Radzie projekty zmian budżetu.

3. Prezes Izby przedstawia Ministrowi Handlu Zagranicznego zaopiniowane przez Komisję Rewizyjną i uchwalone przez Radę:

- 1) projekt budżetu rocznego — w terminie do dnia 30 listopada,
- 2) projekty zmian budżetu — w ciągu 2 tygodni po ich uchwaleniu.

§ 41. 1. Przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu wymaga uchwały Prezydium.

2. Dokonywanie w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych zmian powodujących zwiększenie wydatków osobowych wymaga uchwały Prezydium, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 42. 1. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej przez Ministra Handlu Zagranicznego na wniosek Prezydium.

2. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych do końca kwartału, w którym ustało członkostwo.

§ 43. Członkowie Izby korzystają w zasadzie bezpłatnie ze świadczeń Izby nie objętych taryfami. Prezydium może ustalić odpłatność niektórych świadczeń do wysokości kosztów własnych.

Podpisywanie.

§ 44. Pisma do władz centralnych podpisuje Prezes Izby lub z jego upoważnienia — Sekretarz Generalny Izby. Akty, umowy i zobowiązania podpisują pod pieczęcią Izby: Prezes Izby lub wyznaczony przez niego zastępca łącznie z głównym księgowym Izby lub jego zastępcą.

§ 45. Sposób podpisywania zwyczajnej korespondencji, zaświadczeń i certyfikatów określi regulamin ustalony przez Prezydium Izby.

Oddziały Izby oraz rady oddziałowe.

§ 46. 1. Członkowie Izby, których siedziby prawne mieszczą się w określonym rejonie, mogą wystąpić z inicjatywą utworzenia oddziału Izby.

2. Oddział Izby powołuje Rada. Uchwała Rady wymaga zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

3. Oddział Izby posiada autonomię w granicach określonych regulaminem. Regulamin określi strukturę władz oddziału, zakres i formę działania, stosunek do władz Izby oraz system finansowania. Regulamin oddziału nadaje Rada Izby.

4. Rada oddziału Polskiej Izby Handlu Zagranicznego składa się z pełnomocnych delegatów członków Izby, których siedziby prawne znajdują się w rejonie danego oddziału. Rada oddziału wybiera spośród siebie Prezydium.

5. Do zakresu działania rady oddziału należy:

- a) ocena okresowych sprawozdań i działalności prezydium rady oddziału,

- b) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez prezydium rady oddziału,
- c) opiniowanie projektów budżetu oddziału,
- d) stawianie wniosków w sprawie uzupełnienia lub zmiany regulaminu działania oddziału Izby,
- e) ocena działalności oddziału oraz przesłanie Prezydium Izby wniosków dotyczących zakresu działania danego oddziału.

6. Do zakresu działania prezydium rady oddziału należy:

- a) ustanawianie komisji problemowych i powoływanie przewodniczących oraz członków tych komisji,
- b) nadzorowanie prac ciał kolegialnych działających przy oddziale oraz zatwierdzanie wniosków stawianych przez ciała kolegialne,
- c) przedstawianie Prezydium Izby opracowań, wniosków i opinii w celu dalszego kierowania ich do zainteresowanych resortów i wprowadzenia w życie,
- d) ocena prac biura oddziału.

7. Radę i prezydium rady oddziału reprezentuje na zewnątrz prezes rady oddziału.

8. Pracą biura oddziału kieruje dyrektor (kierownik) oddziału, do którego obowiązków należy również wyznaczanie odpowiedzialnych pracowników oddziału do brania udziału w posiedzeniach ciał kolegialnych, przygotowywanie protokołów, zbieranie niezbędnych dokumentów, materiałów oraz prowadzenie akt ciał kolegialnych, działających przy oddziale.

Biura Izby.

§ 47. Przygotowawcze i wykonawcze prace wynikające z działalności Izby prowadzą biura Izby i jej oddziałów.

§ 48. Na czele biur stoi Sekretarz Generalny Izby, który kieruje pracami biur, dba o prawidłowość ich funkcjonowania oraz załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa Izby. Sekretarza Generalnego Izby mianuje i odwołuje Minister Handlu Zagranicznego na wniosek Prezesa Izby.

§ 49. Sekretarz Generalny Izby bierze udział we wszystkich zebraniach i posiedzeniach odbywających się w ramach Izby i wypowiada swoje zdanie z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Przepis ten nie ma zastosowania do Komisji Rewizyjnej. Za zgodą Prezesa Izby — Sekretarza Generalnego Izby może zastępować na poszczególnych posiedzeniach wyznaczony przez Sekretarza Generalnego Izby pracownik Izby.

§ 50. Członkowie władz Izby nie mogą być pracownikami biur Izby.

§ 51. Regulamin organizacyjny biur Izby ustala Prezydium.

§ 52. Roczne zamknięcia rachunkowe Prezes Izby składa corocznie do 31 marca następnego roku Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Protokoły.

§ 53. Z ogólnych zebrań Sekretarz Generalny sporządza protokoły, które biuro Izby rozsyła wszystkim członkom Izby w terminie dwutygodniowym od daty Ogólnego Zebrania.

§ 54. Sekretarz Generalny prowadzi księgę uchwał Rady i Prezydium, do której wpisuje się również porządek oraz przebieg obrad w ważniejszych sprawach. Członkowie Rady i Prezydium otrzymują na żądanie odpisy z wpisów zawartych w księdze uchwał.

§ 55. Z posiedzeń sekcji (komitetów, komisji) biura Izby sporządzają protokoły, które stanowią wewnętrzne materiały sekcji (komitetów, komisji) do użytku biur i władz Izby. Członkowie sekcji (komitetów, komisji) otrzymują na żądanie wypisy z tych protokołów.

Zaproszenia.

§ 56. Zaproszenia na Ogólne Zebranie Izby wysyła się najpóźniej na 10 dni przed jego terminem wszystkim uprawnionym do brania udziału w ogólnych zebraniach oraz członkom zwyczajnym Izby. Zaproszenia zawierają porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 57. Członkom Rady wysyła się najpóźniej na 5 dni przed posiedzeniem Rady porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 58. Zaproszenia na posiedzenia sekcji (komitetów, komisji) wysyła się z podaniem porządku obrad i niezbędnymi materiałami co najmniej na 3 dni przed datą posiedzenia.

Przepisy końcowe.

§ 59. Przez artykuły wymienione w niniejszym statucie rozumie się artykuły dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403). Przez paragrafy rozumie się paragrafy niniejszego statutu.

***

Ministrem handlu zagranicznego był Witold Trąpczyński (1909 – 1982), syn Wojciecha Trąpczyńskiego - znanego polityka doby zaborów i II RP, wysoki działacz PZPR, profesor UJ i SGPiS (ob. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie), doktor *honoris*

causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 1945 na służbie państwowej, od 1949 do 1956 prezes Narodowego Banku Polskiego, w latach 1956 - 1968 minister handlu zagranicznego, potem poseł na Sejm i ambasador w Waszyngtonie¹⁰¹.

Ustawa

z dnia 21 kwietnia 1966 r.

o rzecznikach patentowych

Dz. U. 1966 Nr 14, poz. 86.

Art. 1. Ustawa normuje zadania, zakres działania i obowiązki rzeczników patentowych oraz warunki ich powoływania.

Art. 2. 1. Rzecznikiem patentowym jest osoba wpisana na listę rzeczników patentowych i zatrudniona w tym charakterze jako pracownik w uspołecznionym zakładzie pracy.

2. Listę rzeczników patentowych prowadzi Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zwany dalej Urzędem Patentowym. (...)

Art. 19. 1. Traci moc ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 31, poz. 139) oraz art. 5 pkt 16 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403).

2. Prezes Rady Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady, tryb i terminy zakończenia działalności rzeczników patentowych oraz ich zrzeszenia, prowadzonej dotychczas na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1, i przepisów na jej podstawie wydanych.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *E. Ochab* (...)

---

¹⁰¹Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Ustawa

z dnia 30 maja 1989 r.

o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych

Dz. U. 1989 Nr 35, poz. 194.

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady tworzenia i działania samorządu zawodowego osób — podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) handlu, gastronomii i usług,
- 2) transportu,
- 3) innych rodzajów działalności.

2. Ustawa nie dotyczy osób, które uzyskały status rzemieślnika.

Art. 2. Podmioty gospodarcze mogą, według wyboru, zrzeszać się w zawodowych samorządowych organizacjach:

- 1) zrzeszeniach handlu i usług,
- 2) zrzeszeniach transportu,
- 3) innych organizacjach podmiotów gospodarczych.

Art. 3. 1. Zrzeszenie może być utworzone, jeżeli z taką inicjatywą wystąpi:

- 1) co najmniej 50 osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 i 3,
- 2) co najmniej 200 osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2.

2. Statuty zrzeszeń uchwalone przez zebrania członków (delegatów), z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy, określają:

- 1) zakres i zasięg działania zrzeszeń,
- 2) zadania zrzeszeń,
- 3) organy zrzeszeń oraz zakres i tryb działania tych organów,
- 4) prawa i obowiązki członków,
- 5) źródła finansowania działalności statutowej.

Art. 4. Zadaniem zrzeszenia jest w szczególności utrwalanie więzi środowiskowych, postaw zgodnych z zasadami etyki i godności zawodu, a także prowadzenie na rzecz członków działalności kulturalnej, oświatowej i socjalnej, zakładanie i prowadzenie kas oraz funduszy zapomogowo-pożyczkowych oraz reprezentowanie interesów członków wobec organów administracji państwowej.

Art. 5. 1. Zrzeszenia mogą powoływać ogólnokrajowe reprezentacje, których nazwy określają statuty.

2. Powołanie ogólnokrajowej reprezentacji danego rodzaju zrzeszeń następuje, jeżeli z taką inicjatywą wystąpi co najmniej 10 zrzeszeń.

3. Przepis art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 6. Zadaniem ogólnokrajowych reprezentacji zrzeszeń jest w szczególności zapewnienie zrzeszonym w niej organizacjom pomocy w realizacji zadań statutowych, rozwijanie działalności społeczno-zawodowej oraz reprezentowanie interesów członków zrzeszeń w kraju i za granicą.

Art. 7. Zrzeszenia i ich ogólnokrajowe reprezentacje mogą przyznawać wyróżnienia organizacyjne i tytuły honorowe.

Art. 8. 1. Działające w dniu wejścia w życie ustawy zrzeszenia prywatnego handlu i usług, zrzeszenia transportu prywatnego, Naczelna Rada Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług oraz Naczelna Rada Zrzeszeń Transportu Prywatnego ulegają przekształceniu lub likwidacji stosownie do wymogów określonych w art. 6 i 49 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324) lub niniejszej ustawy.

2. Majątek i zobowiązania zrzeszeń prywatnego handlu i usług, zrzeszeń transportu prywatnego, Naczelnej Rady Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług oraz Naczelnej Rady Zrzeszeń Transportu Prywatnego przechodzą odpowiednio na nowe organizacje z dniem ich przekształcenia.

Art. 9. 1. Organizacje, o których mowa w art. 2 i 5, podlegają wpisowi do rejestru właściwego dla siedziby organizacji sądu rejestrowego.

2. Organizacje wymienione w ust. 1 uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru.

3. Do postępowania w sprawach rozpatrywanych przez sąd rejestrowy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

4. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi sposób prowadzenia rejestrów zrzeszeń i ich ogólnokrajowych reprezentacji.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w. z. *K. Barcikowski* (...)

***

O ile w przypadku zrzeszeń prywatnego handlu i usług łatwo jest prześledzić ich koleje losów, o tyle na obecnym stanie badań trudno ustalić dokładną datę likwidacji zrzeszeń prywatnego przemysłu. Wiadomym jest, że Związek Rzemiosła Polskiego przechowuje dokumentację placową takich instytucji jak: Centrala Zaopatrzenia i Zbytu Przemysłu Prywatnego; Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego; Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców. Jeśli zaś chodzi o archiwalia, to w Archiwum Państwowym w Poznaniu znajduje się zespół nr 1170: Ogólnopolskie

Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu – Oddział w Poznaniu, który obejmuje akta z lat 1947-1966; będzie o nim niżej mowa. Zaś Archiwum Państwowe w Krakowie przechowuje zespół nr 829: Zrzeszenie Przedsiębiorstw Budowlanych w Krakowie 1945-1950. Redaktor nie jest jednak pewien, czy akta te dotyczą instytucji przemysłu prywatnego, czy raczej państwowego – miejscowego.

Mogło dojść do sytuacji, w której organizacje prywatnego przemysłu zaczęły przenikać się z organizacjami rzemieślniczymi. Do początku lat siedemdziesiątych funkcjonowały: Centralny Związek Rzemieślniczych Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu, Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Usług Młynarskich i Rolniczych. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (Dz. U. 1972 Nr 23, poz. 164) instytucje te zostały wraz ze Związkiem Izb Rzemieślniczych połączone w Centralny Związek Rzemiosła¹⁰². Ustawa ta uchylała ustawę z dnia 11 września 1956 r. o izbach rzemieślniczych i Związku Izb Rzemieślniczych (Dz. U. 1956 Nr 41, poz. 190) oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. RP 1927 Nr 53, poz. 468). Wydano do niej dwa teksty jednolite: w 1977 roku (Dz. U. 1977 Nr 4, poz. 20) oraz w 1983 roku (Dz. U. 1983 Nr 7, poz. 40). W latach 1974 – 1986 ustawę nowelizowano osiem razy. Uchylono ją na mocy ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. 1988 Nr 41, poz. 324). Można też dodać, że ustawa z 1956 roku zastąpiła przedwojenną ustawę z dnia 19 lipca 1939 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. RP 1939 Nr 65, poz. 434).

Akta Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnych Wytwórców oprócz Poznania są dostępne w kilku archiwach w Polsce. Archiwum Państwowe w Bydgoszczy posiada zespół nr 2605: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców – Oddział w Bydgoszczy. Jest to 106 jednostek aktowych z lat 1956-1975, ok. 1,3 mb akt. W archiwum łódzkim znajduje się zespół nr 352: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców w Warszawie – Oddział w Łodzi, akta z lat 1958-1973, 63 jednostki, poniżej 1 mb akt. Kolejne dwa zespoły są w Rzeszowie: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców w Rzeszowie (zespół nr 783) oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Rzeszowie (zespół nr 821). Pierwszy zawiera 52 jednostki, ok. 0,5 mb akt z lat 1965-1973. Drugi – 90 jednostek, ok. 1,2 mb akt, z lat 1956-1973. Już z samych zestawień archiwalnych widać, że zespoły zamknięto z chwilą wcielenia do Centralnego Związku Rzemiosła. W Archiwum Narodowym w Krakowie zachował się zespół Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Krakowie (nr zespołu 2174) z lat 1948-1949, ale zawiera on tylko cztery jednostki aktowe.

---

¹⁰²<http://www.zrp.pl/Onas/Historia/tabid/118/language/pl-PL/Default.aspx> [dostęp 19.05.2013].

Jak wyżej wspomniano, w Poznaniu złożony został zespół nr 1170: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu – Oddział w Poznaniu. Są to akta z lat 1947-1966, 125 jednostek, 4 mb akt. Akta podzielono na cztery serie: „Zarządzanie i sprawy organizacyjne”, „Planowanie”, „Sprawozdawczość i statystyka”, „Sprawy finansowe”. Ważne będą statuty, protokoły, a zachowały się główne dokumenty statystyczne, tj.: lustracja zakładów, karty rejestracyjne przedsiębiorstw, wykazy, dane ewidencyjne i sprawozdawcze, akta rejestracji, koncesjonowania i likwidacji, plany produkcyjne, zaopatrzeniowe i przydziałów, sprawozdania dla Głównego Urzędu Statystycznego, budżety, bilanse i kalkulacje cen.

Dziwić może, że zespół objął akta sprzed lat 1953 – 1956. Otóż są w nim bilanse zrzeszeń prywatnego przemysłu, zakładanych w roku 1947 przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu: Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego oraz Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Spożywczego.

Wymienioną ustawę podpisał Kazimierz Barcikowski (1927 – 2007): ekonomista, doktor nauk ekonomicznych, działacz PZPR, w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych w zarządzie ZMP jako sekretarz zarządu głównego, wiceprzewodniczący i przewodniczący, awansował w strukturach partyjnych, od 1968 do 1990 w KC PZPR, od 1965 w Sejmie, od 1980 w Radzie Państwa, w międzyczasie przez krótkie okresy minister i wicepremier, znany z podpisania w Szczecinie porozumienia z Międzyzakładowym Komitetem Strajkowym, po 1989 na emeryturze¹⁰³.

Ustawa

z dnia 30 maja 1989 r.

o izbach gospodarczych

Dz. U. 1989 Nr 35, poz. 195.

Art. 1. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą, z wyjątkiem osób fizycznych prowadzących taką działalność jako uboczne zajęcie zarobkowe, mogą zrzeszać się w izby gospodarcze działające na podstawie niniejszej ustawy i statutów.

Art. 2. Izba gospodarcza jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów w zakresie ich działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej lub usługowej, w szczególności wobec organów państwowych.

Art. 3. Izby gospodarcze kształtują i upowszechniają zasady etyki w działalności gospodarczej, w szczególności opracowują i doskonalą normy rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym.

¹⁰³Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Art. 4. 1. Izba gospodarcza jest uprawniona do wyrażania opinii o projektach rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania gospodarki oraz może uczestniczyć, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w tym zakresie.

2. Izba gospodarcza może dokonywać ocen wdrażania i funkcjonowania przepisów prawnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 5. 1. Izba gospodarcza określa samodzielnie w statucie zadania w granicach właściwości określonej w art. 2-4.

2. Izba gospodarcza w szczególności może:

- 1) przyczyniać się do tworzenia warunków rozwoju życia gospodarczego oraz wspierać inicjatywy gospodarcze członków,
- 2) popierać, we współpracy z właściwymi organami oświatowymi, rozwój kształcenia zawodowego, wspierać naukę zawodu w zakładach pracy oraz doskonalenie zawodowe pracowników,
- 3) delegować swoich przedstawicieli, na zaproszenie organów państwowych, do uczestniczenia w pracach instytucji doradczo-opiniotwórczych w sprawach działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej i usługowej,
- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygnięcia sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego oraz uczestniczyć na odrębnie określonych zasadach w postępowaniu sądowym w związku z działalnością gospodarczą jej członków,
- 5) wydawać opinie o istniejących zwyczajach dotyczących działalności gospodarczej,
- 6) informować o funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych oraz wyrażać opinie o stanie rozwoju gospodarczego na obszarze działania izby.

3. Na wniosek lub za zgodą izby gospodarczej Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, powierzyć tej izbie wykonywanie niektórych zadań zastrzeżonych w przepisach prawa dla administracji państwowej.

Art. 6. Właściwe organy administracji państwowej udzielają izbom gospodarczym informacji niezbędnych do wykonywania ich zadań statutowych.

Art. 7. 1. Izba gospodarcza może być utworzona, jeżeli taką inicjatywę podejmie co najmniej 50 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, zwanych dalej "założycielami", na obszarze działania tworzonej izby, obejmującym obszar województwa. W wypadku gdy terytorialny zakres działania izby będzie przekraczał obszar województwa, liczba założycieli powinna wynosić co najmniej 100.

2. W celu utworzenia izby gospodarczej założyciele uchwalają statut izby, potwierdzając jego przyjęcie przez złożenie na nim swoich podpisów.

3. Statut izby powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę izby, siedzibę oraz zakres terytorialny działania izby,

- 2) podstawowe zadania izby oraz sposób i formy ich realizacji,
- 3) prawa i obowiązki członka izby,
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa izby,
- 5) organy izby i, z zastrzeżeniem ust. 5, zakres ich uprawnień, tryb ich wyboru i okres kadencji,
- 6) sposób ustalania wysokości składek i ich wpłaty oraz uzyskiwania innych środków finansowych na koszty utrzymania i działalności izby,
- 7) zasady dokonywania zmian statutu, rozwiązania izby i przeznaczenia jej majątku w razie likwidacji izby,
- 8) inne sprawy stosownie do potrzeb praktycznej działalności oraz wymagające określenia w statucie na podstawie niniejszej ustawy i innych przepisów prawa.

4. Statut izby nie może ograniczać uprawnień podmiotów prowadzących działalność gospodarczą do zrzeszania się w izbie gospodarczej.

5. Najwyższą władzą izby gospodarczej jest walne zgromadzenie członków izby; członkowie izby nie będący osobami fizycznymi są reprezentowani w walnym zgromadzeniu izby przez swoich przedstawicieli.

Art. 8. 1. Izba gospodarcza rozpoczyna działalność oraz uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru izb gospodarczych, prowadzonego przez sąd rejestrowy.

2. Sądem rejestrowym jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) właściwy według siedziby izby gospodarczej.

3. Do postępowania w sprawach rozpatrywanych przez sąd rejestrowy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Art. 9. 1. Umocowani przedstawiciele założycieli izby gospodarczej składają do sądu rejestrowego wnioski o rejestrację izby gospodarczej wraz z 3 egzemplarzami statutu i listą założycieli.

2. Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o zarejestrowaniu izby po stwierdzeniu, że statut izby jest zgodny z przepisami prawa oraz że założyciele spełniają wymagania określone niniejszą ustawą.

Art. 10. 1. Wpis do rejestru izby gospodarczej obejmuje:

- 1) nazwę i siedzibę izby gospodarczej oraz zakres terytorialny jej działalności,
- 2) imiona i nazwiska oraz adresy członków organów izby oraz likwidatora w razie likwidacji izby,
- 3) datę wpisu i wykreślenia z rejestru.

2. Rejestry izb gospodarczych są jawne i dostępne dla zainteresowanych osób.

3. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi sposób prowadzenia rejestru izb gospodarczych.

Art. 11. 1. Izby gospodarcze mogą na zasadzie dobrowolności zrzeszać się w Krajowej Izbie Gospodarczej. W Krajowej Izbie Gospodarczej mogą zrzeszać się również organizacje gospodarcze i społeczne, których przedmiotem działania jest wspieranie rozwoju gospodarczego.

2. Krajowa Izba Gospodarcza reprezentuje wspólne interesy gospodarcze zrzeszonych członków.

3. Siedzibą Krajowej Izby Gospodarczej jest miasto stołeczne Warszawa.

4. Do utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej, jej statutu i władz, a także do postępowania rejestrowego przepisy art. 7 ust. 2–5 i art. 8–10 stosuje się odpowiednio.

Art. 12. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może podejmować i wykonywać zadania określone w art. 5.

2. Dla wykonywania wspólnych zadań w zakresie promocji handlu zagranicznego Krajowa Izba Gospodarcza tworzy funkcjonalnie i organizacyjnie wyodrębnioną Polską Izbę Handlu Zagranicznego.

3. Statut Krajowej Izby Gospodarczej może przewidywać możliwość oraz określać zasady bezpośredniej współpracy Polskiej Izby Handlu Zagranicznego z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą w zakresie handlu zagranicznego.

4. W zakresie ustalonym w ust. 2 Krajowa Izba Gospodarcza poprzez Polską Izbę Handlu Zagranicznego w szczególności może:

- 1) organizować wystawy oraz międzynarodowe targi w kraju i za granicą,
- 2) współpracować z organizacjami międzynarodowymi i zagranicznymi oraz należeć do nich, jeżeli nie narusza to zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, w których Państwo Polskie jest stroną, a także tworzyć za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą swoje przedstawicielstwa zagraniczne,
- 3) wykonywać czynności izb przemysłowo-handlowych na podstawie umów między Polską lub kontrahentem polskim a obcymi państwami lub kontrahentami albo na podstawie międzynarodowych zwyczajów handlowych, a zwłaszcza legalizować dokumenty oraz wydawać certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia,
- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygania sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego, w tym powołać przy Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego Kolegium Arbitrów do rozstrzygania sporów wynikłych w związku ze współpracą gospodarczą z zagranicą, poddanych orzecznictwu Kolegium Arbitrów, jak również opracowywać i doskonalić zasady etyki obowiązującej podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Art. 13. 1. W razie stwierdzenia, że działalność izby gospodarczej jest niezgodna z prawem lub statutem, minister właściwy ze względu na przedmiot działania izby lub wojewoda właściwy dla siedziby izby może wystąpić do właściwych organów izby o usunięcie tych nieprawidłowości w określonym terminie albo wystąpić do sądu o zastosowanie środków określonych w ust. 2.

2. Sąd na wniosek organu określonego w ust. 1 może:

- 1) udzielić upomnienia właściwym organom izby,
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę organów izby,
- 3) rozwiązać izbę, jeżeli jej działanie rażąco narusza prawo lub postanowienie statutu.

3. Stosowanie wobec izby gospodarczej środków określonych w ust. 2 należy do właściwego, ze względu na siedzibę izby, sądu rejestrowego.

4. Do postępowania sądowego w sprawach rozpoznawanych przez sąd określony w ust. 3 stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

5. Przepisy ust. 1—4 stosuje się do Krajowej Izby Gospodarczej.

Art. 14. 1. Majątek izby gospodarczej i Krajowej Izby Gospodarczej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności oraz dochodów z majątku izby.

2. Izby, o których mowa w ust. 1, mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych. Dochód z działalności gospodarczej izby służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. W razie rozwiązania izb, o których mowa w ust. 1, likwidator, powołany stosownie do ustaleń statutu, wykonuje postanowienia statutu dotyczące przeznaczenia majątku izb. W razie braku środków izb, koszty likwidacji pokrywa się ze środków ich członków.

Art. 15. 1. Traci moc dekret z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86).

2. Do czasu utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej oraz, w myśl art. 12, Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, Polska Izba Handlu Zagranicznego, działająca na podstawie dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86), prowadzi działalność na podstawie tego dekretu.

3. Krajowa Izba Gospodarcza przejmuje wszelkie sprawy, zobowiązania i majątek dotychczasowej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, z wyjątkiem majątku jednostki organizacyjnej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego pod nazwą "Międzynarodowe Targi Poznańskie", której status określi minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski* (...)

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 20 lipca 1989 r.

w sprawie sposobu prowadzenia rejestru izb gospodarczych

Dz. U. 1989 Nr 49, poz. 283.

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rejestr izb gospodarczych tworzonych na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195), zwanej dalej "ustawą", prowadzi się w księdze rejestrowej według określonego wzoru.

2. Księga rejestrowa składa się z następujących rubryk:

— rubryka pierwsza	— liczba porządkowa wpisu,
— rubryka druga	— data wpisu izby,
— rubryka trzecia	— nazwa, siedziba i adres izby,
— rubryka czwarta	— terytorialny zakres działania izby,
— rubryka piąta	— imiona i nazwiska oraz adresy członków organów, w tym organu upoważnionego do kierowania i reprezentowania izby,
— rubryka szósta	— sposób reprezentowania izby i zaciągania zobowiązań majątkowych,
— rubryka siódma	— wzmianka o złożeniu statutu i jego zmianach,
— rubryka ósma	— wzmianka o ustanowieniu likwidatora,
— rubryka dziewiąta	— data wykreślenia izby,
— rubryka dziesiąta	— "uwagi".

§ 2. Krajowa Izba Gospodarcza podlega wpisaniu do rejestru izb gospodarczych prowadzonego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy.

§ 3. 1. Podstawą postanowienia zarządzającego wpis do rejestru są wyłącznie dokumenty złożone do akt rejestrowych. W postanowieniu zarządzającym wpis do

rejestru sąd rejestrowy określa dosłowną treść wpisu oraz rubrykę rejestru, w której wpis ma być dokonany.

2. Sąd rejony może w treści wpisu powołać się na dokument złożony do akt postępowania rejestrowego. Dokument ten uważa się wówczas za objęty treścią wpisu.

§ 4. Przepisy dotyczące dokonania wpisu stosuje się odpowiednio do wykreślenia wpisu.

§ 5. 1. Dla każdej izby gospodarczej prowadzi się oddzielne akta rejestrowe, obejmujące akta postępowania o zarejestrowanie oraz dołączane sukcesywnie akta postępowań w sprawach o dokonanie dalszych wpisów w rejestrze, a także wszelkie dokumenty stanowiące podstawę dokonania wpisów.

2. Do akt rejestrowych izb gospodarczych dołącza się również akta spraw rozpoznanych przez sąd na podstawie art. 13 ustawy.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Ł. Balcer*

***

Akty prawne okresu przełomu ustrojowego, dotyczące samorządu gospodarczego sygnował ówczesny minister sprawiedliwości, ostatni powołany z woli PZPR – Łukasz Balcer (ur. 1935): prawnik, adwokat, działacz Stronnictwa Demokratycznego i rad narodowych na terenie Pomorza, sędzia nowotworzonym ośrodkiem zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w latach 1981 – 1982, poseł na Sejm w latach 1980 – 1985, potem w resorcie ochrony środowiska, minister sprawiedliwości w rządzie Mieczysława Rakowskiego, uczestnik obrad Okrągłego Stołu, wiceprzewodniczący podzespołu ds. reformy prawa i sądów, po nim resort objął Aleksander Bentkowski, gdy premierem został Tadeusz Mazowiecki¹⁰⁴.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 30 sierpnia 1989 r.

**w sprawie sposobu prowadzenia rejestru jednostek samorządu zawodowego
niektórych podmiotów gospodarczych**

Dz. U. 1989 Nr 51, poz. 307.

104Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rejestr zrzeczeń handlu i usług, zrzeczeń transportu oraz innych organizacji podmiotów gospodarczych, a także ich ogólnokrajowych reprezentacji, prowadzi się w księdze rejestrowej według ustalonego wzoru.

§ 2. Dla każdego zrzeczenia handlu i usług, zrzeczenia transportu oraz dla innej organizacji podmiotów gospodarczych, a także dla każdej ich ogólnokrajowej reprezentacji, prowadzi się oddzielne akta rejestrowe, obejmujące akta postępowania o zarejestrowanie oraz dołączane sukcesywnie akta postępowań w sprawach o dokonanie dalszych wpisów w rejestrze, a także wszelkie dokumenty stanowiące podstawę dokonania wpisu.

§ 3. 1. Księga rejestrowa składa się z następujących rubryk:

- rubryka pierwsza — liczba porządkowa wpisu,
- rubryka druga — data wpisu,
- rubryka trzecia — nazwa i siedziba,
- rubryka czwarta — przedmiotowy i terytorialny zakres działania,
- rubryka piąta — organ uprawniony do kierowania i reprezentowania organizacji oraz imiona i nazwiska osób wchodzących w jego skład,
- rubryka szósta — sposób reprezentowania i zaciągania zobowiązań majątkowych,
- rubryka siódma — wzmianka o złożeniu statutu i wprowadzonych do statutu zmianach,
- rubryka ósma — uwagi.

2. W rubryce "uwagi" zamieszcza się w szczególności wzmiankę o wykreśleniu organizacji z rejestru.

§ 4. 1. Wniosek o wpis do rejestru powinien zawierać dokładne dane potrzebne do wypełnienia poszczególnych rubryk rejestru. Do wniosku powinny być dołączone dokumenty mające stanowić podstawę wpisu.

2. Podstawą postanowienia zarządzającego wpis do rejestru są wyłącznie dokumenty złożone do akt rejestrowych. W postanowieniu zarządzającym wpis do rejestru sąd określa dosłowną treść wpisu oraz rubrykę rejestru, w której wpis ma być dokonany.

3. Sąd rejestrowy może w treści wpisu powołać się na dokument złożony do akt postępowania rejestrowego. Dokument ten uważa się wówczas za objęty treścią wpisu.

§ 5. 1. Podstawą postanowienia zarządzającego pierwszy wpis do rejestru są dołączone do wniosku następujące dokumenty:

- 1) dla organizacji tworzonej w trybie inicjatywy założycielskiej — statut,
- 2) dla powoływanej ogólnokrajowej reprezentacji zrzeszeń — statut i uchwała co najmniej 10 organizacji określonych w art. 2 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194),
- 3) dla organizacji wymienionej w art. 8 ust. 1 ustawy, o której mowa w pkt 2 — statut i uchwała o przekształceniu.

2. Statut składa się w dwóch egzemplarzach.

§ 6. Przepisy dotyczące dokonania wpisu stosuje się odpowiednio do wykreślenia wpisu.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Ł. Balcer*

Ustawa

z dnia 30 lipca 1992 r.

o zmianie ustawy o izbach gospodarczych

Dz. U. 1992 Nr 75, poz. 368.

Art. 1. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195) po art. 12 dodaje się art. 12¹ w brzmieniu:

"Art. 12¹. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może inicjować, na wniosek podmiotów gospodarczych, tworzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dwu- lub wielostronnych izb gospodarczych. Krajowa Izba Gospodarcza określa liczbę członków założycieli wymaganą do utworzenia izby.

2. Zadaniem izb, o których mowa w ust. 1, jest działanie na rzecz promocji handlu zagranicznego i wspomagania rozwoju międzynarodowych stosunków gospodarczych, w granicach określonych w art. 3—5.

3. Utworzenie i działalność izb, o których mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Członkami izb gospodarczych, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzące działalność gospodarczą podmioty polskie oraz podmioty zagraniczne w rozumieniu przepisów ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym.

5. Izby, o których mowa w ust. 1, podlegają na wniosek Krajowej Izby Gospodarczej wpisowi do rejestru izb gospodarczych stosownie do przepisów niniejszej ustawy."

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

Ustawa

z dnia 1 marca 1996 r.

o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw

Dz. U. 1996 Nr 43, poz. 189.

Art. 1. W Kodeksie postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany (...).

Art. 9. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195 i z 1992 r. Nr 75, poz. 368) w art. 10 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) nazwę, siedzibę i adres izby gospodarczej oraz zakres terytorialny jej działalności,". (...)

Art. 13. Podmioty gospodarcze podlegające wpisowi do rejestru sądowego, w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, są obowiązane do uzupełnienia danych w rejestrze przez podanie aktualnego adresu.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1996 r., z tym że art. 1 pkt 6, 28, 85, 90 91, 96, 97, 99 i 101—104, art. 4 pkt 2 i 3 oraz art. 13 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 20 sierpnia 1997 r.

o Krajowym Rejestrze Sądowym

Dz. U. 1997 Nr 121, poz. 769.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.1. Tworzy się Krajowy Rejestr Sądowy, zwany dalej „Rejestrem”.

2. Rejestr składa się z:

- 1) rejestru przedsiębiorców,
- 2) rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- 3) rejestru dłużników niewypłacalnych. (...)

Art. 76. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Organizacje, o których mowa w niniejszej ustawie, podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Organizacje, o których mowa w ust. 1, uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.”

Art. 77. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368 oraz z 1996 r. Nr 43, poz. 189) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Izby gospodarcze podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Izby gospodarcze uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.”;

2) skreśla się art. 9 i 10;

3) w art. 11 w ust. 4 wyrazy „art. 8—10” zastępuje się wyrazami „art. 8”;

4) w art. 12¹ w ust. 5 wyrazy „do rejestru izb gospodarczych” zastępuje się wyrazami „do Krajowego Rejestru Sądowego”. (...)

Art. 88. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, z wyjątkiem:

1) przepisów art. 6, art. 19 ust. 4, art. 54, art. 83 i art. 87, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

2) przepisów art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 20 sierpnia 1997 r.

Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym

Dz. U. 1997 Nr 121, poz. 770.

Art. 1. Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r. (...).

Art. 39. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194) użyte w tytule ustawy, w art. 1 w ust. 1 w zdaniu wstępnym oraz w art. 2 w zdaniu wstępnym i w pkt 3 w różnych przypadkach wyrazy „podmioty gospodarcze” zastępuje się użytym w odpowiednich przypadkach wyrazem „przedsiębiorcy”.

Art. 40. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189) użyte w art. 5 w ust. 2 w pkt 6 oraz w art. 12¹ w ust. 1 wyrazy „podmiotów gospodarczych” zastępuje się wyrazem „przedsiębiorców”. (...)

Art. 99. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., z tym że przepisy art. 12–98 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 28 sierpnia 1997 r.

o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych

Dz. U. 1997 Nr 139, poz. 934.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady tworzenia i działania funduszy emerytalnych, zwanych dalej „funduszami”. (...)

Art. 224. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770) w art. 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ograniczeń określonych w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli założycielami są wyłącznie towarzystwa emerytalne działające na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.” (...)

Art. 231. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 199 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 199–214 i art. 230, które wchodzi w życie z dniem 1 maja 1998 r.
- 2) art. 1–60, art. 147, 153, art. 157–164, art. 197, art. 215–222, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 15 września 2000 r.

o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw

Dz. U. 2000 Nr 83, poz. 983.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady organizowania się producentów rolnych w grupy producentów i ich związki oraz zasady i warunki udzielania ze środków publicznych pomocy finansowej związanej z ich organizowaniem i funkcjonowaniem. (...)

Art. 26. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Izba gospodarcza, utworzona przez grupy producentów rolnych i ich związki oraz przedsiębiorców prowadzących działalność przetwórczą lub handlową w zakresie produktów lub grupy produktów w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, powinna działać na rzecz dostosowywania produkcji, przetwórstwa i handlu do wymogów rynku, w szczególności w zakresie ilości i jakości produktów.”;

2) w art. 7 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. W razie utworzenia izby przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 2a, liczba założycieli powinna wynosić odpowiednio 10 i 20.” (...)

Art. 29. Ustawa wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 16 listopada 2000 r.

o domach składowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw

Dz. U. 2000 Nr 114, poz. 1191 z późn. zm.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady działalności domów składowych oraz wydawania dowodów składowych i obrotu tymi dowodami.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) przedsiębiorstwo składowe — przedsiębiorstwo służące świadczeniu usług składu w sposób określony w ustawie,
- 2) dom składowy — przedsiębiorcę uprawnionego do prowadzenia przedsiębiorstwa składowego w sposób określony w ustawie,
- 3) dowód składowy — zbywalny przez indos dokument wydany przez dom składowy, składający się z dwóch części, z których jedna (rewers) stwierdza posiadanie rzeczy złożonych na skład, a druga (warrant) stwierdza ustanowienie zastawu na rzeczach złożonych na skład,
- 4) towary rolne — surowce, półprodukty i produkty określone w przepisach o statystyce publicznej jako rolno-spożywcze,
- 5) towary przemysłowe — surowce, półprodukty i produkty inne niż towary rolne,
- 6) właściwy minister — ministra właściwego do spraw gospodarki lub ministra właściwego do spraw rynków rolnych,
- 7) podmiot dominujący lub zależny — podmiot dominujący lub zależny w rozumieniu przepisów Prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi,
- 8) rzeczy złożone na skład — towary rolne lub przemysłowe złożone w przedsiębiorstwie składowym, zgodnie z postanowieniami umowy składu i ustawy,
- 9) bank domicylowy — bank oznaczony w dowodzie składowym jako właściwy do przyjmowania, przechowywania i wypłacania kwot przypadających posiadaczowi dowodu składowego lub jego części. (...)

Rozdział 9

Izba domów składowych

Art. 50. 1. Domy składowe tworzą izbę domów składowych, zwaną dalej „izbą”.

2. Izba posiada osobowość prawną.

3. Udział domu składowego w izbie jest obowiązkowy.

4. Do izby stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189, z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934 oraz z 2000 r. Nr 88, poz. 983), z zastrzeżeniem przepisów niniejszej ustawy.

5. Izba ustala zasady dobrej praktyki działania domów składowych.

6. Siedzibą izby jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 51. 1. Izba działa na podstawie statutu, który jest zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rynków rolnych.

2. Statut izby określa w szczególności:

- 1) podstawowe zadania izby oraz sposób i formy ich realizacji,
- 2) prawa i obowiązki członków izby,
- 3) sposób przeprowadzania wyborów organów izby,
- 4) zasady zwoływania i odbywania posiedzeń organów izby,
- 5) tryb ustalania wysokości składek członkowskich,
- 6) zasady zarządzania majątkiem izby, w tym uchwalania i kontroli wykonania budżetu,
- 7) tryb uchwalania regulaminu składowego funduszu gwarancyjnego,
- 8) tryb podejmowania uchwały w sprawie ustalania zasad dobrej praktyki domów składowych i wprowadzania do niej zmian,
- 9) tryb podejmowania uchwały w sprawie zmiany statutu.

Art. 52. Organami izby są:

- 1) walne zgromadzenie izby,
- 2) komisja rewizyjna,
- 3) zarząd izby.

Art. 53. 1. Zwyczajne walne zgromadzenie izby zwołuje zarząd izby w ciągu pierwszego półrocza każdego roku.

2. Nadzwyczajne walne zgromadzenie izby zwołuje zarząd izby:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki,
- 3) na wniosek ministra właściwego do spraw rynków rolnych,
- 4) na wniosek co najmniej jednej piątej ogólnej liczby członków izby.

3. Nadzwyczajne walne zgromadzenie izby powinno być zwołane w ciągu 14 dni od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 – 4.

Art. 54. 1. Walne zgromadzenie izby:

- 1) wybiera i odwołuje prezesa, wiceprezesa i pozostałych członków zarządu izby oraz członków komisji rewizyjnej,
- 2) wybiera i odwołuje prezesa i arbitrów sądu polubownego działającego przy izbie, jeżeli sąd taki zostanie przez izbę powołany,
- 3) uchwała statut izby,
- 4) tworzy składowy fundusz gwarancyjny,
- 5) uchwała regulamin sądu polubownego,
- 6) zatwierdza sprawozdania przedstawiane przez zarząd izby, w tym roczne sprawozdania z działalności finansowej,

- 7) podejmuje uchwały w sprawie udzielenia zarządowi izby absolutorium,
- 8) uchwała roczny budżet izby,
- 9) ustala wysokość składek członkowskich.

2. Walne zgromadzenie izby uchwała regulamin swego działania.

Art. 55. 1. Rozstrzygnięcia walnego zgromadzenia izby zapadają w formie uchwał.

2. Uchwały walnego zgromadzenia izby są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków izby.

3. Wybory odbywają się w głosowaniu tajnym, z wyjątkiem wyboru przewodniczącego walnego zgromadzenia.

Art. 56. 1. W skład komisji rewizyjnej wchodzi od trzech do pięciu osób.

2. Kadencja komisji rewizyjnej trwa 4 lata.

3. Przedmiotem działania komisji rewizyjnej jest coroczne badanie przedstawianych przez zarząd sprawozdań, w tym rocznego sprawozdania z działalności finansowej oraz sprawozdania z wykonania przez zarząd budżetu.

4. Komisja rewizyjna składa sprawozdanie z przeprowadzonego badania walnemu zgromadzeniu izby, przedkładając jednocześnie wnioski w sprawie udzielenia zarządowi izby absolutorium.

5. Uchwały komisji rewizyjnej zapadają większością głosów w obecności co najmniej połowy jej składu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

Art. 57. 1. Zarząd izby działa w mieście stołecznym Warszawie i składa się z pięciu członków, w tym prezesa i wiceprezesa.

2. Kadencja zarządu izby trwa 4 lata.

3. Zarząd izby na pierwszym posiedzeniu uchwała regulamin wewnętrznego urzędowania zarządu.

Art. 58. 1. Prezes zarządu izby kieruje pracami zarządu, przewodniczy na posiedzeniach i wykonuje uchwały zarządu. W razie nieobecności prezesa lub niemożności wykonywania przezeń funkcji, jego obowiązki wykonuje wiceprezes zarządu.

2. Do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych jest wymagane współdziałanie dwóch członków zarządu izby.

3. Zarząd może uchwalić instrukcję finansową dotyczącą sposobu wykonywania przez członków zarządu czynności zarządu majątkiem izby.

Art. 59. Do zakresu działania zarządu izby należy w szczególności:

- 1) nadzór nad przestrzeganiem przez domy składowe zasad dobrej praktyki,

- 2) udział na prawach strony w postępowaniach administracyjnych, dotyczących członków izby, prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy,
- 3) zarząd majątkiem izby,
- 4) zarządzanie składowym funduszem gwarancyjnym,
- 5) zwoływanie walnych zgromadzeń członków izby i wykonywanie uchwał tych zgromadzeń,
- 6) zapewnienie obsługi sądowi polubownemu działającemu przy izbie.

Art. 60. 1. Do ważności uchwał zarządu izby jest wymagana obecność co najmniej połowy jego członków.

2. Uchwały zarządu izby zapadają zwykłą większością głosów, przy czym w razie równej liczby głosów decyduje głos prezesa zarządu. (...)

Art. 75. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 i art. 6 ust. 1 pkt 1 w części dotyczącej spółek komandytowo-akcyjnych, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

***

Cytowana ustawa wprowadzała do polskiego systemu prawnego instytucję Izby domów składowych. Należy jednak stwierdzić, iż projekt ten okazał się rozwiązaniem chybionym, co potwierdzono w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 106, poz. 622 z późn. zm.)¹⁰⁵. Przeszkody biurokratyczne i finansowe do zakładania domów składowych były zbyt wielkie w stosunku do potrzeb rynku. Porządkując należy dodać, iż nowelizacje ustawy z 2004 roku (Nr 173, poz. 1808), 2005 roku (Nr 183, poz. 1538; Nr 184, poz. 1539) Izby domów składowych nie dotyczyły.

Ustawa

z dnia 22 maja 2003 r.

o działalności ubezpieczeniowej¹⁰⁶

Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66 z późn. zm.

---

¹⁰⁵Uzasadnienie projektu ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców [online w bazie Infor-lex-administracja].

¹⁰⁶Tekst ujednolicony na podstawie Internetowego Systemu Aktów Prawnych - bazy ISAP (<http://isap.sejm.gov.pl/index.jsp>).

Art. 1.

1. Ustawa określa warunki wykonywania:

- 1) działalności w zakresie ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych;
- 2) działalności reasekuracyjnej.

2. Ustawa określa także zasady:

- 1) wykonywania zawodu aktuarium;
- 2) sprawowania nadzoru ubezpieczeniowego;
- 3) organizacji i funkcjonowania ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego. (...)

Rozdział 13

Ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy

Art. 215. Krajowe zakłady ubezpieczeń i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tworzą ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy.

Art. 216. 1. Polska Izba Ubezpieczeń, zwana dalej "Izbą", jest organizacją ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego, reprezentującą zakłady ubezpieczeń, o których mowa w art. 215, i które z mocy ustawy są członkami Izby, działającej na rzecz rozwiązywania problemów rynku ubezpieczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. Izba reprezentuje również zakłady reasekuracji, o których mowa w art. 217a¹⁰⁷.

2. Izba posiada osobowość prawną.

Art. 217. 1. Członkostwo w Izbie jest obowiązkowe i powstaje z chwilą podjęcia przez zakład ubezpieczeń, o którym mowa w art. 215, działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Członkostwo w Izbie ustaje z chwilą podjęcia uchwały o likwidacji dobrowolnej lub z chwilą, gdy decyzja o likwidacji przymusowej stała się prawomocna.

Art. 217a. Członkami Izby, na zasadzie dobrowolności, mogą być zakłady reasekuracji¹⁰⁸.

Art. 218. 1. Organami Izby są:

- 1) Walne Zgromadzenie Polskiej Izby Ubezpieczeń, zwane dalej „Walnym Zgromadzeniem Izby”;

---

¹⁰⁷Zmiana wprowadzona art. 1 pkt 47 ustawy z dnia 13 lutego 2009 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 341).

¹⁰⁸Zmiana wprowadzona wyżej wspomnianą ustawą z dnia 13 lutego 2009 roku.

2) Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń, składający się z Prezesa Zarządu, który jest Prezesem Izby, i z pozostałych członków Zarządu, w tym Wiceprezesów, których liczbę określa statut Izby;

3) Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń.

2. Wybory do organów Izby są powszechne i odbywają się w głosowaniu tajnym.

3. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie może być dłuższa niż 4 lata.

Art. 219. 1. Statut Izby i jego zmiany są uchwalane przez Walne Zgromadzenie Izby bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

2. Statut Izby określa w szczególności:

1) nazwę Izby i jej siedzibę;

2) zadania Izby i formy ich realizacji;

3) zakres uprawnień organów Izby oraz tryb ich wyboru;

4) prawa i obowiązki członków Izby;

5) zasady gospodarki finansowej Izby oraz zasady wykonywania działalności gospodarczej;

6) strukturę organizacyjną Izby.

Art. 220. 1. Podstawowymi zadaniami Izby jest reprezentowanie i podejmowanie działań w celu ochrony wspólnych interesów członków Izby, współdziałanie w zapobieganiu zagrożeniom rynku ubezpieczeń, kształtowanie, upowszechnianie i czuwanie nad przestrzeganiem zasad uczciwej konkurencji i zasad etyki w działalności ubezpieczeniowej.

2. Do zadań Izby należy w szczególności:

1) reprezentowanie członków Izby wobec organów władzy publicznej oraz podejmowanie działań w celu ochrony ich interesów;

2) wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych zawierających regulacje dotyczące działalności ubezpieczeniowej, lub z nią związane, i współdziałanie na wniosek przy ich opracowywaniu;

3) reprezentowanie członków Izby w międzynarodowych organizacjach ubezpieczeniowych;

4) współdziałanie z organizacjami, stowarzyszeniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie ubezpieczeń;

5) inicjowanie i wykonywanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w dziedzinie ubezpieczeń oraz współpraca w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr ubezpieczeniowych;

- 6) pozyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o funkcjonowaniu rynków ubezpieczeniowych w kraju i za granicą oraz opracowywanie na ich podstawie i udostępnianie dla potrzeb działalności ubezpieczeniowej analiz i prognoz oraz wydawanie biuletynu Izby;
- 7) tworzenie i wykonywanie informatycznych baz danych w zakresie statystyki ubezpieczeniowej, a w szczególności baz danych o przebiegu szkodowości w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń oraz baz danych niezbędnych do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej, w tym informacji o wypłaconych odszkodowaniach lub świadczeniach, z wyłączeniem ubezpieczeń, o których mowa w dziale II w grupach 3 i 10 załącznika do ustawy, oraz o osobach, przeciwko którym było prowadzone postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, zakończone wyrokiem skazującym lub warunkowym umorzeniem postępowania;
- 8) stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygnięcia sporów między członkami Izby.

3. Ustalenie zakresu oraz sposobu pozyskiwania i udostępniania informacji i danych, o których mowa w ust. 2 pkt 6 i 7, od zakładów ubezpieczeń wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Izby.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych gromadzonych w bazach danych, o których mowa w ust. 2 pkt 7, a także okres przechowywania tych danych, uwzględniając w szczególności przepisy o ochronie danych osobowych oraz przepisy regulujące funkcjonowanie Krajowego Rejestru Karnego.

5. Izba udostępnia swoim członkom dane zgromadzone w bazach, o których mowa w ust. 2 pkt 7¹⁰⁹.

Art. 221. Izba, w przypadku naruszenia przez członka Izby zasad, o których mowa w art. 220, podejmuje działania i stosuje środki określone w statucie i uchwałach Walnego Zgromadzenia Izby.

Art. 222. Izba może wykonywać działalność gospodarczą w ramach przedsiębiorcy powołanego przez Walne Zgromadzenie Izby.

Art. 223. 1. Majątek Izby powstaje ze składek członkowskich, dotacji, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku Izby oraz dochodów z działalności gospodarczej, o której mowa w art. 222.

---

¹⁰⁹Art. 220 ust. 2 pkt 7; ust. 3 i 4 zostały zmienione przez art. 1 pkt 34 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 143, poz. 1204) oraz został dodany ustęp 5.

2. Dochód z działalności gospodarczej służy do realizacji zadań Izby i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Izby, uwzględniając zadania Izby określone w ustawie.

4. Sposób opłacania i egzekwowania składki oraz ustalania wysokości odsetek za nieterminowe jej opłacanie określa statut Izby. (...)

Art. 257. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r., z wyjątkiem art. 189 oraz art. 249, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie Ministra Finansów¹⁾

z dnia 27 listopada 2003 r.

**w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez Polską
Izbę Ubezpieczeń**

Dz. U. 2003 Nr 211, poz. 2057.

Na podstawie art. 220 ust. 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres danych gromadzonych w informatycznych bazach danych, o których mowa w art. 220 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, w odniesieniu do agentów ubezpieczeniowych, z którymi zakład ubezpieczeń rozwiązał umowę agencyjną, oraz w odniesieniu do osób prawomocnie skazanych lub w stosunku do których zostało warunkowo umorzone postępowanie karne w przypadku popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, a także okres przechowywania tych danych.

§ 2. 1. Bazy danych, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) bazę danych agentów ubezpieczeniowych, z którymi zakład ubezpieczeń rozwiązał umowę agencyjną;
- 2) bazę danych osób, przeciwko którym prowadzone postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń zostało zakończone wyrokiem skazującym lub warunkowym umorzeniem postępowania.

2. Dane przetwarzane w bazach danych, o których mowa w § 1, pochodzą z zakładów ubezpieczeń tworzących Polską Izbę Ubezpieczeń.

§ 3. W bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, gromadzone są dane w zakresie:

- 1) nazwy zakładu ubezpieczeń zgłaszającego agenta ubezpieczeniowego do bazy danych;
- 2) daty zgłoszenia;
- 3) danych identyfikujących agenta ubezpieczeniowego w zakresie określonym w § 4;
- 4) daty zawarcia i rozwiązania umowy agencyjnej;
- 5) wskazania trybu rozwiązania umowy agencyjnej, w tym:
  - a) wypowiedzenie umowy agencyjnej lub
  - b) rozwiązanie umowy agencyjnej bez zachowania terminów wypowiedzenia;
- 6) w przypadku, o którym mowa w pkt 5 lit. b, wskazania przyczyn rozwiązania umowy agencyjnej, obejmującego:
  - a) wykonywanie działalności przez agenta ubezpieczeniowego z naruszeniem przepisów prawa, należytej staranności lub dobrych obyczajów,
  - b) wykonywanie działalności przez agenta ubezpieczeniowego z naruszeniem istotnych postanowień umowy agencyjnej, w tym w szczególności:
    - nieterminowe przekazywanie dokumentacji ubezpieczeniowej,
    - nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie inkasowanych składek ubezpieczeniowych oraz innych środków finansowych lub przedmiotów uzyskiwanych w związku z wykonywanymi obowiązkami agenta ubezpieczeniowego,
    - błędy w obsłudze klientów udokumentowane zgłoszonymi skargami klientów,
    - nieuprawnione udostępnienie osobom trzecim informacji i dokumentów związanych z wykonywaniem umowy agencyjnej,
  - c) utratę przez agenta ubezpieczeniowego zdolności do czynności prawnych, likwidację lub upadłość agenta oraz wykreślenie z rejestru agentów.

§ 4. Dane identyfikujące agenta ubezpieczeniowego, o których mowa w § 3 pkt 3, obejmują:

- 1) w odniesieniu do osób fizycznych:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) numer ewidencyjny PESEL lub datę urodzenia,
  - c) miejsce urodzenia,
  - d) płeć,
  - e) siedzibę i adres oraz miejsce i adres zamieszkania,
  - f) numer wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych,
  - g) numer wpisu do rejestru przedsiębiorców lub wzmiankę o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej,
  - h) miejsce wykonywania działalności agencyjnej;
- 2) w odniesieniu do przedsiębiorców niebędących osobami fizycznymi:
  - a) nazwę lub firmę,

- b) siedzibę i adres,
- c) numer wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych,
- d) numer wpisu do rejestru przedsiębiorców,
- e) miejsce wykonywania działalności agencyjnej.

§ 5. W bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, gromadzone są dane w zakresie:

- 1) danych osobowych obejmujących:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) numer ewidencyjny PESEL lub datę urodzenia,
  - c) miejsce urodzenia,
  - d) płeć,
  - e) adres zamieszkania;
- 2) oznaczenia organu, który wydał orzeczenie w sprawie, oraz sygnatury akt sprawy;
- 3) daty wydania oraz uprawomocnienia się orzeczenia;
- 4) przyjętej w orzeczeniu kwalifikacji prawnej czynu;
- 5) nazwy/nazw lub firmy/firm zakładu/zakładów ubezpieczeń, na szkodę których popełnione zostało przestępstwo.

§ 6. 1. Dane osobowe oraz inne informacje przetwarzane w bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, są przechowywane przez okres 10 lat od dnia dokonania wpisu.

2. Dane osobowe oraz inne informacje w bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, są usuwane z bazy danych niezwłocznie, na podstawie adnotacji na wniosku o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego, że osoba, której dane dotyczą, nie figuruje w tym Rejestrze.

§ 7. W bazach danych, o których mowa w § 1, umieszcza się dane o agentach ubezpieczeniowych i osobach określonych w § 2, tylko w przypadku wystąpienia, od dnia wejścia w życie rozporządzenia, okoliczności będących podstawą ich umieszczenia w bazie danych.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Minister Finansów: w z. *W. Ciesielski*

---

1) Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 32, poz. 301, Nr 43, poz. 378 i Nr 93, poz. 834).

Rozporządzenie Ministra Finansów

z dnia 23 grudnia 2003 r.

**w sprawie wysokości składki członkowskiej płaconej przez zakłady
ubezpieczeń na rzecz Polskiej Izby Ubezpieczeń**

Dz. U. 2003 Nr 228, poz. 2268.

Na podstawie art. 223 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wysokość składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Polskiej Izby Ubezpieczeń wynosi 0,026 % składki przypisanej brutto, przypadającej na rok poprzedzający rok, za który składka członkowska ma być uiszczona.

§ 2. Od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. wysokość składki, o której mowa w § 1, wynosi 0,04 % składki przypisanej brutto, przypadającej na rok poprzedzający rok, za który składka członkowska ma być uiszczona.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Minister Finansów: w z. *E. Mucha*

---

1) Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 32, poz. 301, Nr 43, poz. 378 i Nr 93, poz. 834).

Rozporządzenie Ministra Finansów¹⁾

z dnia 16 sierpnia 2007 r.

**w sprawie danych gromadzonych w bazie danych tworzonych przez Polską
Izbę Ubezpieczeń**

Na podstawie art. 220 ust. 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowy zakres danych gromadzonych w informatycznych bazach danych, o których mowa w art. 220 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, zwanej dalej „ustawą”, tworzonych i wykonywanych przez Polską Izbę Ubezpieczeń w zakresie:

- a) statystyki ubezpieczeniowej,
  - b) niezbędnym do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej;
- 2) okres przechowywania danych, o których mowa w pkt 1.

§ 2. W informatycznych bazach danych gromadzi się dane w zakresie:

1) statystyki ubezpieczeniowej z uwzględnieniem:

- a) ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy,
- b) ubezpieczeń działu II załącznika do ustawy;

2) niezbędnym do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej, w tym:

- a) informacje o zgłoszonych roszczeniach, wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach oraz o odmowach i powodach odmów wypłacenia odszkodowań i świadczeń, z wyłączeniem ubezpieczeń, o których mowa w dziale II w grupach 3 i 10 załącznika do ustawy,
- b) informacje o osobach, przeciwko którym było prowadzone postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, zakończone prawomocnym wyrokiem skazującym lub warunkowym umorzeniem postępowania.

§ 3. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1, nie obejmują danych osobowych.

§ 4. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a, obejmują:

1) kwotę składki przypisanej brutto z podziałem na sposób zawarcia umowy ubezpieczenia, zwanej dalej "umową", w tym umowy zawierane indywidualnie, umowy grupowe i umowy zawierane za pośrednictwem banków;

2) kwotę składki przypisanej brutto z umów opłacanych okresowo i jednorazowo w podziale na:

- a) umowy zawierane za pośrednictwem: agentów, multiagentów, brokerów, pracowników etatowych, instytucji finansowych, Internetu, infolinii zakładów ubezpieczeń i innych podmiotów,
- b) grupy ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy;

3) liczbę umów oraz liczbę ubezpieczonych z podziałem na:

- a) ubezpieczenia zaliczane do ubezpieczeń indywidualnych,
- b) ubezpieczenia zaliczane do ubezpieczeń grupowych,
- c) ubezpieczenia zawierane za pośrednictwem: banków, agentów, multiagentów, brokerów, pracowników etatowych, instytucji finansowych, Internetu, infolinii zakładów ubezpieczeń i innych podmiotów,
- d) grupy ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy;

4) informacje dotyczące przebiegu szkodowości, w tym:

- a) techniczny rachunek ubezpieczeń,
- b) wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na grupy ubezpieczeń

(w tym wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto i wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym zakładów ubezpieczeń),
c) wysokość wypłaconych świadczeń z podziałem na świadczenia wypłacane w ubezpieczeniach indywidualnych i ubezpieczeniach grupowych.

§ 5. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. b, obejmują:

- 1) kwotę składki przypisanej brutto oraz liczbę umów i przyjętych do ubezpieczenia ryzyk z umów, o których mowa w dziale II w grupie 3 i 10 załącznika do ustawy, w przekrojach identyfikujących pojazdy ubezpieczane z uwzględnieniem rodzaju pojazdu, marki, modelu, wieku, pojemności silnika i w podziale terytorialnym;
- 2) kwotę składki przypisanej brutto i liczbę umów ubezpieczeń lokali mieszkalnych zawartych w ramach działu II grupy 8 załącznika do ustawy, w podziale terytorialnym;
- 3) informacje dotyczące przebiegu szkodowości, w tym:
  - a) techniczny rachunek ubezpieczeń,
  - b) wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na grupy ubezpieczeń (w tym wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto i wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym zakładów ubezpieczeń),
  - c) wysokość odszkodowań wypłaconych na podstawie umów, o których mowa w pkt 1 i 2.

§ 6. 1. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. a, gromadzi się w zakresie niezbędnym dla identyfikacji:

- 1) tożsamości podmiotów uczestniczących w stosunku ubezpieczeniowym, w tym dane obejmujące:
  - a) ubezpieczonego, współubezpieczonego, poszkodowanego, uprawnionego do otrzymania odszkodowania lub świadczenia, uposażonego, sprawcę, osobę trzecią, której zlecono wykonanie czynności w związku ze spełnieniem świadczenia ubezpieczeniowego, upoważnioną do otrzymania świadczenia, pośrednika ubezpieczeniowego, osobę, za pośrednictwem której zawarto umowę, pełnomocnika poszkodowanego,
  - b) świadka, rzeczoznawcę (biegłego, lekarza orzecznika);
- 2) przedmiotu ubezpieczenia, w tym wskazanie rodzajów ubezpieczeń, z których zgłoszono roszczenie, wypłacono odszkodowanie, świadczenie lub z którego dokonano ich odmowy, w podziale na działy i grupy ubezpieczeń zgodnie z załącznikiem do ustawy;
- 3) zakresu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, z tytułu którego zgłoszono roszczenie, wypłacono odszkodowanie, świadczenie lub z którego dokonano ich odmowy;

4) zdarzenia ubezpieczeniowego, w tym dane o miejscu zdarzenia (kraj, miejscowość, typ miejsca) oraz o dacie i czasie, w którym zdarzenie miało miejsce, a także o rodzaju zdarzenia;

5) zgłoszonego roszczenia, wypłaconego odszkodowania lub świadczenia oraz roszczenia, z którego odmówiono wypłaty odszkodowania lub świadczenia, w tym dane obejmujące:

a) kod zakładu ubezpieczeń - likwidatora szkody, identyfikator umowy w zakładzie ubezpieczeń, znacznik typu umowy, identyfikator szkody lub świadczenia lub roszczenia w zakładzie ubezpieczeń likwidującym szkodę, kod zakładu, który zawarł umowę, lub kod Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, identyfikator szkody przekazanej do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, identyfikator zdarzenia ubezpieczeniowego w zakładzie likwidującym, datę zgłoszenia do zakładu likwidującego, odmowę i powód odmowy wypłaty, stan szkody lub świadczenia w zakładzie likwidującym, stan informacyjny szkody,

b) informację umożliwiającą zidentyfikowanie rodzaju ubezpieczenia, z którego zgłoszono roszczenie, wypłacono odszkodowanie, świadczenie lub z którego dokonano odmowy wypłaty, numer agenta ubezpieczeniowego, brokera lub osoby, za pośrednictwem której zawarto umowę.

2. Dla identyfikacji obywateli polskich, o których mowa w ust. 1 pkt 1, gromadzi się dane obejmujące:

1) indywidualny identyfikator nadawany przez zakład ubezpieczeń, nazwisko, imię, drugie imię;

2) nazwisko rodowe, numer ewidencyjny PESEL, z zastrzeżeniem pkt 4, adres zameldowania, wskazany adres zamieszkania, wskazany adres do korespondencji;

3) nazwę i numer dokumentu tożsamości;

4) datę urodzenia w przypadku braku numeru ewidencyjnego PESEL.

3. Dla identyfikacji obywateli państw obcych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, gromadzi się dane obejmujące:

1) indywidualny identyfikator nadawany przez zakład ubezpieczeń, nazwisko, imię, drugie imię;

2) nazwisko rodowe, adres zameldowania, wskazany adres zamieszkania, wskazany adres do korespondencji;

3) numer identyfikujący obywatela państwa obcego, z zastrzeżeniem pkt 4, obywatelstwo, nazwę i numer dokumentu tożsamości, kraj wydania dokumentu;

4) datę urodzenia w przypadku braku numeru identyfikującego obywatela państwa obcego.

4. Dla identyfikacji osób prawnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, gromadzi się dane obejmujące:

- 1) indywidualny identyfikator nadawany przez zakład ubezpieczeń, nazwę, adres siedziby i adres do korespondencji;
- 2) numer REGON, numer NIP.

§ 7. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b, obejmują:

1) dane osobowe:

- a) imię i nazwisko,
  - b) imiona rodziców oraz nazwisko rodowe matki,
  - c) identyfikator kraju pochodzenia,
  - d) numer ewidencyjny PESEL lub datę urodzenia albo NIP dla obywatela polskiego, a w przypadku obywatela państwa obcego - numer identyfikujący lub datę urodzenia,
  - e) miejsce urodzenia,
  - f) płeć,
  - g) adres zamieszkania skazanego lub osoby, względem której orzeczono warunkowe umorzenie postępowania; podanie tych danych jest obowiązkowe tylko wtedy, gdy dane takie zawarte są w orzeczeniu sądu;
- 2) oznaczenie organu, który wydał orzeczenie w sprawie, oraz sygnaturę akt sprawy karnej;
- 3) datę wydania oraz uprawomocnienia się orzeczenia;
- 4) kwalifikację prawną czynu przyjętą w orzeczeniu;
- 5) nazwę podmiotu lub podmiotów, na szkodę których popełnione zostało przestępstwo.

§ 8. 1. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1, przechowuje się wечно.

2. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. a, przechowuje się przez 20 lat od dnia dokonania wpisu.

3. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b, przechowuje się przez 10 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego lub warunkowego umorzenia postępowania, nie dłużej jednak niż do czasu, gdy skazanie uległo zatarciu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b, usuwa się z bazy danych niezwłocznie, na podstawie adnotacji na wniosku o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego, że osoba, której dane dotyczą, nie figuruje w tym Rejestrze.

§ 9. Polska Izba Ubezpieczeń rozpocznie gromadzenie danych, o których mowa w § 6:

- 1) ust. 1 pkt 1 lit. b, ust. 1 pkt 5 lit. b, ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, nie później niż w ciągu 2 lat,

2) ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 3 i ust. 4 pkt 2, nie później niż w ciągu 3 lat
— od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 10. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211, poz. 2057).

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *E. Suchocka-Roguska*

---

1) Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 131, poz. 908 i Nr 169, poz. 1204).

2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 112, poz. 769.

Ustawa

z dnia 7 listopada 2008 r.

o zmianie ustawy o izbach gospodarczych

Dz. U. 2008 Nr 216, poz. 1369.

Art. 1. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„Art. 1. Przedsiębiorcy mogą zrzeszać się w izby gospodarcze działające na podstawie niniejszej ustawy i statutów.

Art. 2. Izba gospodarcza jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej przedsiębiorców, w szczególności wobec organów władzy publicznej.”;

2) użyte w art. 7 w ust. 1 w zdaniu pierwszym i w ust. 4 oraz w art. 12 w ust. 3 i w ust. 4 pkt 4 w różnym przypadku wyrazy „podmioty prowadzące działalność gospodarczą” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „przedsiębiorcy”;

3) w art. 7:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Z zastrzeżeniem ust. 6, najwyższą władzą izby gospodarczej jest walne zgromadzenie członków izby; członkowie izby niebędący osobami fizycznymi są reprezentowani w walnym zgromadzeniu izby przez swoich przedstawicieli.”,

b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Statut izby gospodarczej może przewidywać zamiast walnego zgromadzenia członków izby zgromadzenie delegatów lub zastąpienie walnego zgromadzenia członków izby zgromadzeniem delegatów, jeżeli liczba członków izby przekroczy określoną w statucie liczbę. W takich przypadkach statut powinien określać także tryb wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji.”;

4) po art. 7 dodaje się art. 7¹ w brzmieniu:

„Art. 7¹. 1. Izby gospodarcze mogą tworzyć terenowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, zwane dalej "jednostkami organizacyjnymi", jeżeli statut izby to przewiduje. W takim przypadku statut izby powinien ponadto określać:

- 1) strukturę organizacyjną jednostki organizacyjnej,
- 2) sposób tworzenia i likwidacji jednostki organizacyjnej,
- 3) wewnętrzne organy jednostki organizacyjnej, w tym organ zarządzający i reprezentujący ją na zewnątrz, oraz tryb ich powoływania i odwoływania,
- 4) zakres wykonywanej przez jednostkę organizacyjną działalności i obszar jej działania,
- 5) składniki majątkowe jednostki organizacyjnej odpowiednie do zakresu wykonywanej przez nią działalności.

2. Przez likwidację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się zakończenie bieżących interesów jednostki organizacyjnej, ściągnięcie wierzytelności i wykonanie zobowiązań. Majątek jednostki organizacyjnej pozostały po likwidacji przejmuje izba gospodarcza.”;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Jednostkę organizacyjną reprezentuje w postępowaniu rejestrowym organ, o którym mowa w art. 71 ust. 1 pkt 3.”;

6) w art. 12¹ ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Członkami izb gospodarczych, o których mowa w ust. 1, mogą być przedsiębiorcy oraz przedsiębiorcy zagraniczni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.²⁾).”;

7) w art. 13 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się do jednostek organizacyjnych i Krajowej Izby Gospodarczej.”;

8) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Majątek izby gospodarczej, jednostki organizacyjnej i Krajowej Izby Gospodarczej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności oraz z dochodów z majątku tych podmiotów.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 45 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189, z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934 oraz z 2000 r. Nr 88, poz. 983.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888 i Nr 171, poz. 1056.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 15 maja 2009 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o izbach gospodarczych

Dz. U. 2009 Nr 84, poz. 710.

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 206) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1) ustawą z dnia 30 lipca 1992 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 75, poz. 368),

2) ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189),

3) ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769),

- 4) ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770),
- 5) ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 610),
- 6) ustawą z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983),
- 7) ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 216, poz. 1369)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 15 maja 2009 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195), który stanowi:

Art. 15. „2. Do czasu utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej oraz, w myśl art. 12, Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, Polska Izba Handlu Zagranicznego, działająca na podstawie dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86), prowadzi działalność na podstawie tego dekretu.”;

- 2) art. 2 ustawy z dnia 30 lipca 1992 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 75, poz. 368), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 3) art. 14 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189), który stanowi:

„Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1996 r., z tym że art. 1 pkt 6, 28, 85, 90, 91, 96, 97, 99 i 101—104, art. 4 pkt 2 i 3 oraz art. 13 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 4) art. 88 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769), który stanowi:

„Art. 88. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, z wyjątkiem:

- 1) przepisów art. 6, art. 19 ust. 4, art. 48, art. 54, art. 83 i art. 87, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) przepisów art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.”;

5) art. 99 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770), który stanowi:

„Art. 99. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., z tym że przepisy art. 12—98 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

6) art. 231 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 610), który stanowi:

„Art. 231. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r., z wyjątkiem:

1) art. 199—214 i art. 230, które wchodzi w życie z dniem 1 maja 1998 r.,

2) art. 1—60, art. 92—94, art. 152, art. 157—164, art. 197, art. 215—222 i art. 230a, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1998 r.,

3) art. 81—85, art. 90, art. 98 i art. 189—190, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 1999 r.”;

7) art. 29 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983), który stanowi:

„Art. 29. Ustawa wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia.”;

8) art. 2 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 216, poz. 1369), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 45 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *B. Komorowski*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 15 maja 2009 r. (poz. 710)

USTAWA

z dnia 30 maja 1989 r.

o izbach gospodarczych

Art. 1.¹⁾ Przedsiębiorcy mogą zrzeszać się w izby gospodarcze działające na podstawie niniejszej ustawy i statutów.

Art. 2.¹⁾ Izba gospodarcza jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej przedsiębiorców, w szczególności wobec organów władzy publicznej.

Art. 3. Izby gospodarcze kształtują i upowszechniają zasady etyki w działalności gospodarczej, w szczególności opracowują i doskonalą normy rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym.

Art. 4. 1. Izba gospodarcza jest uprawniona do wyrażania opinii o projektach rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania gospodarki oraz może uczestniczyć, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w tym zakresie.

2. Izba gospodarcza może dokonywać ocen wdrażania i funkcjonowania przepisów prawnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 5. 1. Izba gospodarcza określa samodzielnie w statucie zadania w granicach właściwości określonej w art. 2—4.

2. Izba gospodarcza w szczególności może:

- 1) przyczyniać się do tworzenia warunków rozwoju życia gospodarczego oraz wspierać inicjatywy gospodarcze członków;
- 2) popierać, we współpracy z właściwymi organami oświatowymi, rozwój kształcenia zawodowego, wspierać naukę zawodu w zakładach pracy oraz doskonalenie zawodowe pracowników;
- 3) delegować swoich przedstawicieli, na zaproszenie organów państwowych, do uczestniczenia w pracach instytucji doradczo-opiniotwórczych w sprawach działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej i usługowej;
- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygnięcia sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego oraz uczestniczyć na odrębnie określonych zasadach w postępowaniu sądowym w związku z działalnością gospodarczą jej członków;
- 5) wydawać opinie o istniejących zwyczajach dotyczących działalności gospodarczej;
- 6) informować o funkcjonowaniu przedsiębiorców²⁾ oraz wyrażać opinie o stanie rozwoju gospodarczego na obszarze działania izby.

2a.³⁾ Izba gospodarcza, utworzona przez grupy producentów rolnych i ich związki oraz przedsiębiorców prowadzących działalność przetwórczą lub handlową w zakresie produktów lub grupy produktów w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, powinna działać na rzecz dostosowywania produkcji, przetwórstwa i handlu do wymogów rynku, w szczególności w zakresie ilości i jakości produktów.

3. Na wniosek lub za zgodą izby gospodarczej Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, powierzyć tej izbie wykonywanie niektórych zadań zastrzeżonych w przepisach prawa dla administracji państwowej.

Art. 6. Właściwe organy administracji państwowej udzielają izbom gospodarczym informacji niezbędnych do wykonywania ich zadań statutowych.

Art. 7. 1. Izba gospodarcza może być utworzona, jeżeli taką inicjatywę podejmie co najmniej 50 przedsiębiorców⁴⁾, zwanych dalej "założycielami", na obszarze działania tworzonej izby obejmującym obszar województwa. W wypadku gdy

terytorialny zakres działania izby będzie przekraczać obszar województwa, liczba założycieli powinna wynosić co najmniej 100.

1a.⁵⁾ Ograniczeń określonych w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli założycielami są wyłącznie towarzystwa emerytalne działające na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

1b.⁶⁾ W razie utworzenia izby przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 2a, liczba założycieli powinna wynosić odpowiednio 10 i 20.

2. W celu utworzenia izby gospodarczej założyciele uchwalają statut izby, potwierdzając jego przyjęcie przez złożenie na nim swoich podpisów.

3. Statut izby powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę izby, siedzibę oraz zakres terytorialny działania izby;
- 2) podstawowe zadania izby oraz sposób i formy ich realizacji;
- 3) prawa i obowiązki członka izby;
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa izby;
- 5) organy izby i, z zastrzeżeniem ust. 5, zakres ich uprawnień, tryb ich wyboru i okres kadencji;
- 6) sposób ustalania wysokości składek i ich wpłaty oraz uzyskiwania innych środków finansowych na koszty utrzymania i działalności izby;
- 7) zasady dokonywania zmian statutu, rozwiązania izby i przeznaczenia jej majątku w razie likwidacji izby;
- 8) inne sprawy stosownie do potrzeb praktycznej działalności oraz wymagające określenia w statucie na podstawie niniejszej ustawy i innych przepisów prawa.

4. Statut izby nie może ograniczać uprawnień przedsiębiorców⁴⁾ do zrzeszania się w izbie gospodarczej.

5.⁷⁾ Z zastrzeżeniem ust. 6, najwyższą władzą izby gospodarczej jest walne zgromadzenie członków izby; członkowie izby niebędący osobami fizycznymi są reprezentowani w walnym zgromadzeniu izby przez swoich przedstawicieli.

6.⁸⁾ Statut izby gospodarczej może przewidywać zamiast walnego zgromadzenia członków izby zgromadzenie delegatów lub zastąpienie walnego zgromadzenia członków izby zgromadzeniem delegatów, jeżeli liczba członków izby przekroczy określoną w statucie liczbę. W takich przypadkach statut powinien określać także tryb wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji.

Art. 7^{1.9)} 1. Izby gospodarcze mogą tworzyć terenowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, zwane dalej "jednostkami organizacyjnymi", jeżeli statut izby to przewiduje. W takim przypadku statut izby powinien ponadto określać:

- 1) strukturę organizacyjną jednostki organizacyjnej;
- 2) sposób tworzenia i likwidacji jednostki organizacyjnej;

- 3) wewnętrzne organy jednostki organizacyjnej, w tym organ zarządzający i reprezentujący ją na zewnątrz, oraz tryb ich powoływania i odwoływania;
- 4) zakres wykonywanej przez jednostkę organizacyjną działalności i obszar jej działania;
- 5) składniki majątkowe jednostki organizacyjnej odpowiednie do zakresu wykonywanej przez nią działalności.

2. Przez likwidację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się zakończenie bieżących interesów jednostki organizacyjnej, ściągnięcie wierzytelności i wykonanie zobowiązań. Majątek jednostki organizacyjnej pozostały po likwidacji przejmuje izba gospodarcza.

Art. 8.¹⁰⁾ 1. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Jednostkę organizacyjną reprezentuje w postępowaniu rejestrowym organ, o którym mowa w art. 7¹ ust. 1 pkt 3.

Art. 9. (uchylony).¹¹⁾

Art. 10. (uchylony).¹¹⁾

Art. 11. 1. Izby gospodarcze mogą na zasadzie dobrowolności zrzeszać się w Krajowej Izbie Gospodarczej. W Krajowej Izbie Gospodarczej mogą zrzeszać się również organizacje gospodarcze i społeczne, których przedmiotem działania jest wspieranie rozwoju gospodarczego.

2. Krajowa Izba Gospodarcza reprezentuje wspólne interesy gospodarcze zrzeszonych członków.

3. Siedzibą Krajowej Izby Gospodarczej jest miasto stołeczne Warszawa.

4.¹²⁾ Do utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej, jej statutu i władz, a także do postępowania rejestrowego przepisy art. 7 ust. 2-5 i art. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 12. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może podejmować i wykonywać zadania określone w art. 5.

2. Dla wykonywania wspólnych zadań w zakresie promocji handlu zagranicznego Krajowa Izba Gospodarcza tworzy funkcjonalnie i organizacyjnie wyodrębnioną Polską Izbę Handlu Zagranicznego.

3. Statut Krajowej Izby Gospodarczej może przewidywać możliwość oraz określać zasady bezpośredniej współpracy Polskiej Izby Handlu Zagranicznego z przedsiębiorcami w zakresie handlu zagranicznego.

4. W zakresie ustalonym w ust. 2 Krajowa Izba Gospodarcza poprzez Polską Izbę Handlu Zagranicznego w szczególności może:

- 1) organizować wystawy oraz międzynarodowe targi w kraju i za granicą;
- 2) współpracować z organizacjami międzynarodowymi i zagranicznymi oraz należeć do nich, jeżeli nie narusza to zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, w których Państwo Polskie jest stroną, a także tworzyć za zgodą *Ministra Spraw Zagranicznych*¹³⁾ i *Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą*¹⁴⁾ swoje przedstawicielstwa zagraniczne;
- 3) wykonywać czynności izb przemysłowo-handlowych na podstawie umów między Polską lub kontrahentem polskim a obcymi państwami lub kontrahentami albo na podstawie międzynarodowych zwyczajów handlowych, a zwłaszcza legalizować dokumenty oraz wydawać certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia;
- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygania sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego, w tym powołać przy Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego Kolegium Arbitrów do rozstrzygania sporów wynikłych w związku ze współpracą gospodarczą z zagranicą, poddanych orzecznictwu Kolegium Arbitrów, jak również opracowywać i doskonalić zasady etyki obowiązującej przedsiębiorców⁴⁾.

Art. 12^{1.15)} 1. Krajowa Izba Gospodarcza może inicjować, na wniosek przedsiębiorców²⁾, tworzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dwu- lub wielostronnych izb gospodarczych. Krajowa Izba Gospodarcza określa liczbę członków założycieli wymaganą do utworzenia izby.

2. Zadaniem izb, o których mowa w ust. 1, jest działanie na rzecz promocji handlu zagranicznego i wspomaganie rozwoju międzynarodowych stosunków gospodarczych, w granicach określonych w art. 3—5.

3. Utworzenie i działalność izb, o których mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4.¹⁶⁾ Członkami izb gospodarczych, o których mowa w ust. 1, mogą być przedsiębiorcy oraz przedsiębiorcy zagraniczni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.¹⁷⁾).

5.¹⁸⁾ Izby, o których mowa w ust. 1, podlegają na wniosek Krajowej Izby Gospodarczej wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego stosownie do przepisów niniejszej ustawy.

Art. 13. 1. W razie stwierdzenia, że działalność izby gospodarczej jest niezgodna z prawem lub statutem, minister właściwy ze względu na przedmiot działania izby lub wojewoda właściwy dla siedziby izby może wystąpić do właściwych organów izby o usunięcie tych nieprawidłowości w określonym terminie albo wystąpić do sądu o zastosowanie środków określonych w ust. 2.

2. Sąd na wniosek organu określonego w ust. 1 może:

- 1) udzielić upomnienia właściwym organom izby;
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę organów izby;
- 3) rozwiązać izbę, jeżeli jej działanie rażąco narusza prawo lub postanowienie statutu.

3. Stosowanie wobec izby gospodarczej środków określonych w ust. 2 należy do właściwego, ze względu na siedzibę izby, sądu rejestrowego.

4. Do postępowania sądowego w sprawach rozpoznawanych przez sąd określony w ust. 3 stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

5.¹⁹⁾ Przepisy ust. 1—4 stosuje się do jednostek organizacyjnych i Krajowej Izby Gospodarczej.

Art. 14. 1.²⁰⁾ Majątek izby gospodarczej, jednostki organizacyjnej i Krajowej Izby Gospodarczej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności oraz z dochodów z majątku tych podmiotów.

2. Izby, o których mowa w ust. 1, mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych. Dochód z działalności gospodarczej izby służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. W razie rozwiązania izb, o których mowa w ust. 1, likwidator, powołany stosownie do ustaleń statutu, wykonuje postanowienia statutu dotyczące przeznaczenia majątku izb. W razie braku środków izb, koszty likwidacji pokrywa się ze środków ich członków.

Art. 15. 1. Traci moc dekret z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86).

2. (pominięty).²¹⁾

3. Krajowa Izba Gospodarcza przejmuje wszelkie sprawy, zobowiązania i majątek dotychczasowej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, z wyjątkiem majątku jednostki organizacyjnej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego pod nazwą "Międzynarodowe Targi Poznańskie", której status określi minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia²²⁾.

---

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 216, poz. 1369), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2009 r.

²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 40 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770), który wszedł w życie z dniem 22 października 1997 r.

- ³⁾ Dodany przez art. 26 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983), która weszła w życie z dniem 21 listopada 2000 r.
- ⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ⁵⁾ Dodany przez art. 224 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 610), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.
- ⁶⁾ Dodany przez art. 26 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.
- ⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ¹¹⁾ Przez art. 77 pkt 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.
- ¹²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 77 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 11.
- ¹³⁾ Obecnie: ministra właściwego do spraw zagranicznych, zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 27 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 216, poz. 1370 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 68, poz. 574 i Nr 77, poz. 649), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.
- ¹⁴⁾ Obecnie: ministra właściwego do spraw gospodarki, zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 4 oraz art. 9 ust. 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 13.
- ¹⁵⁾ Dodany przez art. 1 ustawy z dnia 30 lipca 1992 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 75, poz. 368), która weszła w życie z dniem 27 października 1992 r.
- ¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 18, poz. 97.
- ¹⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 77 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 11.
- ¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
- ²¹⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.
- ²²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 8 czerwca 1989 r.
-

Statut Izby Bawełny w Gdyni

Gdynia 2013

Statut niniejszy został zatwierdzony uchwałą 60. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków Izby Bawełny w Gdyni w dniu 24 maja 2001, w Juracie.

Zmiany zatwierdzone uchwałą:

- 62. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 23 maja 2003, w Gdyni
- 66. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 25 maja 2007, w Gdańsku
- 70. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 20 maja 2011, w Gdyni
- 72. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 24 maja 2013, w Sopocie

STATUT

Zrzeszenia

pod nazwą

IZBA BAWELNA W GDYNI

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Rozdział I

*Nazwa, działalność, teren, siedziba,
charakter prawny i reprezentacja*

§ 1

Zrzeszenie nosi nazwę "Izba Bawełny w Gdyni – Gdynia Cotton Association" zwane dalej Izba.

§ 2

Izba jest międzynarodowym zrzeszeniem członków krajowych i zagranicznych, utworzonym w 1935 roku na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 czerwca 1927 roku – Prawo przemysłowe (Dz. U. Nr 53 poz. 468 z późniejszymi zmianami), działającym nadal na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 roku o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 35, poz. 194 z późniejszymi zmianami) oraz niniejszego Statutu.

§ 3

Działalność Izby obejmuje zagadnienia związane z obrotem i przerobem bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów.

§ 4

Izba działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Izba może prowadzić działalność również na terenie innych państw, w których jej członkowie mają swoje siedziby.

§ 5

Siedzibą Izby jest Gdynia.

§ 6

Izba jest osobą prawną. Ma prawo nabywania i zbywania majątku, zaciągania zobowiązań, może pozywać i być pozywaną.

§ 7

Izba używa następujących pieczęci:

- 1) okrągłej ze stylizowaną otwartą torebką nasienną bawełny po środku i napisem w otoku "Izba Bawełny w Gdyni – Gdynia Cotton Association",
- 2) podłużnej z napisem "Izba Bawełny w Gdyni" i adresem Izby,
- 3) podłużnej z napisem "Izba Bawełny w Gdyni - Gdynia Cotton Association".

§ 8

1. Izbę reprezentuje prezes lub wiceprezes Zarządu albo dyrektor Izby.
2. Do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych Izby upoważnieni są:
  - 1) prezes lub wiceprezes Zarządu łącznie z dyrektorem Izby w zakresie zobowiązań wynikających z uchwał Walnego Zgromadzenia i Zarządu,
  - 2) dyrektor Izby lub osoba przez niego upoważniona, łącznie z głównym księgowym w zakresie zobowiązań mieszczących się w ramach zatwierdzonego budżetu Izby,

CZĘŚĆ II

POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE

Rozdział II

Zadania Izby

§ 9

Zadaniem Izby jest podejmowanie działań dla wypełnienia zawodowych interesów swoich członków oraz w ramach wspólnego interesu członków Izby promowanie, popieranie i doskonalenie obrotu oraz przerobu bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów.

§ 10

Realizując swoją działalność Izba:

- 1) reprezentuje interesy swoich członków wobec władz państwowych i innych organizacji,

- 2) występuje wobec władz i innych organizacji z inicjatywą w sprawach objętych Statutem,
- 3) kształtuje i upowszechnia zasady etyki i dobrych praktyk w działalności gospodarczej,
- 4) inicjuje i wspiera działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w nowoczesnych formach organizacyjnych, technicznych i technologicznych,
- 5) podejmuje prace zmierzające do rozwoju techniki i ekonomiki obrotu i przerobu bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów,
- 6) inicjuje i prowadzi działalność w zakresie ustalania warunków oraz zasad umów kupna-sprzedaży bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów,
- 7) powołuje stały Sąd Polubowny wraz z arbitrażem jakościowym,
- 8) utrzymuje Laboratorium Izby Bawełny w Gdyni,
- 9) powołuje stałe lub doraźne komisje problemowe,
- 10) organizuje i prowadzi szkolenie rzeczoznawców,
- 11) ustala i publikuje notowania różnic wartościowych oraz publikuje inne materiały i udziela informacji w zakresie wynikającym ze Statutu,
- 12) wykonuje inne zadania powierzone na jej wniosek lub za jej zgodą.

§ 11

Izba może przystąpić w charakterze członka do innych zrzeszeń o podobnych zadaniach oraz do organizacji gospodarczych, może też sama prowadzić działalność gospodarczą w kraju i za granicą.

Rozdział III

Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 12

Izba składa się z członków zwyczajnych, członków honorowych i członków stowarzyszonych.

§ 13

Członkami zwyczajnymi lub stowarzyszonymi Izby mogą być osoby prawne i fizyczne związane z obrotem lub przerobem bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów.

§ 14

1. Członkami honorowymi Izby mogą być osoby fizyczne, wybitnie zasłużone dla działalności lub rozwoju Izby.

2. Członkostwo honorowe nadaje się w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia i jest ono dożywotnie. Jeżeli Członek honorowy nie jest równocześnie członkiem zwyczajnym Izby, nie opłaca składek członkowskich.

3. Członek honorowy i członek stowarzyszony ma prawo brać udział w Walnym Zgromadzeniu z głosem doradczym.

§ 15

1. Wniosek o przyjęcie w poczet członków Izby winien być doręczony Zarządowi na piśmie.

2. Uchwałę o przyjęciu członka podejmuje Zarząd, z zastrzeżeniem § 20 ust. 6.

3. W przypadku nieuwzględnienia wniosku, wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania się do Walnego Zgromadzenia w ciągu 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia o odmowie przyjęcia.

§ 16

1. Członkowie zwyczajni Izby mają prawo:

- 1) korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego,
- 2) uczestniczyć we wszystkich formach działalności Izby,
- 3) wykazywać inicjatywę w sprawach dotyczących działalności i rozwoju Izby,
- 4) korzystać z urządzeń i pomocy Izby na zasadach określonych w Statucie i regulaminach Izby.

2. Członkowie stowarzyszeni mają prawa określone w ust. 1 w pkt. 2. 3 i 4.

§ 17

Członkowie zwyczajni i członkowie stowarzyszeni Izby mają obowiązek:

- 1) przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów i uchwał organów Izby,
- 2) współdziałać w realizacji celów i zadań statutowych Izby,
- 3) wpłacić wpisowe oraz terminowo opłacać składki członkowskie z zastrzeżeniem § 42 ust. 3,
- 4) dbać o dobre imię Izby oraz przestrzegać zasad etyki i dobrych praktyk w działalności gospodarczej.

§ 18

1. Członkowie zwyczajni i członkowie stowarzyszeni będący osobami prawnymi działają poprzez swoje organy lub upoważnionych przedstawicieli.

2. Członkowie będący osobami fizycznymi działają osobiście lub przez upoważnionych przedstawicieli.

§ 19

Członkostwo ustaje przez:

- 1) wystąpienie członka;
- 2) wykreślenie z powodu utraty statutowych wymogów członkostwa,

3) wykreślenia z powodu nie opłacania składek członkowskich za okres jednego roku z zastrzeżeniem § 42 ust. 3.

4) wykluczenia z powodu nie przestrzegania statutu, regulaminów i uchwał organów Izby.

§ 20

1. Wystąpienie (§ 19 pkt 1) jest skuteczne przez pisemne oświadczenie członka Izby złożone Zarządowi.

2. Uchwałę o wykreśleniu (§ 19 pkt 2) podejmuje Zarząd po powzięciu przez Izbę wiadomości o jej podstawie.

3. Uchwałę o wykreśleniu (§ 19 pkt 3) podejmuje Zarząd po bezskutecznym wezwaniu członka do uregulowania należności.

4. Uchwałę o wykluczeniu (§ 19 pkt 4) podejmuje Zarząd po umożliwieniu członkowi złożenia stosownych wyjaśnień.

5. Członkowi Izby, którego wykreślono lub wykluczono, przysługuje prawo odwołania do Walnego Zgromadzenia, za pośrednictwem Zarządu, w terminie trzech miesięcy od zawiadomienia o wykreśleniu lub wykluczeniu. Uchwała Walnego Zgromadzenia jest ostateczna w sprawie.

6. Uchwałę o ponownym przyjęciu członka, którego członkostwo ustało, podejmuje Zarząd większością 2/3 głosów. O ile ustanie członkostwa nastąpiło mocą uchwały Walnego Zgromadzenia, o powtórnym przyjęciu rozstrzyga Walne Zgromadzenie.

§ 21

W przypadku ustania członkostwa:

1) składkę członkowską uiszcza się za cały rok kalendarzowy, w którym członkostwo ustało,

2) członek nie ma żadnych praw do majątku Izby, nie otrzymuje on również zwrotu uiszczonych składek i opłat.

Rozdział IV

Organy Izby

§ 22

1. Organami Izby są:

1) Walne Zgromadzenie,

2) Zarząd,

3) Komisja Rewizyjna.

2. Do organów Izby mogą być wybierane osoby fizyczne będące przedstawicielami zwyczajnych członków Izby, z zastrzeżeniem § 35 ust. 7.

3. Działalność w organach Izby opiera się na społecznej pracy ich członków, z zastrzeżeniem § 35 ust. 7.

1. Walne Zgromadzenie

§ 23

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem Izby. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 24

Zwyczajne Walne Zgromadzenie winno odbyć się w ciągu sześciu miesięcy po upływie roku kalendarzowego.

§ 25

1. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest:

- 1) z inicjatywy Zarządu,
- 2) na pisemny, umotywowany wniosek przynajmniej 1/5 zwyczajnych członków Izby,
- 3) na pisemny umotywowany wniosek Komisji Rewizyjnej.

2. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie winno być zwołane w ciągu miesiąca od doręczenia wniosku Zarządowi.

3. Na nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu mogą zapadać uchwały tylko w sprawach, dla których zostało ono zwołane.

§ 26

1. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd.

2. Zawiadomienie o zwołaniu Walnego Zgromadzenia wysyłane jest do wszystkich członków listem poleconym, na 3 tygodnie przed wyznaczonym terminem. Termin ten uważa się za zachowany w dniu nadania pisma na poczcie.

3. Zawiadomienie winno zawierać termin, miejsce i porządek obrad Walnego Zgromadzenia oraz zastrzeżenie wynikające z § 30 ust. 2.

§ 27

Wnioski zawierające propozycję rozszerzenia porządku obrad Walnego Zgromadzenia winny być wysłane przez członków listem poleconym, nie później niż:

- 1) 14 dni przed terminem posiedzenia, w sprawach określonych w § 33 pkt. 7, 8, 9 i 14.
- 2) 7 dni przed terminem posiedzenia, w pozostałych sprawach.

§ 28

1. Każdy zwyczajny członek Izby dysponuje na Walnym Zgromadzeniu jednym głosem.

2. Na Walnym Zgromadzeniu każdego członka Izby może reprezentować jeden przedstawiciel.

3. W obradach Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć zaproszeni goście z głosem doradczym.

§ 29

1. Walne Zgromadzenie otwiera prezes lub jeden z wiceprezesów, a w razie ich nieobecności członek Zarządu – senior.
2. Obradom Walnego Zgromadzenia przewodniczy zwyczajny członek Izby, wybrany w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów.

§ 30

1. Dla ważności uchwał Walnego Zgromadzenia wymagana jest obecność co najmniej połowy zwyczajnych członków Izby, z zastrzeżeniem § 48.

2. O ile w oznaczonym w zawiadomieniu (§ 26) czasie nie zebrałaby się wymagana w ust. 1 ilość członków, Walne Zgromadzenie rozpocznie się w drugim terminie, w tym samym dniu określonym w zawiadomieniu, a jego uchwały będą prawomocne bez względu na ilość obecnych. Zastrzeżenie to należy podać w zawiadomieniu (§ 26), pod rygorem nieważności uchwał. Przepis niniejszego ust. 2 nie ma zastosowania do spraw wymienionych w § 33 pkt 7 i § 48.

§ 31

1. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej ilości głosów, decyduje głos przewodniczącego.

2. Uchwały dotyczące spraw wymienionych w § 33 pkt. 7, 8, 9 i 14 wymagają większości 3/4 głosów.

3. Jeżeli przy wyborze członków Zarządu kandydaci uzyskają równą ilość głosów należy przeprowadzić na nich dodatkowe głosowanie.

§ 32

1. Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu odbywa się jawnie. Walne Zgromadzenie może zdecydować o tajności głosowania, o ile wniosek taki postawi co najmniej jeden obecny zwyczajny członek Izby.

2. Zastępstwo przy głosowaniu na Walnym Zgromadzeniu jest dozwolone, za wyjątkiem spraw przewidzianych w § 33 pkt. 7 i 14 oraz § 48, z tym ograniczeniem, że jeden członek zwyczajny może zastąpić najwyżej dwóch członków zwyczajnych. Odpowiednie pełnomocnictwa winny być złożone przed rozpoczęciem obrad Walnego Zgromadzenia.

§ 33

Do zakresu działania Walnego Zgromadzenia należy:

- 1) wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia i uchwalanie regulaminu obrad,
- 2) wytyczanie kierunków działania Izby,
- 3) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań z działalności Izby oraz rocznych sprawozdań finansowych po zaopiniowaniu ich przez Komisję Rewizyjną,

- 4) podejmowanie uchwał o sposobie podziału wypracowanego zysku netto lub pokrycia straty,
- 5) udzielanie lub odmowa udzielania absolutorium Zarządowi,
- 6) uchwalanie budżetu,
- 7) uchwalanie wysokości wpisowego i składek członkowskich,
- 8) zmiana Statutu,
- 9) uchwalanie Regulaminów oraz Zbioru zasad i reguł i ich zmian,
- 10) wybór Zarządu,
- 11) wybór Komisji Rewizyjnej,
- 12) rozpatrywanie wniosków Zarządu i poszczególnych członków oraz odwołań od uchwał Zarządu,
- 13) nadawanie członkostwa honorowego na wniosek Zarządu,
- 14) uchwalanie rozwiązania i likwidacji Izby lub jej przekształcenia organizacyjnego.

§ 34

Protokół Walnego Zgromadzenia sporządza sekretarz powołany przez przewodniczącego. Protokół winien być podpisany przez przewodniczącego i sekretarza.

2. Zarząd

§ 35

1. Zarząd składa się z 7 do 11 członków oraz z 3 do 5 zastępców członków.
2. Członków oraz zastępców członków Zarządu wybiera Walne Zgromadzenie spośród kandydatów będących przedstawicielami zwyczajnych członków Izby, z zastrzeżeniem ust.7.
3. Kadencja Zarządu trwa dwa lata.
4. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Zarządu w czasie trwania kadencji, Zarząd dokooptuje nowego członka spośród zastępców.
5. Wygaśnięcie mandatu członka Zarządu następuje w przypadku:
  - 1) ustania członkostwa podmiotu, który członek Zarządu reprezentuje,
  - 2) rezygnacji z pełnionej funkcji,
  - 3) rozwiązania stosunku pracy (lub innego podobnego stosunku) z członkiem Izby, chyba, że członek Izby przedłuży mandat,
  - 4) śmierci.
6. Zarząd wybiera ze swego grona prezesa i jednego lub dwóch wiceprezesów. Prezes Zarządu może pełnić tę funkcję nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.
7. Zarząd może również powołać i odwołać dyrektora Izby na stanowisko wiceprezesa urzędującego Zarządu – dyrektora.

§ 36

1. Posiedzenie Zarządu zwołuje prezes lub wiceprezes, w miarę potrzeby. Ponadto posiedzenie Zarządu winno być zwołane na umotywowany wniosek Komisji Rewizyjnej lub co najmniej 3 członków Zarządu, w ciągu dwóch tygodni od złożenia wniosku.

2. Uchwały Zarządu dla ich ważności wymagają obecności na posiedzeniu co najmniej ilości połowy członków Zarządu, z zastrzeżeniem ust. 3, 4 i 5.

3. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem spraw określonych w § 37 pkt. 2, 3, 6, 7 i 10, które wymagają dla ich ważności obecności na posiedzeniu co najmniej $2/3$ ilości członków Zarządu oraz większości $2/3$ głosów. W przypadku równej ilości głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

4. Uchwały w sprawach określonych w § 48 wymagają dla ich ważności obecności na posiedzeniu co najmniej $3/4$ ilości członków Zarządu oraz większości $3/4$ głosów.

5. Uchwały Zarządu podejmowane w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość są dopuszczalne. Uchwały takie są ważne, gdy wszyscy członkowie Zarządu zostali pisemnie powiadomieni o treści projektu uchwał. Przepis ust. 3 zdanie 2 nie ma zastosowania. Przepisu niniejszego ustępu nie stosuje się do spraw wymienionych w § 37 pkt 3 i § 48.

§ 37

Do zakresu działania Zarządu należy:

- 1) wykonywanie uchwał Walnego Zgromadzenia,
- 2) powoływanie i odwoływanie dyrektora Izby oraz ustalanie zasad jego wynagradzania,
- 3) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu wniosków dotyczących zmian Statutu i Regulaminów oraz Zbioru zasad i reguł, a także wysokości wpisowego i składek członkowskich,
- 4) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu sprawozdań z działalności Izby, rocznych sprawozdań finansowych i projektu budżetu na rok następny,
- 5) powoływanie komisji problemowych i ich przewodniczących oraz określanie wytycznych dla ich działania,
- 6) ustalanie wysokości opłat za usługi świadczone przez Izbę,
- 7) ustanawianie arbitrow i ekspertów,
- 8) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu innych wniosków,
- 9) zwoływanie i ustalanie porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- 10) zaciąganie zobowiązań majątkowych do wysokości nie przekraczającej $1/5$ corocznego budżetu,

11) nadawanie odznaki honorowej „Zasłużony dla Izby Bawełny w Gdyni” na wniosek Prezydium Zarządu.

12) prowadzenie innych spraw nie zastrzeżonych do kompetencji Walnego Zgromadzenia.

§ 38

1. Prezes i wiceprezesi tworzą Prezydium Zarządu. Podział i zakres pracy członków Prezydium ustala prezes Zarządu.

2. Do kompetencji Prezydium Zarządu należą w szczególności:

1) wszystkie sprawy zastrzeżone do zakresu kompetencji Zarządu lecz wymagające załatwienia pomiędzy jego posiedzeniami,

2) sprawy zlecone przez Zarząd,

3) nadzór nad pracami komórek organizacyjnych Izby,

4) ustalanie zasad organizacji rachunkowości i prowadzenia gospodarki finansowej Izby,

5) wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego,

6) wszystkie sprawy nie zastrzeżone do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Zarządu.

3. Sprawy wymienione w ust. 2 pkt 1 wymagają zatwierdzenia przez Zarząd.

4. Posiedzenia Prezydium Zarządu zwołuje prezes lub w jego zastępstwie wiceprezes.

Uchwały Prezydium Zarządu zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia. Dla ważności uchwał Prezydium Zarządu wymagana jest obecność co najmniej 2 członków Prezydium Zarządu. W posiedzeniu Prezydium Zarządu mogą brać udział osoby zaproszone przez prowadzącego posiedzenie, z głosem doradczym.

5. Podejmowanie uchwał przez Prezydium Zarządu w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość jest dopuszczalne. Uchwała jest ważna, gdy wszyscy członkowie Prezydium Zarządu zostali pisemnie powiadomieni o treści projektu uchwały.

3. Komisja Rewizyjna

§ 39

1. Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków wybranych spośród przedstawicieli zwyczajnych członków Izby.

2. Komisja Rewizyjna kontroluje statutową i finansową działalność Izby, składa sprawozdania ze swojej działalności przed Walnym Zgromadzeniem oraz stawia wniosek o udzielenie lub odmowę udzielenia absolutorium Zarządowi.

3. Członkowie Komisji Rewizyjnej mają prawo brać udział w posiedzeniach Zarządu i Walnego Zgromadzenia z głosem doradczym.

4. Kadencja Komisji Rewizyjnej trwa dwa lata.
5. Przepis § 35 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Rozdział V

Dyrektor

§ 40

1. Dyrektor:

- 1) jest pracownikiem Izby i reprezentuje Izbę, również jako pracodawca, w stosunkach pracy,
  - 2) administruje majątkiem i kieruje pracami komórek organizacyjnych Izby, zgodnie ze Statutem, regulaminami oraz uchwałami Walnego Zgromadzenia, Zarządu i Prezydium Zarządu,
  - 3) uczestniczy w posiedzeniach Walnego Zgromadzenia i Zarządu z głosem doradczym, z zastrzeżeniem § 35 ust. 7,
  - 4) składa Zarządowi sprawozdania z bieżącej działalności,
  - 5) uzgadnia z prezesem Zarządu zatrudnianie i wynagradzanie pracowników Izby.
2. Dyrektorem nie może być pracownik instytucji będącej członkiem zwyczajnym lub stowarzyszonym Izby (§ 13).
3. Wysokość wynagrodzenia dyrektora ustala prezes Zarządu Izby.

Rozdział VI

Majątek i źródła finansowania

§ 41

1. Majątek Izby składa się z nieruchomości, ruchomości, środków pieniężnych oraz innych praw majątkowych i niemajątkowych.

2. Działalność Izby finansowana jest z:

- 1) wpisowego i składek członkowskich,
- 2) przychodów z własnej działalności,
- 3) przychodów z majątku Izby,
- 4) dotacji, darowizn, spadków i zapisów.

3. Środki finansowe uzyskiwane przez Izbę służą do realizacji celów statutowych. Środki te, jak również cały majątek Izby określony w ust. 1, nie mogą być przeznaczone do podziału między członków Izby.

§ 42

1. Członek zwyczajny i członek stowarzyszony winien zapłacić wpisowe niezwłocznie po podjęciu uchwały o przyjęciu w poczet członków Izby (§ 15 ust. 2 i ust. 3).

2. Składki winny być zapłacone najpóźniej w terminie 3 miesięcy po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu.

3. Zarząd może, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, rozpatrzyć wniosek:

- 1) członka zwyczajnego o zawieszenie płatności składki na okres nie dłuższy niż jeden rok,
- 2) członka stowarzyszonego o zmniejszenie wysokości lub zawieszenie płatności składki.

Uchwałę Zarząd podejmuje większością 2/3 głosów.

§ 43

Wysokość innych opłat niż wymienione w § 42 ustala Zarząd.

§ 44

Izba gospodaruje na podstawie budżetu uchwalonego przez Walne Zgromadzenie na każdy rok budżetowy, a do czasu uchwalenia budżetu przez Walne Zgromadzenie na dany rok - na podstawie prowizorium budżetowego, uchwalonego przez Zarząd.

§ 45

1. Izba prowadzi rachunkowość zgodnie z wymaganiami prawa.
2. Roczne sprawozdanie z działalności oraz sprawozdanie finansowe za rok obrotowy podpisuje prezes i wiceprezesi Zarządu oraz dyrektor Izby.

§ 46

Izba doręcza członkom roczne sprawozdania z działalności i sprawozdanie finansowe.

Rozdział VII

Rozwiązanie i likwidacja

§ 47

W przypadku zmiany podstawy prawnej funkcjonowania Izby może się ona przekształcić organizacyjnie bez konieczności wszczynania procesu likwidacyjnego.

§ 48

1. Wniosek o rozwiązanie Izby może być złożony przez zwyczajnego członka Izby. Wniosek podlega rozpatrzeniu przez Zarząd i przez Walne Zgromadzenie jedynie w przypadku, gdy zostanie należycie uzasadniony ważnymi względami.

2. Uwzględnienie wniosku należycie uzasadnionego (ust. 1) może nastąpić w drodze uchwał Walnego Zgromadzenia, powziętych w obecności 3/4 zwyczajnych

członków Izby, kwalifikowaną większością 3/4 głosów na dwóch kolejnych posiedzeniach, odbytych w odstępach co najmniej 8, a najwyżej 28 dni.

3. Jednocześnie, w tym samym trybie dwóch kolejnych posiedzeń, Walne Zgromadzenie przy obecności co najmniej 3/4 zwyczajnych członków Izby podejmuje jednogłośnie uchwałę o przeznaczeniu majątku Izby pozostałego po zaspokojeniu wszystkich roszczeń materialnych w stosunku do Izby.

§ 49

Likwidację Izby przeprowadza Zarząd lub wyłoniona w tym celu komisja likwidacyjna, w zależności od postanowienia Walnego Zgromadzenia.

§ 50

Zarząd lub komisja likwidacyjna składa sprawozdanie Walnemu Zgromadzeniu z prowadzonej i zakończonej likwidacji.

***

Izba Bawełny w Gdyni jest instytucją o skomplikowanej historii, która przetrwała różne przeciwności losu, zachowując ciągłość prawną i organizacyjną od czasów przedwojennych. Powstała w latach 1934 – 1935, jako zrzeszenie przemysłowe, na bazie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. RP Nr 53, poz. 468 z późn. zm.) o nazwie Zrzeszenie Interesentów Handlu Bawełną w Gdyni. Na przełomie 1938 i 1939 Zrzeszenie otrzymało prawo do prowadzenia sądu arbitrażowego, co podniosło rangę Gdyni jako portu prowadzącego obrót bawełną w tej części Europy. Po 1944 roku Zrzeszenie reaktywowano i przekształcono w Izbę Arbitrażową Bawełny. Dzięki współpracy z państwowym przemysłem włókienniczym uchroniono Izbę przed likwidacją, gdy znoszono izby przemysłowo-handlowe. Po wejściu w życie przepisów ustawy o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych zdecydowano się przeorganizować Izbę tak, by funkcjonowała na bazie tych uregulowań, a nie jako izba gospodarcza. Zmieniono także nazwę na Izbę Bawełny w Gdyni¹¹⁰.

---

¹¹⁰<http://www.gca.org.pl/> [dostęp 30.06.2013].

Zakończenie

Czytelników może dziwić sięganie w opracowaniu źródłowym do biogramów zaczerpniętych z internetowej encyklopedii Wikipedia. Redaktor pragnie jednak uspokoić zainteresowanych, iż sam jest wikipedystą, od sześciu lat edytuje Wikipedię i napisał ponad 600 artykułów, w tym liczne artykuły biograficzne tłumaczone z „Allgemeine Deutsche Biographie” i „Neue Deutsche Biographie”. Wszystkie zaś artykuły cytowane w przedkładanym zbiorze zostały przejrane pod kątem merytorycznym i redakcyjnym, w wielu wypadkach poprawione i uźródłowione.

Przedstawiono biogramy tylko tych osób, które uznano za mniej znane. Zrezygnowano tym samym z podawania życiorysów polityków wiadomych szerszemu gronu czytelników, w tym prezydentów Ignacego Mościckiego, Bolesława Bieruta, Lecha Wałęsy i następnych. Nie zamieszczono też biogramów Józefa Cyrankiewicza, Janusza Jędrzejewicza i Aleksandra Prystora.

Radcowie mianowani przez ministrów przemysłu i handlu wywodzili się z kilku typowych grup społecznych, akceptujących reżim sanacyjny. Byli to kierownicy dużych przedsiębiorstw państwowych lub przedsiębiorstw prywatnych o regionalnym lub ponadregionalnym charakterze, zakładów komunalnych (jak w Lublinie i Toruniu), znani nauczyciele szkół państwowych, profesorowie szkół akademickich – przede wszystkim ekonomiści i prawnicy, inżynierowie – właściciele własnych firm lub kierownicy zakładów państwowych przemysłu kluczowego, szczególnie: drzewnego (w Bydgoszczy), włókienniczego (w Łodzi), górniczego i hutniczego (w Sosnowcu), naftowego (we Lwowie), działacze polskich i żydowskich stowarzyszeń kupieckich, sanacyjni działacze społeczni (np. organizacji kresowych) i gospodarczy, zajmujący stanowiska w radach nadzorczych i zarządach przedsiębiorstw państwowych, jak również w giełdach zbożowo-towarowych, bankowcy związani w szczególności z Bankiem Gospodarstwa Krajowego i Państwowym Bankiem Rolnym. Wielu z nich było posłami i senatorami BBWR a potem OZN. Wybrani rozwijali kontakty zagraniczne, pełniąc funkcje konsulów honorowych oraz zakładając polsko-zagraniczne izby handlowe. Część była współpracownikami Eugeniusza Kwiatkowskiego i Ignacego Mościckiego. Wśród radców wyróżniali się byli legionieści, zwłaszcza generałowie, którzy w stanie spoczynku angażowali się w latach trzydziestych w przedsięwzięcia gospodarcze. Rzadziej można było spotkać działaczy ziemiańskich, raczej jako właścicieli zakładów przetwórczych czy przemysłu spirytusowego. Sporadycznie pojawiają się wśród nazwisk reprezentanci spółdzielczości, głównie rolniczej i pożyczkowej.

Ich działalność przekreślił wybuch II wojny światowej. W latach 1939 – 1945 światowej radcowie pochodzenia żydowskiego zostali zamordowani w gettach i obozach

koncentracyjnych, tragiczny los spotkał radców mieszkających na Kresach, w Wielkopolsce i na Pomorzu. Ginęli z rąk NKWD, Gestapo i SS lub w najlepszym wypadku byli wysiedlani na tereny centralnej Polski. Lokalni działacze i właściciele mniejszych zakładów z terenu Generalnego Gubernatorstwa pozostali na miejscu. Ukrywali się lub pracowali nadal, zdegradowani do funkcji pracowników technicznych w przedsiębiorstwach przejętych przez okupanta. Angażowali się w działalność konspiracyjną, pomagali Żydom, tworzyli struktury Polskiego Państwa Podziemnego, a ich dzieci walczyły w Powstaniu Warszawskim. Część – zwłaszcza pochodzący z elit wojskowych i politycznych sanacji – wyjechała za granicę w 1939 roku i pozostała na emigracji, w tym w Londynie. Ci, którzy zostali po 1944 roku rozpoczynali na nowo działalność gospodarczą. Do okresu nacjonalizacji i bitwy o handel prowadzili swoje przedsiębiorstwa, a potem przeszli do przemysłu państwowego lub na służbę państwową, jeśli zostali zaakceptowani przez służby bezpieczeństwa PRL i uznani za przydatnych ekspertów w sprawach międzynarodowych. Niektórzy oddali się pracy naukowej, szczególnie nad dziejami samorządu gospodarczego w XIX i w I połowie XX wieku.

Zebrane w zbiorze akty prawne były wydawane w II RP przez elity endeckie – dawnych polityków polskich okresu zaborów, po 1926 roku przez przedstawicieli sanacji, po 1944 roku nomenklatury partyjnej (w tym tej, która awansowała po 1956, 1968 i 1970 roku), a od 1989 już nowych elit III RP. Mimo różnych zawirowań dziejowych organizacje przedsiębiorców przetrwały, kontynuując tradycje – jak w przypadku zrzeszeń prywatnego handlu i usług – stowarzyszeń kupieckich II RP, a nawet dawniejszych organizacji kupieckich z zaboru austriackiego (Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej), pruskiego (związków kupców chrześcijańskich) i rosyjskiego (Stowarzyszenia Kupców Polskich), które swymi korzeniami sięgają XVII wieku (jak w przypadku Zgromadzenia Kupców m. Lublina), a nawet wcześniejszych stuleci.

Bibliografia

Źródła, encyklopedie, słowniki, zbiory statystyczne, bibliografie

1. Bibliografia Estreichera: Bibliografia XIX wieku, II wydanie, tom 12 (J) - II ed./12.
2. *Księga Adresowa Ziem Zachodniej Polski, Gdynia - Wybrzeże, Wojew. Pomorskie z informatorami. Rocznik 1937-1938*, Gdynia 1937.
3. *Nowa encyklopedia powszechna PWN*, t. 3, Warszawa 1995; t. 6, Warszawa 1996.
4. *Oberschlesisches Handels-Adressbuch*, Kattowitz-Breslau-Berlin-Leipzig 1914.
5. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie z dnia 28 stycznia 1930 r. w sprawie biegłych rewidentów (Monitor Polski 1930 Nr 22, poz. 41).
6. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy z dnia 25 stycznia 1930 r. w sprawie biegłych rewidentów (Monitor Polski 1930 Nr 20, poz. 27).
7. *Podręcznik statystyki Galicyi*, red. T. Pilat, t. 7, cz. 2, Lwów 1904
8. *Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie bonifikacji funduszu krajowego i funduszy powiatowych za ubytek dodatków do podatków, opłacanych przez galicyjski fundusz propinacyjny*, druk Sejmu Krajowego, Lwów 1898.

Literatura

1. Dąbrowski K., *Archiwalia izb przemysłowo-handlowych II RP*, [w:] *Archiwalia izb przemysłowo-handlowych. Stan i perspektywy badań*, red. K. Dąbrowski, Ryki 2012.
2. Dąbrowski K., *Izba Przemysłowo - Handlowa w Lublinie w latach 1929 - 1937 (w świetle sprawozdań i protokołów)*, mps, Lublin 2006.
3. Dąbrowski K., *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944 - 1950*, mps, Ryki 2013.
4. *Industrie- und Handelskammer für die Provinz Oberschlesien 1882-1932*, Hrsg. D. von Stoephasius, Oppeln 1932.
5. Krajewski R., *Stanisław Kontkiewicz. Wspomnienie pośmiertne*, „Annales Societatis Geologorum Poloniae” 1951/1953, vol 21, Iss. 4.
6. Tekely W.P., *Skarbowość na ziemiach polskich w dobie zaborów - stan badań*, „Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego” 2003, t. 8.
7. Zarzycki A., *Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa. Tradycja i współczesność 1851 - 2001*, Poznań 2001.

Literatura uzupełniająca

1. Michalski, Austriacki powszechny podatek zarobkowy: studium porównawcze i krytyczne, Lwów 1903.
2. *Nowe ustawy podatkowe*, oprac. A. Inlender, Wiedeń 1897

Akty prawne polskie

1. Ustawa Konstytucyjna z dnia 15 lipca 1920 r. zawierająca statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. U. Nr 73, poz. 497 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. RP Nr 53, poz. 468 z późn. zm.).

Akty prawne niemieckie

3. Handelsgesetzbuch Vom 10. Mai 1897 (Reichsgesetzblatt 1897, Nr. 23, S. 219).

Internet

1. <http://administracja2.inforlex.pl/szukaj.html>
2. <http://www.amu.edu.pl/>
3. <http://www.azot.pl/>
4. <http://www.biblioteka.ue.poznan.pl/>
5. <http://www.cieszyn.pl/>
6. <http://commons.wikimedia.org/wiki/>
7. <http://www.decudent.pl/>
8. <http://www.estreicher.uj.edu.pl/>
9. <http://www.e-wietor.pl/>
10. <http://www.gca.org.pl/>
11. <http://isap.sejm.gov.pl/index.jsp>
12. <http://iutm.pl/ulica/3246/Poselska>
13. http://www.jedrusie.org/sa_cms/index.php
14. <http://legionisci.kc-cieszyn.pl/index.php/>
15. <http://libr.sejm.gov.pl/bibl/>
16. <http://muzeumcieszyn.pl/>
17. <http://www.nbp.pl/>
18. http://www.nsj.rodzina.net/o_parafii/historia_parafia.htm
19. http://pawet.net/zl/zl/1994_13/5.html
20. <http://www.pilsudski.org/>
21. <http://www.sejm-wielki.pl/n/Hilchen>
22. <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/>

23. <http://www.tvp.pl/katowice/>
24. <http://pl.wikipedia.org/wiki/>
25. <http://de.wikisource.org/wiki/>
26. <http://www.worldcat.org>
27. <http://www.zrp.pl>
28. <http://www.zs8.lublin.pl/>
29. <http://www.zsm1.bydgoszcz.pl/>

Indeks nazwisk

(obejmuje tylko nazwiska wymienione w komentarzach do cytowanych dokumentów)

- Baier Edmund (s. 144)
- Balcer Łukasz (s. 317)
- Barcikowski Kazimierz (s. 311)
- Celichowski Stanisław Ludwik (s. 117)
- Ciszewski Stefan (s. 144)
- Czernichowski Franciszek (101)
- Czerwiński Jan (s. 166)
- Dażwański Stefan (s. 110)
- Dąbrowski Konstanty (s. 209)
- Dietrich Tadeusz (s. 216)
- Doliński Aleksander (s. 102)
- Floyar-Rajchman Henryk (s. 150)
- Gede Tadeusz (s. 225)
- Górecki Roman (s. 168)
- Gross Oskar (s. 94)
- Hertz Michał (s. 94)
- Hilchen Feliks (s. 100)
- Hozakowski Bronisław (s. 100)
- Jundziłł Zygmunt (s. 105)
- Kantor Abraham (s. 96)
- Kasprowicz Bolesław Michał (s. 144)
- Kiernik Władysław (s. 209)
- Kontkiewicz Stanisław (s. 101)
- Kryszkiewicz Kazimierz (s. 144)
- Krzywda-Siennicki Mieczysław (s. 167)
- Krzyżanowski Witold (s. 96)
- Kucharski Władysław (s. 43)
- Kunicki Ryszard (s. 18)
- Londzin Józef (s. 19)

- Michałowski Czesław (s. 135)
- Minc Hilary (s. 208)
- Nagórski Bogdan (s. 119)
- Ossowski Stefan (s. 48)
- Papiewski Franciszek (s. 96)
- Piątkowski Kazimierz Józef (s. 19)
- Platowski Zygmunt (s. 102)
- Płoszyński Makary (s. 144)
- Poncet Stefan (s. 96)
- Prot Jan (s. 101)
- Ratajski Cyryl (s. 97)
- Rolbieski Stanisław (s. 99)
- Roman Antoni (s. 190)
- Rosiński Stefan (s. 97)
- Rzymkowski Zefiryn (s. 144)
- Rummel Julian (s. 100)
- Samulski Seweryn (s. 97)
- Seyda Władysław (s. 43)
- Seydlitz Włodzimierz (s. 98)
- Siemiradzki Franciszek (s. 99)
- Sikorski Brunon (s. 98)
- Sokolnicki Gabriel (s. 103)
- Strzelecki Stanisław (s. 144)
- Szyr Eugeniusz (s. 214)
- Śmielecki Antoni (s. 144)
- Tołoczko Ludwik (s. 94)
- Tołoczko Władysław (s. 144)
- Trąmpczyński Witold (s. 306)
- Trojanowski Adam (s. 94)
- Trzeciński Julian (s. 46)
- Wandycz Damian Stanisław (s. 152)
- Wolny Konstanty (s. 139)
- Wszyński Aleksander (s. 96)
- Zawadzki Władysław (s. 105)
- Żebrowski Adam (s. 244)

Fundacja
Obywatelskiego
Rozwoju-Ryki